

Livsmedelsinspektörernas arbetssituation

- en resultatsammanställning

Katarina Horn af Rantzien

Institutionen för Arbetsvetenskap, Ekonomi och Miljöpsykologi (AEM)

Sveriges lantbruksuniversitet

Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Rapport 2014:13

ISBN 978-91-87117-74-9

Alnarp 2014

LANDSKAPSARKITEKTUR
TRÄDGÅRD VÄXTPRODUKTIONSVETENSKAP
Rapportserie

Livsmedelsinspektörernas arbetssituation

- en resultatsammanställning

Katarina Horn af Rantzien

Institutionen för Arbetsvetenskap, Ekonomi och Miljöpsykologi (AEM)

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för landskapsarkitektur, trädgårds- och växtproduktionsvetenskap

Rapport 2014:13
ISBN 978-91-87117-74-9
Alnarp 2014

Omslagsfoto: Agneta Hultin-Karlsson, Kils kommun

FÖRORD

Rapportens innehåll grundar sig på resultat från en enkät som landets kommunala livsmedelsinspektörer besvarade under perioden juni – september 2013. Sammanställningen är deskriptiv d.v.s. beskrivande. Vi har valt att publicera de data vi har från enkäten för att i första hand återkoppla till livsmedelsinspektörerna men även till andra som är intresserade av resultaten. Någon bearbetning eller analys av resultaten har inte gjorts men kommer att göras inför publicering i vetenskapliga tidskrifter.

Projektet har planerats och genomförts av doktorand Katarina Horn af Rantzien. Handedare är Peter Lundqvist, Stefan Pinzke och Christina Lunner Kolstrup samtliga verksamma vid Institutionen för arbetsvetenskap, ekonomi och miljöpsykologi vid Sveriges Lantbruksuniversitet, SLU Alnarp samt Tommy Svensson verksam vid Institutionen för beteendevetenskap och lärande vid Linköpings universitet. Ansvarig för projektet är Peter Lundqvist.

Ett stort tack riktas till de livsmedelsinspektörer i landets kommuner som har svarat på enkäten och delat med sig av erfarenheter och värdefulla synpunkter. Stort tack till övriga som har bidragit på olika vis.

Projektet ”Möjligheter och hinder i inspektörers yrkesroll med speciellt fokus på livsmedelsinspektion, dnr. 110039” är finansierat av AFA Försäkring. AFA Försäkring ägs av arbetsmarknadens parter. Genom kollektivavtal försäkrar AFA anställda inom den privata sektorn, kommuner, landsting och regioner.

Alnarp, april 2014

Katarina Horn

Doktorand i arbetsvetenskap
SLU Alnarp

SAMMANFATTNING

Föreliggande enkätstudie är en del i ett forskningsprojekt som handlar om möjligheter och hinder i inspektörers yrkesroll med särskilt fokus på livsmedelsinspektion. Den övergripande målsättningen med projektet är att bidra med ökade kunskaper om inspektörernas arbete för att det på sikt ska kunna ske en förnyelse och utveckling av yrkesrollen för de som arbetar som inspektörer.

Ambitionen i det här delprojektet var att försöka nå samtliga kommunala livsmedelsinspektörer i landet. Ca 800 heltids- eller deltidssamarbetande livsmedelsinspektörer fick enkäten skickad till sin arbetsmail och 504 enkätsvar kom in. Svar har kommit in från kommuner i samtliga län. Flest svar har kommit från storstadslänen Västra Götaland, Stockholm och Skåne där det arbetar många inspektörer.

Resultatet visar att tre av fyra livsmedelsinspektörer är kvinnor. Livsmedelsinspektörer som arbetar i kommunerna är alltifrån 20-årsåldern till drygt 65 år. Två tredjedelar är födda under 1970- och 1980-talen det är alltså en ganska ung yrkeskår. Närmare hälften av alla livsmedelsinspektörer har arbetat kortare tid än 5 år som livsmedelsinspektörer.

Det finns en stor variationen på tjänstetitlar. De livsmedelsinspektörer som har svarat på enkäten har 19 olika slags titlar. Många livsmedelsinspektörer arbetar inte enbart som livsmedelsinspektörer. Resultatet visar att stor spännvidd finns representerad från heltidsarbetande till de som arbetar endast några procent i sin tjänst med livsmedelskontroll. I olika grad utför många livsmedelsinspektörer förutom livsmedelskontrollen även övriga förekommande arbetsuppgifter som finns på ett miljökontor.

Livsmedelsinspektörerna är i högre grad nöjda med hur kontakterna brukar fungera med stora och medelstora livsmedelsföretag jämfört med de mindre livsmedelsföretagen. När det gäller interna kontakter är livsmedelsinspektörerna mest nöjda med kontakterna med sina inspektörskollegor. Minst nöjda är inspektörerna i kontakterna med politiker som arbetar med övergripande frågor i kommunen.

Fyra av tio livsmedelsinspektörer anger att de i varierande grad har varit utsatta för hot eller våld på fältet. Arbete ute på fältet t ex. vid livsmedelskontroller ökar riskerna för att bli utsatt för hot eller våld i tjänsten men arbetsplatsen inne på kontoret är inte heller riskfri när det gäller hot eller våld.

En fjärdedel av livsmedelsinspektörerna har angivit att de i någon grad har varit med om försök till otillbörlig påverkan från någon verksam inom livsmedelsföretag. En av tio har varit med om försök till otillbörlig påverkan från annan anställd vid kommunal förvaltning.

En fjärdedel svarar att de har stöd från arbetsgivaren i mycket hög grad för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på bästa vis. En av tio svarar att de i liten grad eller inte alls får stöd från arbetsgivaren för att kunna utföra arbetsuppgifterna på bästa vis.

Tre procent av livsmedelsinspektörerna har svarat att de inte har tillgång till mobiltelefon i tjänsten. Tio procent saknar tjänstelegitimation. Drygt tio procent saknar visitkort i tjänsten. Sex procent har inte tillgång till funktionella arbetskläder i tjänsten från arbetsgivaren.

Åtta av tio livsmedelsinspektörer upplever att verksamhetsutövare som de möter i tjänsten oftast upplever kontrollbesöket positivt. Tjugo procent av livsmedelsinspektörerna saknar eller har bara delvis genomgått grundläggande utbildning i tillsynsmetodik. Fyrtio procent har inte alls eller bara delvis haft möjligheter att gå utbildning på avancerad nivå i tillsynsmetodik.

En dryg tredjedel instämmer helt med att de känner stolthet över att de arbetar som livsmedelsinspektör. En dryg fjärdedel uppger att de helt instämmer med att de upplever att omgivningen möter dem med respekt i yrkesrollen som livsmedelsinspektör. Sju av tio svarar att de helt instämmer med att inspektörens yrkesroll är komplex.

Livsmedelsinspektörer som har svarat på enkäten är relativt välutbildade. Fyra av tio har en magister- eller masterexamen. Tre av tio har en kandidatexamen. Det är en stor bredd på utbildningsnivåer från gymnasium (oftast i kombination med praktisk yrkeserfarenhet från livsmedelsbranschen) upp till doktorsexamen. Det är också en bredd på olika slags utbildningar främst inom naturvetenskapliga områden. Många har en inriktning mot livsmedel i sin utbildning medan andra har en mer bred utbildning som t ex miljö- och hälsoskyddsinspektör.

Behörighetskrav för att få tjänstgöra som livsmedelsinspektör är en fråga som väcker diskussion bland inspektörerna. Knappt hälften instämmer helt med att det bör finnas behörighetskrav för att få arbeta som livsmedelsinspektör.

Av flera enkätsvar framgår att livsmedelsinspektörer upplever sig vara den inspektörsgrupp som känner sig ha lägst status bland de olika typer av inspektörer som arbetar på ett miljökontor.

Inspektörerna utdelar både ros och ris till det interna ledarskapet. Fyra av tio instämmer helt med att miljöchefen gör ett bra arbete för verksamheten. Sex av tio instämmer helt med att de med förtroende kan prata med sin närmaste chef. Sex av tio instämmer helt med att miljöchefen bemöter medarbetarna på ett trevlig och professionellt vis. Mindre positiva kommentar finns kring chefer som av olika skäl är frånvarande. Många livsmedelsinspektörer efterlyser ett större engagemang från ledningen för livsmedelskontrollen. Konflikthantering internt är ett annat område som bör utvecklas. En av fem uppger att miljöchefen inte alls eller i liten grad har förmåga att hantera interna konflikter. Drygt tio procent svarar att de i liten grad eller inte alls känner sig sedda och uppskattade av chefen.

Slutligen kan konstateras att livsmedelsinspektörerna är en viktig länk i livsmedelskedjan för att konsumenten ska få säkra livsmedel. Bra stöd från ledning och organisationen är viktigt för att livsmedelsinspektörerna på bästa sätt ska kunna genomföra sitt uppdrag inom livsmedelskontrollen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

FÖRORD	5
SAMMANFATTNING	6
1. INLEDNING.....	9
1.1 Bakgrund	9
1.2 Centrala aktörer	10
1.3 Syfte.....	10
1.4 Frågeställningar	10
2. METOD	11
2.1 Val av metod.....	11
2.2 Urval av undersökningsgrupp.....	12
2.3 Svarsfrekvens och bortfallsanalys	12
2.4 Avgränsningar.....	13
2.5 Genomförande	13
3. RESULTAT	14
3.1 Inledning.....	14
3.2 Geografi	23
3.3 Extern arbetsmiljö	25
3.4 Intern arbetsmiljö.....	37
3.5 Hot och våld.....	48
3.6 Otillbörlig påverkan	67
3.7 Professionella möten.....	74
3.8 Lärande för arbete.....	85
3.9 Yrkesrollen som inspektör	104
3.10 Internt ledarskap	114
3.11 Organisation	127
3.12 Arbete och hälsa.....	137
3.13 Karriärplanering.....	149
3.14 Övrigt.....	161
REFERENSER	169

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Hur många är det som har som ”drömyrke” att få arbeta som inspektör? Det finns säkert en och annan. Men det är inte så ofta man hör någon säga ”min största dröm är att få arbeta som inspektör!” Att döma av resultatet i den här enkäten kan man nog dra slutsatsen att arbetet som inspektör ofta upplevs av inspektörerna själva som intressant och viktigt men kanske inte alltid så glamoröst.

Inspektörer finns inom många olika branscher. Ofta är de anställda av myndigheter. Några exempel på verksamheter där det förekommer inspektioner är arbetsmiljö, djurskydd, finanssektor, sjukvård, social omsorg, skola, livsmedelshantering, byggsektor, sjösäkerhet, transport osv.

Tidningar och fackliga organisationer (Naturvetarna, 2013; Sunt Liv, 2011; Tidningen Vision, 2013) skriver om inspektörer som utsätts för hot och våld i tjänsten. Arbetsmiljöverket konstaterar i en rapport (Arbetsmiljöverket, 2014) att det ofta finns brister i förebyggande och uppföljande arbete mot hot och våldssituationer för personal i offentlig sektor som arbetar med myndighetsutövning. Livsmedelsinspektörerna pekas utifrån denna rapport ut som en av riskgrupperna i kommunerna (Sveriges Radio, 2014). Enligt den fackliga organisationen Naturvetarna förekommer även påtryckningar på inspektörer i tjänsteutövningen från politiker framför allt i mindre kommuner (Naturvetarna, 2013).

Behovet av inspektioner tycks öka från år till år. Enligt en artikel (Tidningen Vision, 2012) arbetade 360 årsarbetskrafter med livsmedelskontroll i svenska kommuner under 2002. Enligt samma källa fanns det 739 årsarbetskrafter i kommunernas livsmedelskontroll under 2010. Det är en fördubbling av årsarbetskrafter inom kommunernas livsmedelskontroll på åtta år. Regeringar i Sverige och andra länder satsar omfattande resurser på kontroll i olika former för att förbättra verksamheter i samhället (Johansson & Lindgren, 2013). De flesta är överens om att inspektioner är nödvändiga för vårt moderna samhälle. Vi lever i ett kontrollsamhälle.

Likväl är det många som känner sig obekväma i rollen som föremål för en inspektion. I en artikel får landets livsmedelsinspektörer omdömen om sig att vara byråkratiska, övernitiska, okunniga, stelbenta och i behov av vidareutbildning (Svenskt Näringsliv, 2011).

Inte heller verkar det vara någon större förnyelse av inspektörsrollen på gång. Den här studien vill titta närmare på inspektörsrollen. En förhoppning är att den framkomna bilden ska kunna bidra till en utveckling av inspektörsyrket för framtiden.

1.2 Centrala aktörer

Livsmedelsverket: Statens Livsmedelsverk är det statliga verk som har övergripande ansvar för livsmedelskontrollen i Sverige.

Länsstyrelsen: På regional nivå finns länsstyrelserna som har ansvar för att samordna livsmedelskontrollen i länet.

Livsmedelsinspektör: Livsmedelsinspektörer som den här rapporten handlar om tjänstgör på kommunal nivå. De arbetar med livsmedelskontrollen på lokal nivå. I regel är de anställda inom kommunernas miljö- och hälsoskyddsnämnd eller miljö- och hälsoskyddsförvaltning. Organisationen kan variera något mellan olika kommuner. Verksamheter som de kontrollerar i enlighet med livsmedelslagstiftningen är t ex restauranger, pizzerior och matbutiker (Isenstam, 2012).

1.3 Syfte

Syftet med arbetet som presenteras i denna rapport är att genom systematiska studier av yrkesrollen synliggöra hur kommunala livsmedelsinspektörer i Sverige upplever sin arbetssituation.

1.4 Frågeställningar

Under vilka förhållanden arbetar livsmedelsinspektörerna i kommunerna? Hur upplever livsmedelsinspektörerna själva sin arbetssituation? Hur vanligt förekommande är det med hot och våld mot livsmedelsinspektörer? Förekommer otillbörlig påverkan? Vilka utvecklingsmöjligheter finns i yrket? Är det ett yrke som livsmedelsinspektören vill och kan stanna i under hela arbetslivet? Vilka egna drivkrafter finns hos inspektörerna för att lyfta yrket?

2. METOD

2.1 Val av metod

För att kunna studera hur arbetssituationen ser ut för de kommunala livsmedelsinspektörerna i Sverige valdes att samla in data med hjälp av en webbenkät. En enkät bedömdes för den här studien vara ett möjligt sätt att nå livsmedelsinspektörer i hela landet. Upplägget är i första hand kvantitativt med svarsalternativ som den svarande kunde kryssa i, men enkäten har också kvalitativa inslag. Efter varje tema fanns möjligheten att svara med egna kommentarer. De skriftliga kommentarerna har visat sig vara mycket värdefulla för att belysa olika infallsvinklar som kommer fram i enkätsvaren.

Enkäten är speciellt framtagen för det här projektet. I början av sommaren 2012 träffades en referensgrupp med representanter från Arbetsmiljöverket, Livsmedelsverket, Kommunförbundet Skåne, livsmedelsindustrin, en livsmedelsinspektör med fackligt engagemang samt forskare inom arbetsvetenskap vid Sveriges Lantbruksuniversitet för ett samtal kring livsmedelskontrollen. Utifrån vad som kom fram vid det mötet påbörjades arbetet med att formulera enkäten.

Nästa steg var att träffa livsmedelsinspektörer. För att få en uppfattning om vad som är viktigt i livsmedelsinspektörernas arbetssituation genomfördes ett möte under hösten 2012 med sex intresserade livsmedelsinspektörer från Skåne som fick svara på enkäten i en preliminär version. Vid samma tillfälle genomfördes en fokusgrupp där samtalet handlade om hur det är att arbeta som livsmedelsinspektör. Fokusgruppen dokumenterades genom ljudupptagning och transkriberades (dvs. skrevs ut i text). Utifrån resultatet av fokusgruppen och inspektörernas test av enkäten gjordes vissa omarbetningar av enkäten. Därefter skickades enkäten på remiss till de livsmedelsinspektörer som hade deltagit i fokusgruppen samt till olika instanser och personer som kunde tänkas ha intresse för livsmedelsinspektörernas arbetssituation.

Forskare i arbetsvetenskap vid SLU (som själva arbetar med enkäter i sin forskning) samt en forskare (som inte använder enkäter i sin forskning) i sociologi vid Linköpings universitet har därefter granskat enkäten och gett ytterligare synpunkter. Således har ett antal omarbetningar gjorts av enkäten fram till dess den bedömdes ha nått en slutversion under våren 2013.

Slutligen skickades enkäten till Regionala Etikprövningsnämnden i Lund för att genomgå en etikprövning (Dnr Etik: H15 2013/130). Behandling av personuppgifter har skett i enlighet med personuppgiftslagen (PUL 1998:204).

2.2 Urval av undersökningsgrupp

Ambitionen har varit att försöka nå samtliga 290 kommuners livsmedelsinspektörer. Livsmedelsverket (Gustavsson, 2012) uppskattade att en ungefärlig siffra för antalet kommunala livsmedelsinspektörer kunde röra sig om ca 1 000 personer. Någon aktuell kontaktlista till landets livsmedelsinspektörer i landet fanns inte hos livsmedelsverket. Från livsmedelsinspektörer kom tipset att kontakta länsveterinärerna vid landets länsstyrelser. En mailförfrågan gick till länsveterinärerna i de 21 länen och i flera fall fick vi kontaktuppgifter till respektive läns livsmedelsinspektörer. Speciellt i de stora länen med stort antal kommuner och många livsmedelsinspektörer (som inte helt sällan byter arbetsplats) är det svårt för länsveterinärerna att upprätthålla aktuella listor med kontaktuppgifter.

Det hela löstes i många fall genom en direktkontakt med respektive kommun via kommunens hemsida, telefonväxel, servicecentra eller miljökontoret (administratörer, inspektörer, miljöchefer) för att försöka få fram mailadresser till livsmedelsinspektörerna. I några län fanns det en livsmedelsinspektör i en kommun som förde en uppdaterad lista över samtliga livsmedelsinspektörer i länet som bidrog med kontaktuppgifter.

2.3 Svarsfrekvens och bortfallsanalys

Slutligen hade vi hittat ca 800 livsmedelsinspektörer som enligt uppgift skulle arbeta hel- eller deltid med livsmedelskontroll ute i landets kommuner. Dessa personer fick enkäten skickad till sin mailadress på arbetsplatsen. Några inspektörer hörde av sig och meddelade att de av olika orsaker inte ville delta i enkäten. Orsaker kunde t ex vara: har inte tid, är inte intresserad av att svara på enkäter, har slutat att arbeta som livsmedelsinspektör d.v.s. har andra arbetsuppgifter, arbetar som chef inom livsmedelskontrollen och väljer därför att avstå från att svara. Vanligt var att autosvar kom tillbaka med meddelande om att inspektören inte var i tjänst på grund av föräldraledighet, sjukskrivning, tjänstledighet och semester. Många mail kom i retur med felmeddelande från respektive kommuns server vilket kunde till exempel bero på att livsmedelsinspektören hade slutat sin tjänstgöring i den kommunen.

Webbenkäten sändes ut per mail till landets kommunala livsmedelsinspektörer under perioden juni – september 2013. Enkäten skickades vid två tillfällen eftersom det var sommar och semestertider. Ungefär hälften av inspektörerna fick enkäten i början av juni och resterande fick enkäten i mitten av augusti. Två respektive en påminnelse skickades med e-post till livsmedelsinspektörerna med vädjan om att svara på enkäten. Bedömningen gjordes att fler påminnelser än så skulle ha varit alltför störande för inspektörerna.

Antalet bearbetningsmöjliga enkäter blev slutligen 504 stycken vilket innebär att svarsfrekvensen ligger runt 63 % vilket kan betecknas som en relativt god svarsfrekvens. I enkäten fanns en fråga som ”krävde” svar och det var fråga 9 om länstillhörighet. I alla övriga frågor har inspektörerna själva avgjort om de ville svara eller avstå från att avge något svar. I många fall har livsmedelsinspektörerna besvarat enkäten utförligt medan ett mindre antal har svarat på ett fåtal av enkätens frågor. Enkäten är relativt omfattande och alla kände kanske

inte att de hade intresse, tid eller ork att svara på alla frågor. I redovisningen av resultatet har antal svar per fråga redovisats då antal svar varierar från fråga till fråga.

2.4 Avgränsningar

Det finns olika typer av "livsmedelsinspektörer" i det svenska samhället bland annat statsinspektörer som arbetar vid Livsmedelsverket och livsmedelsinspektörer som är anställda av Försvarsmakten. Den här studien har enbart studerat de livsmedelsinspektörer som arbetar med livsmedelskontroll i kommunerna. Skälet till denna avgränsning har varit att fokusera på en grupp livsmedelsinspektörer som är många till antalet och arbetar i kommuner över hela landet.

2.5 Genomförande

När enkäten var färdigkonstruerad lades den över i ett enkätverktyg. I det här fallet användes enkätverktyget "Survey Monkey" för att kunna distribuera webbenkäten samt samla in svaren. Enkätens frågor delades in i 14 teman:

1. Inledning
2. Geografi
3. Extern arbetsmiljö
4. Intern arbetsmiljö
5. Hot och våld
6. Otillbörlig påverkan
7. Professionella möten
8. Lärande för arbete
9. Yrkesrollen som inspektör
10. Internt ledarskap
11. Organisation
12. Arbete och hälsa
13. Karriärplanering
14. Övrigt

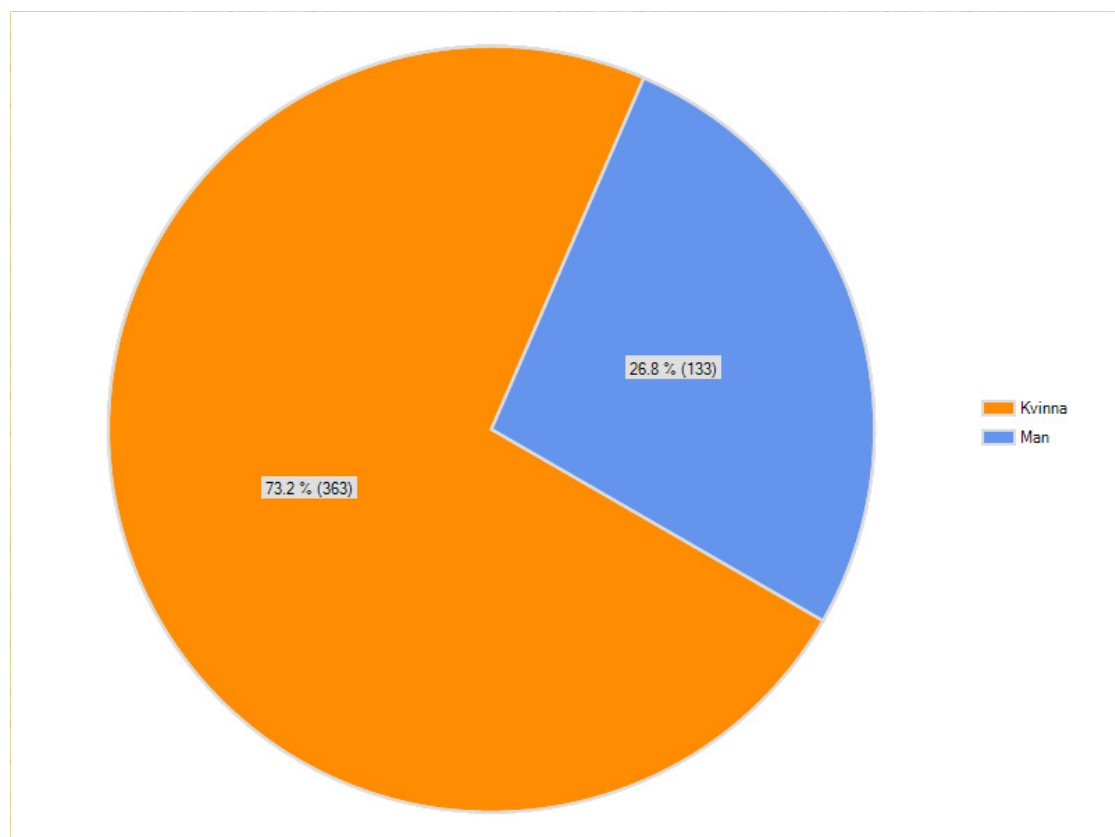
Redovisningen av enkätsvar följer samma ordning i denna rapport.

3. RESULTAT

3.1 Inledning

Enkätens första tema innehåller frågor om kön, ålder, yrkesverksamma år som inspektör, tjänstetitel, tjänstgöringsgrad och andra arbetsuppgifter förutom livsmedelskontrollen som de utför. Att dessa frågor har tagits med är för att försöka få en bild av vem det är som arbetar som livsmedelsinspektör. Hur länge har inspektören arbetat som livsmedelsinspektör? Är det många som arbetar deltid med livsmedelskontrollen? Kallas livsmedelsinspektören för livsmedelsinspektör? Om inspektören förutom livsmedelskontrollen även har andra arbetsuppgifter i sin tjänst vad består dessa av?

Fråga 1 Vilket kön tillhör du?

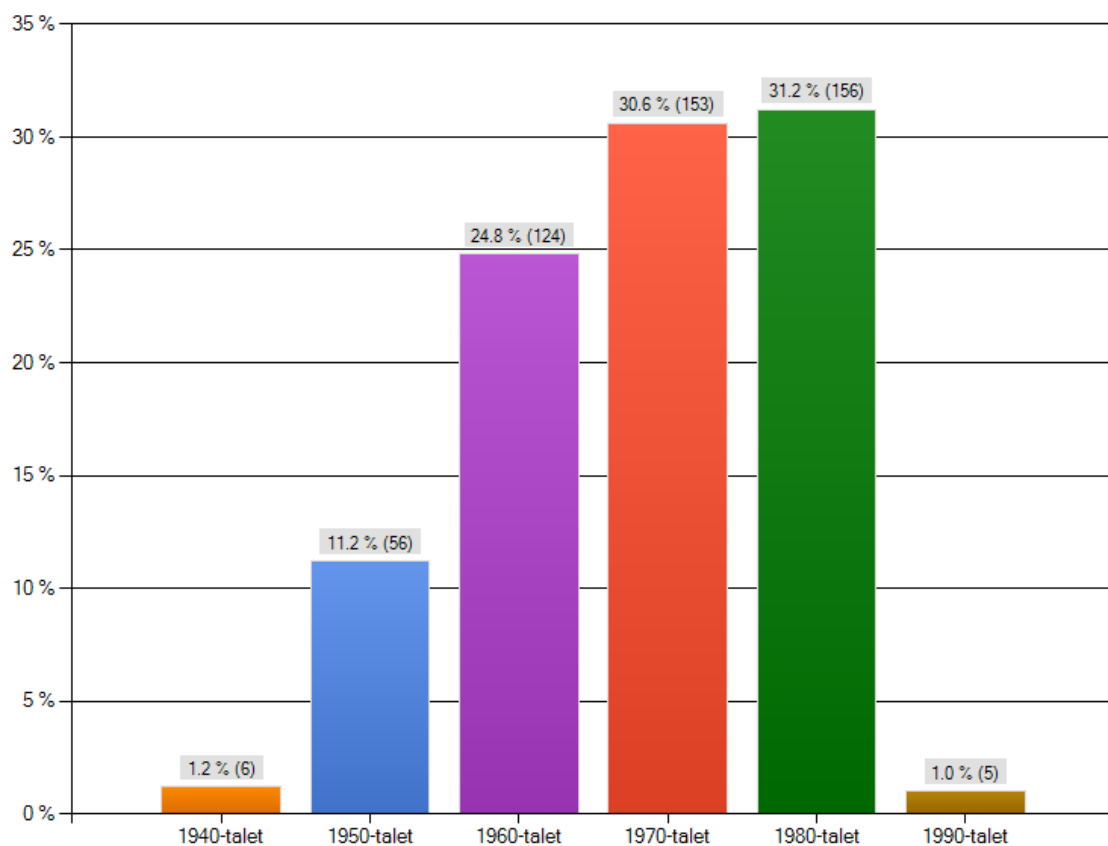

Figur 1: Fördelning kvinnor och män som arbetar som livsmedelsinspektörer
(496 st. svar)

Enligt enkätsvaren är det nästan tre fjärdedelar kvinnor och knappt en fjärdedel män av de som arbetar som livsmedelsinspektörer.

Det fanns två alternativ att välja på: kvinna respektive man. I enkätsvaren finns det inspektörer som använder sig av det mer könsneutrala ”hen”. Det alternativet fanns inte med här som svarsalternativ.

Fråga 2 Vilket decennium är du född på?

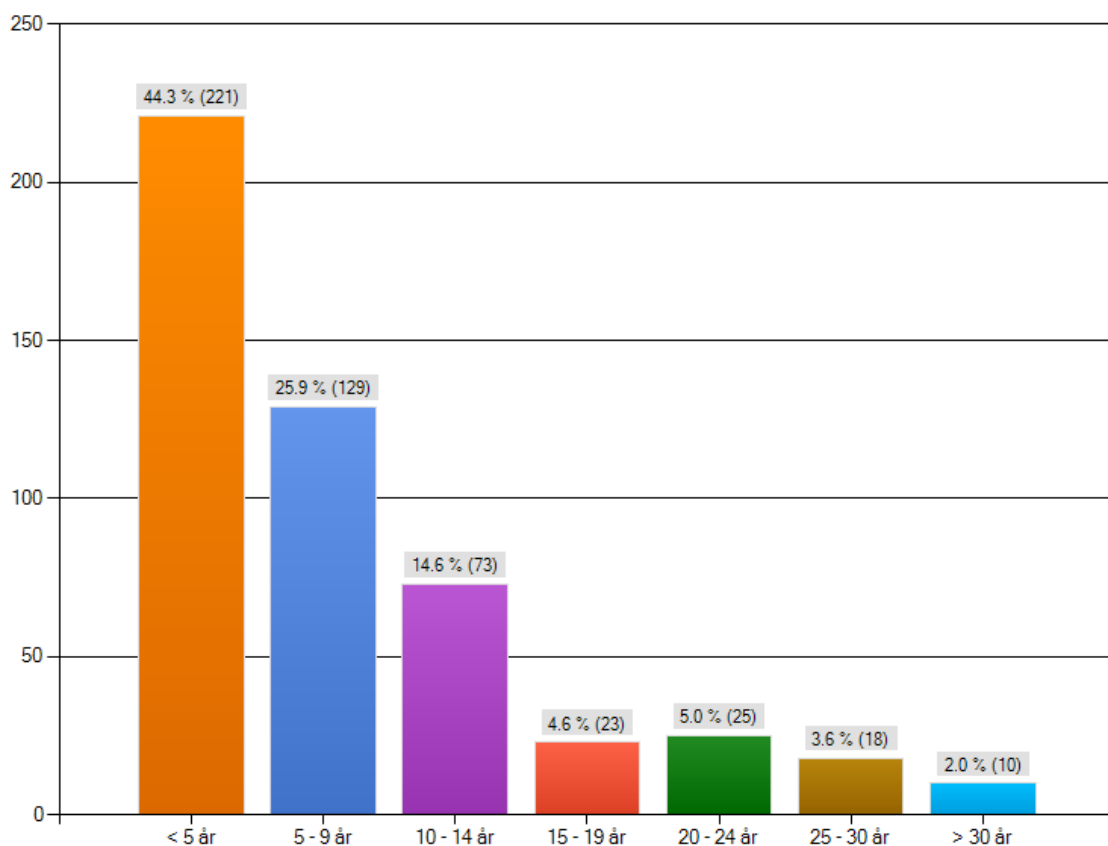

Figur 2: Livsmedelsinspektörerna är födda under olika decennier
(500 st. svar)

Istället för att fråga om exakt ålder har livsmedelsinspektörerna fått ange vilket decennium de är födda under. Nästan två tredjedelar är födda under 1970- och 1980-talen. En fjärdedel är 60-talister. En dryg tiondel är 50-talister. 40-talisterna och 90-talisterna utgör vardera ca en procent av antalet som har svarat på frågan.

Livsmedelsinspektörer som arbetar i kommunerna är födda under sex decennier.

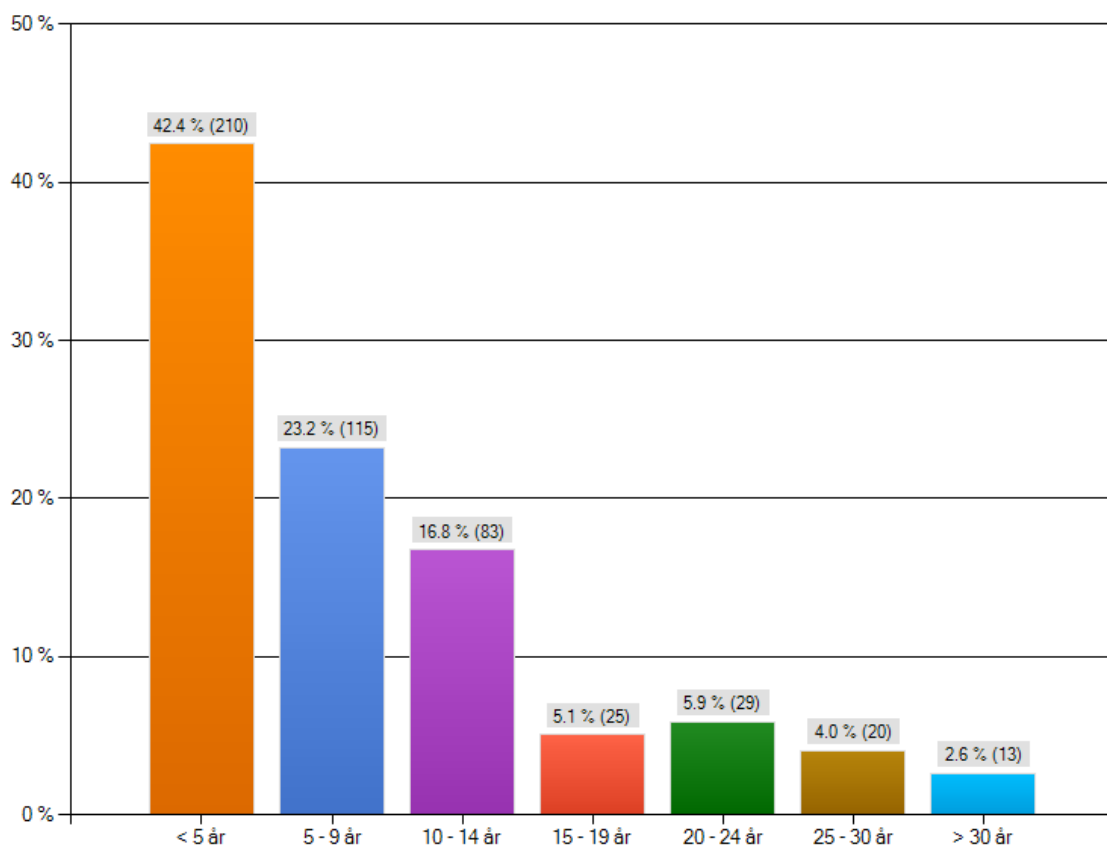
Fråga 3 Hur många år har du varit yrkesverksam som livsmedelsinspektör?

Figur 3: Antal år som inspektörerna har arbetat som livsmedelsinspektör
(499 st. svar)

Livsmedelsinspektörerna har arbetat olika länge som livsmedelsinspektör. Många livsmedelsinspektörer är relativt ”nya”. Närmare hälften har arbetat kortare tid än 5 år. Nästan tre fjärdedelar har arbetat kortare tid än 9 år. Att yrkeskåren åldersmässigt är ”ung” är en del i förklaringen. Men det finns också de som har arbetat i ett annat yrke tidigare (till exempel inom livsmedelsindustrin) som bytt yrkesbana och börjat arbeta som kommunal livsmedelsinspektör.

Fråga 4 Hur många år har du varit yrkesverksam inom "miljö & hälsa" oavsett tjänst?

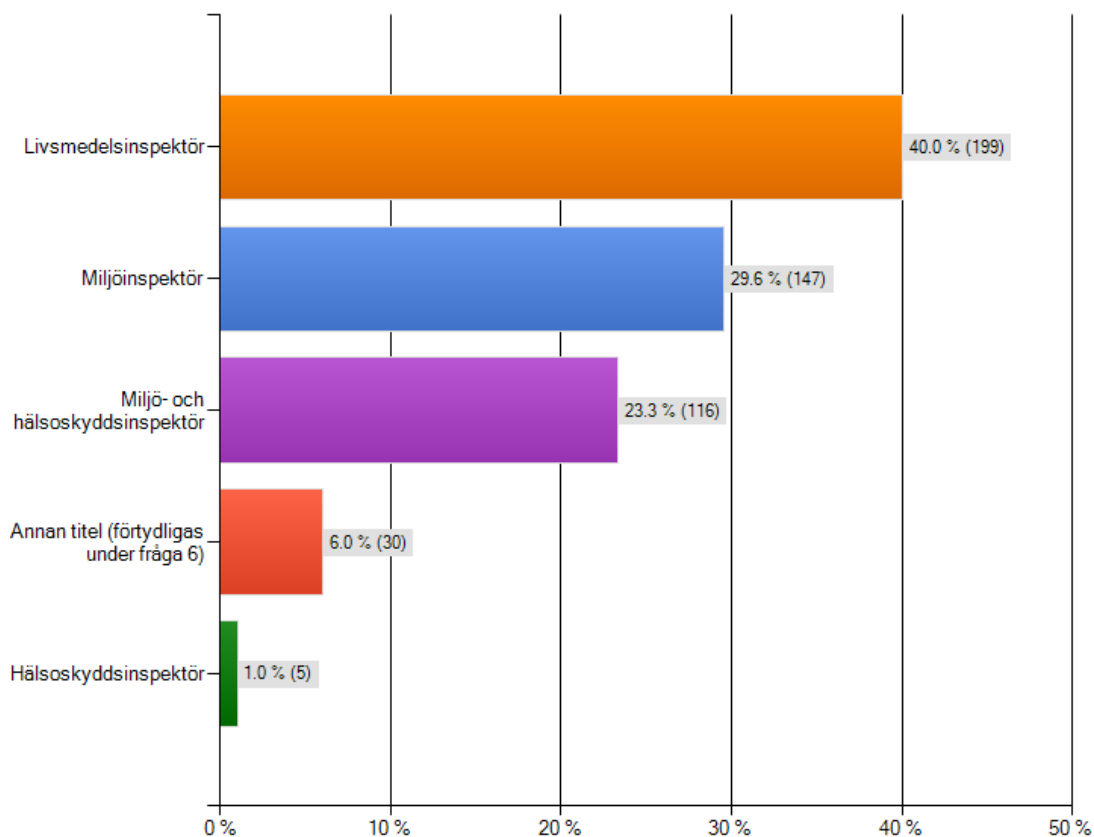

Figur 4: Antal år totalt som inspektörerna har varit yrkesverksamma oavsett tjänst inom "miljö & hälsa" (495 st. svar)

Den här bilden följer ganska väl mönstret i figur 3. Med skillnaden att det är något färre inspektörer som har arbetat 9 år eller kortare tid och något fler som har arbetat i någon typ av tjänst på miljökontor 10 år eller längre tid.

Många av livsmedelsinspektörerna har eller har haft även andra arbetsuppgifter än livsmedelskontroll i sin tjänstgöring.

Fråga 5 Vilken är din formella tjänstetitel?

Figur 5: Formell tjänstetitel för inspektörer som arbetar med livsmedelskontroll
(497 st. svar)

4 av 10 har tjänstetiteln livsmedelsinspektörer. 3 av 10 har titeln miljöinspektör. Av enkätsvar framkommer att även om titeln är miljöinspektör kan det innebära att inspektören arbetar i princip heltid med livsmedel. Det finns exempel i enkäten där en miljöinspektör arbetar halvtid med livsmedel och halvtid med t ex nedskräpning, avfallsdispenser, värmepumpar, radon, undervisningslokaler, enskilt dricksvatten, bostadshygien, vedeldning och andra liknande klagomål. Det finns miljö- och hälsoskyddsinspektörer som arbetar halvtid med livsmedel och halvtid t ex med avloppsinventering. Det finns också inspektörer som arbetar heltid med livsmedel som också har titeln miljö- och hälsoskyddsinspektör. Ett annat exempel är miljö- och hälsoskyddsinspektören som kombinerar livsmedel med arbetsuppgifter som klagomålsärenden inom hälsoskydd, IT-samordnare, webbredaktör, systemansvarig för diarieföringsprogram samt kvalitetsarbete. Variationerna är många. I svaren framkommer att det finns inspektörer som inte vill kalla sig livsmedelsinspektör därför att titeln upplevs ha lägre status.

Fråga 6 Vilken tjänstetitel har du om du har svarat "annan titel" i fråga 5?

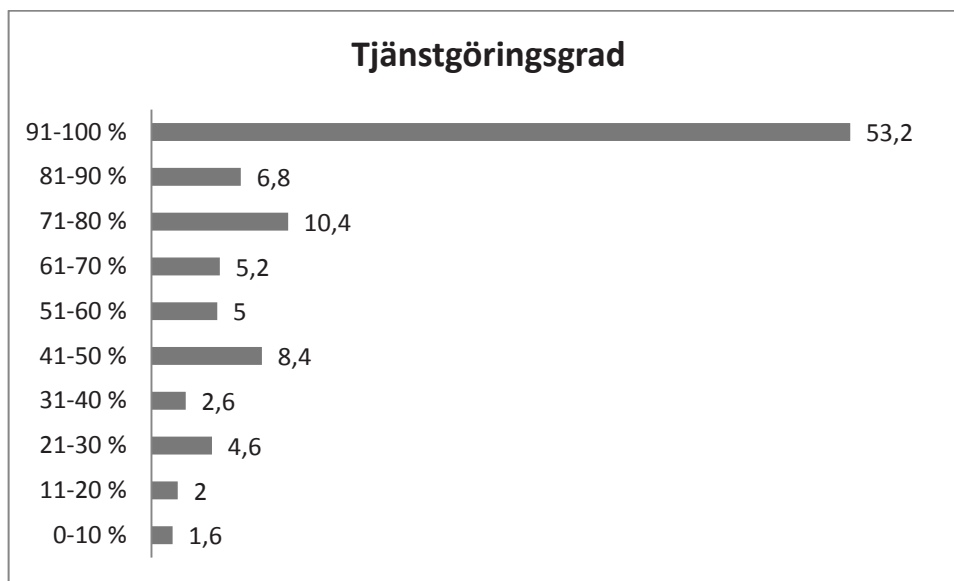
I fråga 6 fanns ett kommentarsfält där inspektören kunde skriva vilken titel hon/han hade. Resultatet ser ut så här:

Titel	Antal personer
Livsmedelshandläggare	1 st.
Livsmedels- och hälsoskyddsinspektör	6 st.
Livsmedelsinspektör och Miljökontrollant	1 st.
Livsmedelsinspektör och Livsmedelsagronom	1 st.
Miljö- och livsmedelsinspektör	4 st.
Miljöhandläggare	4 st.
Miljöskyddsinspektör	5 st.
Miljöingenjör	1 st.
1.e miljö- och hälsoskyddsinspektör	1 st.
Livsmedelsinspektör och Avdelningschef (50/50)	1 st.
Avdelningschef	3 st.
Miljöchef	2 st.
Förvaltningschef	1 st.
Systemförvaltare	1 st.
Intendent	1 st.
15 olika varianter	33 st.

Figur 6: Andra förekommande tjänstetitlar inom livsmedelskontrollen (33 svar)

I fråga 5 har 6 % av livsmedelsinspektörerna angivit att de har andra tjänstetitlar än livsmedelsinspektör, miljöinspektör, miljö- och hälsoskyddsinspektör, hälsoskyddsinspektör. Det finns de som har svarat på enkäten som har arbetsledande funktioner d.v.s. chefer som arbetar i livsmedelskontrollen. En avdelningschef som har svarat har en delad tjänst som chef/livsmedelsinspektör. Det finns "nya" titlar på inspektörer som har kommit på senare år: livsmedels- och hälsoskyddsinspektör, miljö- och livsmedelsinspektör.

Fråga 7 Hur många procent av en heltidstjänst arbetar du som livsmedelsinspektör?
(100 % tjänst motsvarar i det här fallet ca 40 timmar per vecka)

Figur 7: Fördelningen i procent av antalet livsmedelsinspektörer som har svarat på frågan (498 st. svar)

Absolut vanligast förekommande är att livsmedelsinspektören arbetar heltid med livsmedelskontroll. Fler än hälften 53,2 % (265 st.) av livsmedelsinspektörerna arbetar mer eller mindre heltid (91-100 %) med livsmedelskontrollen.

Tjänstgöringsgrad som livsmedelsinspektör (%)	Antal inspektörer (st.)
91-100	265
71-80	52
41-50	42
81-90	34
61-70	26
51-60	25
21-30	23
31-40	13
11-20	10
0-10	8

Fråga 8 Om du även har andra arbetsuppgifter i din tjänst förutom livsmedel vad består dessa arbetsuppgifter av? Beskriv kortfattat med egna ord

Av svaren i enkäten framkommer att flertalet av livsmedelsinspektörerna även har andra typer av arbetsuppgifter i sin tjänst. Livsmedelsinspektörerna har i enkäten skrivit vilka arbetsuppgifter de arbetar med förutom livsmedelskontrollen. En bild träder fram av ett stort antal arbetsuppgifter som många livsmedelsinspektörer arbetar med vid sidan av livsmedelskontrollen. Det är en mångfacetterad verksamhet som bedrivs vid miljökontoren.

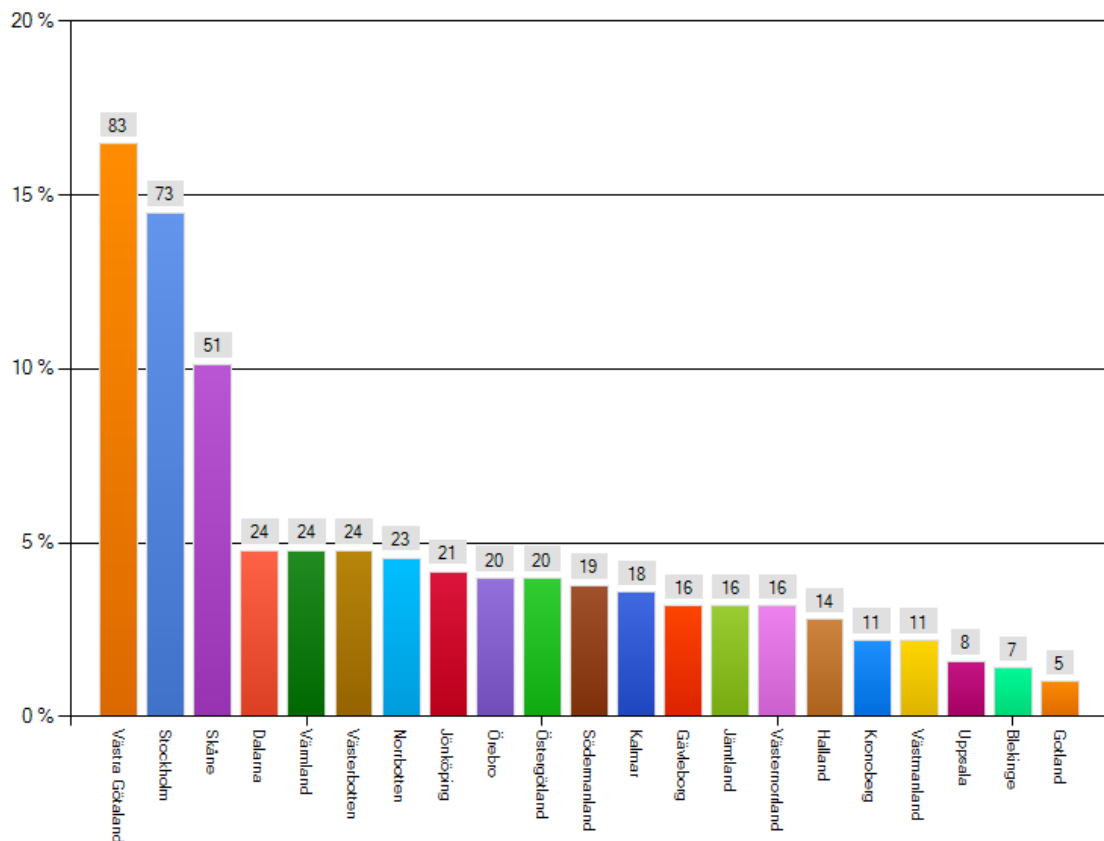
Område	Typ av uppgifter
Administration	Systemförvaltning, kvalitetsarbete, registrator (inkommande post och ärenderegistrering), bilansvarig (för kontorets tjänstebilar/bilpool), broschyrer, avtackningar, administratör för vård av diariesystem, arkivansvarig för miljöavdelningen, internrevisor ISO 14 000, dokumenthantering, processer, förberedelse för nämnden, taxa, mallar, informationsblad, kundtjänst, information/utbildning nämnden, fakturering, planering, assisterar informatören med skriftlig information (till t ex hemsida, blanketter), service
IT	Webbredaktör, utveckla facebooktjänst, IT-samordnare, systemansvarig "Miljöreda" (som är ett diarieföringsprogram), ECOS-samordnare (ECOS är också ett diarieföringsprogram), systemansvar mjukvara, it-support
Ledningsarbete	Övergripande frågor inom förvaltningen, strategifrågor, utvecklingsarbete, ledarskap, arbetsledning, förvaltningschef, sammankallande för arbetsgrupp, verksamhetsplanering, verksamhetsledning, uppföljning, samordnare för kontorets livsmedelsinspektörer, behovsutredningar, tillsynsplaner, t f miljö- och hälsoskyddschef, rekrytering av personal, gruppleddare, processledare för livsmedelskontrollen (leder och fördelar arbetet, tar fram interna arbetsrutiner), "tar hand om inspektörer så de kan arbeta utan större hinder", förvaltningschef plan- och miljöförvaltning, miljösamordning, avdelningschef, projektledare, krisrutinansvarig
Friskvård (på arbetsplatsen)	Hälsoinspiratör, anordnar löpklubbar och andra sportsliga aktiviteter, friskvårdsinspiratör, hälsoombud
Arbetsmiljö	Arbetsmiljöarbete, jämställdhetsintegrering
Kommunövergripande	Representant i folkhälsoråd, ersättare i krisledning, risk- och sårbarhetsarbete, SOS-alarm, beredskapsarbete, kris- och beredskapsfrågor, miljömålssamordnare, miljöstrateg
Energi- och klimatfrågor	Energieffektivisering, energi- och klimatrådgivare

Område	Typ av uppgifter
Hälsoskydd	Nedskräpning, avfallsdispenser, mulltoalett, kompostering enligt lokal renhållningsordning och lokala hälsoskyddsföreskrifter, renhållningsärenden, hälsoskyddstillsyn (t ex av gruppboende, utbildningslokaler, förskolor, skolor, servicehem, fastighetsägare), rökfria skolgårdar, klagomål (t ex på buller, bostadshygien, vedeldning), köldmedierapportering, värmepumpar, oljecisterner, radon, anmälan och tillsyn av hygieniska lokaler (t ex fotvårdare), solarier, frisörer, bassängbad. Polisremisser i hälsoskyddsfrågor. Handlägga buller- och ordningsfrågor (t ex nedskräpning) som orsakas av restauranger (t ex från uteserveringar). Rökfria serveringsmiljöer. Hälsoskydd kopplat till djurfrågor och gödselhantering på gårdar, fartygsinspektioner
Miljöskydd	Miljöfarliga verksamheter: avfall, täkter, olika industrier, verkstadsindustri, reningsverk, vattenverk, lantbruk (miljöskydd), miljökontrollant i ett saneringsprojekt (tar prover och mäter), sjövattneprovtagning, luftkvalitetövervakning, ansvarsutredare för förorenade områden
Planarbete	Plangranskning, remisser för detaljplan och bygglov
Kemikalietillsyn	Förordning om fluorerade växthusgaser och ozonnedbrytande ämnen (f-gasförordning)
Enskilda avlopp	Avloppsinventering, enskilda avlopp
Naturvård	Naturvård, strandskydd
Dricksvatten (livsmedel)	Enskilt dricksvatten, tillsyn dricksvattenanläggningar, vattenskydd, dricksvattenprovtagning
Smittskydd	Smittskyddsutredningar
Animaliska biprodukter (ABP)	Kommunen är en av flera kontrollmyndigheter när det gäller ABP.
Skyddsjakt	Administrera ärenden som gäller ”skadedjur” som duvor, råkor, kajor, katter (speciella jägare får ta hand om infångande och ev. avlivning)
Alkohol, tobak, folköl	Alkoholhandläggare handlägger serveringsärende enligt alkohollagen samt bedriver tillsyn enligt alkohollagen. Alkoholremisser.
Receptfria läkemedel	Kontroll av försäljning av receptfria läkemedel i detaljhandel (OTC = ”over the counter”)
Miljödiplomering	
Barnperspektiv	Införande av barnperspektiv i tjänsteärenden från bygg- och miljöförvaltningen
Fackligt arbete	Skyddsombud, facklig representant, fackligt arbete på 30 %, fackligt ombud
Styrelsearbete	
Diverse	Allt förekommande inom miljönämndens område

3.2 Geografi

Enkätens andra tema handlar om geografi vilket i det här fallet betyder län och kommuner. I Sverige finns det 21 län och 290 kommuner.

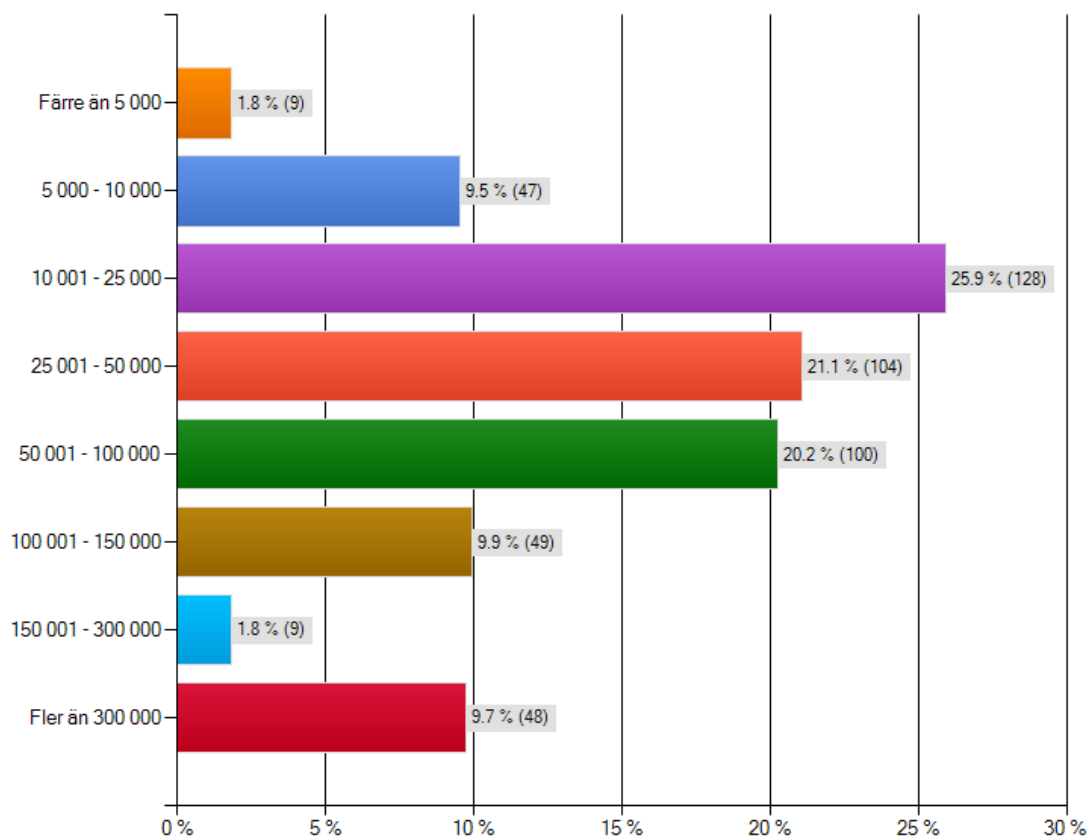
Fråga 9 Vilket län tillhör kommunen där du arbetar?

Figur 9: Fördelningen av antal svar på enkäten från respektive län
(504 st. svar)

Frågan om länstillhörighet fanns med för att få en uppfattning om hur enkätsvaren fördelar sig över landet. Resultatet visar att svar har kommit in från samtliga län. Storstadsläna har bidragit med många enkätsvar eftersom där finns fler inspektörer.

Fråga 10 Hur många invånare har kommunen du arbetar i?

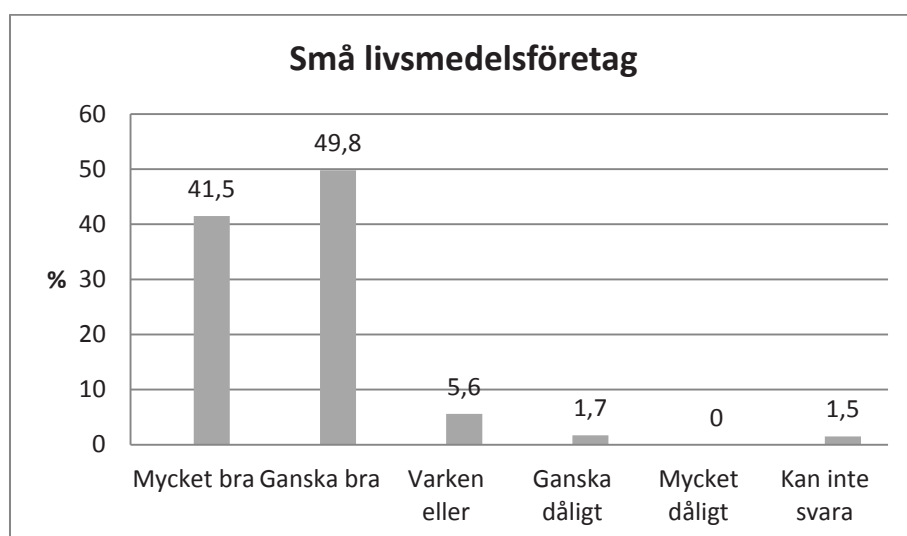
Figur 10: Enkät svar fördelat på kommunstorlek
(494 st. svar)

Allra flest enkät svar (ca en fjärdedel) kommer från livsmedelsinspektörer som arbetar i en kommun med 10 001-25 000 invånare.

3.3 Extern arbetsmiljö

Under enkätens tredje tema ”extern arbetsmiljö” har livsmedelsinspektörerna svarat på hur de vanligtvis upplever att de yrkesmässiga kontakterna med olika externa aktörer fungerar. Livsmedelsinspektörerna har i regel många utåtriktade kontakter i samhället. Figuren visar sig hur antalet svar har fördelat sig i procent utifrån det antal inspektörer som har svarat på frågan. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 11.1 Hur upplever du att kontakterna med små privata livsmedelsföretag med färre än 10 anställda vanligtvis brukar fungera?

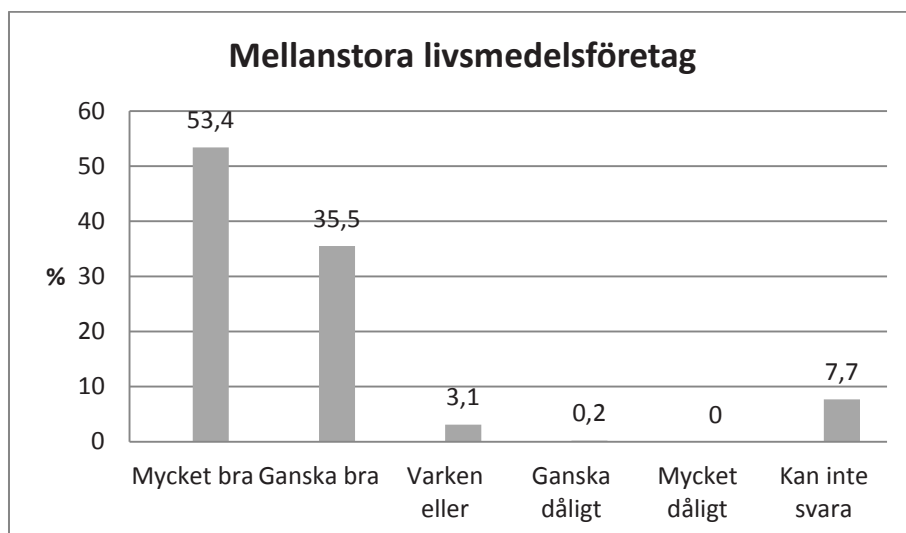
Figur 11.1: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med små privata livsmedelsföretag med färre än 10 anställda (482 svar)

41,5 % (200 st.) svarar mycket bra. 49,8 % (240 st.) svarar ganska bra. 5,6 % (27 st.) svarar varken eller. 1,7 % (8 st.) svarar ganska dåligt. Ingen (0 %) svarar mycket dåligt. 1,5 % (7 st.) anger att de inte kan svara.

Små privata livsmedelsföretag

- Vanligtvis går det bra att möta olika företag oberoende av storlek. Dock är det lättare att få direkt kontakt med ansvarig i ett litet företag.
- Svårt att bedöma. Det är väldigt beroende på den verksamhetsutövare som finns på just den platsen man besöker.
- Erfarenheterna är övervägande positiva men det finns enskilda undantag och de flesta av dem finns i mindre verksamheter.
- Små privata företag går inte att generalisera, de är så många och de är så olika. Det finns en mix av alla kontakter där.
- Det är oftast hos små livsmedelsföretag som kunskapen om livsmedelssäkerhet och redlighet är som sämst (det finns undantag).
- Svårt att svara generellt när det gäller kontakterna med företagen. Det varierar väldigt mycket oavsett storlek.

Fråga 11.2 Hur upplever du att kontakterna med mellanstora privata livsmedelsföretag med 10-50 anställda vanligtvis brukar fungera?

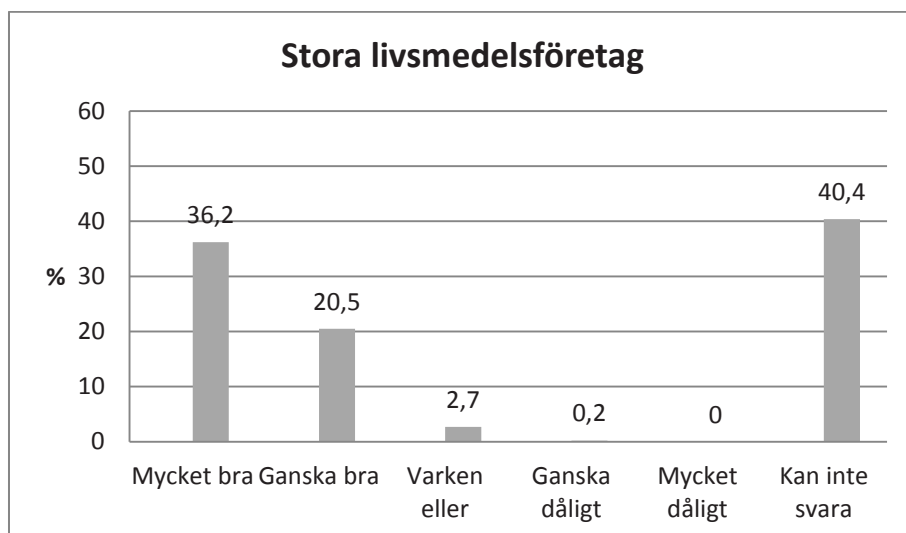

Figur 11.2: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med mellanstora privata livsmedelsföretag med 10 - 50 anställda (479 svar)

53,4 % (256 st.) svarar mycket bra. 35,5 % (170 st.) svarar ganska bra. 3,1 % (15 st.) svarar varken eller. 0,2 % (1 st.) svarar ganska dåligt. Ingen (0 %) svarar mycket dåligt. 7,7 % (37 st.) anger att de inte kan svara.

Mellanstora privata livsmedelsföretag
<ul style="list-style-type: none"> - Upplever att livsmedelsföretag som ingår i en större koncern är mer insatta i livsmedelsfrågor och är lättare att ha kontakt med. - Vi har inga livsmedelsföretag med 10-50 anställda. - I små företag gör oftast få personer allt. I större företag finns oftast en kvalitetsansvarig som har specialkunskap inom de områden vi kontrollerar. Det underlättar kontrollen och kontakten.

Fråga 11.3 Hur upplever du att kontakterna med större privata livsmedelsföretag med fler än 50 anställda vanligtvis brukar fungera?

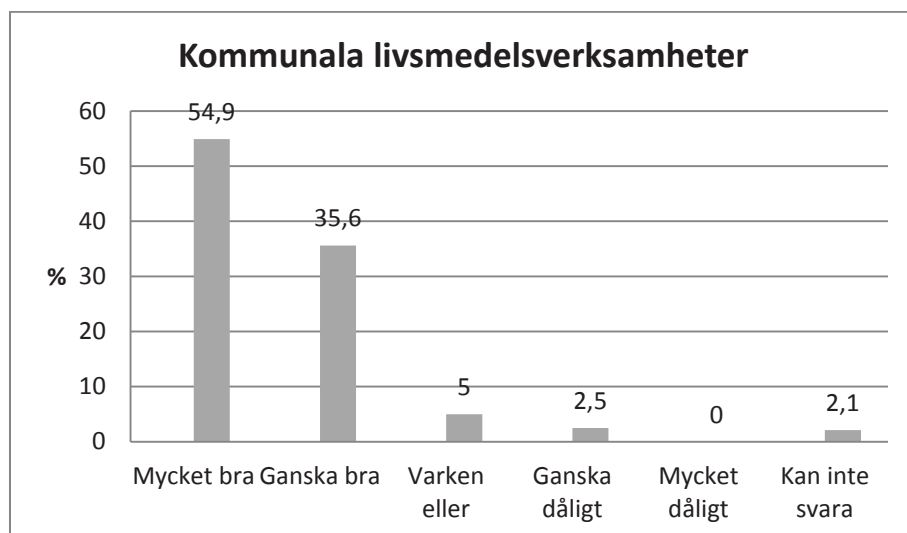

Figur 11.3: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med större privata livsmedelsföretag med fler än 50 anställda (478 svar)

36,2 % (173 st.) svarar mycket bra. 20,5 % (98 st.) svarar ganska bra. 2,7 % (13 st.) svarar varken eller. 0,2 % (1 st.) svarar ganska dåligt. Ingen (0 %) svarar mycket dåligt. 40,4 % (193 st.) anger att de inte kan svara.

Större privata livsmedelsföretag	
-	På större företag kan det vara svårt att veta vem man ska prata med samt vem som fått och inte fått information.
-	I vår kommun finns inga stora livsmedelsföretag.

Fråga 11.4 Hur upplever du att kontakterna med kommunala livsmedelsverksamheter (inom t ex skola, barn- och äldreomsorg) vanligtvis brukar fungera?

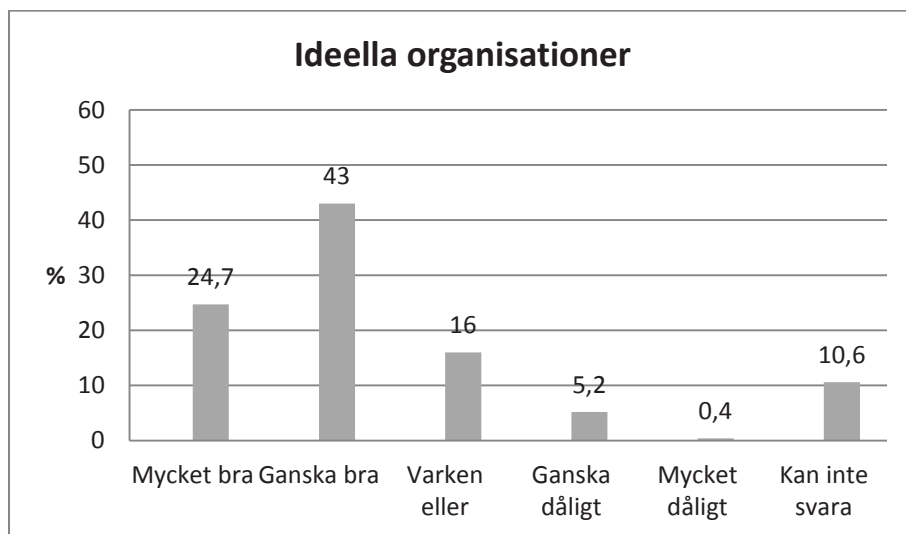

Figur 11.4: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med kommunala livsmedelsverksamheter inom t ex skola, barn- och äldreomsorg (483 svar)

54,9 % (265 st.) svarar mycket bra. 35,6 % (172 st.) svarar ganska bra. 5,0 % (24 st.) svarar varken eller. 2,5 % (12 st.) svarar ganska dåligt. Ingen (0 %) svarar mycket dåligt. 2,1 % (10 st.) anger att de inte kan svara.

Kommunala livsmedelsverksamheter	
-	Det beror inte på antalet anställda eller privat eller kommunalt. Kontakten varierar beroende på företagens kunskap och förståelse. Företagen varierar i förståelsen för syftet med vårt arbete.
-	Vissa kommunala verksamheter har mycket svårt att förstå att de ska redogöra för sin verksamhet.
-	Kommunala verksamheter tar det mer för självklart att vi kommer på kontroll och är mer välvilligt inställda från start.
-	Landstinget stor organisation med liten andel livsmedelsobjekt - ganska dåligt.
-	Arbetar enbart med dricksvattenfrågor.

Fråga 11.5 Hur upplever du att kontakterna med ideella organisationer som har livsmedelsverksamhet vanligtvis brukar fungera?

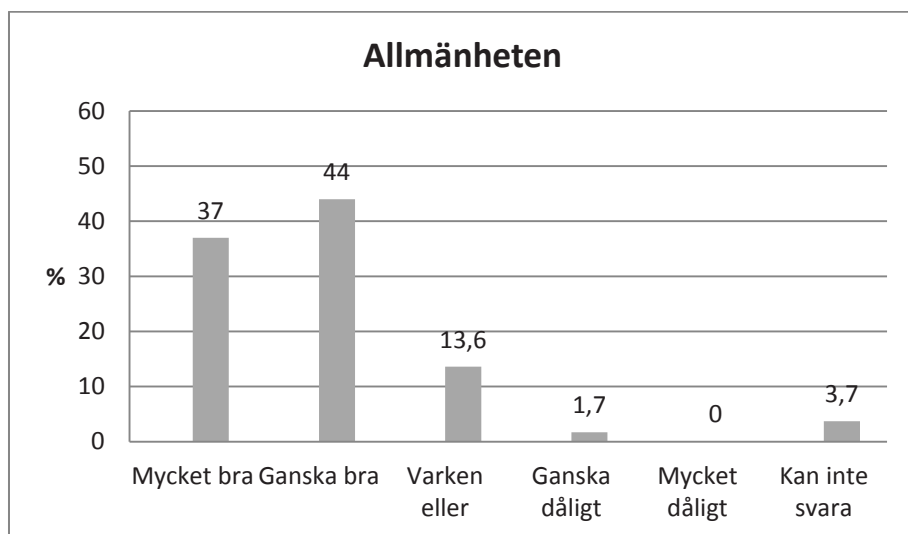

Figur 11.5: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med ideella organisationer som har livsmedelsverksamhet (481 svar)

24,7 % (119 st.) svarar mycket bra. 43,0 % (207 st.) svarar ganska bra. 16,0 % (77 st.) svarar varken eller. 5,2 % (25 st.) svarar ganska dåligt. 0,4 % (2 st.) svarar mycket dåligt. 10,6 % (51 st.) anger att de inte kan svara.

Ideella organisationer	
-	Ideella verksamheter anser ofta att de inte bedriver en livsmedelsverksamhet eller att man borde göra undantag p.g.a. av att de drivs ideellt (handlar framförallt om kostnader för kontroll och registrering).

Fråga 11.6 Hur upplever du att kontakterna med allmänheten vanligtvis brukar fungera?

Figur 11.6: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med allmänheten (484 svar)

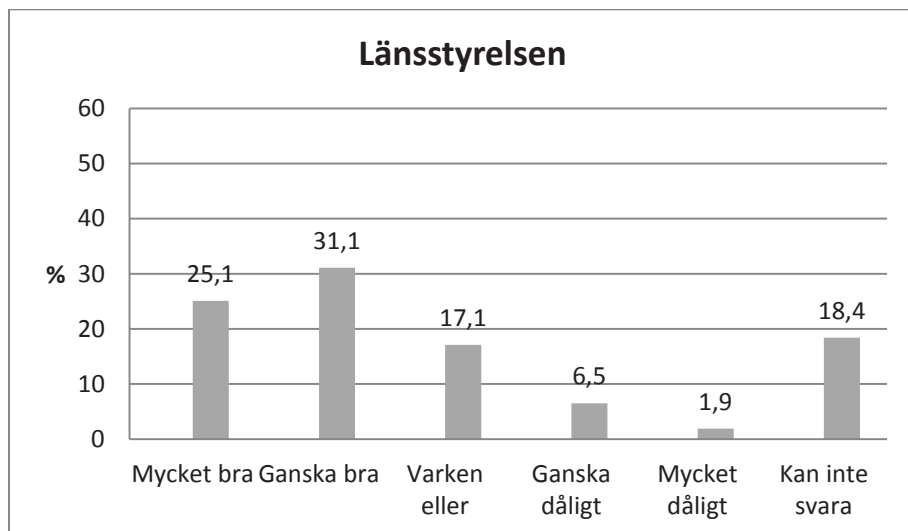
37,0 % (179 st.) svarar mycket bra. 44,0 % (213 st.) svarar ganska bra.

13,6 % (66 st.) svarar varken eller. 1,7 % (8 st.) svarar ganska dåligt.

Ingen (0 %) svarar mycket dåligt. 3,7 % (18 st.) anger att de inte kan svara.

Allmänheten
<ul style="list-style-type: none">- Jag upplever de flesta människor som trevliga. Möter man människor med respekt så får man respekt tillbaks. Det kan ibland vara något svårare i kontakt med privatpersoner som inte vet vår roll och begär att vi ska göra saker som vi inte kan hjälpa till med.

Fråga 11.7 Hur upplever du att kontakterna med länsstyrelsen vanligtvis brukar fungera?

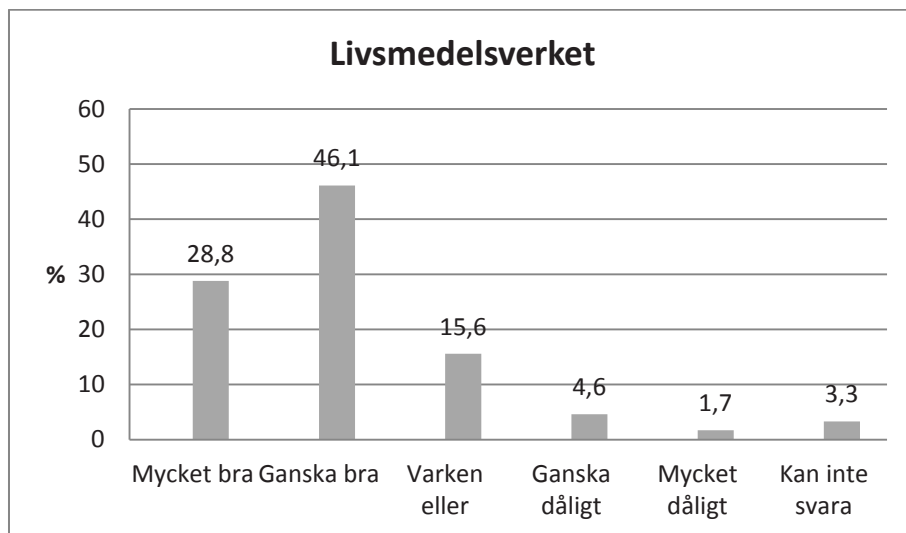
Figur 11.7: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med länsstyrelsen (479 svar)

25,1 % (120 st.) svarar mycket bra. 31,1 % (149 st.) svarar ganska bra.

17,1 % (82 st.) svarar varken eller. 6,5 % (31 st.) svarar ganska dåligt. 1,9 % (9 st.) svarar mycket dåligt. 18,4 % (88 st.) anger att de inte kan svara.

Länsstyrelsen
<ul style="list-style-type: none">- Det är varken eller, inget positivt från länsstyrelsen- Kopplingen mellan kommun och länsstyrelse fungerar mindre bra. Oftast beroende på att personal på länsstyrelser ofta är veterinärer med dålig förankring och kunskap om kommunala kontrollobjekts verksamheter. För att underlätta kontroll behövs fler projektinriktade kontroller med färdiga checklistor och bedömningsgrunder.- Länsstyrelsens tillsyn av kommunernas tillsynsarbete är under all kritik. Personangrepp istället för konstruktiv dialog. Flera av mina inspektörskollegor känner sig kränkta av länsveterinärerna. Mycket allvarligt arbetsmiljöproblem! Veterinärer är fel kompetens på den posten. Byt ut dem mot jurister eller miljövetare som kan fungera som ett tillsynsstöd.

Fråga 11.8 Hur upplever du att kontakterna med livsmedelsverket vanligtvis brukar fungera?

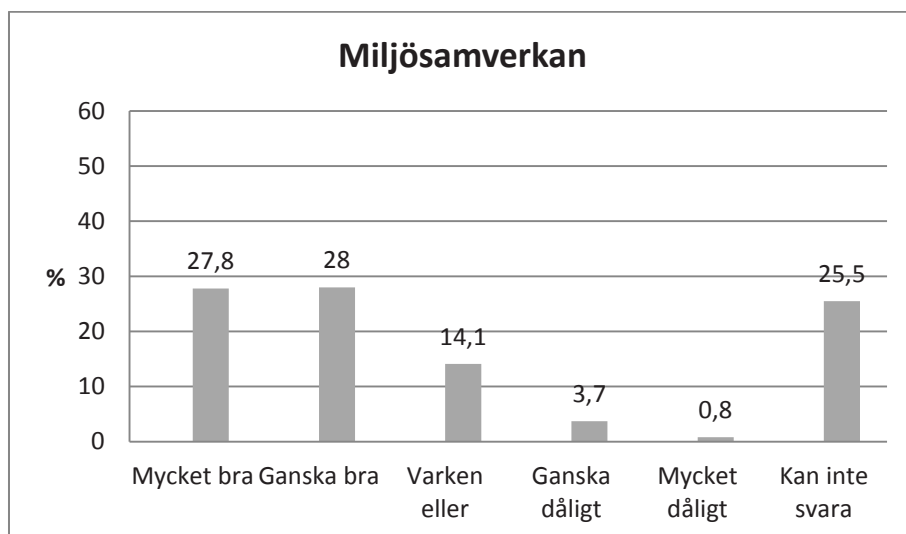

Figur 11.8: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med livsmedelsverket (482 svar)

28,8 % (139 st.) svarar mycket bra. 46,1 % (222 st.) svarar ganska bra.
15,6 % (75 st.) svarar varken eller. 4,6 % (22 st.) svarar ganska dåligt.
1,7 % (8 st.) svarar mycket dåligt. 3,3 % (16 st.) anger att de inte kan svara.

Livsmedelsverket
- Man får väldigt olika svar från livsmedelsverket vilket upplevs väldigt stressande.

Fråga 11.9 Hur upplever du att kontakterna med miljösamverkan (i länet/regionen) vanligtvis brukar fungera?

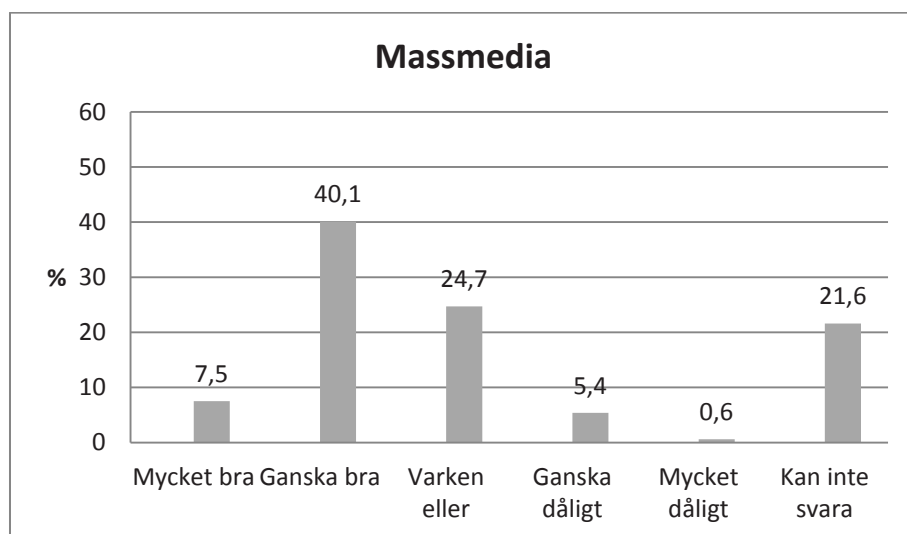

Figur 11.9: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med miljösamverkan i länet/regionen (482 svar)

27,8 % (134 st.) svarar mycket bra. 28,0 % (135 st.) svarar ganska bra.
 14,1 % (68 st.) svarar varken eller. 3,7 % (18 st.) svarar ganska dåligt.
 0,8 % (4 st.) svarar mycket dåligt. 25,5 % (123 st.) anger att de inte kan svara.

Miljösamverkan	
-	Miljösamverkans arbete är nytt i länet. Har därför ingen erfarenhet.

Fråga 11.10 Hur upplever du att kontakterna med massmedia (t ex tidningar, radio, TV) vanligtvis brukar fungera?

Figur 11.10: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med massmedia t ex tidningar, radio, TV (481 svar)

7,5 % (36 st.) svarar mycket bra. 40,1 % (193 st.) svarar ganska bra.

24,7 % (119 st.) svarar varken eller. 5,4 % (26 st.) svarar ganska dåligt.

0,6 % (3 st.) svarar mycket dåligt. 21,6 % (104 st.) anger att de inte kan svara.

Massmedia
<ul style="list-style-type: none"> - Jag trivs väldigt bra ute på fältet. Jag känner att jag blir lyssnad på och har respekt samtidigt som vi för det mesta har en lättsam ton. Vår tidning här på orten är mycket negativ till kommunens verksamhet och det bidrar inte till ett positivt klimat. Varken internt eller allmänt sett. - Jag upplever att massmedia vill skapa rubriker och tolkar det man säger utifrån det syftet. Placerar citat i fel sammanhang så innebörden blir en annan. Ointresserade att nå ut med rättelser i efterhand. Det som sägs i massmedia tas ofta emot som sanning bland tittarna/lyssnarna/läsarna. Men jag tycker att massmedias roll är viktig dock. - Massmedia har fokus på att få stora rubriker och scoop. - Jag avskyr att prata med massmedia. Som tur är kan jag alltid hänvisa dem till en av cheferna. - Har inte varit så mycket i kontakt med massmedia (t ex tidningar, radio och tv). - När det gäller massmedia är kontakten i vissa fall ganska bra, i andra fall sämre. Det kan gälla att massmedia inte behandlar verksamheter lika i vissa fall "hänger man ut" verksamheter med namn i andra fall inte. Detta kan medföra att kontakterna med verksamheterna försämras då de tror att det är miljökontoret som namnger vissa verksamheter. - Massmedia ligger på hårdare idag än för 8 år sedan då jag började. Det är svårt att förmedla en balans i nyhetsflödet då de är väldigt aktiva på att publicera de brister som vi påträffar vid kontrollen.

Fråga 12 Livsmedelsinspektörernas kommentarer kring myndighetsrollen

Myndighetsrollen
<ul style="list-style-type: none">- De flesta är samarbetsvilliga, det finns också en mindre del som är svårare att arbeta med, men som sällan är direkt otrevliga i sitt uppträdande.- Det finns externa kontakter som fungerar riktigt dåligt med vanligtvis fungerar det ganska bra.- Beror mer på individen än vilket sorts företag han/hon arbetar på.- Oavsett vilken kategori av de ovan som man har att göra med så kan en myndighetskontakt vissa gånger upplevas som väldigt jobbig. Människor kan i trängda lägen bli upprörda och agera aggressivt. Då gäller det att försöka lugna ner situationen för att komma tillbaka till sakfrågan. Ibland krävs det att man fortsätter diskussionen vid ett annat tillfälle.- Obehagliga möten finns när känslan att verksamhetsutövaren upplever mig som makt. Att de inte vågar använda mig som en resurs. Även hot förekommer.- Även om kontakterna i allmänhet fungerar bra så finns det ett inslag av personer man möter ute i verksamheterna som är negativt inställda till kontrollen därför att man tycker den är onödig (åtminstone på det egna företaget), för dyr osv.- Det behövs mer information om vad en livsmedelsinspektör gör och varför vi behövs.- Oftast fungerar kontakterna mycket bra, men det finns förstås problem med verksamhetsutövare som inte har förståelse för livsmedelslagstiftningen och livsmedelshygien.- Jag gör skillnad och skapar ökad trygghet för både verksamhetsutövare och allmänheten.- Allmänheten och även inspektörer är oroliga ibland och överdriver riskerna med livsmedel. Det behövs mycket utbildning för att utveckla detta.- Med mer erfarenhet, både i yrkesroll och privat, lär man sig att "ta folk".- Vi har länge arbetat med att ha en öppen dialog till företagare och därför fungerar kommunikationen mycket bra. Sen finns det alltid företagare som ibland inte vill förstå, och ibland är språket ett problem, men inte särskilt ofta.- På vår arbetsplats får vi mycket utbildning i kommunikation och bemötande. Detta stärker en i rollen som inspektör.- Krav på insatser ställs till mig när statliga myndigheter gör sina revisioner.

Fråga 12.1 Genomsnittliga betyg för de tio olika delområdena inom extern arbetsmiljö

Plats inspektörernas nöjdhet i kontakter	Delområde	Genomsnittsbetyg (5-gradig skala) 5=mycket bra 4=ganska bra 3=varken eller 2= ganska dåligt 1= mycket dåligt	Antal livsmedels- inspektörer som delat ut ett betyg mellan 1-5	Antal som angivit ”kan inte svara”	Totalt antal som svarat på frågan
1.	Stora livsmedelsföretag (> 50 anställda)	4,55	285	193	478
2.	Mellanstora livsmedelsföretag (10-50 anställda)	4,54	442	37	479
3.	Kommunala livsmedels- verksamheter	4,46	473	10	483
4.	Små livsmedelsföretag (< 10 anställda)	4,33	475	7	482
5.	Allmänheten	4,21	466	18	484
6.	Miljösamverkan (i länet/regionen)	4,05	359	123	482
7.	Livsmedelsverket	3,99	466	16	482
8.	Ideella organisationer	3,97	430	51	481
9.	Länsstyrelsen	3,87	391	88	479
10.	Massmedia (t ex tidningar, radio, tv)	3,62	377	104	481

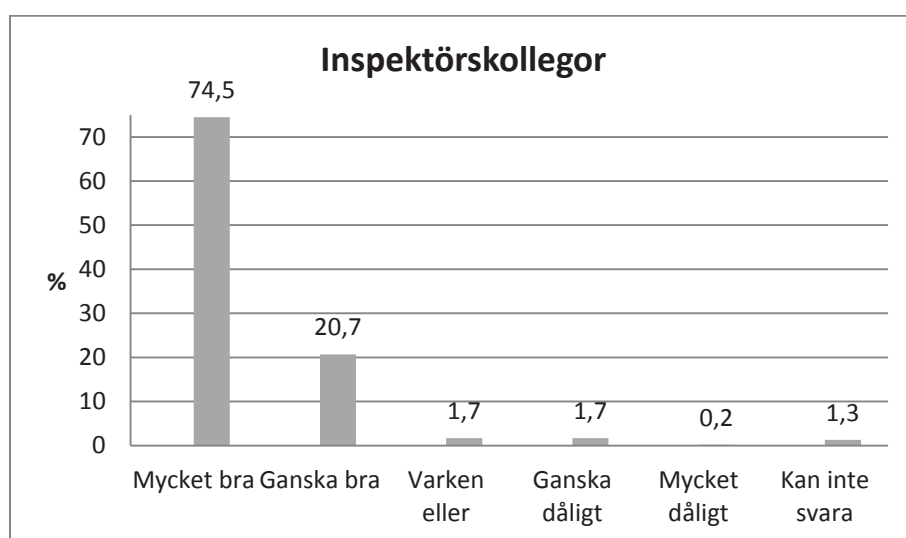
Figur 12.1: Inspektörernas nöjdhet med hur kontakterna vanligtvis brukar fungera med olika externa kontakter

Här redovisas genomsnittliga värden från inspektörernas betyg.

3.4 Intern arbetsmiljö

Under enkätens fjärde tema ”intern arbetsmiljö” har livsmedelsinspektörerna svarat på hur de vanligtvis upplever att de yrkesmässiga kontakterna med olika interna aktörer fungerar. Livsmedelsinspektörerna har i regel många kontakter inne i den kommunala organisationen. Figuren visar hur antalet svar är fördelat i procent utifrån det antal inspektörer som har svarat på frågan. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 13.1 Hur upplever du att kontakterna med inspektörskollegor på den egna arbetsplatsen vanligtvis brukar fungera?

Figur 13.1: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med inspektörskollegor på den egna arbetsplatsen (479 svar)

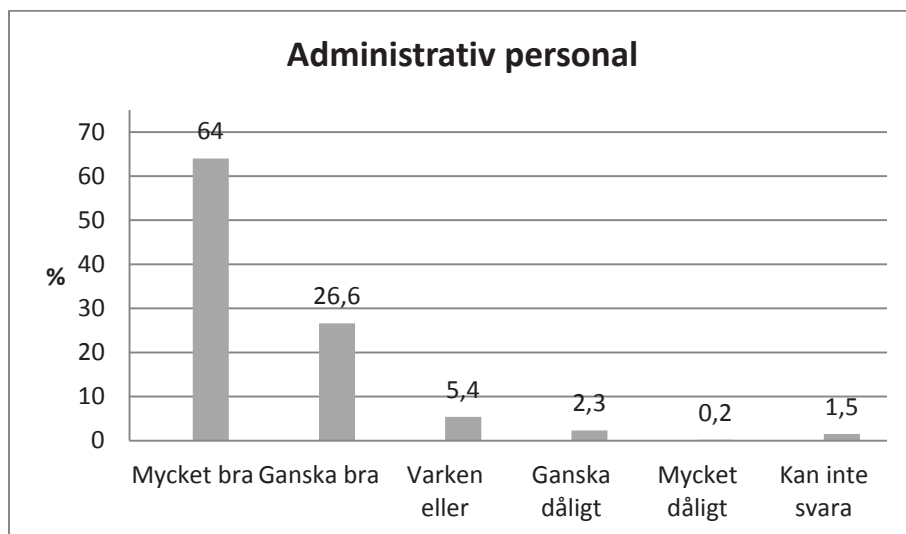
74,5 % (357 st.) svarar mycket bra. 20,7 % (99 st.) svarar ganska bra.

1,7 % (8 st.) svarar varken eller. 1,7 % (8 st.) svarar ganska dåligt.

0,2 % (1 st.) svarar mycket dåligt. 1,3 % (6 st.) anger att de inte kan svara.

Inspektörskollegor
<ul style="list-style-type: none">- Det har funnit problem med kommunikationen inom livsmedelsgruppen men just nu är de inte aktuella. Trots allt orolig för att de ska uppstå igen.- Eftersom jag är ensam livsmedelsinspektör så är mina kollegor miljöinspektörer med andra arbetsuppgifter- Har inga inspektörskollegor.- Arbetar som ensam inspektör i kommunen.- En av kollegorna fungerar det extremt bra med medan en kollega som har en funktionsnedsättning fungerar det dåligt med. Jag har dock jobbat stenhårt med det och nu upplever jag det ganska neutralt. Det har varit mycket påfrestande då han inte har koll på sin roll, har en felaktig självbild och saknar ödmjukhet. Vi har inte fått någon utbildning att ha en kollega som har ett sådant stort handikapp. Det blir riktigt stora missförstånd emellanåt. Chefen orkar inte ta i de här problemen. Hon utlämnar medarbetarna inför varandra. Personalchefen ger inget sken av att verka vilja att verksamheten ska fungera.- Jag har en god intern arbetsmiljö.

Fråga 13.2 Hur upplever du att kontakterna med administrativ personal på den egna arbetsplatsen vanligtvis brukar fungera?

Figur 13.2: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med administrativ personal på den egna arbetsplatsen (478 svar)

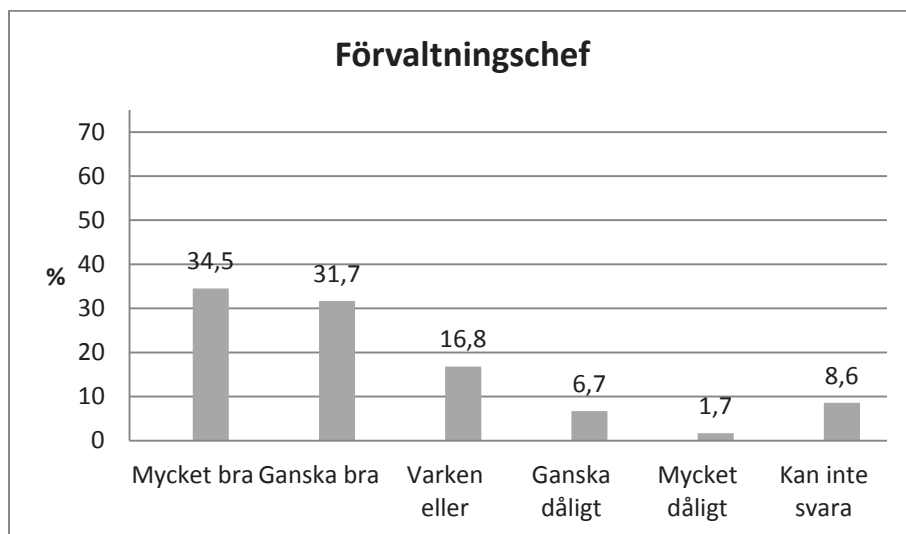
64,0 % (306 st.) svarar mycket bra. 26,6 % (127 st.) svarar ganska bra.

5,4 % (26 st.) svarar varken eller. 2,3 % (11 st.) svarar ganska dåligt.

0,2 % (1 st.) svarar mycket dåligt. 1,5 % (7 st.) anger att de inte kan svara.

Administrativ personal
-

Fråga 13.3 Hur upplever du att kontakterna med förvaltningschefen vanligtvis brukar fungera?

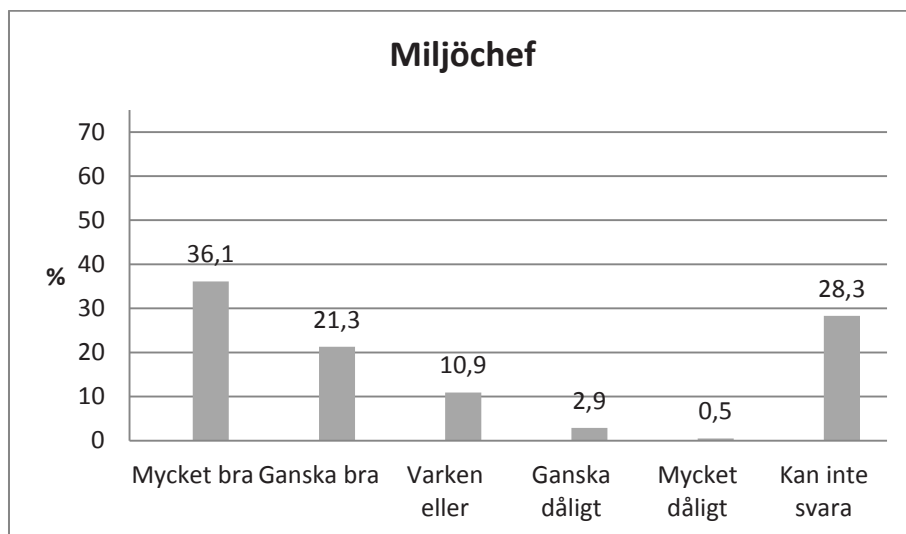

Figur 13.3: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med förvaltningschef på den egna arbetsplatsen (476 svar)

34,5 % (164 st.) svarar mycket bra. 31,7 % (151 st.) svarar ganska bra.
 16,8 % (80 st.) svarar varken eller. 6,7 % (32 st.) svarar ganska dåligt.
 1,7 % (8 st.) svarar mycket dåligt. 8,6 % (41 st.) anger att de inte kan svara.

Förvaltningschef
<ul style="list-style-type: none"> - Vår organisation är uppbyggd så att vi har långt till våra chefer/politiker. Vi arbetar enbart i vår egen grupp och det är vår samordnare som har kontakt med chefer. Vi har det nästan aldrig och själv skulle jag önska en större kontakt med chefer. - Förvaltningen är uppdelad i två delar varav jag ingår i myndighetsnämnden. Myndighetsnämnden har en avdelningschef.

Fråga 13.4 Hur upplever du att kontakterna med miljöchefen (om annan än förvaltningschef) vanligtvis brukar fungera?

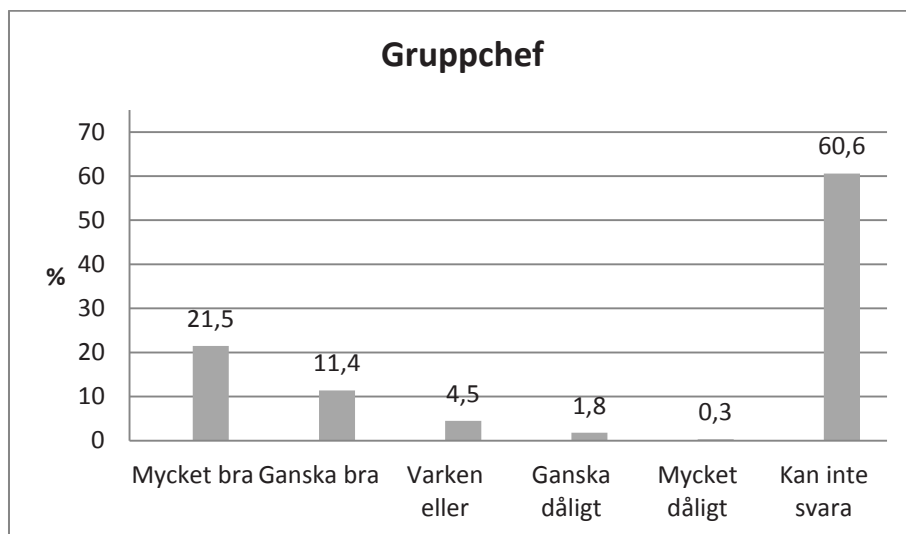

Figur 13.4: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med miljöchef på den egna arbetsplatsen (385 svar)

36,1 % (139 st.) svarar mycket bra. 21,3 % (82 st.) svarar ganska bra.
 10,9 % (42 st.) svarar varken eller. 2,9 % (11 st.) svarar ganska dåligt.
 0,5 % (2 st.) svarar mycket dåligt. 28,3 % (109 st.) anger att de inte kan svara.

Miljöchef
<ul style="list-style-type: none"> - Miljöchefen är ingen miljövetare och har inget genuint miljöintresse. Det blir då svårt att få honom att lobba för enheten. - Eftersom jag arbetar inom ett kommunalförbund så har jag inte direkt kontakt med tjänstemän i kommunledningen eller andra politiker som inte tillhör nämnden. Jag har en chef som tar mycket stort ansvar när det gäller kontakt med politiker. - Vi som arbetar med livsmedel är ganska isolerade och inte så väl integrerade i helheten på avdelningen. Chef saknar kompetens inom sakområdet och överlåter därför det större ansvaret på oss. Det fungerar rätt bra, men det är tråkigt för arbetsmiljön att inte känna att man är lika mycket inspektör som de andra (som arbetar mer med miljö) även i sådana frågor som vi kan ha god inblick eller övergripande frågor. - Min närmaste chef är miljö- och byggchef, dvs. avdelningschef.

Fråga 13.5 Hur upplever du att kontakterna med gruppchefen (om sådan finns) vanligtvis brukar fungera?

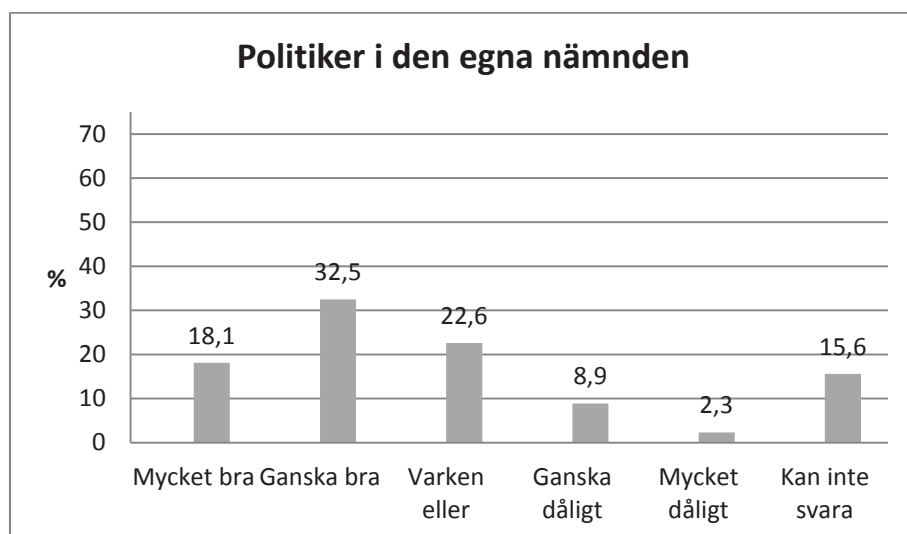

Figur 13.5: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med gruppchef på den egna arbetsplatsen (396 svar)

21,5 % (85 st.) svarar mycket bra. 11,4 % (45 st.) svarar ganska bra. 4,5 % (18 st.) svarar varken eller. 1,8 % (7 st.) svarar ganska dåligt. 0,3 % (1 st.) svarar mycket dåligt. 60,6 % (240 st.) anger att de inte kan svara.

Gruppchef	
-	Vår gruppleddare har varken chefstitel, ekonomiskt ansvar eller personalansvar men stöttar i bedömningar och gör arbetsplaneringar mm. Hon känns som en chef trots att titeln saknas.

Fråga 13.6 Hur upplever du att kontakterna med politiker i den egna nämnden vanligtvis brukar fungera?

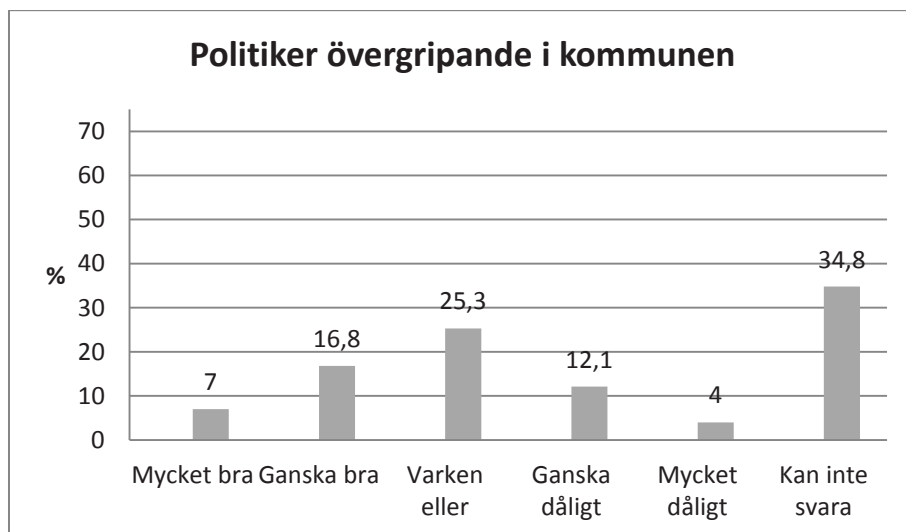
Figur 13.6: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med politiker i den egna nämnden (474 svar)

18,1 % (86 st.) svarar mycket bra. 32,5 % (154 st.) svarar ganska bra.
 22,6 % (107 st.) svarar varken eller. 8,9 % (42 st.) svarar ganska dåligt.
 2,3 % (11 st.) svarar mycket dåligt. 15,6 % (74 st.) anger att de inte kan svara.

Politiker i den egna nämnden

- Ordföranden i nämnden är jävig utan att själv agera.
- Har aldrig pratat med några politiker i vår nämnd på denna arbetsplats. I mindre kommun såg man politikerna oftare, de var också ute på inspektioner då de var nya i nämnden.
- Har väldigt lite kontakta med politiker över huvudtaget. Upplever att intresset är rätt så svalt bland nämndens politiker att sätta sig in i vår verksamhet. Få besöker arbetsplatsen och det ställs väldigt lite frågor vid nämndsammanträden.
- Intresset för livsmedel är stort dock finns det betydande fördomar om livsmedelsinspektörens roll. Jag vill inte lämna några exempel här.
- Politikerna är inte sakkunniga inom det arbete vi gör. De är enbart intresserade av det grannen gör. Bäst vore att förstatliga livsmedelskontrollen för att kunna slippa inblandning av politiker "lekmän".
- Politiker i den egna nämnden är lite mer insatta än politiker i allmänhet. Övriga politiker upplevs ha liten förståelse för vad myndighetsarbete går ut på. De upplevs inte förstå att vi måste följa både EU-lagar och nationella lagar som faktiskt står över deras eget tyckande. Däremot fungerar nämnden ganska bra, dels för att vi har ganska omfattande delegation.
- Arbetsklimatet på avdelningen och förvaltningen är mycket bra. Kontakten med politiken är avlägsen, vi planerar och genomför kontrollen helt självständigt på avdelningen. Politiker i nämnden ställer väldigt lite frågor om vår kontroll och resultatet. Det är en kombinerad bygg- och miljönämnd där byggfrågorna ofta hamnar i centrum.
- Har tillträtt tjänsten ganska nyligen så i nuläget är de interna kontakterna med t ex politiker inte så frekventa.

Fråga 13.7 Hur upplever du att kontakterna med politiker övergripande i kommunen vanligtvis brukar fungera?

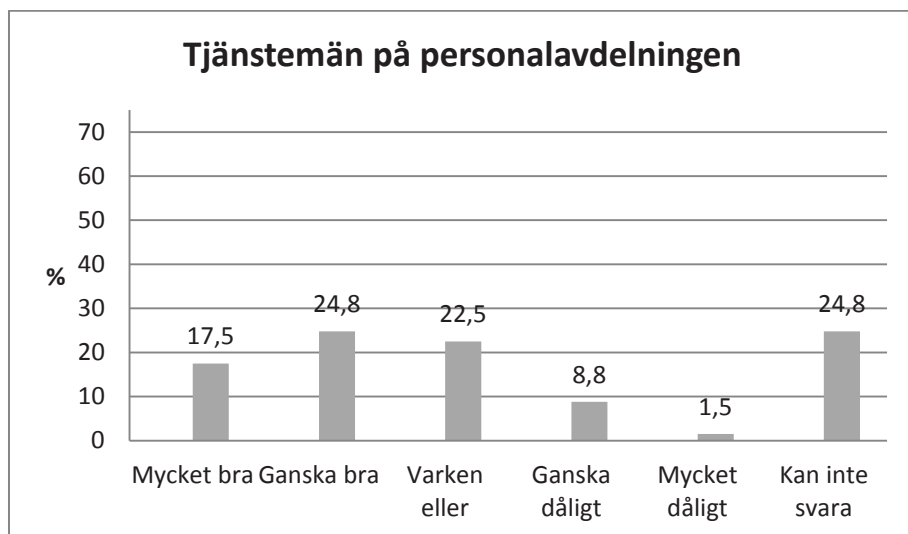
Figur 13.7: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med politiker övergripande i kommunen (471 svar)

7,0 % (33 st.) svarar mycket bra. 16,8 % (79 st.) svarar ganska bra.
 25,3 % (119 st.) svarar varken eller. 12,1 % (57 st.) svarar ganska dåligt.
 4,0 % (19 st.) svarar mycket dåligt. 34,8 % (164 st.) anger att de inte kan svara.

Politiker övergripande i kommunen

- Kommunalråd lägger sig i vår verksamhet via andra tjänstemän.
- Det är inte alla politiker som vill förstå att livsmedelskontrollen är till för invånarnas bästa, utan de vill bara se till företagarna, trots att företagarna oftast inte bor i kommunen.
- Har inte mycket kontakt med politiker och tjänstemän utanför förvaltningen. Kan tycka att det är en brist att inte ha mer kontakt med dem. Det kan vara värdefullt att de får känna till vad vi gör och hur vi jobbar och vad vårt jobb innebär och vilken vår roll är.

Fråga 13.8 Hur upplever du att kontakterna med tjänstemän på personalavdelningen (t ex personalchef) **vanligtvis brukar fungera?**

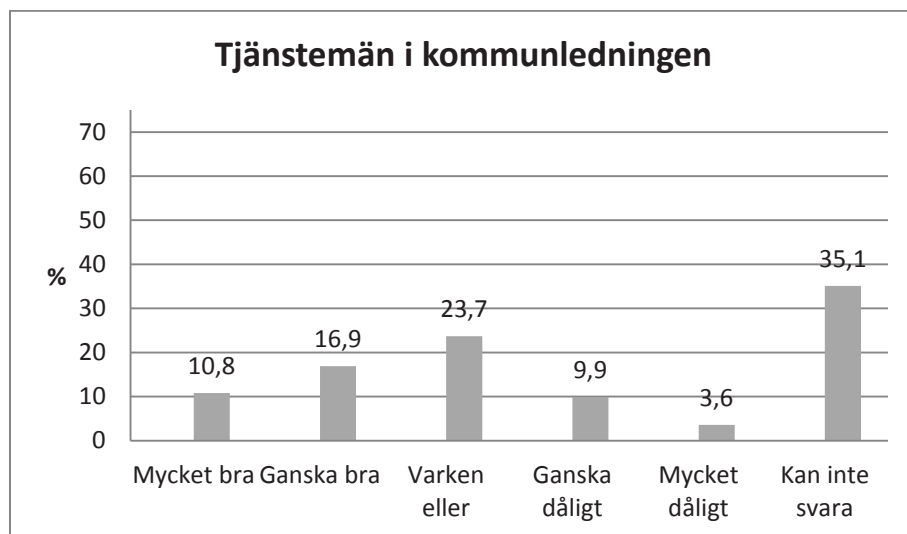

Figur 13.8: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med tjänstemän på personalavdelningen t ex personalchef (475 svar)

17,5 % (83 st.) svarar mycket bra. 24,8 % (118 st.) svarar ganska bra.
22,5 % (107 st.) svarar varken eller. 8,8 % (42 st.) svarar ganska dåligt.
1,5 % (7 st.) svarar mycket dåligt. 24,8 % (118 st.) anger att de inte kan svara.

Personalavdelning
<ul style="list-style-type: none">- Det finns inte någon direkt kontakt mellan medarbetarna och personalchefen.- Jag har sällan eller aldrig kontakt med personalchef, kommunchef och näringslivsbolag.

Fråga 13.9 Hur upplever du att kontakterna med tjänstemän i kommunledningen (t ex kommunchef) vanligtvis brukar fungera?

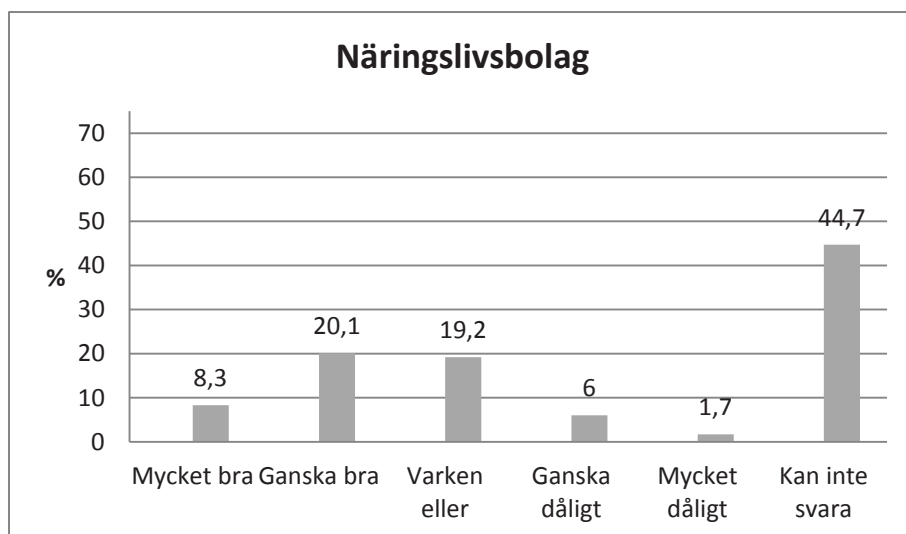

Figur 13.9: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med tjänstemän i kommunledningen t ex kommunchef (473 svar)

10,8 % (51 st.) svarar mycket bra. 16,9 % (80 st.) svarar ganska bra.
 23,7 % (112 st.) svarar varken eller. 9,9 % (47 st.) svarar ganska dåligt.
 3,6 % (17 st.) svarar mycket dåligt. 35,1 % (166 st.) anger att de inte kan svara.

Kommunledning
<ul style="list-style-type: none"> - Tjänstemän i kommunledning och personalavdelning och politiker övergripande i kommunen är normalt inte något en livsmedelsinspektör har så mycket att göra med. - Har aldrig haft kontakt med tjänstemän i kommunledningen de är svåra att få kontakt med. - Personer inom kommunen utanför miljökontoret har ofta dålig insikt i och förståelse för vår roll. - Har enbart kommunchef över oss. - Kommunchefen lyser med sin frånvaro. - Då företagarna hört av sig och varit positiva blir även kommunledning etc. påverkad och positivt inställd till det förebyggande arbete vi gör. - Det saknas kunskap/intresse bland chefer och politiker om livsmedels- dricksvattenfrågor. Generellt vill man flytta dessa frågor under mattan eller ser dessa frågor som mindre viktiga än t ex andra tekniska frågor. Det finns dålig förståelse för vad livsmedelskontrollen går ut på och ointresse för att lösa personalbrist och ge tillräckliga resurser för att vi ska kunna göra ett bra jobb. - Känslan är att på högre nivå i den interna organisationen så är man mer intresserad av hur företagen upplever livsmedelskontrollen, än av hur väl livsmedelskontrollen fungerar med avseende på säker mat. Att företagen är "kund" ses som en självklarhet och relationen till företagen ägnas stort intresse, medan inget intresse ägnas åt kontrollens betydelse för säker mat och att livsmedelsinspektörernas bör ha organisationens fulla stöd i arbetet med detta. Jag tror att detta är ganska vanligt i kommunerna, och det kan lätt ge en känsla av krav och missnöje från "alla håll" som sänker självkänslan och yrkesstoltheten - till nackdel för både själva kontrollen och ett bra och tydligt möte med livsmedelsföretagaren. Min personliga uppfattning är för övrigt att livsmedelsföretagen är "kund" i förhållande till förvaltningslagens krav på myndigheten, men inte i förhållande till livsmedelslagstiftningen. Där är det konsumenterna och lagstiftaren som är "kund". - Svårt att inspektera "våra egna". Det förväntas ofta specialbehandling och koncerntanke.

Fråga 13.10 Hur upplever du att kontakterna med näringslivsbolaget vanligtvis brukar fungera?

Figur 13.10: Inspektörernas nöjdhet i kontakten med näringslivsbolaget (468 svar)

8,3 % (39 st.) svarar mycket bra. 20,1 % (94 st.) svarar ganska bra.

19,2 % (90 st.) svarar varken eller. 6,0 % (28 st.) svarar ganska dåligt.

1,7 % (8 st.) svarar mycket dåligt. 44,7 % (209 st.) anger att de inte kan svara.

Näringslivsbolag

- För att öka kontaktytan med tjänstemän som jobbar med näringslivsfrågor så har miljö- och byggförvaltningen gemensamt fika med dem varannan vecka och efter fikat finns möjlighet att ta upp aktuella frågor med varandra.
- Störst problem med näringslivsutvecklare som lovar fixa alla tillstånd utan kunskap om vad som krävs av verksamheten. Skapar badwill för kommunen.
- Jag jobbar på ett kommunalförbund och är fränkopplade den kommunala administrationen som sköts internt på förbundet. Det blir för oss externa kontakter ex. vis med kommunchefer och näringslivsfolk.

Fråga 14 Genomsnittligt betyg för de tio olika delområdena inom intern arbetsmiljö

Plats inspektörernas nöjdhet i kontakter	Delområde	Genomsnittsbetyg (5-gradig skala) 5=mycket bra 4=ganska bra 3=varken eller 2= ganska dåligt 1= mycket dåligt	Antal livsmedels- inspektörer som delat ut ett betyg mellan 1-5	Antal som angivit ”kan inte svara”	Totalt antal som svarat på frågan
1.	Inspektörskollegor	4,70	473	6	479
2.	Administrativ personal (på den egna arbetsplatsen)	4,54	471	7	478
3.	Gruppchef (om sådan finns)	4,32	156	240	396
4.	Miljöchef (om annan än förvaltningschef)	4,25	276	109	385
5.	Förvaltningschef	3,99	435	41	476
6.	Politiker (i den egna nämnden)	3,66	400	74	474
7.	Tjänstemän på personalavdelningen (t ex personalchef)	3,64	357	118	475
8.	Näringslivsbolag	3,49	259	209	468
9.	Tjänstemän i kommunledningen (t ex kommunchef)	3,33	307	166	473
10.	Politiker (övergripande i kommunen)	3,16	307	164	471

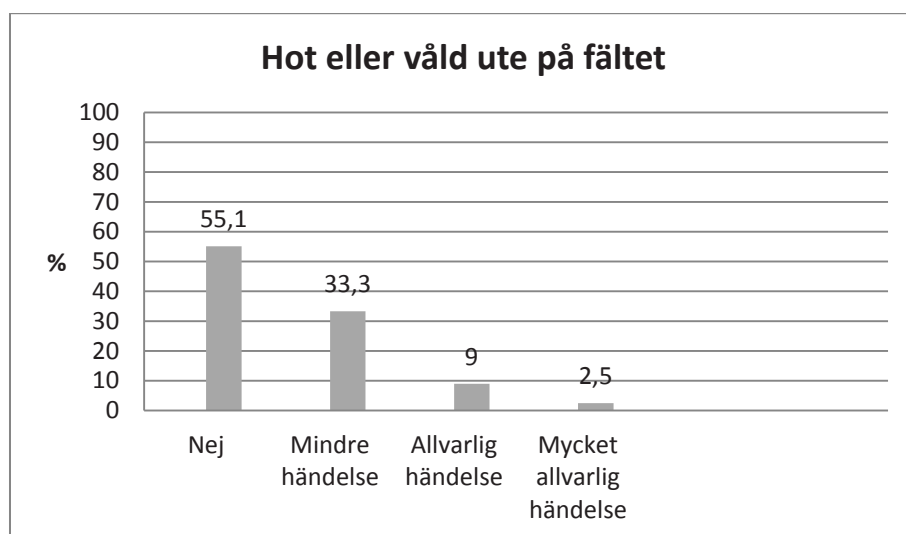
Figur 14: Inspektörernas nöjdhet med hur kontakterna vanligtvis brukar fungera med olika interna kontakter

Här redovisas genomsnittliga värden från inspektörernas betyg.

3.5 Hot och våld

Under enkätens femte tema ”hot och våld” har livsmedelsinspektörerna svarat på om de har varit utsatta för hot och våld i tjänsten. Figurerna visar hur antalet svar är fördelat i procent utifrån det antal inspektörer som har svarat på frågan. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 15.1 Har du personligen blivit utsatt för hot eller våld i tjänsten som livsmedelsinspektör ute på fältet t ex vid besök hos livsmedelsverksamhet?

Figur 15.1: Förekomst av hot eller våld på fältet t ex vid besök hos livsmedelsverksamhet (477 svar)

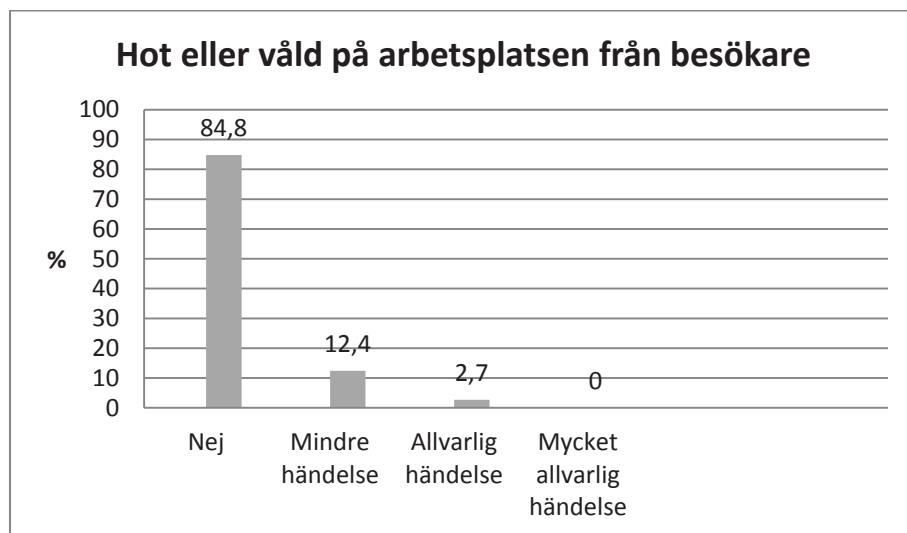
55,1 % (263 st.) svarar nej. 44,8 % (214 st.) svarar att de i varierande grad har varit utsatta för hot eller våld på fältet. Av dessa svarar 33,3 % (159 st.) mindre händelse, 9 % (43 st.) svarar allvarlig händelse och 2,5 % (12 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Hot eller våld ute på fältet
<ul style="list-style-type: none">- Det gäller att vara lyhörd för stämningen på den verksamhet som man inspekterar. Har några gånger råkat ut för att verksamhetsutövaren plötsligt brusat upp rejält. Beroende på de olika situationerna har jag då för det mesta avslutat inspektionen ganska snabbt. Vid kommande uppföljande inspektioner har det sedan gått bättre. Verksamhetsutövaren har insett att de anmärkningar jag haft har varit befogade. Engång blev jag hotad mer påtagligt. Det var en anställd i en mindre verksamhet som brusade upp. Om hans arbetskamrater inte hade hållit fast honom hade han troligen gått på mig rent fysiskt. Han hotade också med kommande repressalier. Den gången hade det varit befogat med en polisanmälan. Men jag valde att inte gå vidare med någon anmälan. Skulle då blivit mer rädd för repressalier. Den servering där detta hände besöker jag inte mer.- Jag har fått kritiska kommentarer om mina kunskaper och mitt sätt att arbeta ett par gånger vid inspektioner.- Det händer emellanåt att verksamhetsutövare blir upprörda av att man kommer ut efter en anmälan om misstänkt matförgiftning. Särskilt de från andra kulturer. Jag har varit med om att bli osäker ifall de tänker ge sig på mig, men det har aldrig hänt. Däremot var det en pizzabagare som slog sönder pizzabänken så att glaset sprutade över högt och lågt. Det var riktigt obehagligt. Men han hade en kollega där som lugnade honom.

- Jag har dock varit med om restaurangägare som skrikit åt mig pga. att kontrollen kostar pengar.
- Har blivit hotad att bli JO anmäld. Hotfullt uppträdande från verksamhetsutövare har förekommit, men aldrig våld.
- Jag har blivit hotad verbalt
- Jag har en gång varit med om en mycket obehaglig situation med tre verksamhetsutövare som blev närgångna men inte uttalade direkta hotelser. Nedlåtande och hånfulla, med en vilja att göra mig osäker, kanske man bäst kan beskriva det som. Sådana tendenser har jag upplevt vid fler tillfällen, men jag brukar kunna hantera det och "vända" på situationen, på något sätt. Den gången blev dock för mycket.
- Jag har aldrig ens haft en tanke på att det kan vara "farligt" att jobba som inspektör.
- Mitt eget bemötande är mycket viktigt ute på fältet. Har trots 18 års erfarenhet aldrig stött på någon situation som jag upplevt varit hotfull.
- Har nyligen börjat min anställning och kan inte svara på alla frågor.
- Jag har fått mycket oförsämda mejl från en privat verksamhet där jag blivit jämförd med "Bandidos" och det konstaterats att det behövs inget "Bandidos" i den här kommunen eftersom jag finns.
- En verksamhetsutövare har blivit arg på mig och bett mig lämna restaurangen. Jag kom då tillbaka vid ett senare tillfälle när han hade lugnat ner sig.
- Det har hänt ett par gånger under mina över 20 år att jag varit med om hot och då var det verbalt efter att jag hade ställt krav som verksamhetsutövaren inte velat göra. Stämningen har varit hotfull och kroppsspråket hos verksamhetsutövaren har varit mycket hotfullt samtidigt som orden i sig kanske inte varit så allvarliga.
- Oklart hur otrevliga telefonkontakter ska registreras.
- Hot och våld är extremt ovanligt, men har trots allt inträffat ett par gånger.
- Själv har jag sluppit, men har kollegor som tyvärr utsatts.
- Vid ett antal tillfällen har det varit med "obehag" man besökt verksamheter. T.ex. när misstankar finns om att det finns någon slags kriminell verksamhet i bakgrunden på olika restauranger (personal/ägare som varit inblandade i uppgörelser, skottlossningar etc.) Det kan också kännas hotfullt ibland, trots att det inte förligger några direkta verbala hot men situationer där verksamhetsutövare blir mycket arga eller upprörda är inte helt ovanliga. Jag tror att hela landets tillsyn skulle vinna på att införa att två inspektörer alltid går ut på inspektioner tillsammans för att skapa en tryggare arbetsmiljö. Man vet aldrig vad som kan hända och vår roll som myndighetspersoner med ganska stor makt kan skapa en mycket negativ stämning från början, trots att man försöker "lätta" upp det.
- Alla är självklart inte glada för att bli inspekterade men i princip alla förstår och accepterar detta.
- Endast verbala hot har förekommit och det var nog ca 10 år sedan senast.
- Hot och våld finns överallt och vi livsmedelsinspektörer är överallt hela tiden. Uppdraget kan på något sätt liknas vid polisens men utan skydd.
- Psykologiskt våld är mycket mer aktuellt än fysiskt våld i vår bransch.
- Har jobbat knappt 1 år som livsmedelsinspektör. Det "värsta" som jag har varit med om är verksamhetsutövare som är irriterade eller arga på inspektörer som (yrkes)grupp och kommunen i allmänhet. Inget personligen mot mig dock.
- Några företagare är "slibbiga" och de åker jag inte själv till. Däremot är de flesta trevliga och flitiga människor som jag har bra samarbete med.
- Vissa gånger har jag känt obehag av att vid kontroll hittat stöldgods i förråd, personal har då sagt att vi inte har med det att göra och att vi absolut inte får fotografera. Andra gånger har det känts olustigt att gå ner i källare där verksamheter har förråd.
- Inte så mycket stöd från närmaste chefen, har dock fått mycket bra stöd från personalchefen.
- Arbetar i en liten kommun med stor social kontroll där man inte överlever med sitt företag om man inte är ambitiös. Detta tillsammans med en flexibel lagstiftning som gör att det är svårt att ställa vissa krav, bidrar till att det sällan går livsmedelsföretagaren emot och då sker inget av ovanstående.

- Vi försöker, hittills utan framgång, att "slippa" alkolåsen på tjänstebilen eftersom det kan ta lång tid att komma iväg om en hotsituation uppstår. Det är ganska ofta brist på tjänstebilar vilket gör att privatbilar används i tjänsten.
- Jag har inte upplevt hot under de här få år jag jobbat med livsmedelskontroll. Däremot har det hänt tidigare under mina år som miljö- och hälsoskyddsinspektör.
- Har varit utsatt för en person som hotat med att ta sitt eget liv om jag fortsätter ställa krav.
- Har en kollega som blivit hotad.
- Vi har möjlighet till polisassistans vid de tillfällen det behövs. Mycket bra.
- Hot och våld" upplever jag inom området miljötillsyn.
- Har inte hotats, däremot har jag vid flera tillfällen fått mer eller mindre grova sexuella anspelningar som jag tycker är "över gränsen" och gör det olustigt att åka på nästa kontroll på samma ställe.
- Upplever det inte som något stort problem trots att vi i 8 av 10 fall kommer oanmält.

Fråga 15.2 Har du personligen blivit utsatt för hot eller våld i tjänsten som livsmedelsinspektör internt på arbetsplatsen från besökande allmänhet eller företag?

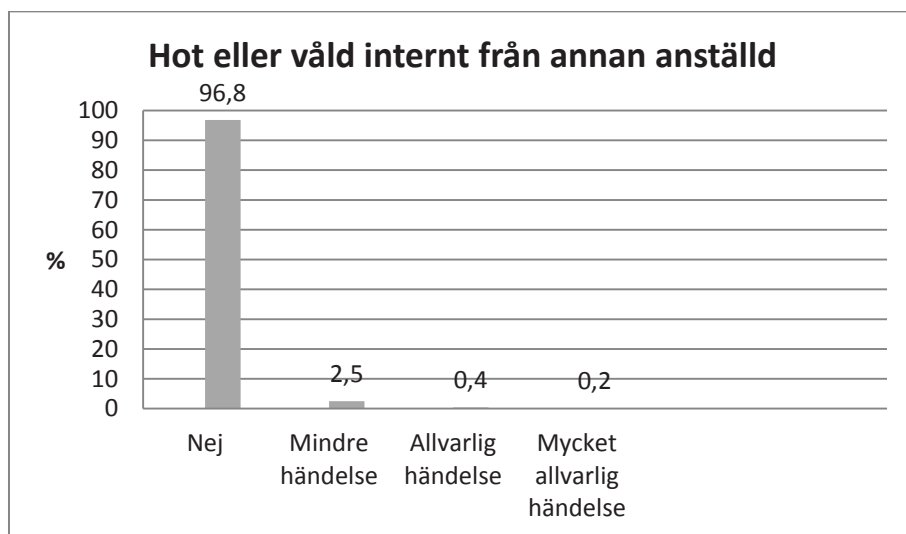
Figur 15.2: Förekomst av hot eller våld på inne på arbetsplatsen från besökande allmänhet eller företag (475 svar)

84,8 % (403 st.) svarar nej. 15,1 % (72 st.) svarar att de i varierande grad har varit utsatt för hot eller våld inne på arbetsplatsen från besökande allmänhet eller företag. Av dessa svarar 12,4 % (59 st.) ”mindre händelse”. 2,7 % (13 st.) svarar ”allvarlig händelse” och 0 % (0 st.) svarar ”mycket allvarlig händelse”.

Hot eller våld internt från besökare

- Vi har nyligen ordnat larmknapp i vår förvaltning eftersom andra kollegor har blivit utsatta för hot.
- Ett par gånger har kompisar till en f d företagare på orten varit på kontoret och hotat efter en stängning (av livsmedelsverksamhet). Efter det fick vi bättre rutiner med växeln så de släpper inte upp besökare utan att ringa och kolla. Jag tar inte heller emot besök som inte är bokade i förväg.
- Det har funnits obehagliga situationer med aggressioner fast utan hot eller våld. Det har även hänt med chefer och medarbetare.

Fråga 15.3 Har du personligen blivit utsatt för hot eller våld i tjänsten som livsmedelsinspektör internt på arbetsplatsen från annan anställd?

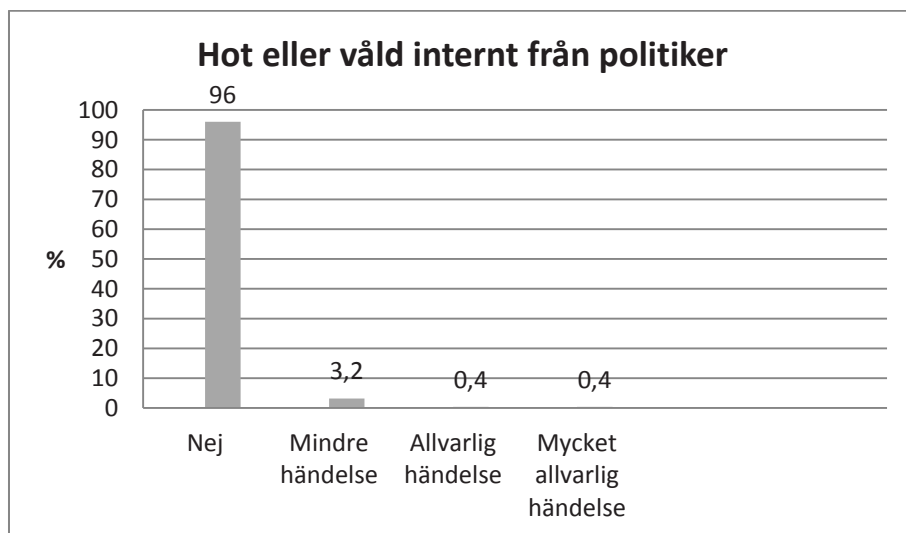

Figur 15.3: Förekomst av hot eller våld på inne på arbetsplatsen från annan anställd (474 svar)

96,8 % (459 st.) svarar nej. 3,1 % (15 st.) svarar att de i varierande grad har varit utsatta för hot eller våld från annan anställd ”inne” på sin arbetsplats. Av dessa svarar 2,5 % (12 st.) ”mindre händelse”. 0,4 % (2 st.) svarar ”allvarlig händelse” och 0,2 % (1 st.) svarar ”mycket allvarlig händelse”.

Hot eller våld internt från annan anställd	
-	Förvaltningschefen har uttryckt att vi måste vara generösa i våra bedömningar annars kan vi söka oss någon annanstans.
-	En annan form av hot är utfrysning, mobbing och sämre löneutveckling när man tillsynar "sin egen arbetsgivare".

Fråga 15.4 Har du personligen blivit utsatt för hot eller våld i tjänsten som livsmedelsinspektör internt på arbetsplatsen från politiker?

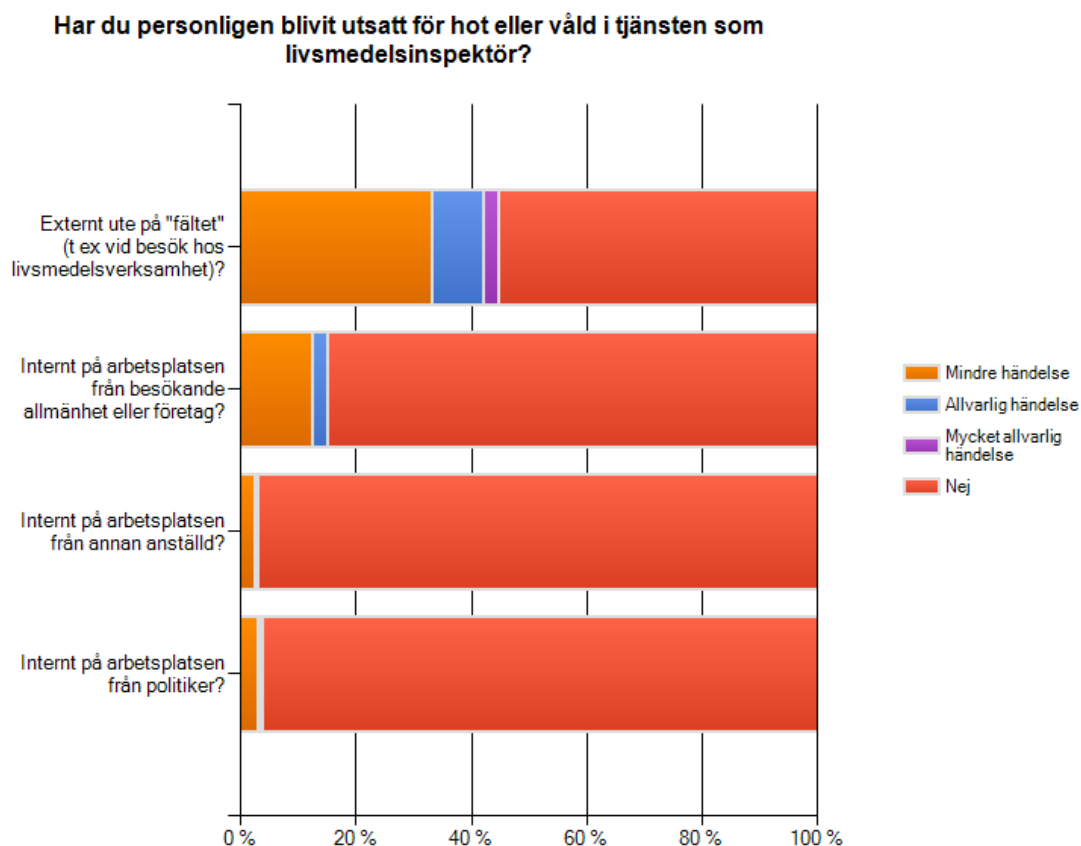
Figur 15.4: Förekomst av hot eller våld på inne på arbetsplatsen från politiker (475 svar)

96 % (456 st.) av livsmedelsinspektörerna svarar nej. 4 % (19 st.) svarar att de i varierande grad har varit utsatt för hot eller våld från politiker ”inne” på sin arbetsplats. Av dessa svarar 3,2 % (15 st.) ”mindre händelse”. 0,4 (2 st.) ”allvarlig händelse” och 0,4 % (2 st.) ”mycket allvarlig händelse”.

Hot eller våld internt från politiker

- De politiker som är våra arbetsgivare kan bete sig hur som helst mot oss inspektörer utan att någon i den kommunala organisationen kan avsätta dem. Det är bara deras egen partigrupp som kan peta dem från deras poster.

Fråga 15 Sammanfattning av resultat från avsnittet "hot och våld"

Figur 15: Förekomst av hot eller våld i tjänsten som livsmedelsinspektör
Sammanställning av svaren under delfrågorna 15.1 – 15.4

Frågan innehåller egentligen två frågor en om hot och en om våld. Här har de slagits ihop till "en". Det kan vara svårt att skilja mellan vad som är hot och vad som är våld. För den enskilde som råkar ut för en händelse av denna art är det en inträffad händelse. Inspektörerna har själva gjort en egen bedömning för vilket betyg som skulle utdelas. Tidsaspekten i sammanhanget finns det inga uppgifter om.

Fråga 16 Tillåter arbetsgivaren att du tar med dig en kollega som stöd om du inför ett kontrollbesök misstänker att det kan finnas risk för att du kan bli utsatt för hot/våld/obehaglig situation?

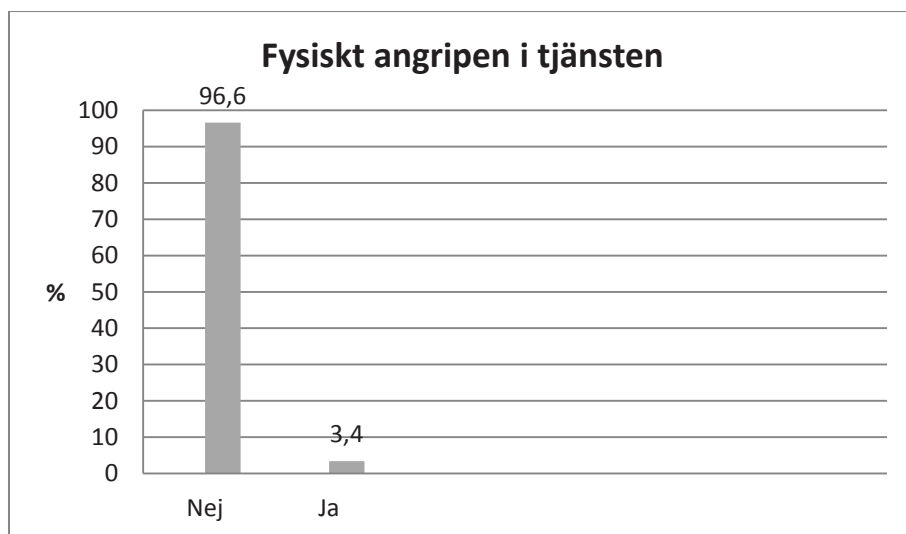

Figur 16: Tillåtelse att få ta med kollega ut på "besvärliga" ärenden (479 svar)

Nästan alla 99,8 % (478 st.) svarar svarat ja. 0,2 % (1 st.) svarar att den inte vet. 0 % (0 st.) svarar nej.

Tillåtelse att få ta med kollega	
-	Att åka två på känsliga ärenden är mycket bra. Vi har även samarbete med andra myndigheter (alkohol, polis, skattemyndighet) så att vi kan fånga upp om någon verksamhetsutövare är trängd och vi kan behöva avstå från inspektion just då (eller gå två).
-	Det här är en punkt som jag tycker fungerar väldigt bra hos oss. Vår chef är tydlig med att vi ska gå två om vi har känt minsta obehagskänsla vid tidigare kontakt vid inspektion eller per telefon. Vi får lita på vår magkänsla och gå direkt från en inspektion eller ett möte om vi känner att det innebär en risk att stanna kvar. Det är skönt att ha med sig det när man går ut.
-	Har varit med om några situationer där jag varit med som stöd för en annan inspektör, då har den andra inspektören blivit hotad.
-	Vi åker alltid ut två inspektörer till verksamhetsutövare som visat sig vara hotfull mot andra, bland annat kunder. Jag har dock aldrig utsatts för hot.
-	Upplever ett gott stöd från arbetsgivaren.
-	Vi känner till våra "besvärliga" objekt och om det inte räcker att vi går två inspektörer tar vi med chef eller nämndordförande alternativt polis. Annars känner jag mig trygg i min tjänst.

Fråga 17 Har du personligen varit med om att bli fysiskt angripen i tjänsten som livsmedelsinspektör? (med fysiskt angripen menas i det här fallet t ex slag mot din kropp)

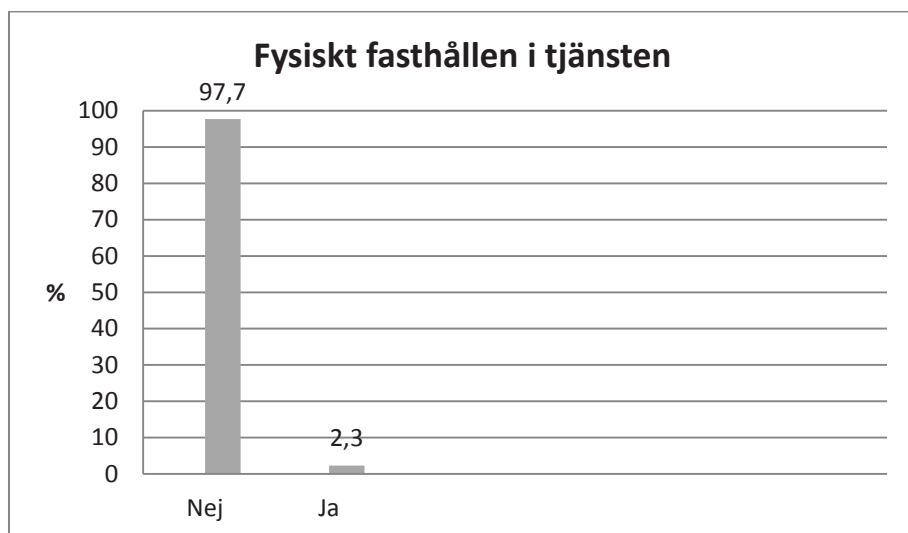

Figur 17: Har du blivit fysiskt angripen i tjänsten som livsmedelsinspektör? (474 svar)

96,6 % (458 st.) av livsmedelsinspektörerna svarar nej. 3,4 % (16 st.) livsmedelsinspektörer anger att de har blivit fysiskt angripna i tjänsten.

Fysiskt angripen i tjänsten
<ul style="list-style-type: none"> - Är ju ganska stark så det gick väl mindre bra för verksamhetsutövaren. - Har varit med om en händelse där en kollega attackerades av en verksamhetsutövare. Det var mycket obehagligt. Tur att vi var två inspektörer, annars vet jag inte vad som hänt. - Den gången jag blev fysiskt angripen tror jag mer var en markering än ett försök att skada. Hur som helst blev jag skadad.

Fråga 18 Har du personligen varit med om att bli fasthållen i tjänsten som livsmedelsinspektör? (t ex att motparten har tagit tag i dina armar och hållit dig fast så att du inte har kunnat gå därifrån)

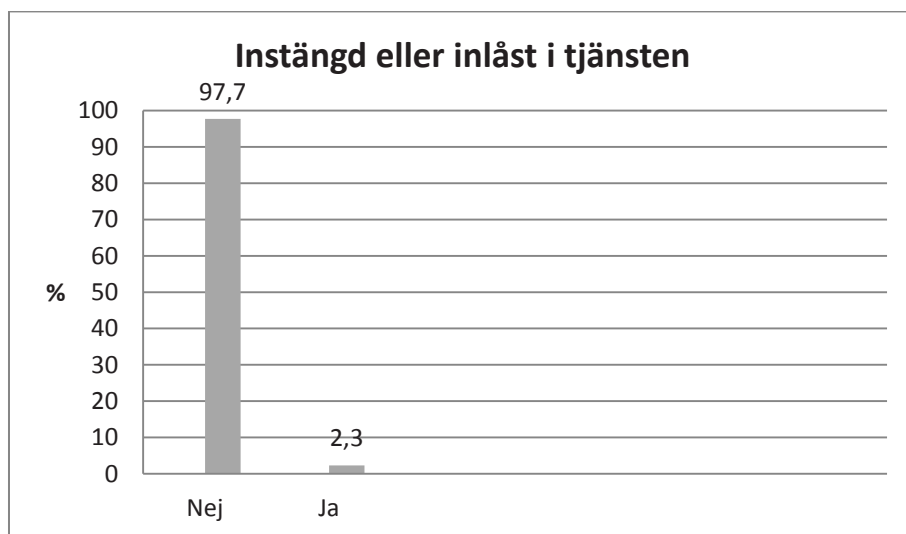

Figur 18: Har du blivit fasthållen i tjänsten?
(480 svar)

97,7 % (469 st.) svarar nej. 2,3 % (11 st.) av livsmedelsinspektörer anger att de har blivit fasthållna i tjänsten så att de inte har kunnat gå därifrån.

Fysiskt fasthållen i tjänsten
-

Fråga 19 **Har du någon gång blivit instängd/inlåst i tjänsten?**
(t ex i lagerlokal tillhörande en livsmedelsverksamhet)

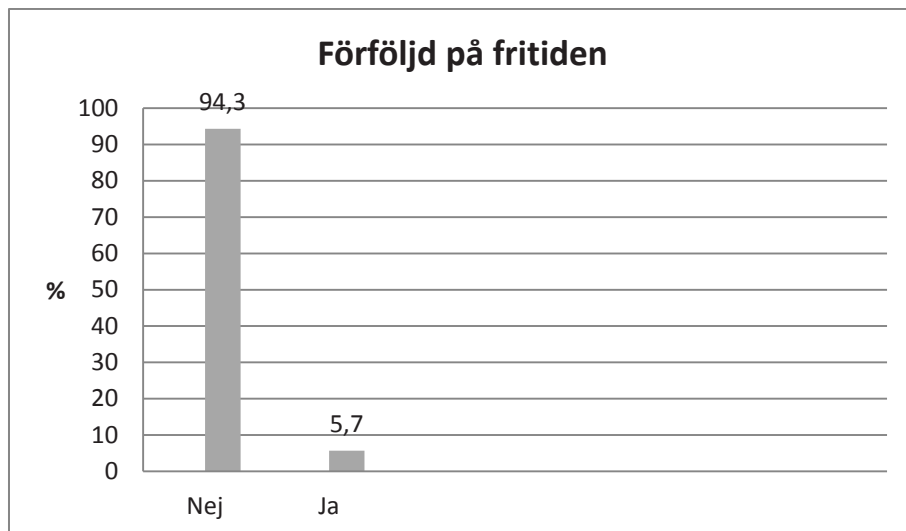

Figur 19: Har du någon gång blivit instängd eller inlåst i tjänsten? (481 svar)

97,7 % (470 st.) svarar nej. 2,3 % (11 st.) av livsmedelsinspektörer anger att de har blivit instängda eller inlåsta i tjänsten

Instängd eller inlåst i tjänsten	
-	Har blivit instängd i frys på grund av att frysen gick igen av sig själv på en skola. De var inget hot med nödknappen funkade inte på en gång så efter det reparerades den. Jag var instängd max en kvart men det var obehagligt. I andra fall har företagare stått för nära, gått efter en in i kylrum och så vidare.
-	Jag och en kollega blev inlåsta tillsammans med restaurangägaren då dörren gick i baklås. Han tog sig ut genom ett litet fönster och kunde sedan öppna utifrån på något vis. Obehagligt då han var uppretad på oss men vi kom ut välbehållna.

Fråga 20 Har du varit med om att du på din fritid har blivit förföljd eller utsatt för obehagligheter pga. att du arbetar som livsmedelsinspektör? (t ex i samband med att du på din fritid besökt ett "inneställe" med dina vänner där personalen känner till att du arbetar som livsmedelsinspektör)

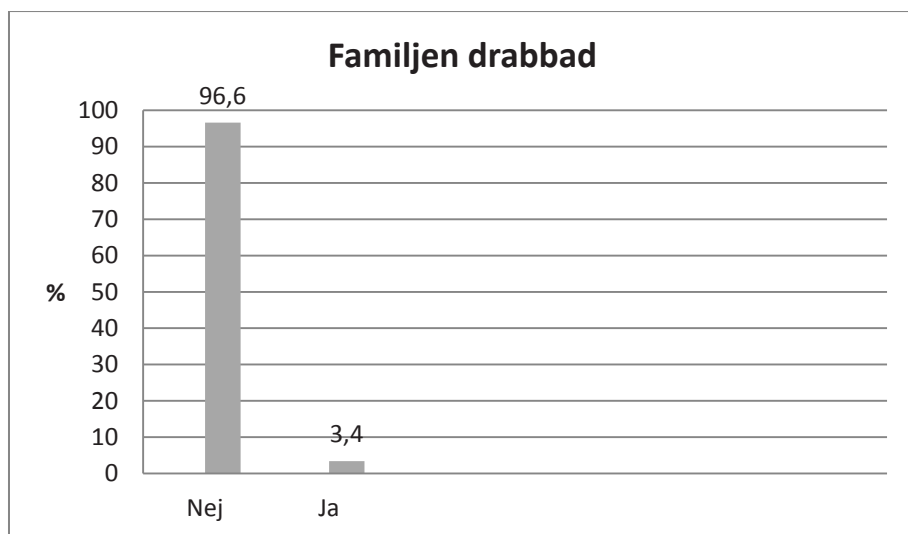

Figur 20: Har du varit med om att du på din fritid har blivit förföljd eller utsatt för obehagligheter pga. att du arbetar som livsmedelsinspektör? (476 svar)

94,3 % (449 st.) svarar nej. 5,7 % (27 st.) av livsmedelsinspektörer anger att de på sin fritid har blivit förföljda eller varit utsatta för obehagligheter pga. att de arbetar som livsmedelsinspektörer.

Förföljd på fritiden	
-	Har råkat ut för verksamhetsutövare som har ropat glåpord efter mig på min fritid, vid ett par tillfällen.

Fråga 21 Har du personligen varit med om att din familj har blivit förföljd eller utsatt för obehagligheter pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör? (t ex uttalanden som "vi vet var du bor..." eller "vi vet att du har barn" ...)

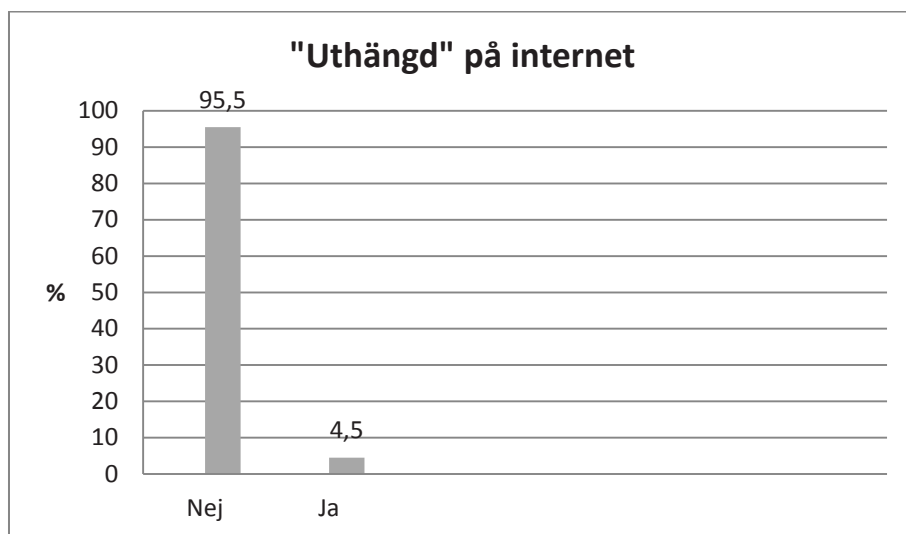

Figur 21: Har din familj blivit pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör? (477 svar)

96,6 % (461 st.) svarar nej. 3,4 % (16 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att den egna familjen på något sätt blivit berörd, drabbad eller utsatt för obehagligheter pga. livsmedelsinspektörens arbete.

Familjen drabbad
-

Fråga 22 Har du blivit "uthängd" på internet? (t ex i en blogg på ett vis som du upplever kränkande pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör)

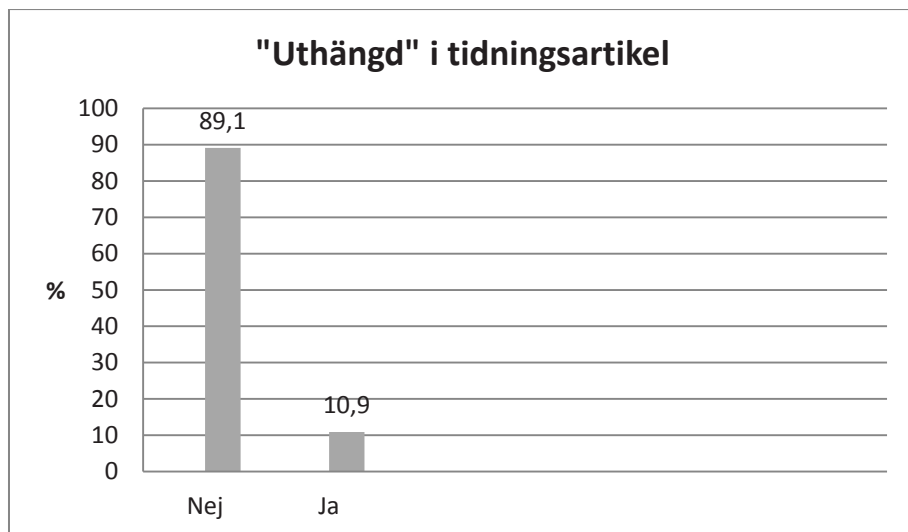

Figur 22: Har du blivit "uthängd" på internet på ett kränkande vis pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör (471 svar)

95,5 % (450 st.) svarar nej. 4,5 % (21 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de på ett kränkande vis har blivit uthängda på internet pga. sitt arbete som livsmedelsinspektör.

Uthängd på internet
<ul style="list-style-type: none"> - Jag vet inte om jag blivit uthängd i någon blogg. - Verbala "hot" är vanligare än rent fysiska, dvs. skrikande och i vissa fall gråtande människor. De allvarligaste händelserna som jag varit med om har varit i djurskyddssammanhang. När det gäller om man blivit uthängd i en blogg så har jag i så fall varit lyckligt ovetande om detta faktum eftersom jag inte är ute och kollar på bloggar så ofta.

Fråga 23 Har du blivit "uthängd" på ett som du upplever kränkande vis i tidningsartikel pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör?

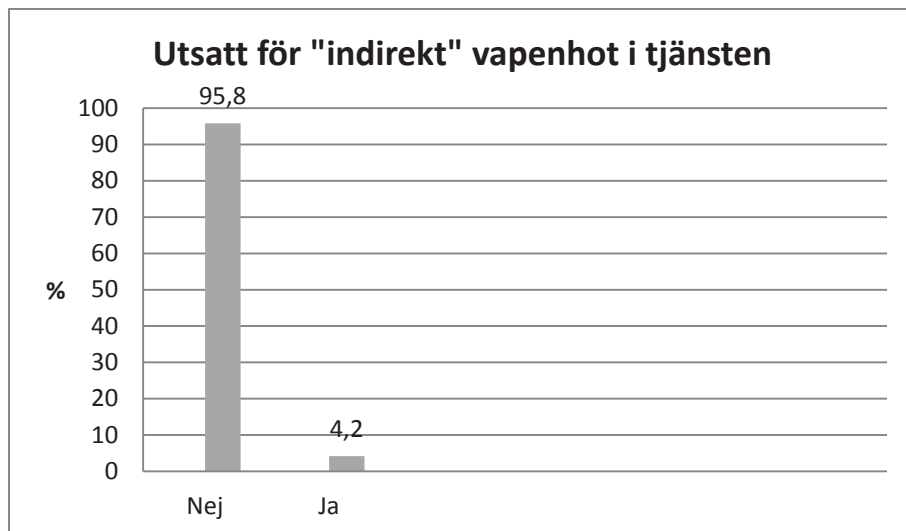

Figur 23: Har du blivit "uthängd" på ett kränkande vis i tidningsartikel pga. ditt arbete som livsmedelsinspektör? (475 svar)

89,1 % (423 st.) svarar nej. 10,9 % (52 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de på ett kränkande vis har blivit uthängda i en tidningsartikel pga. sitt arbete som livsmedelsinspektör.

Uthängd i tidningsartikel
-

Fråga 24 Har du personligen varit utsatt för "indirekt" vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör? (med "indirekt" vapenhot menas här att motparten har nämnt/omtalat vapen i någon i någon form med avsikt för att skrämma, vapen kan vara t ex skjutvapen, knivar eller andra tillhyggen)

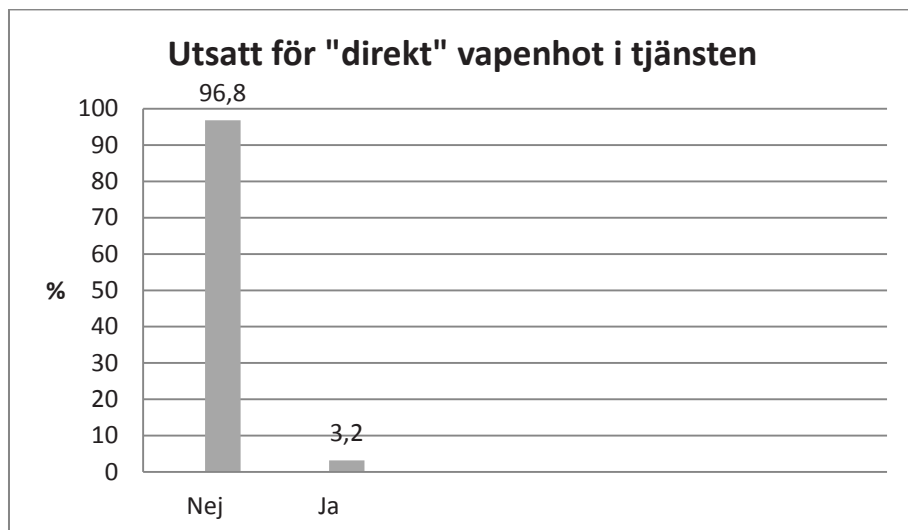

Figur 24: Har du blivit utsatt för "indirekt" vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör? (476 svar)

95,8 % (456 st.) svarar nej. 4,2 % (20 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de blivit utsatta för indirekt vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör.

Utsatt för indirekt vapenhot i tjänsten	
-	De händelser som inträffat har bland annat varit att vi nästan blivit prejade av en hjullastare vid kontroll av makadam. Denna händelse ledde till åtal men den misstänkte friades p.g.a. att det inte gick att bevisa. Andra händelsen gällde livsmedel och då var det mer snack om att verksamheten hade god hand om vapen samt "kontakter".
-	Har fått hot intalade på mobilsvar. Min kollega blev dödshotad vid inspektion, när jag var med. De spottade efter oss och körde bort oss.
-	Det indirekta hotet om vapen har varit mot hela förvaltningen, inte specifikt mot en person.
-	Med indirekt våld menar jag ett tillfälle när någon per telefon sa att jag inte borde gå på kajen en mörk kväll. Kanske var det inte just ett livsmedelsärende men det var som inspektör jag fick hotet på jobbet.

Fråga 25 Har du personligen varit utsatt för "direkt" vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör? (med "direkt" vapenhot menas här att motparten har visat vapen i någon i någon form med avsikt för att skrämma eller skada, vapen kan vara t ex skjutvapen, knivar eller andra tillhyggen)

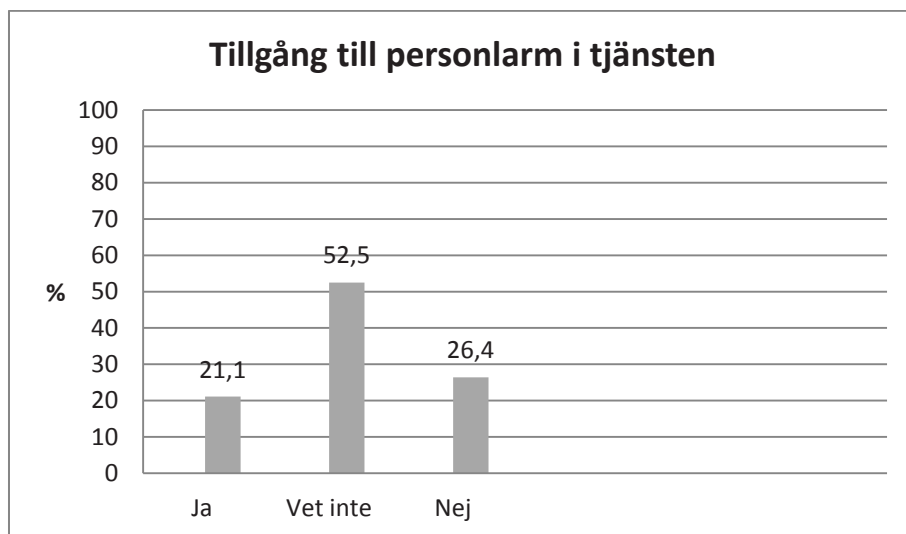

Figur 25: Har du upplevt vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör? (474 svar)

96,8 % (459 st.) svarar nej. 3,2 % (15 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de blivit utsatta för direkt vapenhot vid tjänstgöring som livsmedelsinspektör.

Utsatt för direkt vapenhot i tjänsten	
-	Livsmedelsföretagaren tog upp en kniv från arbetsbänk och viftade med.
-	Jag har varit med om att en hotfull person höll i en kniv (för att skära upp lådor med). Upplevde dock inte som att personen gjorde det för att hotas eller skrämmas utan mer fipplade med den nervöst ungefär som med en penna. Det var dock väldigt obehagligt pga. den hotfulla situationen.
-	Hotad med kniv vid besök i restaurangkök.
-	Händelsen med direkt vapenhot skedde för 32 år sedan i en annan kommun. Det känns inte aktuellt.
-	Personen lyfte upp en kniv från en bänk när han var upprörd och höll den en tid i luften. Min kollega kollade på honom och han la då ifrån sig kniven och gick därifrån. Han var mycket upprörd eftersom han förstod att vi skulle stänga verksamheten.

Fråga 26 Har du möjlighet att från arbetsgivaren vid behov få tillgång till personlarm att bära i tjänsten?

Figur 26: Har du möjlighet att få tillgång till personlarm att bära i tjänsten? (478 svar)

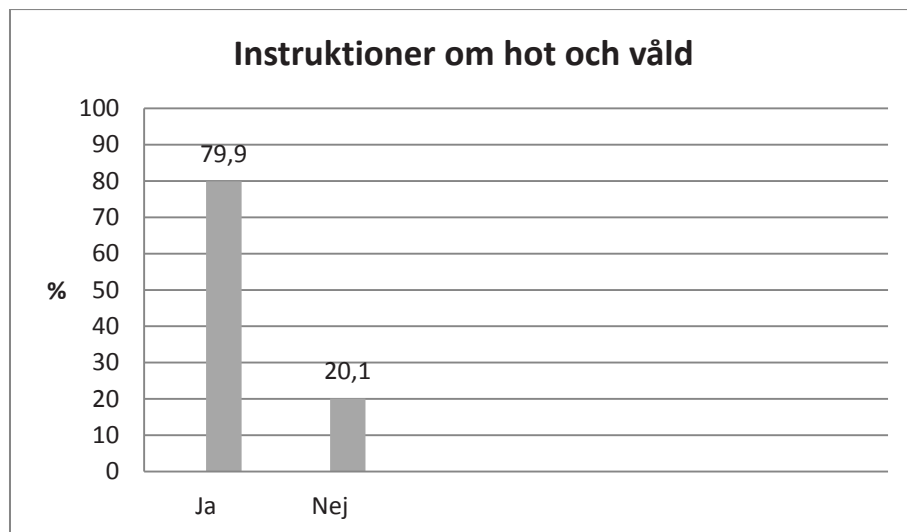
21,1 % (101 st.) anger att de kan få tillgång till personlarm i tjänsten vid behov.

52,5 % (251 st.) svarar att de inte vet. 26,4 % (126 st.) svarar nej.

Tillgång till personlarm i tjänsten

- Tycker att vi borde ha ett system för att alltid kunna veta var vi är t ex att man "loggar in" hos verksamheter när man kommer. Inte bara att man kan ha med larm vid behov. Hur vet man om det kommer hända något? Lite läskigt att det inte alltid finns någon som vet vart man gått.
- Har på en tidigare anställning gått en kurs gällande hot och våld. På nuvarande anställning finns möjlighet att larma via datorn på arbetsplatsen. Vi har inte något bärbart personlarm dock har man fört samtal kring att införskaffa personliga larm.
- Det är min fulla övertygelse att om jag skulle känna mig hotad, behöva larm, samtalshjälp eller annat, så skulle min chef se till jag att jag fick det. På den punkten är han inte snål.
- Eftersom vi fick kontroll av arbetsmiljöverket har dessa frågor uppmärksamats extra mycket senaste året, trots att det inte är något större problem i den här kommunen. Personlarm köptes inte in, man bedömde att tjänstemobiler, som alla har, räckte. Jag känner alltid stöd från ledningen i besvärliga situationer.

Fråga 27 Har du fått instruktioner från arbetsgivaren hur du som inspektör ska agera om du hamnar i situationer med risk för hot eller våld?

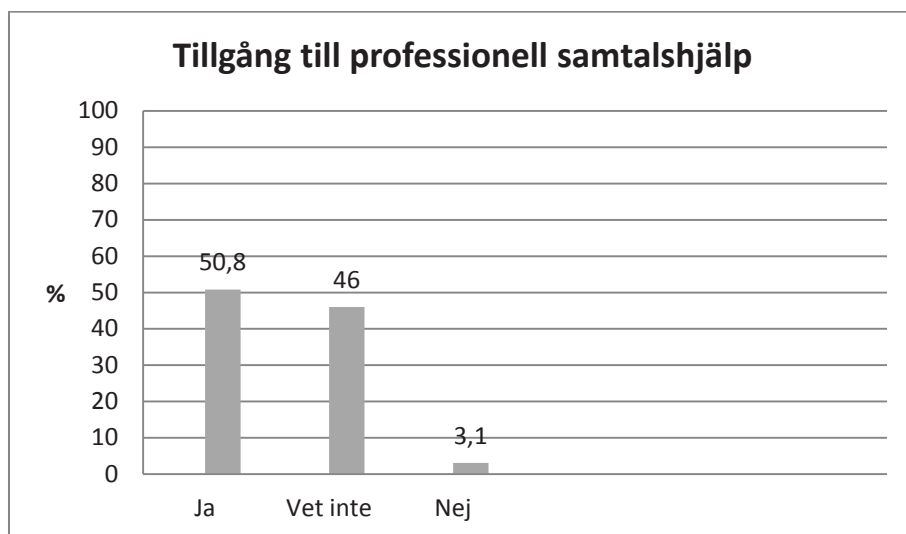

Figur 27: Har du fått instruktioner från arbetsgivaren om risker med hot eller våld? (478 svar)

79,9 % (382 st.) anger att de har fått instruktioner. 20,1 % (96 st.) svarar att de inte har fått instruktioner hur de ska agera i situationer med risk för hot eller våld.

Instruktioner om hot och våld
<ul style="list-style-type: none"> - Vi ska gå en utbildning om hot och våld under hösten 2013. - Vi har utarbetat lokala regler hur vi hanterar och hanterar hot och våld situationer. - Inte fått någon relevant utbildning inom hot och våld. Ingen ser det som någonting viktigt. Miljö- och hälsoskyddscheferna (på min arbetsplats har jag haft två olika) vill inte polisanmäla hot som livsmedelsinspektörer utsatts för. - Vi har fått relevanta utbildningar när det gäller hot och våld, det var bra. - E-post gick ut efter en hotfull händelse som inträffat kollegor med information om händelsen och lite om hur vi ska uppträda i sådana situationer. - Instruktion av arbetsgivaren har varit utbildning. Det finns ingen rutin hur vi ska agera. - Jag har haft två arbetsgivare. Den första kommunen arbetade förebyggande mot hot och våld. Den andra kommunen har inte tagit tag i detta. - Det finns en rutin kring hot och våld som framförallt behandlar hur man går tillväga efter att man blivit utsatt; rapportering, uppföljning etc. Rutinen beskriver inte i detalj hur man går tillväga under själva besöket, hur man ska bete sig eller agera på plats etc. - I vår kommun har vi under 2013 tagit fram rutiner för vad som gäller vid just "hot och våld". Dessa ska gälla för alla på arbetsplatsen, inte bara miljöhandläggare. De har även tagits upp på gemensamma arbetsplatsträffar så att alla får kännedom om dem. - Vi har en plan för att hantera hot & våldssituationer som är under bearbetning, men inte helt färdigställd i dagsläget. - Vi har förbättrat säkerhetsrutinerna och riskanalys under 2013. Hot och våld förekommer, som tur är, ganska sällan i min kommun. Dock är det mycket vanligare med "psykiskt våld", alltså är det vanligare att verksamhetsutövare attackerar och kränker muntligt vid inspektioner eller i telefonsamtal.

Fråga 28 Om du har blivit eller skulle bli utsatt för t ex hot i tjänsten kan du då snabbt och enkelt från arbetsgivaren få tillgång till professionell samtalshjälp (t ex psykolog) för att bearbeta händelsen?

Figur 28: Om du blivit utsatt för t ex hot i tjänsten kan du då snabbt och enkelt få tillgång till professionell samtalshjälp? (480 svar)

50,8 % (244 st.) svarar ja. 46 % (221 st.) svarar att de inte vet. 3,1 % (15 st.) svarar nej.

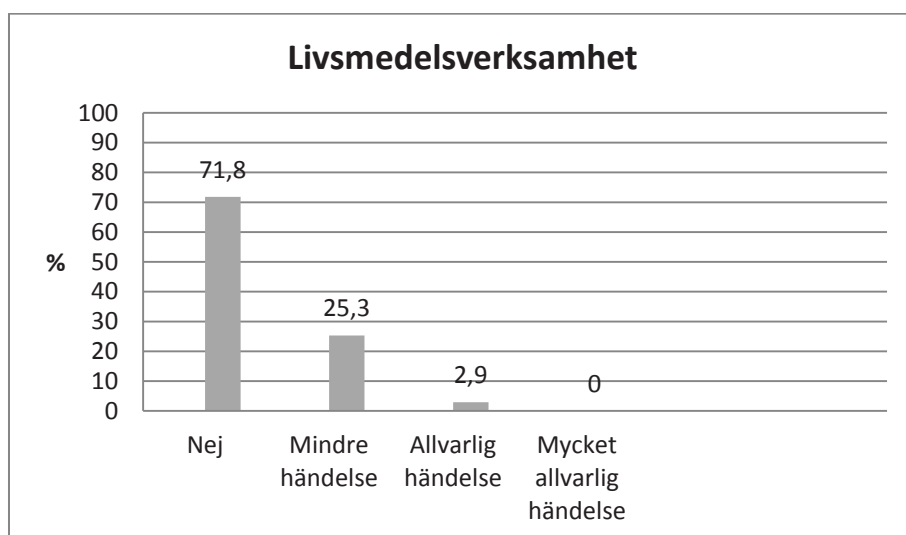
Tillgång till professionell samtalshjälp

- Företagshälsovård Previa med inkluderande samtal om händelsen. Prata med skyddsombud. Rutiner finns i vår verksamhetshandbok.
- Jag antar att jag skulle få professionell samtalshjälp om jag skulle behöva. Frågan har inte varit uppe.
- Har aldrig hänt att jag pratat med någon psykolog. Ibland kan jag prata med någon kollega om det är någon jobbig situation som inträffat. Annars håller jag det för mig själv.
- Bedömningen av hot och våld ligger på den enskilda handläggaren, jag upplever att inspektören bör få hjälp att göra dem bedömningen, direkt. Det dröjde flera månader och tack vare kollegor från andra kommuners kommentarer innan jag insåg att upplevelsen jag var med om kunde klassas som hot och våld. Då hade händelsen påverkat mig och min självkänsla som inspektör. Direkt vid händelsen blev jag fokuserad på att "lösa" uppkomna situationen dvs. skriva myndighetsbeslut m.m. så jag sköt bort bearbetningen. Där skulle min chef kunnat gå in tidigare och ta samtal tidigare, eller skickat mig till kurator direkt. Nu blev det så att jag typ ett halvår efter fick fem samtal med kurator.
- Jag är ganska säker på att vi har tillgång till samtalshjälp via företagshälsovården om det behövs.

3.6 Otillbörlig påverkan

Under enkätens sjätte tema har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor om ”otillbörlig påverkan”. Med otillbörlig påverkan menas i detta fall försök till påtryckningar i någon form i syfte att få livsmedelsinspektören att fatta ”rätt” beslut i myndighetsutövningen. Syftet kan till exempel vara att en part vill uppnå fördelar i en fråga som främjar egenintressen. Det skulle till exempel kunna handla om att inspektören i samband med ett kontrollbesök vid en livsmedelsverksamhet erbjuds en summa pengar för att ändra ett myndighetsbeslut. Ett annat exempel kan vara att en högre tjänsteman eller politiker inom kommunen försöker upphäva ett beslut som tillsynsmyndigheten har tagit. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 30.1 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från företag som driver livsmedelsverksamhet?

Figur 30.1: Otillbörlig påverkan från livsmedelsverksamhet (478 svar)

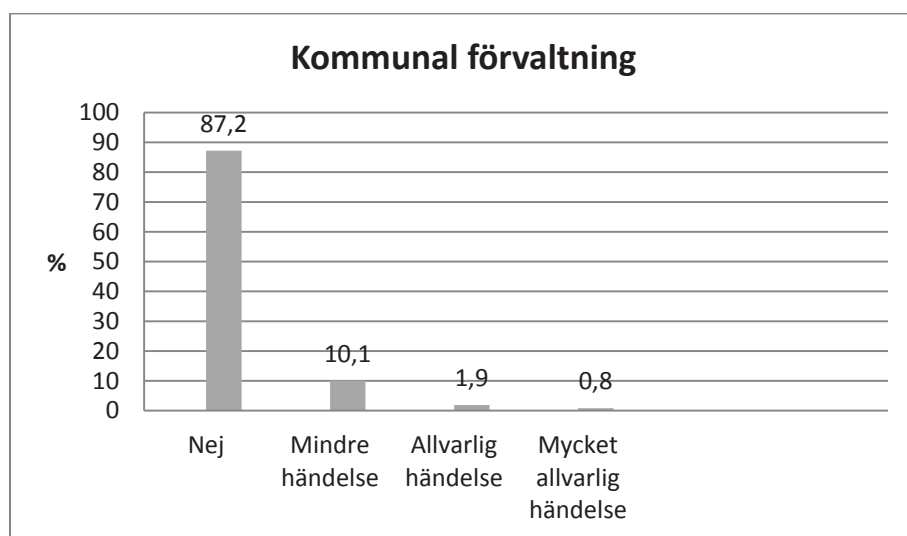
71,8 % (343 st.) svarar nej. 28,2 % (135 st.) svarar att de i någon form har upplevt försök till otillbörlig påverkan från livsmedelsverksamhet. Av dessa svarar 25,3 % (121 st.) mindre händelse. 2,9 % (14 st.) svarar allvarlig händelse och 0 % (0 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Försök till otillbörlig påverkan från livsmedelsverksamhet

- Det enda är att jag blivit erbjuden mat, kaffe eller kaka vid inspektion, men jag tackar alltid nej till mat. Möjligen att jag tar en kopp kaffe ibland, men det ser jag mer som artighet och att skapa en trevlig atmosfär. Inget som påverkar beslut.
- En person ställde efter en inspektion, då alla avvikelser hade åtgärdats, en fråga som eventuellt kunde tolkas som att han erbjöd produkter. Om det ska ses som nej eller mindre händelse vet jag inte.
- Jag har blivit erbjuden 30 matkuponger.
- Jag erbjöds pengar för att ett livsmedelsföretag skulle slippa sophämtning.

- Har hänt en gång.
- Det händer rätt ofta att livsmedelsföretagare vill bjuda på mat eller att ge någonting som de tillverkat. Tror dock oftast att det rör sig om vänlighet och inte att man vill muta inspektören. Har aldrig blivit erbjuden pengar eller dylikt. Jobbade i en mindre kommun innan och där var det vanligt att politikerna kom in på rummet och ifrågasatte beslut. Men de mutade aldrig med pengar.
- Inget.
- Det finns livsmedelsinspektörer som arbetar som konsulter. Ena dagen ska man sitta på samma möte och nästa dag är de motpart. VÄLDIGT märkligt!!!
- Det finns företagare som försökt muta en med livsmedelsprodukter m.m. Kollegor har blivit erbjudna parfym, lunchkuponshäfte m.m.
- De händelser jag varit med om gäller tidigare anställning som livsmedelsinspektör i en annan kommun.
- Det finns ibland en ovilja att förstå att regler ska följas och gäller alla.
- Erbjudande om en bunt med sedlar har förekommit en gång för länge sedan.
- Otillbörlig påverkan räknar jag de som bjuder på saker hela tiden (egentligen muta).
- Möter mest tjt om att företagen vill ha sänkt avgift men aldrig med påtryckningar.
- Gammal garvad inspektör med självkänsla, kunskap och erfarenhet från kommunal förvaltning och vår uppgift i samhället tror jag klarar sig från detta.
- En del företagare har försökt bjuda på mat osv. vid inspektion eller vid andra tillfällen. Som livsmedelsinspektör tycker jag det är okej med en kopp kaffe för att gå igenom resultatet med företagaren men andra förmåner får de raskt reda på att det inte är okej.
- Har blivit erbjuden pizza och annan mat många gånger. Tror dock inte att det i första hand har varit för att muta, utan mer ett sätt att vara trevlig.
- Svår fråga att "rangordna.
- Verksamheten har upphört, politiker och tjänstemännen arbetar inte kvar, händelserna ligger några år tillbaka i tiden.
- Händelserna jag markerat som "mindre händelse" gäller ärende som hanterats när jag jobbade i annan kommun.

Fråga 30.2 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från anställd vid annan kommunal förvaltning?

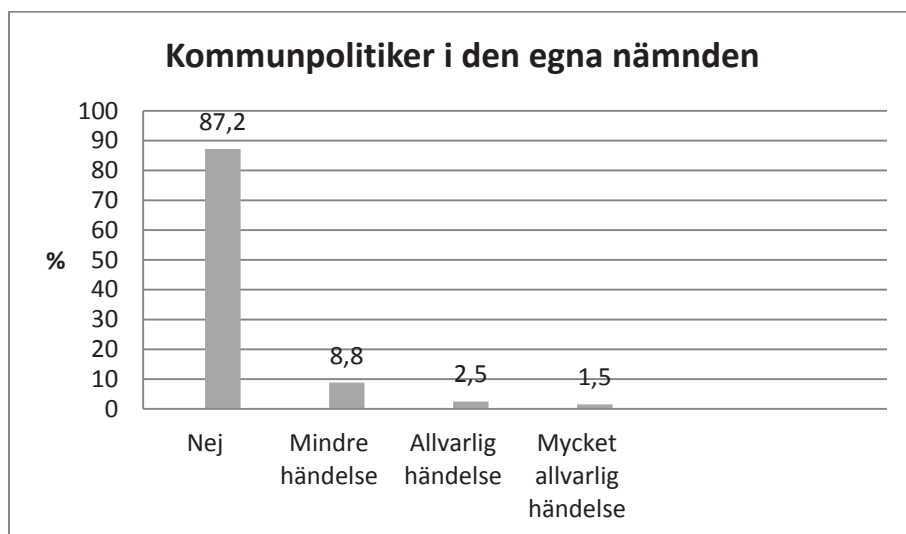
Figur 30.2: Otillbörlig påverkan från annan kommunal förvaltning (477 svar)

87,2 % (416 st.) svarar nej. 12,8 % (61 st.) svarar att de har upplevt försök till otillbörlig påverkan i någon form från anställd vid annan kommunal förvaltning. Av dessa svarar 10,1 % (48 st.) mindre händelse. 1,9 % (9 st.) svarar allvarlig händelse. 0,8 % (4 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Försök till otillbörlig påverkan från annan kommunal förvaltning

- Annan förvaltningschef har pressat min chef att ta olagliga beslut mot min vilja. Kollegor har bortsett från mitt obekväma beslut och inte låtsat om det då den tagit över tillsynsobjekt.
- Händelsen ligger rätt långt tillbaka i tiden och rörde då en näringslivschef som försökte att få förvaltningen att inte åtalsanmäla en livsmedelsföretagare som börjat med en verksamhet som personen ifråga både muntligt och skriftligen upplysts om att företaget inte kunde göra med sitt nuvarande tillstånd. Åtalsanmälan gjordes ändå. Förundersökningen lades ner.
- Det förekommer indirekt påverkan från flera håll bland politiker och tjänstemän, även från egna chefer som inte vill stöta sig med kommunledning eller chefer på andra förvaltningar.
- Miljöchefens chef, förvaltningschefen, har bett flera kollegor att inte skriva förelägganden utan att bara prata med verksamhetsutövaren. Inte bara inom livsmedel utan mycket på lantbruk.
- Däremot är det vanligt i vår kommun att det ska vara företagsvänligt så att vi helst ska undvika att fatta förbud och liknande mot egna förvaltningar. Dessutom så ska vi inte ta för mycket betalt vilket medför att taxan är svår att höja.
- Förvaltningschefen - det var en mindre händelse.
- Beslut ifrågasatt, och förlöjligt, av kommunens fastighetsförvaltning.
- Från förvaltningschef.
- Kommunalt anställd som försökt att övertala att undvika sanktion trots att ingenting har åtgärdats eller förhålla genomförandet av t ex en behövlig renovering.
- Förvaltningschef har dock noga undersökt en restaurangs förutsättningar och försökt pressa fram ett slags godkännande från min sida att lokalen är bra. Samma sak med avlopp och alkohol, fick jag höra senare. Det var en bekant till hans familj som planerade överta anläggningen. Missnöjet var ganska uppenbart när jag menade att vi inte kan uttala oss på ett sådant sätt och att sökanden själv får kontakta oss för att "få veta vad som gäller".

Fråga 30.3 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunpolitiker i den egna nämnden?

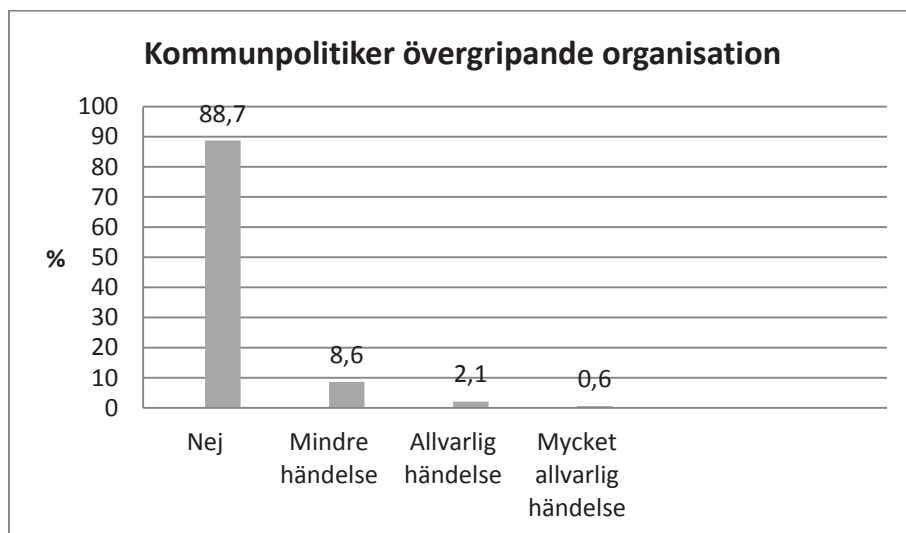
Figur 30.3: Otillbörlig påverkan från kommunpolitiker i den egna nämnden (478 svar)

87,2 % (417 st.) svarar nej. 12,8 % (61 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de har upplevt någon form av försökt till otillbörlig påverkan från kommunpolitiker i den egna nämnden. Av dessa svarar 8,8 % (42 st.) mindre händelse. 2,5 % (12 st.) svarar allvarlig händelse. 1,5 % (7 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunpolitiker i den egna nämnden

- Inom politiken ville man inte att vi skulle fatta ett visst beslut.
- Politiker i egen nämnd som upplyste om att de kommunala verksamheterna "tillhör familjen" och ska behandlas mer varsamt.
- Har tidigare arbetat i en mindre kommun där jag upplevde att politiken lovade ett företag saker som inte var linje med vad vi pratat med företaget om.
- Minns inte riktigt vad det handlade om för det är så länge sedan men politikern ringde upp mig och ville påskynda eller ändra min bedömning till en företagares fördel.

Fråga 30.4 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunpolitiker i den övergripande politiska organisationen i kommunen?

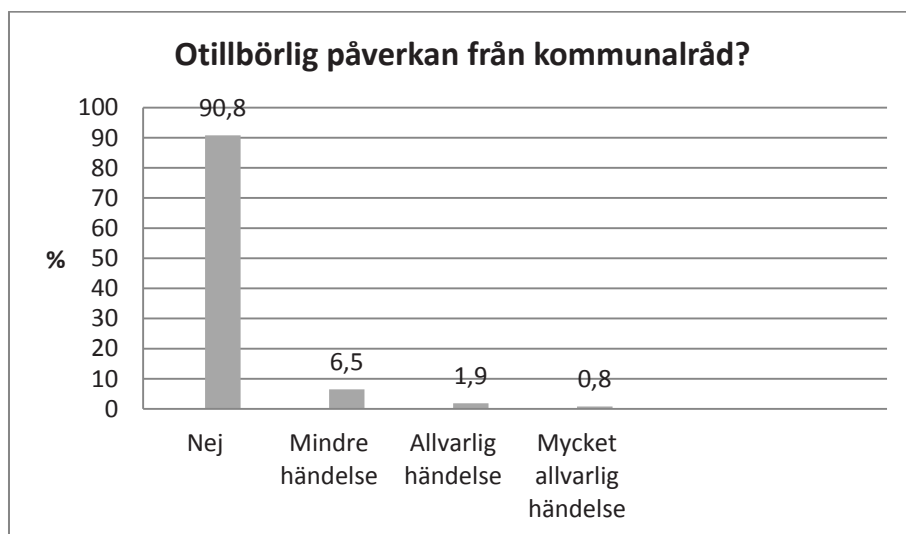

Figur 30.4: Otillbörlig påverkan från kommunpolitiker i övergripande organisationen (477 svar)

88,7 % (423 st.) svarar nej. 11,3 % (54 st.) av livsmedelsinspektörerna anger att de har upplevt någon form av försökt till otillbörlig påverkan från kommunpolitiker från övergripande politisk organisation. Av dessa svarar 8,6 % (41 st.) mindre händelse. 2,1 % (10 st.) svarar allvarlig händelse. 0,6 % (3 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från den övergripande politiska organisationen i kommunen
<ul style="list-style-type: none"> - Politikerna i toppen har inte koll på sin roll. - Har inte själv varit med om det men kollegor har blivit påverkade av sektorschef och miljö- & byggchef (inte samma som miljöchef) samt allvarligt av kommunpolitiker. - Inte påtryckningar, men däremot uttalanden via pressen från politiker i opposition. Även anställda vid en annan kommunal förvaltning som ifrågasätter beslut. Dock inte upplevt det som "påtryckningar". - En kommunstyrelsepolitiker försökte få kommunstyrelsen att vidta åtgärder mot mig, pga. att jag arbetat med en släktings ärende hos nämnden.

Fråga 30.5 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunalråd?

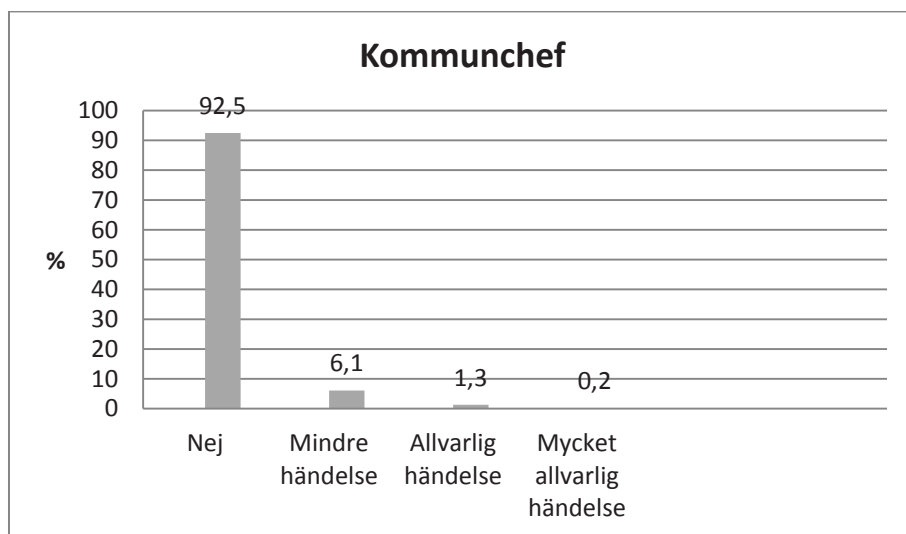
Figur 30.5: Otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunalråd (476 svar)

90,8 % (432 st.) svarar nej. 9,2 % (44 st.) av livsmedelsinspektörerna har upplevt någon form av försök till otillbörlig påverkan från kommunalråd. Av dessa svarar 6,5 % (31 st.) mindre händelse. 1,9 % (9 st.) svarar allvarlig händelse. 0,8 % (4 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

Otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunalråd

- Det brukar vara "katten på råttan" dvs. kommunalrådet går på kommunchefen som går på min chef som sen får framföra budskapet men jag har även haft direktkontakter med kommunalråd och kommunchefer som vill hjälpa sina vänner i företag så och så eller kompisarna i hockeyklubben som behöver ett livsmedelstillstånd för att sälja öl i matchpauserna.
- Jag har blivit erbjuden pizza och glass mm ett flertal gånger. Värre är de icke uttalade förväntningarna ifrån politiker, kommunalråd och kommunchef (samt höga chefer) om att inte fatta beslut som begränsar eller skadar företagande. Vissa typer av beslut, exempelvis yttranden till alkoholhandläggaren har tagit enorma proportioner, och får numera inte undertecknas av inspektör, utan ska tas av ordföranden. Alla beslut med "avstyrker" ska ersättas med begränsningar i tider eller villkor om att registrering ska ske. Och ändå handlar det bara om ett yttrande där det finns riktlinjer...
- Jag har själv inte varit med om det direkt. Men indirekt att verksamheter, kommunalråd och politiker försökt påverka något beslut genom påtryckningar på vår miljöchef.

Fråga 30.6 Har du varit med om försök till otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunchef?

Figur 30.6: Otillbörlig påverkan från kommunchef (477 svar)

92,5 % (441 st.) svarar nej. 7,6 % (36 st.) av livsmedelsinspektörerna har upplevt någon form av försök till otillbörlig påverkan från kommunchef. Av dessa svarar 6,1 % (29 st.) mindre händelse. 1,3 % (6 st.) svarar allvarlig händelse. 0,2 % (1 st.) svarar mycket allvarlig händelse.

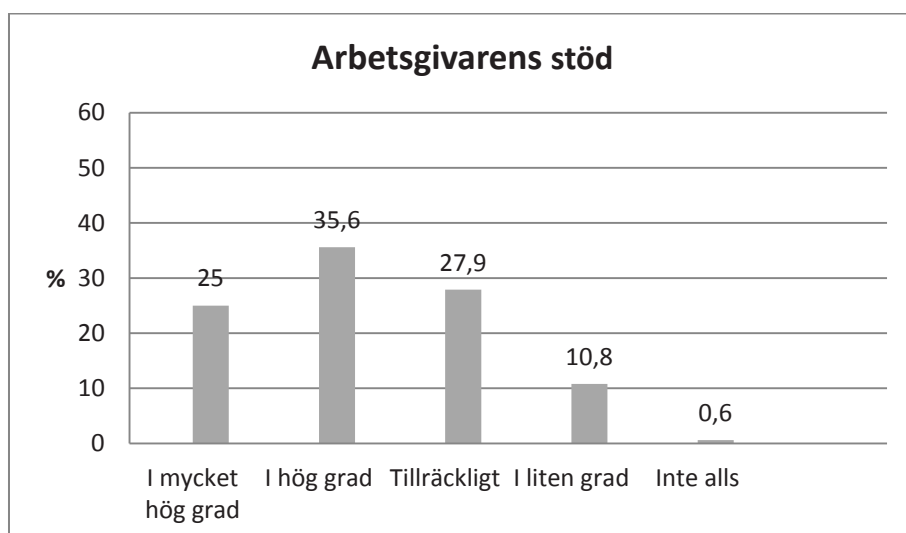
Otillbörlig påverkan i myndighetsarbetet från kommunchef

- Kommentarer från politiker och kommunchef om att "det behöver inte skrivas föreläggande, det ska kunna lösas genom att prata". Från företagare att de har ekonomiska problem eller att de är sjuka och jag ska väl "vara snäll och låta bli att anmärka...
- Detta har jag varit med om på min tidigare arbetsplats men inte här som jag jobbar nu. På min tidigare arbetsplats har jag varit med om allvarliga händelser från både politiker, kommunalråd och kommunchef.
- Har varit med om ett miljöskyddsärende där landshövdingen ville vara med och "påverka".

3.7 Professionella möten

Under enkätens sjunde tema ”professionella möten” har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor hur väl de känner sig förberedda för att möta människor i tjänsten. Inspektören är tillsynsmyndighetens kontaktyta utåt. Ibland kan små detaljer i möten med människor ha stor betydelse för myndighetens förmåga att lösa sina uppgifter. Det är dock ingen självklarhet att inspektörerna är optimalt rustade för arbete ute i fält. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 32 I vilken grad anser du att du får tillräckligt med stöd i olika form från arbetsgivaren för att i tjänsten kunna utföra dina arbetsuppgifter på bästa vis? (det kan t ex handla om fortbildningsmöjligheter, en bra arbetsplats, stöd från chef)

Figur 32: Grad av stöd från arbetsgivaren för att kunna utföra arbetsuppgifterna på bästa vis (480 svar)

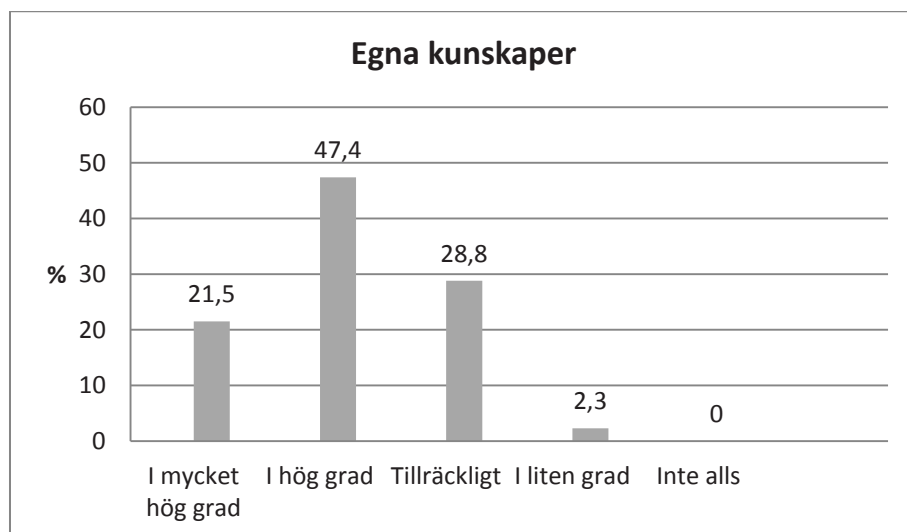
88,5 % (425 st.) anser att de från arbetsgivaren har stöd i mycket hög grad, i hög grad eller tillräckligt för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på bästa vis. Av dessa svarar 25 % (120 st.) i mycket hög grad. 35,6 % (171 st.) svarar i hög grad. 27,9 % (134 st.) svarar tillräckligt.

11,4 procent (55 st.) svarar att de får stöd i liten grad eller inte alls. Av dessa svarar 10,8 % (52 st.) att de får stöd i liten grad. 0,6 % (3 st.) svarar att de inte får något stöd alls från arbetsgivaren för att kunna utföra sina arbetsuppgifter på bästa vis.

Stöd från arbetsgivaren

- Jag hade önskat att få mer trygghet av min chef men eftersom det är långt till cheferna så är det kollegor som stöttar i arbetet.
- Svårt att få livsmedelsverket och länsstyrelsen att se och uppskatta vårt dagliga tillsynsarbete i alla små verksamheter där "professionella möten" generellt sett är svårast.
- Min chef har alltid varit positiv till utbildningar jag velat gå. Det har varit tal om att göra om arbetsplatsen. Från kontor till mindre kontorslandskap. Men detta har inte drivits igenom kanske eftersom vi som arbetar inte gillar lösningen.
- Möjligheten att gå utbildning har blivit mindre de senaste åren pga. mindre ekonomiska resurser.
- Jag har naturligt lätt för att "ta" folk. Har gått ett par dagarsutbildningar mest i konflikthantering. Fick inte gå livsmedelsverkets kurs "Professionella möten" i år på grund av kommunalt inköpsstopp. Har varit sjuk länge nu under våren. Min vikarie har sagt till mig att nästan alla företagare hon varit på har saknat mig och önskade god bättring. Det var roligt att höra.
- Jag tycker att jag fått bra utbildning. Däremot känner jag att jag inte får tillräckligt med stöd av miljöchefen vid olika händelser. Han tycker att vi reder det bra själva.
- Jag upplever mycket bra stöd från kollegor samt att jag får möjligheter till fortbildning i arbetet. Stöd från chef upplever jag fungerar dåligt när våra roller som inspektörer ifrågasätts av t.ex. verksamhetsutövare, andra högre tjänstemän eller allmänhet.

Fråga 33 I vilken grad känner du att du själv har tillräckliga kunskaper för att kunna utföra kontrolluppdraget på ett tillfredsställande vis?

Figur 33: Tillräckliga kunskaper för att kunna utföra kontrolluppdraget (479 svar)

97,7 % (468 st.) anser att de har tillräckliga egna kunskaper i mycket hög grad, i hög grad eller tillräckligt för att kunna utföra kontrolluppdraget på ett tillfredsställande vis. Av dessa svarar 21,5 % (103 st.) att de har egna kunskaper i mycket hög grad. 47,4 % (227 st.) svarar att de i hög grad har tillräckliga kunskaper. 28,8 (138 st.) svarar att de har tillräckliga kunskaper för att kunna utföra kontrolluppdraget.

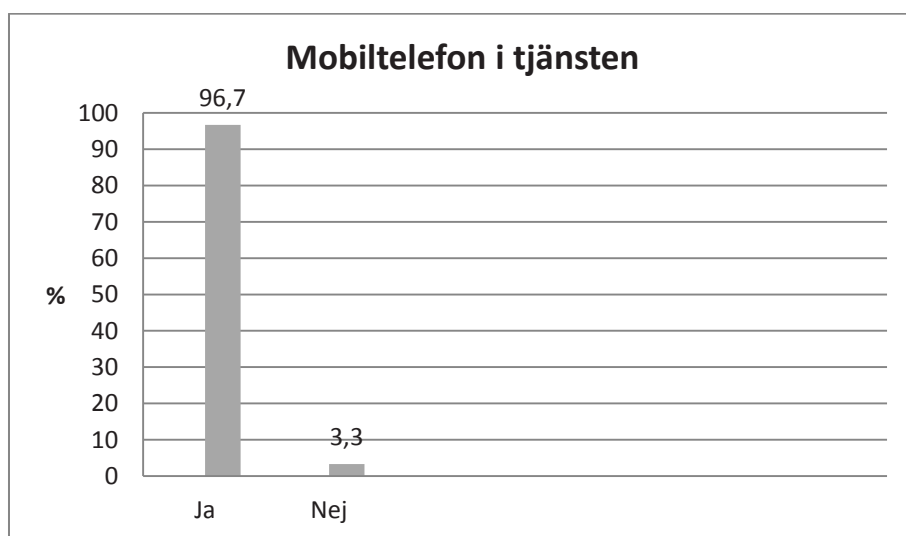
2,3 % (11 st.) anger att de i liten grad har tillräckliga kunskaper för att kunna utföra kontrolluppdraget. Ingen (0 st.) anger att de inte har några kunskaper alls för att kunna utföra kontrolluppdraget.

Tillräckliga egna kunskaper för att kunna utföra kontrolluppdraget

- Jag anser mig ganska professionell och klarar av mitt arbete.
- Det har blivit mycket fokus på professionella möten på senare tid, vilket är positivt. Tyvärr upplever jag att det är svårt att rekrytera personer med de personliga egenskaper som behövs för att klara allt det man behöver för yrket: det personliga mötet, kunskap om lagstiftning och livsmedelshygien, bra uttrycksförmåga i tal och skrift, hög integritet osv. Det är synd att miljö- och hälsoskyddsutbildningen numera i praktiken reducerats till 3-årig. Och slutligen - lönerna behöver upp för att motivera höga krav på personalen och för att tillräckligt många med hög kapacitet ska intressera sig för jobbet. Yrkesstoltheten upplever jag som låg tyvärr. Många börjar som livsmedelsinspektörer i väntan på att få chansen att jobba med miljö, som man egentligen vill, och det blir inte mötet med verksamhetsutövarna bättre av.
- De senaste fem åren har jag arbetat i ett renodlat kommunalförbund där det är fokus på tillsyn. Det innebär att vi har bra förståelse för vilka "arbetsredskap" i form av utrustning och kunskap vi behöver. Det kunde vara på annat sätt i kommunal miljö.
- Utbildning ges endast till de som chefen anser i behov av sådan. Behovet tycks vara omvänt proportionellt mot antalet utförda inspektioner. Utbildningar brukar dessutom ges till personer som redan tidigare gått utbildningar. D.v.s. klar favorisering av enskilda inspektörer, utan tydlig motivering.
- Jobbar i en liten kommun med få anställda vilket innebär att vi måste kunna allt om allt. Det är svårt att kunna göra en grundlig och säker granskning av märkningsområdet, samtidigt som man ska kunna mejerier, styckning, vård, allergier, sylt & saft för att inte tala om vatten.

Många andra kommuner med fler anställda har ju möjlighet att dela upp en del av kontrollområdena/anläggningstyperna vilket vi saknar. Det är mycket att hålla reda på och för lite tid för att kunna sätta sig in i det man behöver på ett tillfredställande sätt vilket gör att man gör en del inspektioner där man egentligen bara betar av tid men inte vet hur stor egentlig nytta man egentligen gör på plats och det är aldrig en rolig känsla.

Fråga 34 Har du tillgång till tjänste-mobiltelefon?

Figur 34: Har du tillgång till tjänste-mobiltelefon? (479 svar)

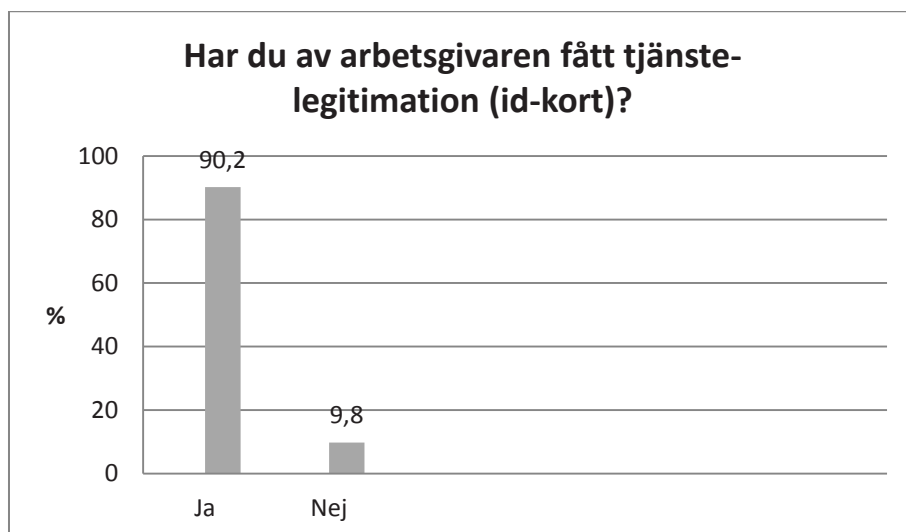
96,7 % (463 st.) svarar att de har tillgång till mobiltelefon i tjänsten.

3,3 % (16 st.) svarar att de inte har tillgång till mobiltelefon i tjänsten.

Tillgång till tjänste-mobiltelefon

-

Fråga 35 Har du av arbetsgivaren fått tjänstelegitimation (id-kort) som talar om vem du är, vilken tjänst du har och vem som är din arbetsgivare?

Figur 35: Tillhandahåller arbetsgivaren tjänstelegitimation (id-kort)? (478 svar)

90,2 % (431 st.) svarar att de i tjänsten har en tjänstelegitimation (id-kort).

9,8 % (47 st.) svarar att deras arbetsgivare inte har försett dem med någon tjänstelegitimation.

Tillgång till tjänste-legitimation

- Vi har fått id-kort där det står namn, förvaltning och kommunens namn. Enligt kommunens policy ska inte tjänstetitel stå på legitimationen. Vilket vi tycker är fel. Av id-kortet framgår alltså inte att jag är anställd som livsmedelsinspektör.
- Legitimationen visar dock inte tjänst.
- Vi har förutom visitkort även ett "id-kort" gjort av kommunen själva men som inte är officiellt godkänt.

Fråga 36 Har du av arbetsgivaren fått tjänste-visitkort som talar om vem du är, vilken tjänst du har och vem som är din arbetsgivare?

Figur 36: Tillhandahåller arbetsgivaren visitkort i tjänsten? (474 svar)

87,6 % (415 st.) svarar att de har visitkort i tjänsten. 12,4 % (59 st.) svarar att deras arbetsgivare inte har försett dem med visitkort.

Tillgång till tjänste-visitkort
- Vi har visitkort som är gemensamma för alla livsmedelsinspektörer.

Fråga 37 Har du genom arbetsgivaren tillgång till funktionella arbetskläder i tjänsten?
(arbetskläder används som "skyddskläder" men kan också bidra till att tydliggöra yrkesrollen och kontrolluppdraget i sig)

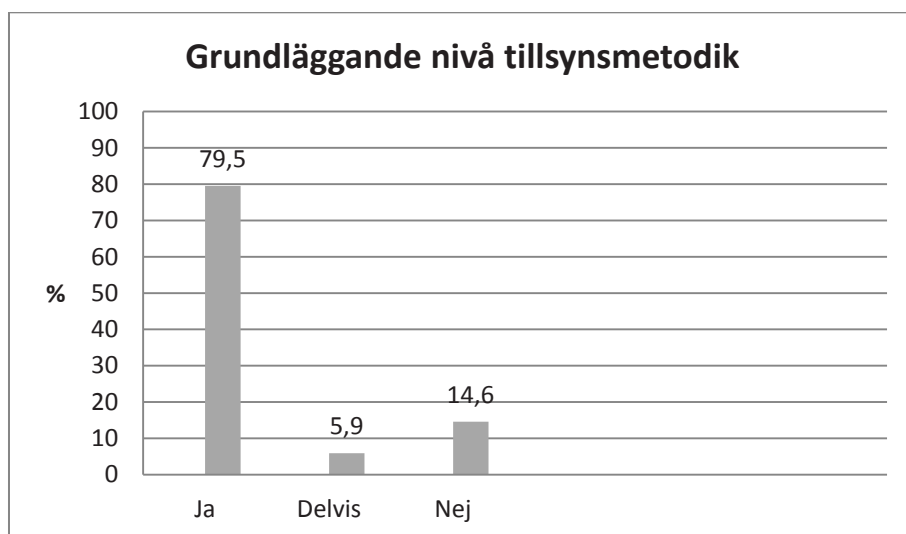

Figur 37: Har du tillgång till funktionella arbetskläder i tjänsten? (477 svar)

93,9 % (448 st.) anger att de genom arbetsgivaren har tillgång till funktionella arbetskläder i tjänsten. 6,1 % (29 st.) anger att deras arbetsgivare inte tillhandahåller arbetskläder.

Tillgång till funktionella arbetskläder
<ul style="list-style-type: none"> - Vi har fått tjänstekläder i form av skyddsrock och mössa, jacka, väst och skor. Skulle gärna önska byxor och tröja också. - Vi har rock samt hårskydd vid inspektioner om det är det man menar med skyddskläder. Inget annat. - Diskussioner har pågått ett par år om en väst eller liknande att dra utanpå märkt "inspektör" och arbetsplats föra att tydliggöra myndighetsrollen. Det har ännu inte införts. - En jacka med kommunvapen och avdelningsnamn för höst och vårbruk (för tunn för vintern). Dessutom använder jag engångsrockar i pappersväv och engångsmössa och tossor vid verksamhetsbesök. I övrigt egna privata kläder. - Jag har tillgång till skyddsrock för livsmedelstillsyn och vindjacka med logotype men har svårt att få exempelvis vinterjacka och termobyxor för de kalla månaderna när vi är ute mest.

Fråga 38 Har du genomgått grundläggande utbildning i tillsynsmetodik?
(med tillsynsmetodik menas här kunskaper om hur kontrolluppdraget kan genomföras och hur möten med företag och människor kan underlättas)

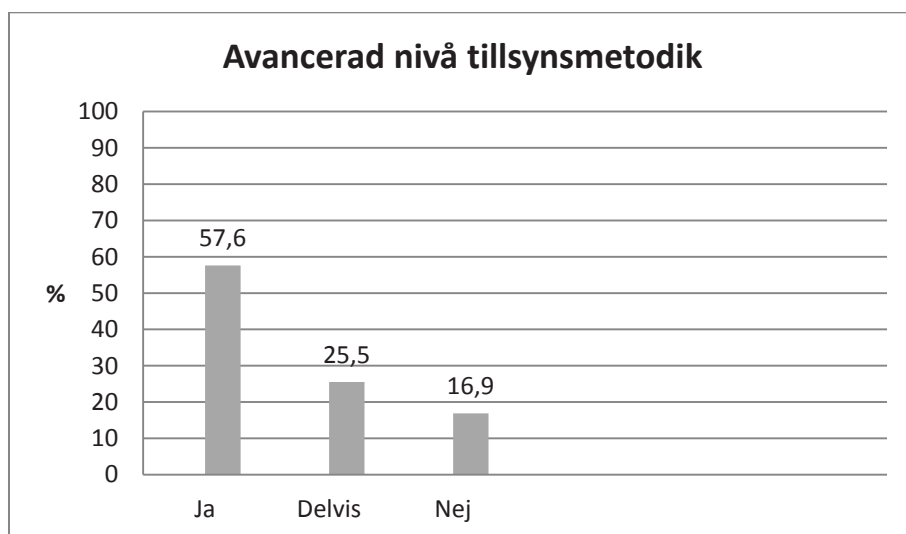
Figur 38: Har du genomgått grundläggande utbildning i tillsynsmetodik? (478 svar)

79,5 % (380 st.) svarar att de har utbildning i grundläggande tillsynsmetodik. 5,9 % (28 st.) har delvis fått utbildning i grundläggande tillsynsmetodik. 14,6 % (70 st.) saknar utbildning i grundläggande tillsynsmetodik.

Tillgång till utbildning i grundläggande utbildning i tillsynsmetodik

- Det saknas en övergripande utbildningsstrategi och analys om vad som krävs för att fungera som inspektör.
- Har gått kurser om kommunikation och bemötande, hot och våld, inspektionsmetodik etc.
- En filosofi som innebär en god dialog och relation före myndighetsutövningen, då genomförs åtgärder betydligt oftare från verksamhetsutövarens sida.
- Jag har en god kommunikationsförmåga.
- Diskussionen har aldrig kommit upp om utbildning, eftersom det är en liten kommun och de flesta som tidigare haft jobbet har varit "tvungna" att göra det eftersom det ingått i andra arbetsuppgifter.
- Varje möte är unikt och man lär sig saker hela tiden när det gäller val av ord, kroppshållning, struktur mm. På detta område blir man aldrig fullärd.
- Vi jobbar mycket med bemötande på vår förvaltning. Har haft temadagar och utbildning.
- Tillsynsmetodik är en central fråga som vi ständigt diskuterar på olika möten. Exempelvis genom att utföra enkät undersökningar hos företagarna och därefter försöka möta det behov som finns i syftet att vi ska vara så tydliga som möjligt och skapa en fungerande dialog med företagarna. Samt att skapa en likvärdig tillsynsmetodik kollegor emellan för att ge en tydligt och enad bild utåt. Detta är ett ständigt pågående arbete, som också handlar om kvalitet.
- Är inbokad på olika kurser för metodik och bemötande.

Fråga 39 Har du möjlighet att få gå utbildning på "avancerad" nivå i tillsynsmetodik?
(med avancerad nivå menas här kunskaper som ger dig någon form av fördjupning utöver den grundläggande utbildningen i tillsynsmetodik)

Figur 39: Har du möjlighet att få gå utbildning på "avancerad" nivå i tillsynsmetodik? (474 svar)

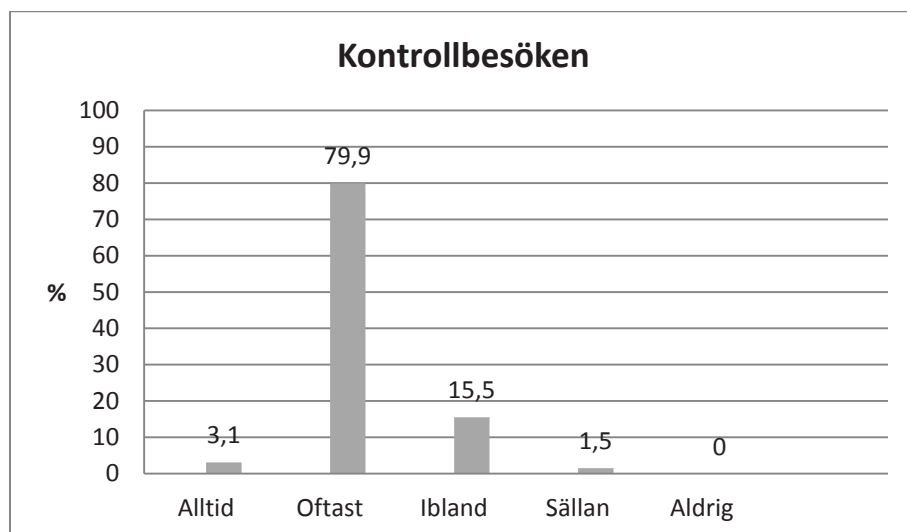
57,6 % (273 st.) av livsmedelsinspektörerna svarar att de har möjlighet att få gå utbildning i tillsynsmetodik på avancerad nivå. 25,5 % (121 st.) har delvis möjlighet att få gå utbildning på avancerad nivå i tillsynsmetodik. 16,9 % (80 st.) anger att de saknar möjlighet att få gå utbildning i avancerad tillsynsmetodik.

Det innebär att 42,4 % (201 st.) av livsmedelsinspektörerna inte har fullständiga möjligheter att få gå utbildning i tillsynsmetodik på avancerad nivå.

Tillgång till utbildning i avancerad utbildning i tillsynsmetodik

- Frågorna om tillsynsmetodik var svåra att svara på. Vad är grundläggande respektive avancerad nivå? Har gått en del en-tvådagarskurser som berört ämnet.
- Om det finns möjlighet att gå utbildning i tillsynsmetodik på avancerad nivå och om jag vill så kan jag få det.
- Svårt att hitta utbildning i avancerad tillsynsmetodik. Okänt för mig.
- Har medverkat i Naturvårdsverkets projekt "Effektiv Miljötillsyn" i samarbete med Karolinska institutet.

Fråga 40 I vilken grad upplever du att verksamhetsutövare/företag du möter i tjänsten upplever ditt kontrollbesök positivt?

Figur 40: Upplever du att verksamhetsutövare/företag du möter i tjänsten upplever ditt kontrollbesök positivt? (478 svar)

3,1 % (15 st.) svarar att de upplever att verksamheterna alltid upplever deras kontrollbesök som positivt. 79,9 % (382 st.) svarar oftast. 15,5 % (74 st.) svarar ibland. 1,5 % (7 st.) svarar sällan. Ingen (0 st.) svarar aldrig.

I vilken grad upplever du att verksamheter upplever ditt kontrollbesök positivt

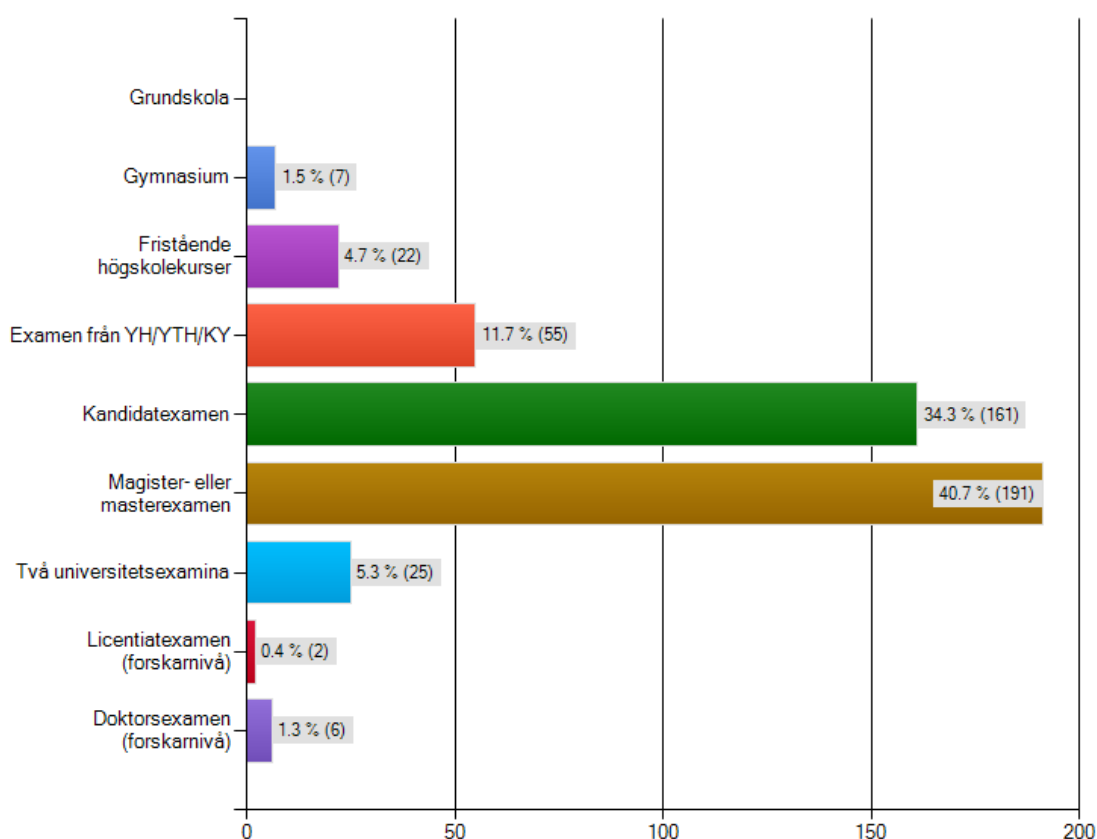
- Kontakten med olika människor inom min yrkesutövning upplever jag oftast som mycket positiv.
- Positiva kontroller upplevs främst om verksamhetsutövaren får få anmärkningar...
- Duktiga företagare är positiva. Mindre duktiga är mindre positiva.
- Verksamhetsutövaren har oftast en professionell inställning. Det är kanske lite starkt att säga att det upplevs som positivt. Men de försöker göra det bästa av situationen, många gånger.
- Om verksamhetsutövare upplever kontrollbesöket som negativt har jag misslyckats i kommunikeringen av livsmedelsinspektionens syfte och min myndighetsroll.
- Är man intresserad av verksamheten och kan ge positiva omdömen, tar sig verksamhetsutövare också till sig det negativa. Man måste kunna lyssna, förklara och motivera, men även vara tydlig och bestämd.
- Företagaren vill veta vad som gäller. Flexibilitet är temat men gäller inte alltid för alla...
- Företagen blir ju sällan glada när man dyker upp. De flesta skulle nog helst slippa oss. De mest seriösa företagarna som är stolta över sin verksamhet bemöter en positivt och vill gärna visa upp verksamheten.
- Ofta svårt att avgöra vad verksamhetsutövaren tycker om besöket. Men eftersom de betalar för det i förväg så tycker de att det är bra att man kommer.
- Det är en ständig balansgång mellan att vara trevlig men inte för "snäll". Tydlig men inte nitisk och bestämd men inte otrevlig.
- När jag hade jobbat ungefär 9 månader kom jag på att mötena med verksamhetsutövarna hade gått väldigt bra den sista tiden. Har jobbat i ett år nu.
- Det är en otacksam roll att utföra det som är vårt uppdrag, dvs. obokade kontrollbesök. Människorna vi kommer till blir ju överrumplade och går oftast automatiskt in i försvarsställning. Synd att det finns begränsat antal platser till Livsmedelsverkets kurser för handböckerna.

- Många säger sig vilja ha fler besök.
- Det är inte alltid vid utredning av klagomål eller misstänkt matförgiftning som verksamhetsutövare/livsmedelsföretag upplever kontrollbesöket positivt.

3.8 Lärande för arbete

Under enkätens åttonde tema ”lärande för arbete” har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor om utbildningsbakgrund och fortbildning i arbetet. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 42 Vilken är din högsta formella utbildning?

Figur 42: Livsmedelsinspektörernas högsta formella examen (469 svar)

De livsmedelsinspektörer som har svarat på den här enkäten är relativt välutbildade. Fyra av tio har en magister eller masterexamen. Tre av tio har en kandidatexamen. En av tio har en examen från yrkeshögskola, yrkesteknisk högskola eller kvalificerad yrkesutbildning med inriktning livsmedel. Det är en stor bredd på utbildningsnivåer från gymnasium upp till doktorsexamen. Några har till och med två eller flera universitetsexamina.

Fråga 43 Vilken inriktning har din utbildning? (375 svar)

Livsmedelsinspektörerna har skrivit och berättat om inriktningen på sin egen utbildning. De flesta har en utbildning främst inom något naturvetenskapligt område. Många har en inriktning mot livsmedel i sin utbildning. Medan andra har en mer bred utbildning som t ex miljö- och hälsoskyddsinspektör. Eftersom det inte krävs någon yrkesexamen för att få arbeta som livsmedelsinspektör (eller miljö- och hälsoskyddsinspektör) kan utbildningsbakgrunden variera ganska mycket.

Grundskola

-

Gymnasium

- Livsmedelsmikrobiologi. Har lång erfarenhet av interna revisioner i livsmedelsindustri och arbete med livsmedelssäkerhet och HACCP.
- Gymnasieingenjör med kemiinriktning. Flera korta kurser kring mikrobiologi och HACCP. Har lång erfarenhet från livsmedelsindustrin (där jag jobbat med kvalitet, miljö och utveckling).
- Livsmedelsingenjör, 4 år tekniskt gymnasium samt 40 poäng (gamla systemet) i vidareutbildning, bl. a. Umeå universitet.
- Gymnasieutbildning med inriktning tryckmedia. Har sedan jobbat 8 år i livsmedelsbranschen. Gått kurser och utbildningar sedan jag började som inspektör.

Fristående högskolekurser/högskoleexamen/saknar uttagen universitetsexamen

- Gått ut gymnasiet och har fått kurser hos Livsmedelsverket. Har fristående kurs i katastrofhygien på högskolenivå
- Läst fem år på universitet: 3,5 år lärarprogrammet samt 1,5 år egna ämnen. Ingen examen uttagen. Enstaka kurs livsmedelskontroll
- Biologisk geovetenskap, miljö- och hälsoskyddsinspektör, livsmedelsinspektör
- Kemi, biologi livsmedel/dricksvatten, miljöbalken
- Högskoleexamen från miljö- och naturresurslinjen vid Högskolan i Kalmar. Samt fristående kurser i hälsoskydd, livsmedelskontroll mm.
- Kostekonom
- Miljövetenskap och marinbiologi samt påbyggnad inom miljö- och hälsoskydd
- Livsmedel – mikrobiologi, epidemiologi, kontroll mm
- Högskoleexamen (livsmedelsingenjör)
- Farmaceutisk utbildning på universitet-receptarieutbildning samt utbildning på Naturvårdsverket till hälsovårdsinspektör + 20 poäng i miljövard på Stockholms universitet + diverse fortbildningskurser i bl. a Livsmedelsverkets regi
- Biologi, kemi, miljö- och hälsoskydd, livsmedel
- BMA i mikrobiologi i grunden och diverse högskolekurser och andra kurser
- Jag läste miljö- och hälsoskyddslinjen vid Umeå universitet på 80-talet. Då fanns ingen särskild examen i miljö och hälsoskydd och jag vet inte vad det skulle motsvara idag
- Har läst miljö- och hälsoskyddsutbildningen i Umeå under 4 år (dock utan att formellt ta examen)
- Civilingenjör
- Kemiingenjör, miljö och kvalitetssystem
- Livsmedelsprogrammet, Umeå universitet
- Miljö och hälsoskydd (2 st.)

Examen från YH/YTH/KY

- Kontroll och utveckling av livsmedel
- Kött och chark
- Livsmedelsteknik (10 st.)
- Livsmedelstekniker
- Livsmedelstekniker, YTH (60 p)
- Livsmedelsteknisk högskoleutbildning
- Livsmedelsteknisk utbildning
- Livsmedelsteknik och livsmedelshygien
- Livsmedelsteknik, inriktning produktsäkerhet, HACCP
- Livsmedelsteknik/livsmedelshantering
- Livsmedelsindustrin (2 st.)
- Livsmedel (5 st.)
- Livsmedel, mikrobiologi, metodik, pedagogik
- Livsmedel och företagande. Inriktningen mot kommunal verksamhet och livsmedelsföretag
- Livsmedel + miljövetenskap
- Livsmedel och ledarskap
- Livsmedelstillverkning, livsmedelshantering och livsmedelshygien
- Livsmedel i alla former
- Livsmedel (YTH)
- YTH Livsmedel
- Har gått YTH. Innan dess arbetade jag 12 år som storkökskokerska. Inriktning livsmedelsteknik, mikrobiologi, lagstiftning och livsmedelskemi
- Examen från YH/YTH/KY samt yrkeslärarhögskola
- Examen från YH/YTH/KY samt miljö- och hälsoskyddsinspektörsutbildning vid Umeå universitet examen 1985
- Examen från YH/YTH/KY, miljö- och hälsoskyddslinjen i Umeå 3 år
- Examen från YH/YTH/KY. Har även gått Livsmedelsingenjörsutbildningen 1995-1998
- Kvalitets- och processteknik inom läke- och livsmedel. Yrkesexamen som gymnasielärare i engelska och spanska
- Livsmedels- och läkemedelsteknik
- Läke- och livsmedelsteknik
- Storhushåll och restaurang

Kandidatexamen

- Cellbiologi
- Ekologi
- Ekologi med komplettering (ett år) i miljö- och hälsoskyddsfrågor
- Etologi och djurskydd. Tanken var att bli djurskyddsinspektör. Av en slump fick jag arbete hos kommunen. Kontrollmetodik och förvaltningslagstiftningen har jag, men livsmedelsbiten är "på platslärd".
- Hälsoskyddsinspektör
- Hushållslärare (120p), livsmedelskunskap (20p), hälso- och miljöarbete (10p)
- Högskoleingenjör i bioteknik - kemiutbildning med inriktning livsmedel och läkemedel
- Kemiingenjör i kemiteknik med inriktning på livsmedel och läkemedel
- Jurist
- Kemi
- Kemi med inriktning mot livsmedelsvetenskap
- Kemi, biologi, mikrobiologi
- Kemi, biologi, hälsovårdsinspektör
- Kemi och biologi samt ettårig inspektörsutbildning på Naturvårdsverket
- Kostvetenskap med livsmedelstillsyn som inriktning
- Kostvetarutbildning med inriktning livsmedelstillsyn (2 st.)
- Kostvetenskap med inriktning mot livsmedelstillsyn
- Kostvetenskap med inriktning mot miljö- och hälsoskydd
- Kostvetarprogrammet med inriktning mot miljö- och hälsoskydd
- Kostvetare med inriktning mot livsmedelstillsyn (Umeå universitet) dessutom har jag bl. a ett år juridik
- Kostvetare + delkurser i biologi och geologi + påbörjat utbildning som leder till magisterexamen som miljöinspektör (Stockholms universitet) men fick ett vikariat och fortsätter när vikariatet går ut.
- Kostvetenskap (3 st.)
- Kostvetenskap med ledarkurser (kostekonomprogrammet)
- Kostekonom med intern utbildning till inspektör + kurser i förvaltningslag, livsmedelslag etc.
- Kostekonom (med 17 års erfarenhet som kostchef/kostansvarig) pedagogik samt sociologi (60p) enligt gamla systemet, livsmedelstillsyn (5p) enligt gamla systemet
- Kostekonom (2 st.)
- Kostekonomi (3 st.)
- Kostekonomi med inriktning ledarskap
- Livsmedel (4 st.)
- Livsmedel/ingenjör
- Livsmedelsteknisk linje, lab. utbildning samt högskoleutbildning som kostekonom
- Livsmedelsteknik och livsmedelsteknologi
- Livsmedelsteknologi (2 st.)
- Livsmedelsteknologi samt lagkrav
- Livsmedelsingenjör (5 st.)
- Livsmedelsingenjör 120 p SLU
- Livsmedelskemi och livsmedelsmikrobiologi
- Livsmedel: kemi, teknik, teknologi, analys, nutrition, mikrobiologi, ekologi, odling, naturenlig odling
- Livsmedelsindustrin
- Livsmedelsindustrin, tillverkning
- Livsmedelstillverkning
- Min grundläggande utbildning är 3 år livsmedelsproduktion samt ett år påbyggnad med miljö- och hälsoskyddsinspektörsutbildning
- Livsmedelshantering i främst industri, men även tillsyn
- Livsmedelssäkerhet
- Bred utbildning kring mat (matupplevelser, livsmedelsförädling, näringslära osv), men inriktning och fokus på livsmedelskemi och livsmedelsmikrobiologi

- Mikrobiologi, kemi, livsmedel
- Miljö (3 st.)
- Från början miljö. Jobbade i liten kommun med många tillsynsområden men bestämde mig för att bli duktigare på EN sak, dvs. livsmedel. Kunde blivit enskilda avlopp eller miljö också.
- Miljö, biologi samt livsmedelshygien
- Är miljövetare i grunden men har riktat in mig på livsmedel samt lagstiftning. Sen har jag gått externa kurser inom livsmedel
- Miljövetare (läste inriktning mot livsmedel)
- Miljövetare med delkurs i tillsyn
- Miljövetare
- Miljövetenskap (8 st.)
- Miljövetenskap med viss inriktning mot offentlig kontroll
- Miljövetenskap kompletterat med fristående kurser i miljölagstiftning, livsmedelstillsyn, förvaltningsrätt och liknande
- Miljövetenskapsexamen med påbyggnad miljö och hälsoskydd
- Miljövetarutbildning, Campus Norrköping, Linköpings Universitet
- Miljö- och hälsoskyddslinjen vid Umeå Universitet
- Miljö- och hälsoskyddsutbildning vid Umeå universitet
- Miljö- och hälsoskyddsinspektör, Umeå universitet
- Miljö- och hälsoskyddsinspektör (6 st.)
- Miljö- och hälsoskyddsinspektör med succesiv påbyggnad med livsmedelsrelaterade kurser, konferenser mm
- Miljö- och hälsoskydd (22 st.)
- Miljö- och hälsoskydd inkl. livsmedel. Miljöstudier i grunden
- Har läst magisterexamen på miljö- och hälsoskydd, men har inte fått ut examen än p.g.a. av några saknade poäng
- Miljö, hälsa och livsmedel
- Samtliga kontrolluppdrag som miljö- och hälsoskyddsnämnder arbetar med
- Miljö- och hälsoskyddsarbete
- Har gått 3 år på miljö- och hälsoskydd vid Umeå universitet
- Miljö- och hälsoskyddslinjen vid Umeå universitet (då 120 p)
- Miljö- och hälsoskyddsprogrammet vid Umeå universitet (2 st.)
- Har läst miljö- och hälsoskyddsprogrammet vid Umeå universitet. Har dock ingen examen eftersom jag fick jobb innan jag skrivit mitt examensarbete
- Miljö- och hälsoskydd, livsmedelssäkerhet
- Miljöskydd och livsmedelstillsyn
- Allmän miljö- och hälsoskydd + lite livsmedel. Jag har jobbat som kock innan vilket hjälper mig i mitt arbete
- Miljö och livsmedel (2 st.)
- Miljö och ekologisk teknik
- Min utbildning är bred och innefattar miljö, hälsa, livsmedel och djurskydd
- MKB, MLS, tillsyn, provtagning samt analys på lab. och tolkning av resultat och statistiska beräkningar i SPSS
- Naturvetenskap, biologi, ekologi, mikrobiologi
- Naturvetenskap, energi, miljö, livsmedel samt offentligförvaltning
- Naturvetenskap, kemi, biologi kompletterat med miljö- och hälsoskydd
- Vattenvård
- Diplom Ökotropholog

Magister- eller masterexamen

- Akvatisk ekologi, biologiprogrammet vid Linnéuniversitetet
- Biologi (3 st.)
- Biologi och kemi
- Biologi och miljö
- Biologi + livsmedelstillsyn
- Biologi, miljö- och hälsoskydd (4 st.)
- Biologi och miljö- och hälsoskydd med livsmedel
- Biologi och miljövetenskap med juridik
- Biologi med inriktning mot miljö- och hälsoskydd
- Biolog med huvudsaklig inriktning ekologi och miljövård
- Biologi och geovetenskap med påbyggnad av miljö- och hälsa, djurskydd, etologi, livsmedelskontroll och dricksvattenkontroll
- Magisterexamen i biologi med inriktning på ekotoxikologi samt ett påbyggnadsår miljö- och hälsoskydd
- Biolog med påbyggnadsutbildning
- Biogeovetenskap med inriktning på miljö- och hälsoskydd
- Biomedicin och livsmedelstillsyn
- Biomedicin med inriktning mot miljömedicin. Är även kock från början.
- Civilingenjör i bioteknik med inriktning mot livsmedel
- Civilingenjör/livsmedelsingenjör
- Dietist med magisterexamen i livsmedelstillsyn
- Magisterexamen i ekologisk ekonomi. Påbyggnad magisterår miljö- och hälsoskyddsinspektör. Mälardalens högskola Västerås.
- Ekoteknik, hållbar utveckling, inspektörsjobbet övergripande
- Kemi (2 st.)
- Kemi/biokemi
- Kemi, biologi, livsmedel
- Kemi, biologi och livsmedelsvetenskap
- Kemiutbildning med inriktning mot produktionsteknik och kontroll av livsmedel
- Kemiteknik
- Kostekonom med företagsekonomisk inriktning
- Kost
- Fil kand. kostvetenskap och mag. livsmedelstillsyn SLU Ultuna
- Livsmedel (5 st.)
- Livsmedelsagronom (3 st.)
- Livsmedel, utbildad livsmedelsagronom
- Livsmedel (livsmedelsagronom)
- Agronom med inriktning livsmedelsproduktion inom primärproduktionen
- Biologi och kemi med inriktning på livsmedel (livsmedelsagronom)
- Livsmedel och husdjursvetenskap (är agronom)
- Har läst till agronom (växtodling) och har magisterexamen i livsmedelstillsyn
- Husdjursagronom/mikrobiologi
- Husdjursagronom
- Magisterprogram livsmedelstillsyn, SLU
- Livsmedelsförädling på mikrobiell/kemisk nivå, samt livsmedelssäkerhet
- Livsmedelskemi och analytisk kemi
- Livsmedelskemi
- Livsmedelsteknologi
- Livsmedelsteknik samt miljövetenskap
- Livsmedelsvetenskap och livsmedelstillsyn
- Livsmedel och livsmedelskontroll
- Livsmedel, djur- och människohälsa
- Livsmedelstillsyn (5 st.)
- Livsmedelstillsyn vid SLU

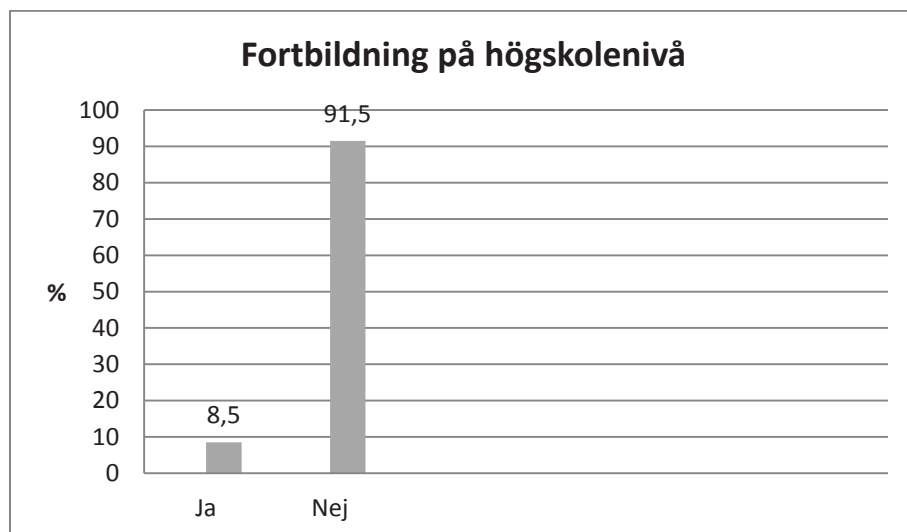
- Mat och måltid (Gastronomiutbildning, kandidat, Högskolan Kristianstad) samt livsmedelstillsyn (magister, SLU)
- Mikrobiologi och kemi inom livsmedelsområdet
- Mikrobiologi
- Miljö och kvalitet, ledarskap, juridik
- Miljö samt miljö- och hälsoinspektion
- Miljö och hälsa
- Miljö- och hälsoskydd (31 st.)
- Bred miljö- och hälsoskyddsutbildning
- Allmän inriktning miljö- och hälsoskydd
- Miljöskydd, hälsoskydd och livsmedelssäkerhet
- Magisterexamen i miljö- och hälsoskydd med inriktning på biologi (kandidatexamen i biologi). Har kompletterat med kurs i livsmedelstillsyn.
- Miljö- och hälsoskydd, livsmedel samt djurskydd (2 st.)
- Miljö- och hälsoskydd (livsmedel)
- Miljö, hälsoskydd och livsmedel
- Miljö- och hälsoskydd samt livsmedelstillsyn
- Miljö, livsmedel och djurskydd
- Miljö- och hälsoskyddsprogrammet, Umeå universitet (5 st.)
- Miljö- och hälsoskyddsprogrammet vid Umeå universitet (valde en livsmedelskurs under studierna)
- Miljö- och hälsoskyddsprogrammet vid Umeå Universitet (där livsmedel är en del av utbildningen)
- Kemiingenjör (på gymnasienivå). Har tidigare arbetat med produktutveckling av bl a mejerivaror. Miljö- och hälsoskyddsutbildning vid Umeå universitet. Samt en del extra kurser på universitetsnivå
- Har läst fyraårigt miljö- och hälsoskyddsprogram samt några påbyggnadskurser (främst inom miljöskydd)
- Miljö- och hälsoskyddsprogrammet, ingen speciell inriktning
- Miljö och hälsoskyddsprogram, ingen särskild inriktning, läst mest miljö och livsmedel. Inget djurskydd
- Miljö- och hälsoskyddsutbildning med inriktning på miljöskydd och livsmedelshygien
- Miljö- och hälsoskyddsutbildning
- Miljö- och hälsoskyddsinspektör (3 st.)
- Miljöinspektör
- Miljö- och Hälsoskyddsvetare
- Miljö- och utveckling (kandidat), miljö- och hälsoskydd (magister)
- Miljövetenskap (4 st.)
- Kandidat i miljövetenskap, master i miljö- och hälsoskydd
- Miljövetenskap samt miljö- och hälsoskydd
- Miljövetenskap, påbyggnadsår med inriktning miljö och hälsa
- Miljövetenskap med inriktning tillsyn med tillägg för livsmedelstillsyn
- Miljövetenskap med en tillagd kurs om livsmedel och hälsoskyddstillsyn
- Miljövetenskaplig
- Molekylärbiologi med inriktning hälsoskydd
- Naturvetenskap med miljö- och hälsoskydd för naturvetare
- Naturvetenskap
- Magisterexamen i nutrition och efter det ett påbyggnadsår inom livsmedelstillsyn (SLU)
- Magisterexamen i nutrition
- Nutrition
- Nutrition, kemi och livsmedelsvetenskap
- Samhällsvetenskap/miljövetenskap
- Veterinärexamen. Har mycket utbildning i mikrobiologi, HACCP, slakt, matförgiftningsutredning, livsmedelsindustriprocesser och livsmedelshygien

Två universitetsexamina
<ul style="list-style-type: none"> - Agronomprogrammet med livsmedelsinriktning - Agronom livsmedel - Livsmedelsagronom och miljövetare - Livsmedelsagronom och magister biologi - Biolog samt ämneslärare i biologi/kemi - Biologi, Livsmedelstillsyn - Biolog samt miljö- och hälsoskyddsinspektör - Magister inom biologi samt magister inom miljö- och hälsoskydd - Ekologi samt miljö- och hälsoskydd med inomhusmiljö och livsmedel - Utbildning på högskolenivå - Analytisk kemi och miljö och hälsoskydd - Miljö- och hälsoskydd - Miljövetarprogram (fil. kand.) + kemiingenjör (civ.ing.) + systemvetarprogram (tekn. kand.) - Har lärarlegitimation i år 1-7 samt miljöteknisk examen - Miljö och hållbar utveckling - Har en universitetsexamen inom näringslära, kost, fysiologi, dietetik mikrobiologi mm. Samt en högskoleexamen inom livsmedelsteknik där vi läste om flöden i industrin, HACCP, lagar, arbetsmiljö, livsmedel, mikrobiologi mm. - Veterinärmedicin, ekonomi

Licentiatexamen (forskarnivå)
<ul style="list-style-type: none"> - Toxikologi och miljö och hälsoskydd samt livsmedel (biologi och kemilärare) - Skogs- och markvetenskap, analytisk oorganisk kemi samt miljö och hälsoskydd (totalt 3 st. utbildningar)

Doktorsexamen (forskarnivå)
<ul style="list-style-type: none"> - Konservering av livsmedel - Jag har flera utbildningar. Kombinerat har jag läst på universitet inom biologi, jordbruk, ekologi, skog, naturresurser, livsmedelindustri, statistik, miljö, tillsyn - Livsmedelsförvaring, hantering av livsmedel. Vad som kan hända vid olika sorters beredning av mat. Kvalitetsledningssystem. Näringslära.

Fråga 44 Deltar du regelbundet i någon form av fortbildning på högskole- eller universitetsnivå?

Figur 44: Deltar du i fortbildning på högskole- eller universitetsnivå? (472 svar)

8,5 % (40 st.) svarar att de regelbundet deltar i någon form av fortbildning på högskole- eller universitetsnivå. 91,5 % (432 st.) svarar att de inte gör det.

Fortbildning på högskolenivå
<ul style="list-style-type: none"> - Jag går en fortbildning på högskolenivå när jag behöver det, men inte regelbundet. - Gärna högskolekurser. - Lärande för arbetet är alltid viktigt för kompetensutvecklingen. Det kan ske genom fristående kurser men också genom möten. - Det skulle finnas en unik fortbildning i hela landet för att tydliggöra t.ex. inspektörens roll, hur man kommunicerar ute på plats eller med media, kommunala och icke kommunala verksamheter, vad som är politikernas roll och påverkan! Jag tycker att det finns stora skillnader mellan inspektörerna på hur man fattar sin yrkesroll. En del är ganska hjälpsamma och jobbar nästan som konsulter, en del letar bara efter fel i verksamheten och ganska petiga och tredje delen ligger mitt i mellan. Jag tycker att det är viktigt att alla inspektörer skulle få samma grundläggande kunskapsnivå angående livsmedelshygien och dess påverkan på människors hälsa. - Positivt att utbildningar under senare år börjar få inslag av "bemötande-utbildningar". Att vara inspektör är att möta människor - och det är ingen lätt uppgift att vara närvarande, lyssna och samtidigt vara tydlig med lagens krav och göra bedömningar utifrån det. - Livsmedelsverket anordnar kurser varje år. Däremot är det svårt att hitta kurser att få gå genom universiteten på distans. - Gärna fler kurser på högskolenivå. Gärna i samarbete med Livsmedelsverket som erbjuds till befintliga inspektörer som vidareutbildning. - Det är synd att inte livsmedelsverket har fler utbildningar samt att det inte finns flera bättre högskole-/universitetskurser som t.ex. ges på distans så att man har möjlighet att öka sin kompetens parallellt med sitt arbete. Att vara livsmedelsinspektör är inte lätt eftersom det finns så många olika kontrollområden och mycket olika lagstiftning. Bra kurser på universitetsnivå vore bra. - Jag skulle gärna gå kurser, men jag saknar formell behörighet till kurser på mer avancerad nivå eftersom jag inte har de obligatoriska förkunskaperna i kursintyg. De grundläggande kurserna som jag har formell behörighet att söka är för grundläggande. Det hela är lite av ett dödläge, för jag har inte tid och ork att läsa de kurser "bara för att" för att sen på sikt kunna

fördjupa mig i det jag vill och behöver.

- Respekt och tillåta olikhet av människors bakgrund.

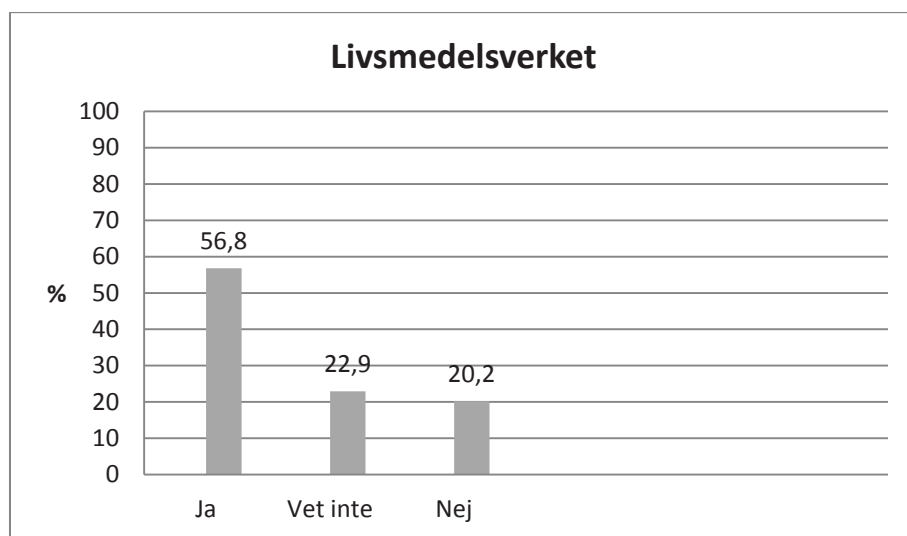
Praktisk kompetensutveckling

- I utbildningen till olika typer av myndighetsarbete borde det vara obligatoriskt att man gör viss praktik på en arbetsplats. I dagsläget är sådana kurser valbara och ligger samtidigt som andra kurser som är viktiga. Tillsynsmetodik och även grundläggande insikt i en företagares situation vore också bra om det kunde förmedlas i utbildningarna.
- För att fungera som livsmedelsinspektör krävs i många fall egen erfarenhet av arbete inom livsmedelsbranschen. Det fungerar oftast bättre med inspektörer som är "lite äldre" och som har egen erfarenhet med arbete från branschen.
- Studieträffar med konkreta exempel som vi först får göra en bedömning själva och sen jämföra med bedömning som andra inspektörer har gjort.
- Vore kul att ha mer kunskap om livsmedelshanteringen i stegen primärproduktion och livsmedelstillverkning (hos industrin). Skulle ge en djupare förståelse om man visste mer om hur livsmedlen hanterats i de tidigare stegen.
- Har fått utbildning vid två tillfällen i revisionsmetodik som var mycket givande. Skulle vilja ha ännu mer praktisk intern eller extern utbildning i hur olika kontrollområden ska kontrolleras.
- Har lång erfarenhet av interna revisioner i livsmedelsindustri och arbete med livsmedelssäkerhet och HACCP.
- Arbetat ca 10 år inom restaurangbranschen som kock.
- Mer utbyte mellan kommunerna i form av samsynsinspektioner.
- Viktigt att på sin arbetsplats prata om diverse samhällsfrågor och relationsproblematik med sina arbetskamrater, t.ex. på fiket. Då kan man utveckla sin egen empatiska förmåga och därmed kanske förstå hur andra människor, livsmedelsföretagare, upplever situationer och varför de reagerar på vissa sätt. Då kan man försöka ha ett annat förhållningssätt när man möter dessa människor och vi ska framföra våra budskap. Miljö- och hälsa har en speciell ställning i kommunen eftersom vi möter så många sidor i samhället. Vi har därmed en unik möjlighet att lära oss se ett samhälle ur olika synvinklar. Men därför är det också bra om man under sin yrkesbana, inom t ex miljö och hälsa, inte enbart jobbar med ett ämnesområde.
- Tycker att vi borde lära mer av varandra och ha mer interna revisioner (personliga) av hur kontrollerna genomförs för att utveckla och förbättra oss själva.
- Lärande i arbetet borde vara mera konkret.
- Generellt sett är utbildningar inom området livsmedel alldeles för fyrkantigt. Oerfarna inspektörer behöver en bra mentor.
- Har endast arbetat 6 månader som livsmedelsinspektör, vidareutbildas kontinuerligt.
- Arbetar aktivt med kompetensnätverk och kompetensmatriser.
- Arbetar i en organisation där vi är flera inspektörer med olika kön, ålder och kompetenser samt med ett öppet arbetsklimat. Man utvecklas hela tiden!
- Då jag jobbar i en ganska stor kommun och det finns tio andra inspektörer finns den lyxen som ger en möjlighet för bra samsynhet samt inom länet med. Jag har stort nätverk under mina år som livsmedelsinspektör då jag jobbat i en storstad samt i några mindre kommuner.

Kompetensutveckling i kommunen

- Vår kommun har beslutat att ingen får fortbildning om inte hela ledningsgruppen anser det och då i konkurrens med alla andra på förvaltningen.
- Det största problemet inom livsmedelskontrollen tror jag är att livsmedelsinspektörerna jobbar väldigt olika i olika kommuner.
- Arbetsgivaren är generös med utbildningar som vi får gå. Det behövs för att hålla sig uppdaterad inom området. Nätverket för livsmedelsinspektörer är jätte viktigt för att kunna diskutera ställningstagande i svåra frågor, ta hjälp av varandras mallar och informationsmaterial och för gemensamma projekt.
- Jag känner att jag får möjlighet från min miljöchef att gå på de kurser som jag behöver.
- Jag får styra mitt lärande som jag vill men tiden är ett problem. Kan inte sätta av hur mycket tid som helst.
- Viktigt att inspektörer har god kompetens inom området. Jätteviktigt att arbetsgivaren tillåter personal att erhålla denna och få vidareutbildas.
- Kommer många intressanta utbildningar från SLV och även externt men ekonomin sätter gränser för hur mycket vi kan delta.
- Det finns ingen rutin, plan eller annat för min utveckling och kompetensuppgrädering. Allt sker spontant.
- Pengabrist orsakar att kompetensutvecklingen får stå tillbaka. Bra kurser är också ofta dyra, eller att man behöver åka långt samt övernatta.
- Svårt att vara ny och ensam i sin kommun utan någon att lära av. Besvärlig situation, som i flera av våra inspektörsyrken.
- Jag får i regel gå de utbildningar som jag är intresserad av och vill gå, förutsatt att det är något vi har nytta av på avdelningen.
- Det känns som man är mer en kontorsråtta än en livsmedelsinspektör. Det är så mycket administration numera och som äldre är man kanske inte så bra på alla dataprogram som kommer och går. Krav på att man ska använda hightech-prylar. Det tar bort arbetsglädjen.
- Mer regelbunden utbildning i vårt ärendehanteringssystem vore bra.

Fråga 45 Upplever du att livsmedelsverkets fortbildningar håller hög kvalitet?

Figur 45: Håller livsmedelsverkets fortbildningar håller hög kvalitet?
(475 svar)

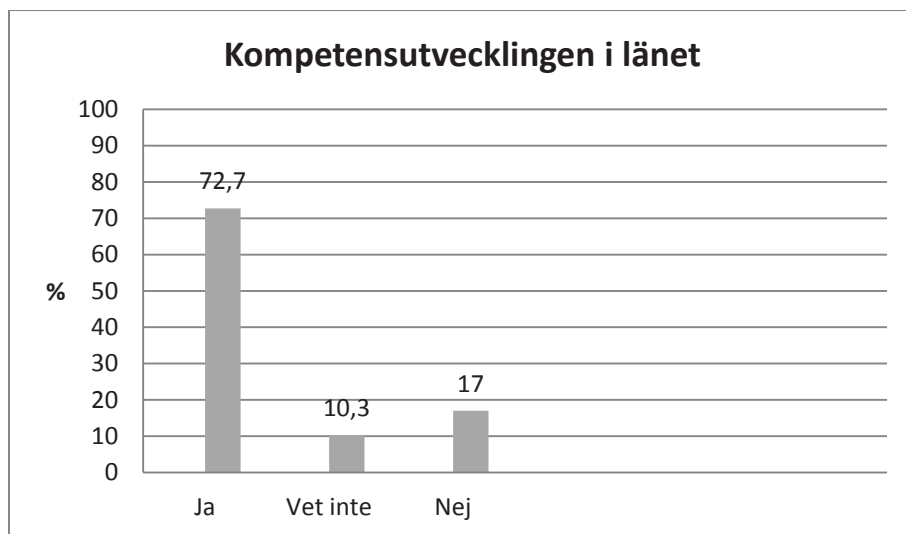
56,8 % (270 st.) svarar att de upplever att livsmedelsverkets fortbildningar håller hög kvalitet. 22,9 % (109 st.) svarar att de inte vet och 20,2 % (96 st.) svarar nej.

Fortbildning hos Livsmedelsverket

- Livsmedelsverkets fortbildningar har blivit bättre senaste tiden.
- SLVs kurser har ojämn kvalitet. Eftersom vi är flera inspektörer på arbetsplatsen väljer vi att gå kurserna på olika orter, och då får vi höra lite olika saker. Särskilt diskussionspunkterna blir olika beroende på vad deltagarna vill ta upp.
- Livsmedelsverkets kurser håller lite olika kvalitet.
- De kurser som arrangerats av livsmedelsverket (SLV) som jag deltagit i tycker jag har hållit ganska ojämn kvalitet. I vissa fall helt ok, men ibland (åtminstone delar av kursen) mindre bra/givande. Skulle vilja svara "nja" på frågan om livsmedelsverkets utbildningar håller hög kvalitet. Gäller delvis också vissa informationspunkter på länsmöten. Behållningen är dock alltid att få träffa kollegor från andra kommuner!
- Jag anser att livsmedelsverket tar fram relevanta och bra kurser. Livsmedelsverkets utbildningar håller en minst sagt varierande kvalitet. Ibland jättebra, ibland inte bra.
- Information på SLV:s hemsida ska vara aktuell. Många vägledningar som inte är uppdaterade finns kvar utan någon som helst notering om att informationen där kan vara felaktig eller inaktuell. För nya inspektörer är det förvirrande och leder till felaktiga bedömningar.
- Det är inte alltid lätt att få gå relevanta kurser vid de tillfällen de ges. Ibland beror det på att Livsmedelsverket har allt för få platser på kurserna, och ibland beror det på att det inte finns pengar kvar till fortbildning det året.
- Har gått några kurser på livsmedelsverket. Vissa har varit väldigt bra och givande andra inte.
- Livsmedelsverkets kurser håller för låg nivå, exempelvis de utbildningar som gäller handböckerna. Om man ställer krav på att alla har läst materialet innan kursstart (vilket de gör) borde man kunna starta på en mycket högre nivå när man kommer till kursen. Som det är nu så rapar man upp det som står i boken och inget annat.
- Önskar en "avancerad" nivå på Livsmedelsverkets kurser. De är idag ojämna i kvalitet och nivå.
- SLVs kurser är oftast jättebra och väl anpassade. Tyvärr har SLV inte så lång framförhållning, så det är svårt att göra en utbildningsplan, med vem/vilka som ska gå vilka kurser. Man vet t.ex. inte om kursen är återkommande.

- Livsmedelsverkets utbildningar håller ofta en bra kvalitet, men inte alltid.
- Livsmedelsverkets fortbildningar håller en varierande kvalitet.
- Livsmedelsverkets kurser av varierande kvalitet. Ibland bra, ibland inte lika bra.
- Det är viktigt för mig att gå SLV:s kurser som berör mitt arbete för att hänga med och vara aktuell som inspektör.
- SLV:s fortbildningar håller ibland hög kvalitet och ibland låg kvalitet.
- Livsmedelsverkets utbildningar kan variera i kvalitet. En del mycket bra och andra mindre bra.
- Det är svårt med målstyrningen av lagstiftningen, allt är subjektiva bedömningar. Livsmedelsverkets utbildningar är ofta på en annan nivå än verkligheten ute.
- De senaste kurserna i kontrollutbildning butik höll inte riktigt den nivå man är van vid när det gäller Livsmedelsverkets kurser.
- Livsmedelsverket borde ordna fler kurser och förlägga dessa på fler orter i landet.

Fråga 46 **Upplever du att möten i länet/regionen som ordnas för livsmedelsinspektörerna är viktiga för kompetensutvecklingen?**

Figur 46: Är möten i länet viktiga för kompetensutvecklingen?
(477 svar)

72,7 % (347 st.) svarar ja. 10,3 % (49 st.) svarar att de inte vet.
17,0 % (81 st.) svarar nej.

Kompetensutveckling i länet

- Möten i länet/regionen är viktiga för samsyn och för att knyta kontakter.
- Möten i länet är viktiga men ger tyvärr inte så mycket eftersom det är så stora grupper. Svårt att få bra kommunikation, det blir lätt så att mötena blir monologer...
- Länsmötena är under all kritik. Det är ett bra forum men man lär sig inget utan kommer bara fram till att alla gör olika.
- Upplever inte att länsmötena innebär kompetensutveckling.
- Länssträffarna i sig höjer inte kompetensen nämnvärt. Tror mer på de temadagar som länsstyrelsen i samarbete med kommunerna börjat ordna och även miljösamverkans temadagar/workshopar.
- Inte så mycket för kompetensutveckling (i länet/region) men för nätverkande och utbyte av erfarenheter.
- Har försökt få miljösamverkan i länet att ta hit ex SIK:s kurs för livsmedelsinspektörer eller någon högskolekurs för att slippa åkandet, men utan resultat.
- Jag tycker att möten i länet/regionen som ordnas för livsmedelsinspektörerna är viktiga för kompetensutvecklingen. Men de nyttjas mycket dåligt av länsveterinär och kommunerna. Man låter inte tillfället bidra till kompetensutveckling annat än att alla lyssnar på vad SLV har att säga. Man nyttjar inte varandras kunskap till resonemang som kan bidra till ökad samsyn i länet.
- Inget engagemang från länsstyrelsen.
- Länssträffarna skulle kunna bli mer kunskapsinnehållande och utbildande. De två jag varit med på har varit bra för att nätverka och lära känna kollegor i andra kommuner. Mycket tid har dock gått åt till att prata om ingenting. Han från länsstyrelsen pratar länge utan att komma fram till ett beslut om vad vi ska jobba med nästkommande år.

Fråga 47 Vad skulle du vilja fortbilda dig inom för att bli mer professionell i ditt arbete som livsmedelsinspektör? (250 svar)

Livsmedelsinspektörerna har skrivit om vad de skulle vilja fortbilda sig inom. Det finns stort intresse för mycket som till exempel livsmedelslagstiftning, HACCP, märkning, sanktioner, specialbranscher, dricksvatten, mikrobiologi, tillsynsmetodik, revisionsteknik, möta människor och kommunikation. Kommentarer har sorterats under olika rubriker i ett försök att få en överblick.

Organisatoriskt stöd
<p>Nya versioner av Word och Excel, viss datorkunskap, språk (skriva enklare, inte med myndighet språk), dokumentation, rapportskrivning, rutiner kring kontrollen, projektledning. Hur man skapar projekt m.m. Arbeta mer med olika typer av beslutsformuleringar, tycker ofta det är svårt att hitta rätt formuleringar. Beslutsskrivande.</p> <p>Massor! Kommer inte på något konkret just nu men...</p> <p>Allt möjligt som rör mitt yrke man blir aldrig fullärd.</p> <p>Som nyanställd behöver jag i första hand utbildning och stöd för att känna mig trygg i rollen som myndighetsutövare.</p> <p>Jag är fortfarande ganska ung och ny. Har bara arbetat i 3 år så jag behöver lära mig om allt!</p> <p>Många saker, både mjuka och hårda.</p> <p>Fortbildningen är viktig men den tar tid som inte finns plus att den kostar pengar som oftast inte finns. Vi får alltid prioritera i utbildningsutbudet. Man kan inte säga att utbudet är stort, det är väldigt begränsat.</p> <p>Praktisk erfarenhet genom att arbeta i diverse livsmedelsverksamheter.</p> <p>Praktik inom livsmedelsbranschen. Bättre inblick i företagarnas vardag.</p> <p>Finns det sådana utbildningar? Är det inte praktiska erfarenheter som gör mig professionell?</p> <p>Har gått flera distansutbildningar på universitetet motsvarande 1 års heltidsstudier. Får gå kurser när det behövs.</p> <p>Fortgående utbildning internt och möjligheter till externa utbildningar med jämna mellanrum.</p> <p>Kontinuerlig fortbildning behövs beroende på årsplaneringen.</p> <p>Samhällskriser</p> <p>Beredskapsarbete</p> <p>Smittskydd</p> <p>Skadedjur</p>

Lagstiftning
<p>Livsmedelslagstiftningen (12 st.), juridik (5 st.), lagar, fördjupning i lagstiftning, mer utbildning kopplat till lagstiftningen, miljöbalken (2 st.), senaste nytt inom lagstiftning, redlighet inom livsmedelsbranschen, information: redlighet, presentation av livsmedel samt redlighet, redlighet (2 st.), egenkontroll, HACCP (17 st.), riskbaserat arbetssätt, riskbaserat tänkande, riskbedömning (5 st.) och stöd med ”kravnivån”, riskanalys, riskanalys (hygienisk/bakteriell), riskvärdering, riskanalyser inom livsmedelsbranschen, informationsförordning (3 st.), sanktioner (8 st.), riskbedömning kopplat till sanktioner, när och hur besluta om sanktioner, förvaltningslag (2 st.), förvaltningsrätt anpassade till livsmedelsinspektörer, förvaltningsrätt (2 st.), märkning (15 st.) och spårbarhet (3 st.), märkning/information, märkning av livsmedel, märkning på avancerad nivå, märkningsregler (2 st.), märkningsförordning, kontroll av livsmedels märkning (2 st.), märkningslagstiftning, dricksvattenföreskrifter, tolkning av lagstiftning, hur vi kan utveckla arbetet mot fusk, bedömningar av bristande efter levnad av lagstiftning, EU-lagstiftning, detaljkunskaper/specialområden inom lagstiftningen, lagstiftning kring dricksvattentäkter, närings- och hälsopåståenden, bli mer specialiserad inom viss områden som kosttillskott, näringspåståenden och dricksvattentillsyn</p> <p>Rättvisa och likvärdighet i kontrollen, tydlighet och rättssäkerhet, C-nivå offentlig rätt, lagtolkning</p>

och formulera korrekt och entydigt, lagstiftningen är omfattande och ibland krånglig, nya regelverk.

Ännu tydligare vägledning för lagtolkning. Det är ohållbart att alla hänvisas till att göra egna tolkningar.

Aktuella saker. T ex nu kommer en ny förordning om märkning som vi behöver utbildning i. Sådant behövs fortlöpande inom alla våra olika områden.

Bedömningar i lagstiftningen då det finns många olika delar i lagstiftningen.

Juridisk tillämpning är ett försummat område. Lagstiftningen är komplex och svårtolkad. På livsmedelsverkets utbildningar är det sällan jurister med. Livsmedelsverkets utbildningar håller ofta en så låg nivå att man undrar om de tror att vi som jobbar med detta har någon utbildning över huvud taget. Det har dock blivit bättre senaste året.

Speciallagstiftningar.

Juridik allmänt, förvaltningsrätt, rättsprocesser.

Livsmedelsverket

Konkret hjälp från livsmedelsverket vid svåra bedömningar. Livsmedelsverkets kurser. Olika kurser vid livsmedelsverket och olika möten på länsnivå kan vara väldigt olika en del bra och en del mindre bra. Branschspecifika utbildningar. Fördjupande kunskaper inom olika områden inom livsmedel. Kontrollhandböcker. Mer utbildning från livsmedelsverket i juridik. Uppdateringar av nyheter och förändringar är det viktigaste för mig eftersom jag har jobbat med det mesta. Kurser på högre nivå än livsmedelsverket håller.

Inom specialkompetenser som 853-anläggningar (*EU-godkända anläggningar*), sär/när (*livsmedel för särskilda näringsändamål*) och liknande.

Jag fortbildar mig kontinuerligt genom livsmedelsverkets kurser

Kontinuerlig fortbildning anpassat till behov

Uppdaterande kurser inom kontrollområdet

Jag är nyfiken på kontrollutbildningarna som SLV jobbar med.

EU-gemensamma utbildningar.

Praktik, samarbete och diskussioner med andra inspektörer och SLV. Saknar statistik på t ex vad de flesta matförgiftningarna orsakas av, vanligaste problem för allergiker, feedback från sjukvården av allvarligare infektioner.

Helst en ”diplomeringsutbildning” att det finns ett klart paket vilka kurser/kunskap/kompetens som krävs som livsmedelsinspektör. Om man inte har det som är i paketet att man kan komplettera med det för att få en form av ”yrkestitel” och därmed mer ”status” i yrket. I övrigt vill jag ha mer kompetens i kontrolluppgiften, tillsynsmetodik, provtagningsmetodik, samtalsmetodik, dricksvattenkontroll på vattenverk.

Ta del av nya forskningsresultat och fakta som rör allt inom livsmedel, hantering och beredning, hygien, mikrobiologi och olika specialverksamheter m.m. Återkommande uppdateringar. Även metodik, bemötande och tolkning av lagstiftning är viktigt att uppdatera kontinuerligt. T ex. märkningslagstiftningen med dess speciallagstiftning som tillsatser, olika specialprodukter, hälsopåståenden, näringsvärdesdeklarationer mm.

Det finns alltid bra kurser från SLV man kan gå och uppdatera sig själv.

Revisioner och HACCP (med mera) för mindre livsmedelsverksamheter. De flesta utbildningar som erbjuds fokuserar på stora företag och metodiken blir svår att tillämpa på små företag, vilket de flesta anläggningar i vår kommun är.

Olika ämnesområden inom livsmedel t ex. småskalig slakt, märkning m.m.

Vissa specialområden där vi har tillsynsobjekt t ex. småskaliga mejerier, fiskrökerier, kafferosteri.

Olika branscher.

Specialinriktning enskilda branscher.

Branschkunskap t ex. jobba på en pizzeria eller ett bageri under en dag och göra flera saminspektioner.

Specialkunskap inom vissa branschområden, t ex. kontroll av dricksvattenanläggningar.

Allt möjligt. Just nu är material i kontakt med livsmedel aktuellt. Även tillsynsmetodik är intressant. Livsmedelsverkets kurser är det som ger mest, eftersom det oftast inte bara tar upp ämnen för kursen utan även visar på ämnet mot bakgrund av verkligheten och livsmedelskontrollen.

Tittar jag i backspegeln så har jag och kollegor ofta petat i detaljer och vissa gör det fortfarande. Utmaningen är att utifrån den flexibla livsmedelslagstiftningen kunna bedöma om helheten känns säker även om det på flera ställen finns mindre brister. Kontrollen skulle då bli mer trovärdig.

Livsmedel

Spetskompetens inom olika livsmedelsverksamheter, kunskapsfrågor, allergi (2 st.), livsmedelsallergi, fördjupning om allergener, misstänkt matförgiftning, kemikalier, tillsatser (2 st.), kosttillskott, rengöringsteknik, livsmedelsteknologi, fördjupning i livsmedelshygien, livsmedelshygien, förpackningsmaterial, fördjupningar i intressanta och komplexa delar

Reella faror i livsmedelshanteringen dvs. är det någon skillnad mellan vad vi tror är risker i livsmedelshanteringen och vad som verkligen är det.

Livsmedelsbundna faror och gränser för när en process blir ”farlig” om det sker en avvikelse från rutin.

T ex storhushåll ja egentligen behöver man fortlöpande utbildning inom alla delar av livsmedelstillsynen i kommunen.

Alla specialområden ex. butik, rökeri mm.

Vissa specialområden

Industri

Kontroll av industriella verksamheter inom olika branscher.

Nya livsmedel

Djupare sakkunskaper inom livsmedelssäkerhet

Olika typer av livsmedelstillverkning

Tillsyn matlagning i fält/natur

Det mesta eftersom det alltid finns mer att lära.

Riskbedömning t ex smittspridning.

Animaliska biprodukter

Animaliska biprodukter (2 st.)

Kosttillskott

Kosttillskott (8 st.), hälsokosttillskott, specialområden som kosttillskott, fördjupning om kosttillskott.

Foder

Foder

Dricksvatten
Dricksvattenteknik (2 st.), dricksvatten (14 st.), dricksvattenkontroll (2 st.), dricksvattentillsyn, ämnen som påverkar vattnets kvalitet, kontroll av vattenverk, tillsyn inom dricksvattenområdet, tillsyn av vattenverk mindre och större objekt.
Vad är viktigast att titta på och vad krävs av egenkontrollen på vattenverk? lära mer om vattenverk, vatten, fördjupningskurser i dricksvatten, vattenkunskap, vattenreningsteknik, dricksvattenreglerna
Livsmedelscertifiering
BRC (British Retail Consortium) (2 st.), FSSC 22000 (Food Safety System Certification) m fl. kvalitetssystem
Mikrobiologi, livsmedelskemi
Sjukdomsalstrande bakterier (2 st.), sjukdomsframkallande livsmedelsburna bakterier/virus, livsmedelsmikrobiologi (3 st.), mikrobiologisk livsmedelssmitta, mikrobiologi (10 st.), risker med bakterier, mikrobiologiska risker (2 st.), riskbedömning med inriktning mot mikrobiologi, mikroorganismer, toxiner, bedömning av analysresultat, livsmedelsanalyser, repetera mikrobiologi, livsmedelskemi (2 st.), livsmedelsbiologi
Kontroll
Tillsynsmetodik (19 st.), tillsyn, tillämpad tillsyn, övergripande tillsynsarbete (frågeställningar, metodik osv), offentlig kontroll, planering av effektiv operativ kontroll i vardagen, planering av livsmedelskontrollen, revision, revisionsteknik (8 st.), revisionsmetodik, mer revisionsinriktat överlag, inspektionsteknik, livsmedelskontroll, mätteknik, normerande inspektioner, verktyg för projektform inom tillsynen, riskbaserad kontrollmetodik, riskbaserad kontroll, kontrollmetodik, bedömningsfrågor, provtagningsmetodik, provtagning (3 st.), provtagningsmetodik och tolkning av analysresultat.
Samsynsfrågor och normerande kontroller.
Kontrollmetodik på små livsmedelsföretag (ex. HACCP). Grupparbeten med olika typer av fall som kan inträffa ute på fältet.
Skulle gärna gå en kurs med fokus på just tillsynsmetodik.
Mer samsyn, för att det ska bli mer lika mellan kommuner att det skulle vara bra att ha flera gemensamma inspektioner mellan kommuner.
Följa med andra inspektörer ut på kontroll.
Ställa rätt frågor vid inspektionen och framför allt kunna svara och informera företagare på ett bra sätt VARFÖR det är viktigt att de bör ha kontroll på de varor de hanterar. Inspirera företagare att ta ansvar för sin verksamhet och att det är lagstiftningens krav som ska uppfyllas INTE mina krav.
Oftast handlar det om specifika fackkunskaper hos ett speciellt företag. Generellt tror jag att pedagogik dvs. förmågan att belysa det viktiga i en fråga är mycket viktig. Att vara tydlig med uppdrag och ansvarsförhållanden, fokusera på saker som ger rätt effekt och som därför accepteras av allmänheten och företagare vilket leder till ett bättre klimat där fokus ligger på att utveckla och förbättra livsmedelssäkerheten.
Pedagogik för att kunna förklara för företagarna på ett bra sätt varför inspektörer måste komma och för att kunna ge en förklaring till varför de måste ha egenkontrollprogram.

Jag skulle vilja gå kurser där man fokuserar på den praktiska tillsynen. Gärna av dricksvattenanläggningar, småskaliga verksamheter (landsbygd), vanliga tillsynsobjekt såsom restauranger, skolor/förskolor mm. Livsmedelsverket har börjat med sådana kurser bl.a. för butiker vilket är bra. Det behövs för att kommunerna ska kunna få en bättre samsyn samt utföra tillsynen på ett sätt som livsmedelsverket önskar.

Kompetensutveckla genom att gå dubbelt med kollegor i andra kommuner på ”fåtalsobjekt” exempelvis livsmedelsindustrier i samma bransch som mina egna objekt för min del gäller det särskilt bageri och stora importörer.

Ett utökat samarbete med kollegor på andra myndigheter i syfte att utöka samsynen.

Mer utbildning i livsmedelskontroll

Tillsynsplanering

Tillsynsmetodik och säker myndighetsutövning.

Möta Människor

Bemötande (9 st.), kundbemötande, bemötandefrågor, hantera människor, professionella samtal (3 st.), intervjueteknik, professionella möten, skulle gärna gå ytterligare kurser inom bemötande och hantering av besvärligare situationer, kommunikation, möte och kommunikation (10 st.), kommunikation med människor från andra kulturer, möte med andra kulturer, kultur och kulturkrockar, hantera förutfattade meningar om människor och hur fördomar stör jobbet, bemötande inom andra kulturer, kulturella skillnader i kommunikation, pedagogik (3 st.), beteendevetenskap (3 st.), konflikthantering,

Hur man hanterar media.

Didaktik och kommunikation för att uppmärksamma vikten av yrkesrollen och väcka intresse för den.

Psykologi: möjlighet att se tecken på kommande reaktioner, personlighetsbedömning

Socialpsykologi

Psykologi (2 st.)

Samtalsmetodik

Samtalsteknik

Att hantera olika slags personligheter för att nå fram till alla på ett bra sätt och nå bästa möjliga resultat i mitt jobb.

Förmåga att tala med människor.

Språk, eftersom vi har många verksamhetsutövare med utländsk härkomst skulle det vara bra att förstå varandra bättre. Det är dock inte rimligt att kunna så många språk men det hade underlättat.

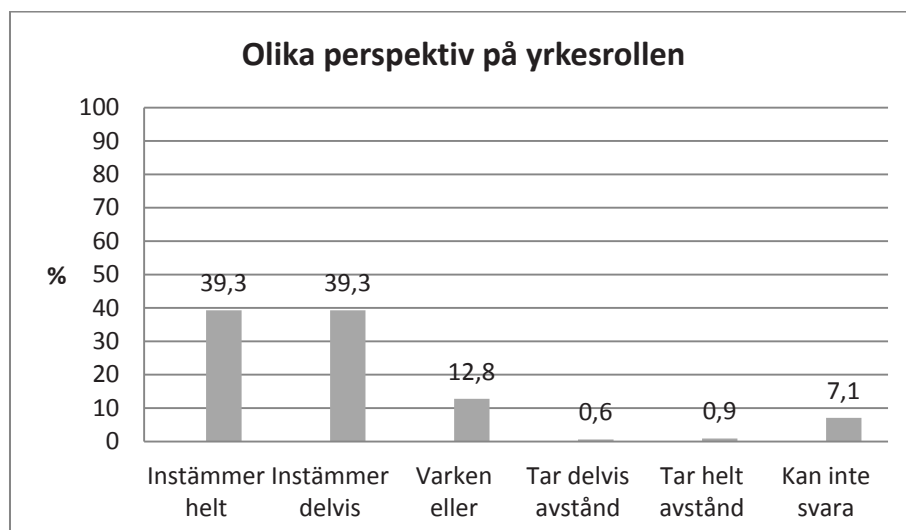
Ledarskap

Ledarutbildning

3.9 Yrkesrollen som inspektör

Under enkätens nionde tema ”yrkesrollen som inspektör” har livsmedelsinspektörerna svarat på olika frågor hur de upplever yrkesrollen. Det handlar om utveckling, respekt och legitimitet i inspektörsyrket. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 49.1 Anser du att yrkesrollen som inspektör borde diskuteras ur fler perspektiv än vad som vanligtvis görs?

Figur 49.1: Inspektörernas uppfattning om behovet av att lyfta olika perspektiv på yrkesrollen (468 svar)

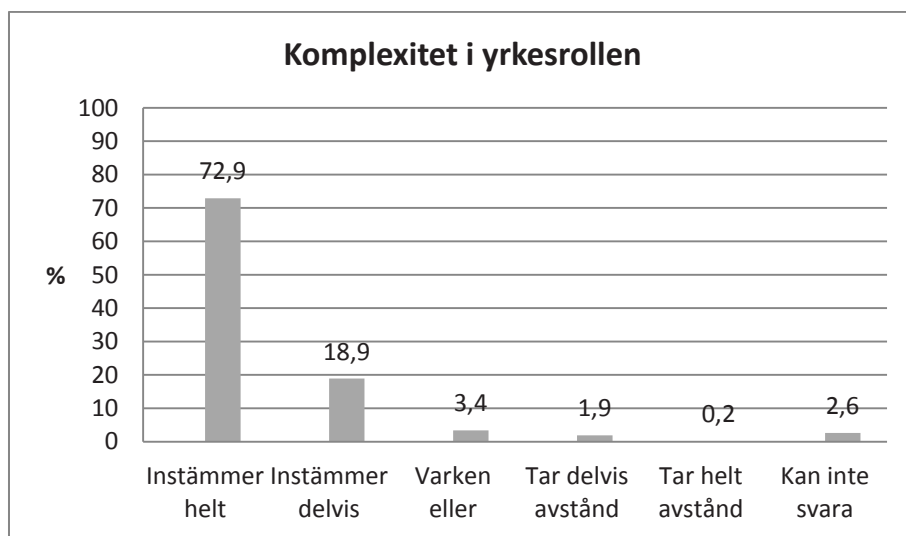
39,3 % (184 st.) instämmer helt, 39,3 % (184 st.) instämmer delvis, 12,8 % (60 st.) svarar varken eller, 0,6 % (3 st.) tar delvis avstånd, 0,9 % (4 st.) tar helt avstånd och 7,1 % (33 st.) anger att de inte kan svara.

Olika perspektiv på yrkesrollen
<ul style="list-style-type: none">- Oftast finns en förlegad syn på rollen livsmedelsinspektör hos allmänheten. Tror att kommuner och statliga verk generellt är dåliga på att förmedla hur det ser ut och hur det fungerar. Bilden av den nitiske "hälsovårdsinspektören" på "hälsovårdsmyndigheten" ligger fortfarande kvar till viss del. Tycker att livsmedelsverket har ett ansvar också att förmedla en mer nyanserad bild av inspektörerna till allmänheten, kanske via public service kanaler?- I takt med att kontrollplaner inriktar sig på "vad är risker" så borde ett centralt tag om många inspektörers inställning vevas om. Den gamla rollen är ännu så djupt rotad att man inte ser helheten i tillsynen.- Det händer ju tyvärr att man får uppfattningen att inspektörer/tjänstemän fokuserar på fel saker och delar ut avvikelser även då det inte är befogat.- För låg lön, yrket på väg att bli ett kvinnoyrke då mestadels yngre kvinnor anställs. Vilket tyvärr på sikt urholkar status, lön och andra förmåner. Lönerna urholkas som sjuksköterskornas yrkesroll, löner dumpas genom låga ingångslöner och arbetsgivarens sätt att spela på att miljö/hälsoskyddsarbetet är ett "kall". Man borde införa mera "nivåer" inom yrket. Exempelvis överinspektör som inspekterar större mera komplexa verksamheter. Skulle vara morot att utbilda sig mera. Nu är det allt för platt.- Yrket har dåligt rykte vilket jag, som relativt ny inspektör, faktiskt tror beror på att det finns många inspektörer som varit och fortfarande är nitiska, som har svårt att ta till sig den

riskbaserade kontroller och fundera på "innebär det här någon risk" istället för att bara köra på "så här har det alltid varit och så ska det alltid vara. Finns en fara i att erfarna inspektörer (som förvisso har en stor kompetens som jag har stor respekt för) inte vill tänka nytt, fastnar i gammalt tänk och dessutom sprider dessa felaktigheter när de lär upp nya inspektörer vilket ofta är fallet. Jag vill vara och är nog stolt över min yrkesroll och min yrkestitel men gamla synder, rykten och misstag sitter ofta kvar länge och sprids än idag, särskilt på en liten ort som den där jag arbetar.

- Jag märker att man numera inser att psykologi, empatisk och social förmåga har fått större utrymme och detta ser jag positivt på, det finns många formellt duktiga inspektörer som inte är så bra på denna bit.
- Metoder för att testa inspektörens sociala förmågor och även förmåga att anpassa sig till olika situationer behövs (t ex vid anställning)
- Ju längre jag jobbar som livsmedelsinspektör desto starkare blir övertygelsen att "att kunna ta folk" är den viktigaste egenskapen hos en inspektör. Naturligtvis ska man kunna lagstiftning, hygien, risker och allt annat, men kan man inte ta folk på ett bra sätt så ska man nog välja ett annat yrke. Jag brukar säga till praktikanter; att jobba som livsmedelsinspektör är att till 80 % hantera människor och till 20 % kolla att det är rent. Praktikanterna brukar hålla med mig efter att de har varit med ute i några verksamheter.
- Det är viktigt med formell kompetens men det är även viktigt med en social kompetens för att kunna fungera som inspektör.

Fråga 49.2 Upplever du att inspektörens yrkesroll är komplex?

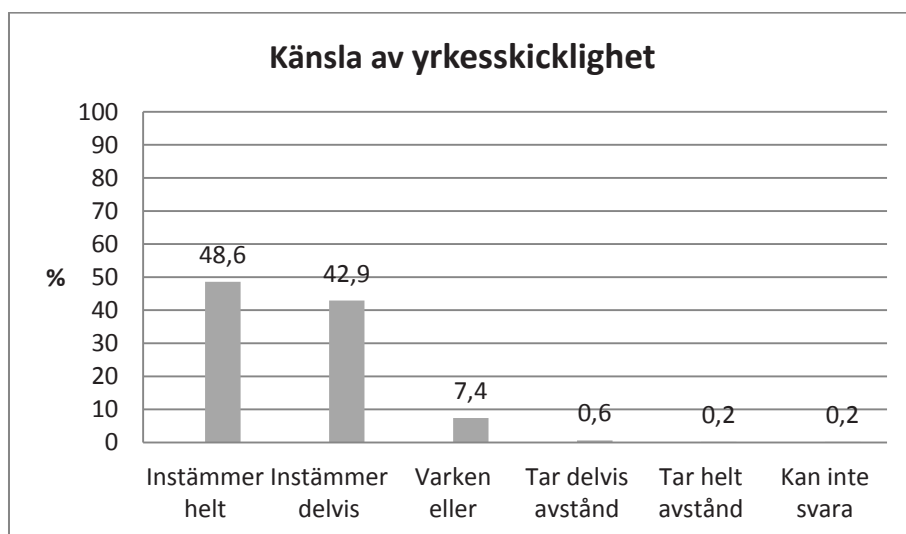
Figur 49.2: Inspektörernas upplevelse av yrkesrollens komplexitet (465 svar)

72,9 % (339 st.) instämmer helt. 18,9 % (88 st.) instämmer delvis. 3,4 % (16 st.) svarar varken eller. 1,9 % (9 st.) tar delvis avstånd. 0,2 % (1 st.) tar helt avstånd och 2,6 % (12 st.) anger att de inte kan svara.

Komplexitet i yrkesrollen

- Det är svårt att vara en inspektör vid tillfällen då vi är en myndighet och inte ska vara rådgivande men samtidigt så ska vi ge råd enligt förvaltningslagen. Detta innebär att vi står i en vågskål.
- Ökad förståelse för yrkesrollens komplexitet behövs för att få upp lönerna. På ett miljökontor står ofta livsmedelsinspektören lägst i rang jämfört med kollegor inom miljö- och hälsoskydd.
- Tillväxt och tillsyn – Rättviksmodellen

Fråga 50.1 Känner du dig yrkesskicklig i ditt arbete som inspektör?

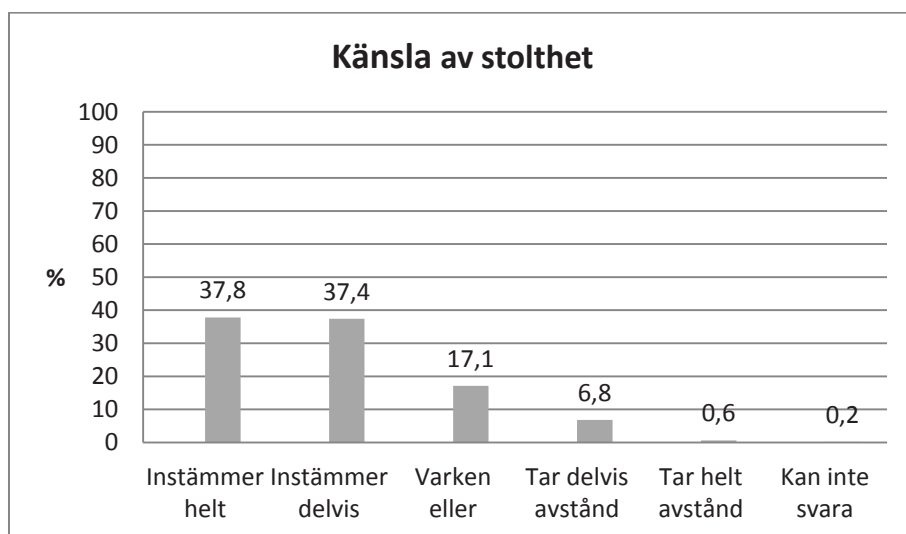

Figur 50.1: Inspektörernas känsla av yrkesskicklighet (473 svar)

48,6 % (230 st.) instämmer helt, 42,9 % (203 st.) instämmer delvis, 7,4 % (35 st.) svarar varken eller, 0,6 % (3 st.) tar delvis avstånd, 0,2 % (1 st.) tar helt avstånd och 0,2 % (1 st.) anger att de inte kan svara.

Yrkesskicklighet	
-	Vi ska fylla ett stort behov av ökad kunskap om livsmedelshantering. Vi behövs och allt fler frågar efter oss och vill ha hjälp av oss.
-	Detta yrke är helt perfekt för mig då jag har erfarenhet från småskalig produktion till storskalig. Jag har också jobbat som kock och köksmästare så min utbildning blev skraddarsydd för mig samt utbildningarna jag har fått under mina år har blivit perfekt för det jag sysslar med.

Fråga 50.2 Känner du dig stolt över att arbeta som livsmedelsinspektör?

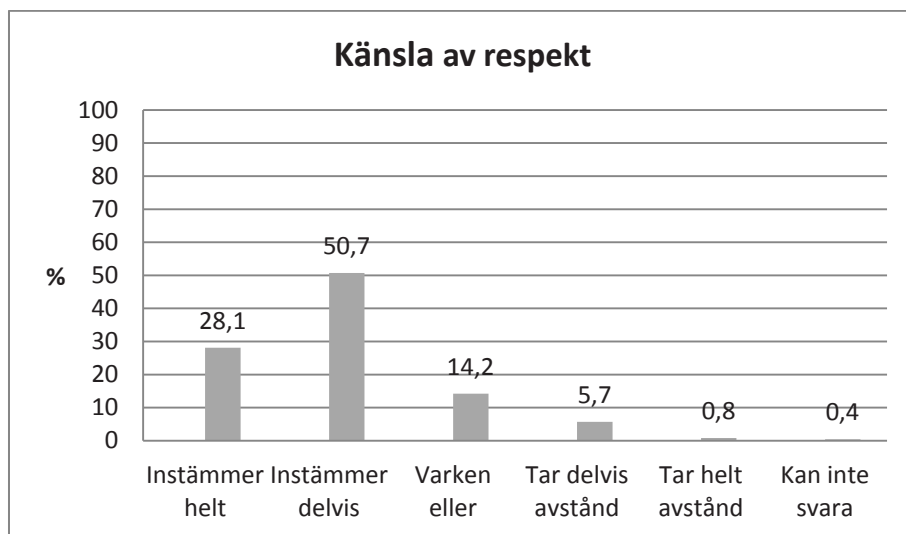

Figur 50.2: Inspektörernas känsla av stolthet (473 svar)

37,8 % (179 st.) instämmer helt. 37,4 % (177 st.) instämmer delvis. 17,1 % (81 st.) svarar varken eller. 6,8 % (32 st.) tar delvis avstånd. 0,6 % (3 st.) tar helt avstånd och 0,2 % (1 st.) anger att de inte kan svara.

Stolthet
<ul style="list-style-type: none"> - Jag har när jag jobbat i andra kommuner känt mer stolthet över yrket än nu. Ibland kan det vara en belastning att säga att man är livsmedelsinspektör; folk kan känna sig inspekterade och kan vara sarkastiska. - Status och kompetens behöver höjas på många sätt. - Nöjd med mitt yrke. - Jag kände mig stolt över mitt yrke som livsmedelsinspektör. Sen märkte jag hur flertalet av mina kollegor utför inspektioner på ett respektlöst och nedlåtande sätt. Att avvikelser ges helt på faktiska förhållanden och knappast på riskbaserad analys av verksamheten. Spindelväv i hörnen och trasiga kakelplattor utgör INTE en risk för verksamheten... Tyvärr uppmuntras beteendet av chefer. Jag förstår att vår trovärdighet minskar bland företagen. På min arbetsplats utdelades bl a pris för "Flest antal avvikelser under året". Det får mig att tappa respekten för yrket och jag lider med verksamhetsutövare som har otur att råka ut för en sådan inspektör. - Yrkesrollen bör ges en högre "status" och lyftas fram mer. - Lönen måste också höjas. - Inspektörsyrket är inte högt uppskattat och lönen är därefter tyvärr!

Fråga 50.3 Upplever du att omgivningen möter dig med respekt i yrkesrollen som livsmedelsinspektör?

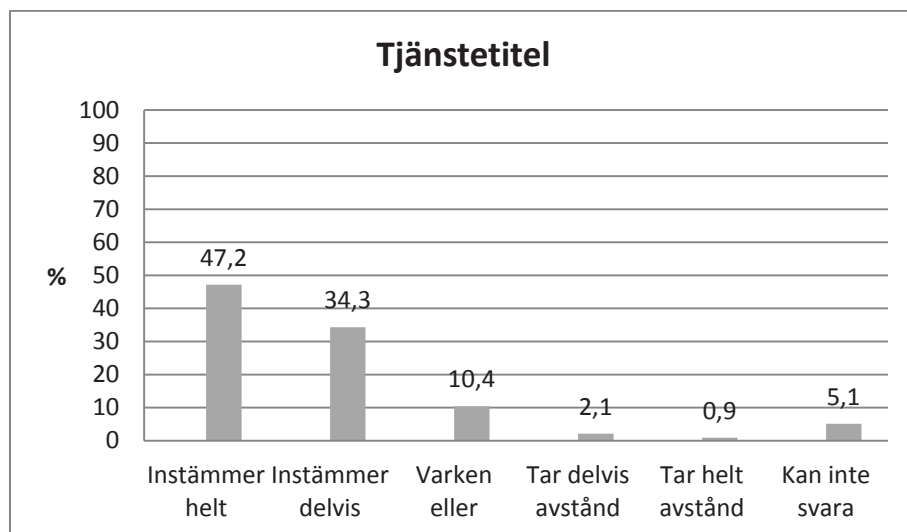

Figur 50.3: Inspektörernas känsla av omgivningens respekt (473 svar)

28,1 % (133 st.) instämmer helt. 50,7 % (240 st.) instämmer delvis. 14,2 % (67 st.) svarar varken eller. 5,7 % (27 st.) tar delvis avstånd. 0,8 % (4 st.) tar helt avstånd och 0,4 % (2 st.) anger att de inte kan svara.

Respekt	
-	Jag känner att jag får respekt för mina kunskaper av verksamhetsutövarna. Men respekten är inte självklar och jag ser att vissa kollegor har problem.
-	Samhället behandlar inte mig som andra yrkesgrupper med "universitetskompetens".
-	Livsmedelsverket måste sluta att behandla kommunala inspektörer annorlunda än sina egna inspektörer. Livsmedelsverket måste se att i kommunerna finns minst lika bra kunskap som på verket.
-	Borde börja med den egna nämndens kunskap om vad vi gör och att vi behövs. De är de som ytterst har ansvaret men de känner inte att verksamheten är viktig.

Fråga 51.1 Anser du att tjänstetiteln ska beskriva tjänstemannens arbetsuppgifter samt spegla formell kompetens?

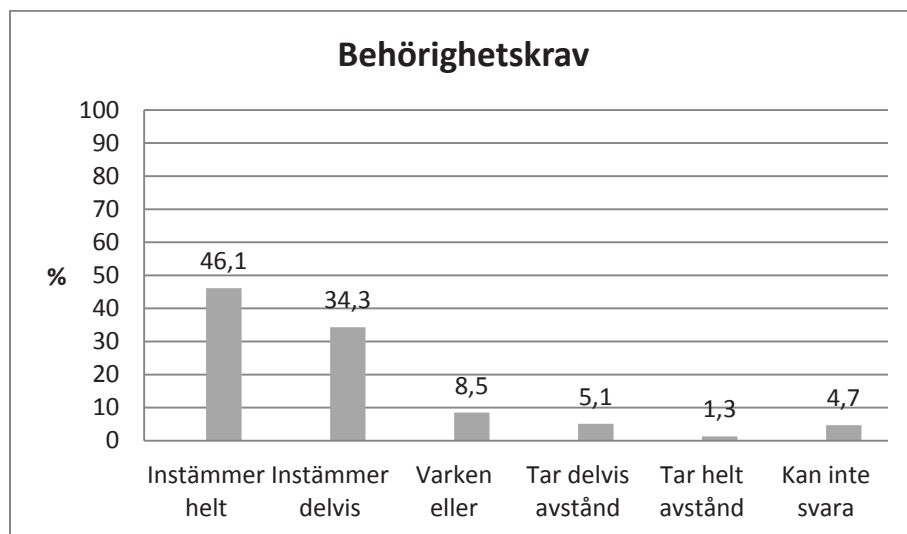

Figur 51.1: Inspektörernas uppfattning om att tjänstetiteln ska beskriva arbetsuppgifter och formell kompetens (470 svar)

47,2 % (222 st.) instämmer helt. 34,3 % (161 st.) instämmer delvis. 10,4 % (49 st.) svarar varken eller. 2,1 % (10 st.) tar delvis avstånd. 0,9 % (4 st.) tar helt avstånd och 5,1 % (24 st.) anger att de inte kan svara.

Tjänstetitel
<ul style="list-style-type: none"> - Vill behålla min titel som är miljö- och hälsoskyddsinspektör, fast jag har en 100 % livsmedelsinspektörs tjänst. Statusmässigt upplever jag att titeln miljö- och hälsoskyddsinspektör står högre i kurs. Den titeln visar på ett bredare kunskapsfält. Dock tycker jag att arbetet som livsmedelsinspektör är ett mycket viktigt arbete och det kan ibland vara väldigt intressant då det gäller att hitta eventuella fel och brister samt att jobbet också medför kontakt med många olika människor. - Titlar och behörighetskrav är dumheter. Kompetens i yrket kan erhållas på många andra sätt än formell utbildning. Hellre bred allmänbildning och en blandad akademisk bakgrund bland inspektörer än alltför snävt livsmedelstänk. Mixen gör att vi kan undvika suboptimeringseffekter i yrkesrollen.

Fråga 51.2 Anser du att det bör finnas behörighetskrav för att få tjänstgöra som livsmedelsinspektör?

Figur 51.2: Inspektörernas uppfattning om att behörighetskrav bör finnas för livsmedelsinspektörer (469 svar)

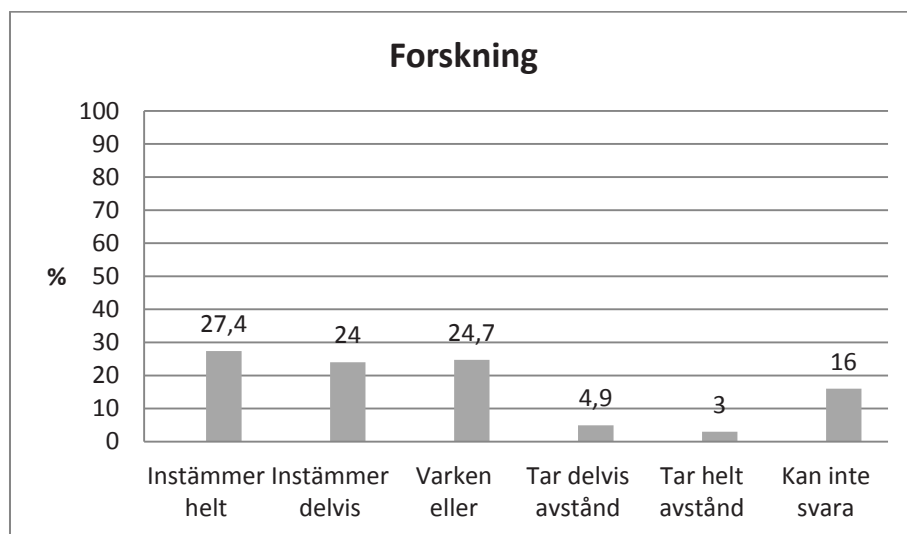
46,1 % (216 st.) instämmer helt. 34,3 % (161 st.) instämmer delvis. 8,5 % (40 st.) svarar varken eller. 5,1 % (24 st.) tar delvis avstånd. 1,3 % (6 st.) tar helt avstånd och 4,7 % (22 st.) anger att de inte kan svara.

Behörighetskrav
<ul style="list-style-type: none"> - Borde på sikt finnas någon slags legitimering av miljöinspektörer som lärarlegitimation och legitimation vilka områden man behärskar. - Om behörighetskrav motsvarar någon form av körkort för inspektörer, så är svaret definitivt nej. Då det finns många bra inspektörer med helt olika utbildning och erfarenhet. - Behörighetskrav inget måste men man skall ha den kunskap som krävs. Samt vara social och bra på att ta folk. - Status bör höjas, t ex med ett certifikat eller liknande som uppnås först efter ett par års erfarenhet. - Allt för ofta tas sommarjobbare eller praktikanter in för att beta av inspektioner. Nyanställda är i regel nytexaminerade. Det händer ofta att det blir "fel" i fält; att inspektioner går för fort, inte blir riktigt gjorda, för hårda eller inga krav ställs. Tröskeln för att göra inspektioner och fatta myndighetsbeslut borde vara högre. För miljörevisorer krävs t.ex. fyra års arbetslivserfarenhet innan man kan hålla i revisioner samt en del dokumenterad praktik. En modell kunde vara som i andra länder där man har olika nivåer på inspektörer. Likt engelskan där vissa tjänstemän betecknas in som "senior". - Det finns kunskapskrav angivet i I (EG) nr 882/2004 bilaga II kapitel I. - Jag tycker att man måste ha en viss tidserfarenhet för att kunna tjänstgöra som livsmedelsinspektör. - Det är viktigt att man har en grundutbildning inom livsmedel och tillsyn. Men då det är en komplex lagstiftning och det finns många förordningar och föreskrifter krävs det mycket av inspektören att lära sig vart efter. Det går inte att kunna allt innan man börjar jobba, utan mycket lär man sig genom erfarenhet och inläsning under tiden man arbetar. Att ha ett behörighetskrav kan därmed vara svårt att uppfylla. - Det finns många olika delar (personer med olika bakgrund) som kompletterar varandra. Mångfald är framtidens begrepp tror jag. Att specialutbilda kan ge en mer polisiär inriktning

(om samhället vill ha det så är det bra).

- Jag tror personligen att det är mycket viktigare att myndigheten har legitimitet än att varje enskild inspektör ex. skulle vara legitimerad eller liknande. I dag är det ett problem med likvärdighet eftersom varje kommun är en egen tillsynsmyndighet och där politiker med olika motiv bestämmer ex. avgifternas storlek och har möjlighet att styra verksamheten via prioriteringar. Jag anser att alla skulle vinna på en statlig miljö- och hälsoskyddsmyndighet.
- Lika viktigt är att livsmedelsföretagare har någon form av körkort innan de får starta.
- I glesbygdskommuner skulle det bli snudd på omöjligt att rekrytera inspektörer om det fanns behörighetskrav. Här får man ofta lov att anställa rätt person som kan tänka sig att jobba kvar några år och så utbilda efter hand. Vet flera kommuner i länet där man sökt inspektörer både länge och väl och helt enkelt inte får några sökande! Behörighetskrav skulle försvåra ytterligare.
- Vad menas med behörighetskrav? Menar ni att det ska finnas ett krav på kompetens/utbildning? I så fall tycker jag att det ska finnas behörighetskrav.
- När det gäller behörighetskrav så tycker jag att några år bakom sig inom livsmedelsyrket (restaurang, bageri etc.) borde vara ett krav. Nyutbildade inspektörer utan någon arbetslivserfarenhet är oftast för nitiska och har svårt att se verkliga risker i verksamheterna.
- Vi måste förstå att vi är en del av samhället och att våra frågor inte står över andra till varje pris. Vi får inte bli så specialiserade att vi blir nitiska. Men det är heller inte bra att ta in livsmedelsinspektörer som har för låg kompetens. Det räcker inte med att man jobbat inom privata livsmedelssektorn för att få bli livsmedelsinspektör. Man behöver vara akademiskt utbildad också så att man kan ta till sig lagstiftning, forskning, rapporter. Man behöver kunna viss juridik och kunna uttrycka sig skriftligt på ett bra sätt. Övrig kommunikation är också viktig. Vi får inte skapa livsmedelsinspektörer som bara kan arbeta utifrån färdiga checklistor, det krävs att man har förmåga till anpassning i det enskilda fallet. Man måste hela tiden hitta bra argumentation för de beslut man fattar. Därför tror jag att det oftast krävs en högre akademisk utbildning med viss bredd.
- Tycker att kunskap är viktigare än utbildning - man kan ha gått massor av kurser utan att ha lärt sig något och man kan ha inhämtat kunskap utan ha någon examen.
- Tycker att det är bra för kåren att det finns en blandad bakgrund. En del kommer direkt från högskolan och en del har yrkeskunskap inom livsmedel med sig. Detta skapar en bra mix för att utbyta erfarenheter. Just att man själv arbetat som kock har gjort att en del företagare fått respekt för mig som inspektör mer än min högskoleutbildning. Det är också lättare att ställa "rätt" krav när man vet hur processer och hur det är att arbeta i kök.
- Förvånad över att miljövetare med en fördjupningskurs på 7,5 hp tycker att de kan tillräckligt när jag ofta känner att jag skulle behöva kunna mer. Fast hela min utbildning varit inriktad på livsmedel i olika former.
- Arbetslivserfarenhet är en viktig kompetens.
- Kompetens i yrket är flera olika saker. Erfarenhet av livsmedelsbranschen kan kanske i vissa fall kompensera för lägre formell utbildning - om vissa tillräckliga kunskaper finns.
- Vi har blivit mycket frustrerade på Livsmedelsverket i den utbildningssatsning som skulle göras av oss livsmedelsinspektörer. Först var det sagt att alla skulle gå för att få någon slags behörighet och när väl utbildningarna kommer är det så begränsat med platser att inte alla som behöver får komma med.
- Jag anser att livsmedelskontrollen bör vara statlig och centralstyrd.

Fråga 51.3 Anser du att det är viktigt för inspektörsyrkets status att yrkeskåren ska få egen möjlighet att forska?

Figur 51.3: Inspektörernas uppfattning om betydelse av att forska (470 svar)

27,4 % (129 st.) instämmer helt. 24,0 % (113 st.) instämmer delvis. 24,7 % (116 st.) svarar varken eller. 4,9 % (23 st.) tar delvis avstånd. 3,0 % (14 st.) tar helt avstånd och 16,0 % (75 st.) anger att de inte kan svara.

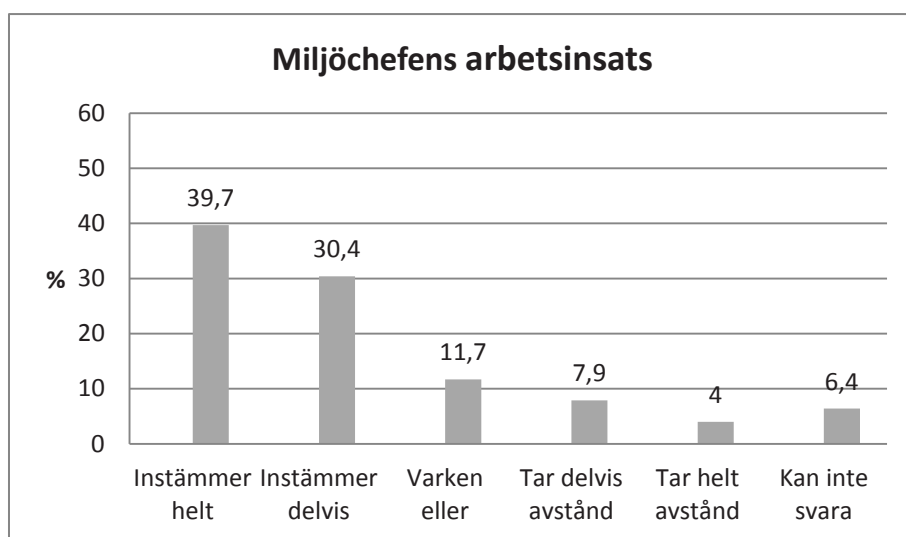
Forskning
<ul style="list-style-type: none"> - Om man med forska menar att genomföra projekt som analyseras och används till slutsatser och som diskussionsunderlag som sprids inom yrket mellan kommuner, i syfte att utveckla kontrollen och ge ökad samsyn i kontrollen och på yrkesrollen. - Vet inte om statusen höjs om man får möjlighet att forska, kanske... Har aldrig tänkt på det. - Att yrkeskåren ska få egen möjlighet att forska: projekt och teman i arbetat är en del av Stockholms inspektörers fördjupningar inom olika kontrollområden - Eftersom de flesta inspektörerna har någon form av högskoleexamen, så finns det inget hinder att ansöka till t.ex. doktorandutbildningar och bli forskare. Men då är man ju inte inspektör längre. Inspektör är inte något man är, det är något man gör, därmed finns det ingen mening med att ge möjlighet till forskning via just inspektörsyrket. - Frågan om forskning känns lite konstig, att kommunerna skulle avsätta medel för livsmedelsforskning. Låter dyrt och ineffektivt. Man har möjlighet att delta i SLV projekt och göra egna mindre undersökningar som det är. - Då livsmedelsinspektörens arbetsfält är tämligen utforskat är det av yttersta vikt att forskning inom ämnet kommer till stånd.

3.10 Internt ledarskap

Under enkätens tionde tema ”internt ledarskap” har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor omkring ledarskapets betydelse för arbetsplatsen. Delfrågorna i fråga 53 handlar om ledarskap och kompetens och delfrågorna i fråga 54 om ledarskap och trivsel. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 53.1 Anser du att miljöchefen gör ett bra arbete för verksamheten?

(med ”miljöchef” menas här den chef som ansvarar för miljökontoret eller motsvarande)

Figur 53.1: Miljöchefen gör ett bra arbete för verksamheten
(471 svar)

39,7 % (187 st.) instämmer helt. 30,4 % (143 st.) instämmer delvis. 11,7 % (55 st.) svarar varken eller. 7,9 % (37 st.) tar delvis avstånd. 4,0 % (19 st.) tar helt avstånd och 6,4 % (30 st.) anger att de inte kan svara.

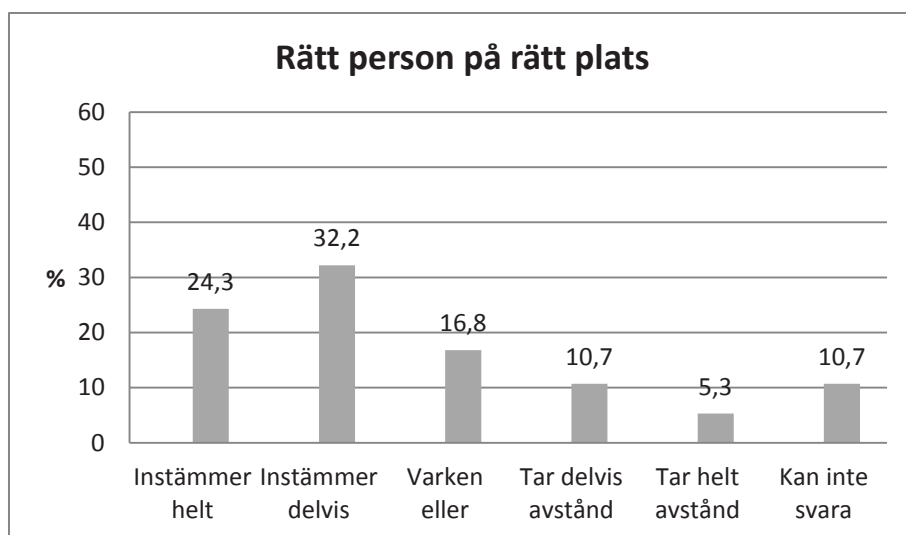
Miljöchefens arbetsinsats

- Vi har fått en ny chef för ca 2 månader sedan, kan inte bedöma än.
- Chefen slutade våren 2013 och någon ersättare finns inte på plats. Har svarat hur jag upplevde den förra chefen.
- Har varit ledig stor del av tiden sedan nya chefen började och har därför inte uppfattning i en del frågor.
- Miljöchefen, i detta fall är avdelningschef, enhetschef är ny, svårt att uttala sig än.
- Angående frågorna om miljöchef, så är närmaste chefen ny och har tyvärr inte kommit in riktigt bra i organisationen, men vi vet heller inte så mycket om vad som kan komma att bli framöver.
- Jag har tolkat "miljöchef" som förvaltningschef. Vi har nyss bytt förvaltningschef och jag har därmed svårt att svara på vissa av frågorna.
- Svårt att sätta betyg på allt då vi precis bytt miljöchef.
- Vi har en ganska ny chef som också är ny på posten som chef och inom miljö, så det är lite svårt att svara på frågorna.
- Har ny myndighetschef sedan 3 veckor tillbaka som jag inte vet ännu hur han fungerar och

vilken kompetens han har. Han har ingen livsmedelsutbildning.

- Har en ny miljöchef sedan några månader tillbaka. Har tidigare varit inspektör.
- Ny chef vid årsskiftet, är hittills positivt inställd.
- Har ingen formell miljöchef och för närvarande ingen förvaltningschef. Svaren gäller samordnare på miljöenheten.
- Svårt att svara på frågor gällande miljöchefen. Under mina år här har jag knappt sett henne. Hon brukar för det mest "hålla sig borta", har ingen direkt kontakt med oss andra.
- Chefsfrågorna har besvarats gällande före detta miljöchef som gick i pension för 2 månader sedan. Ingen ny chef har anställts.

Fråga 53.2 Anser du att miljöchefen har förmåga att se till att rätt person befinner sig på rätt plats i organisationen?

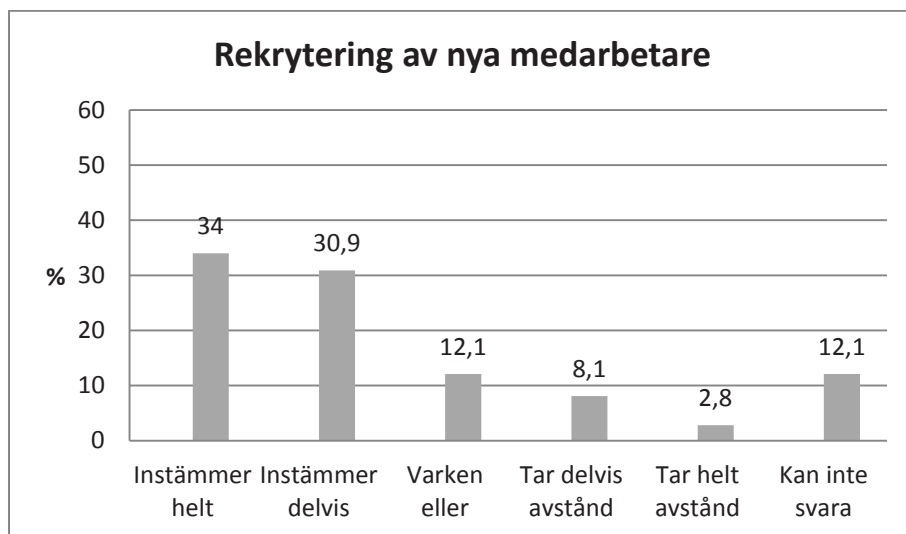
Figur 53.2: Miljöchefens förmåga att få rätt person på rätt plats (469 svar)

24,3 % (114 st.) instämmer helt. 32,2 % (151 st.) instämmer delvis. 16,8 % (79 st.) svarar varken eller. 10,7 % (50 st.) tar delvis avstånd. 5,3 % (25 st.) tar helt avstånd och 10,7 % (50 st.) anger att de inte kan svara.

Rätt person på rätt plats

- Det har en ganska stor betydelse för verksamheten hur man engagerar sina medarbetare och utnyttjar medarbetarnas kunskap och förmåga på ett bra sätt.
- På min arbetsplats har vi problem med personer som inte trivs/fungerar i rollen som inspektör, vilket skapar en del konflikter.

Fråga 53.3 Anser du att miljöchefen är professionell och kompetent vid rekrytering av nya medarbetare?

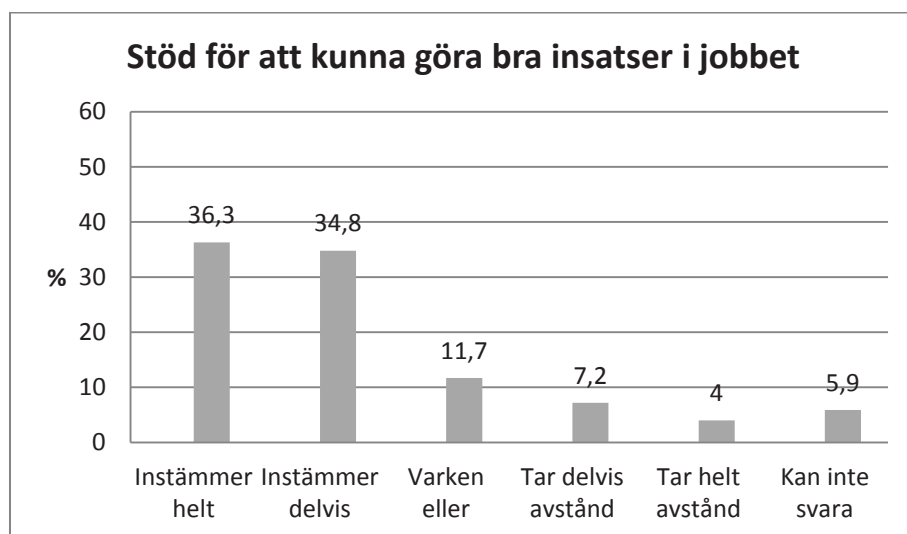
Figur 53.3: Miljöchefens är professionell och kompetent vid rekryteringar (470 svar)

34,0 % (160 st.) instämmer helt. 30,9 % (145 st.) instämmer delvis. 12,1 % (57 st.) svarar varken eller. 8,1 % (38 st.) tar delvis avstånd. 2,8 % (13 st.) tar helt avstånd och 12,1 % (57 st.) anger att de inte kan svara.

Rekrytering av nya medarbetare

- På min arbetsplats ser jag knappt till "miljöchefen", därför svårt att svara hur denne är. Deltar till exempel aldrig vid rekrytering av nya livsmedelsinspektörer inte vad jag sett eller hört i alla fall. Miljöchefen är även förvaltningschef och har flera avdelningschefer och enhetschefer under sig. Men det som oftast lyfts fram då vi samlas hela förvaltningen är ju förstås miljöarbetet.
- Ingen rekrytering har skett efter min anställning. Det har inte förekommit någon konflikt internt på vårt kontor. Chefen kan enbart miljö och inget om livsmedel.

Fråga 53.4 Anser du att miljöchefen bidrar till medarbetarnas utveckling så att ni kan göra bra insatser i jobbet?

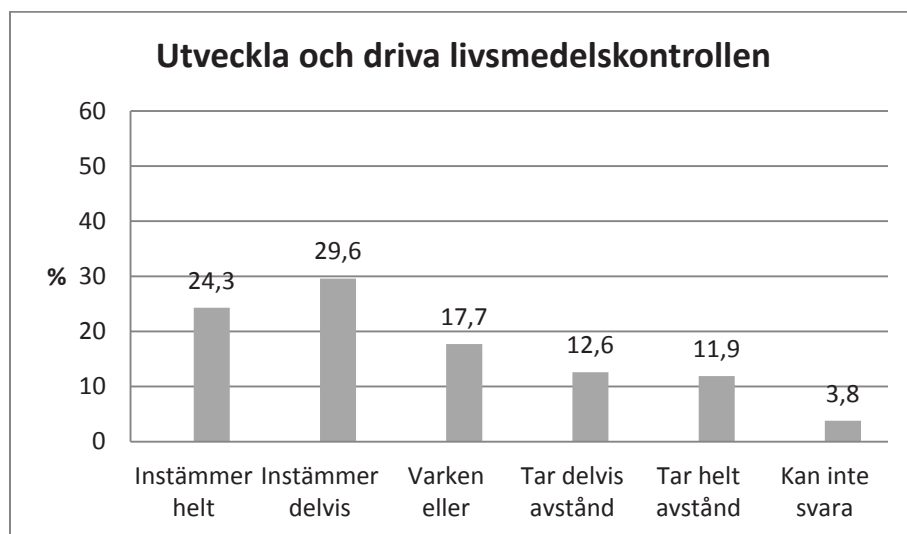
Figur 53.4: Miljöchefen bidrar till medarbetarnas utveckling så de kan göra bra jobb
(471 svar)

36,3 % (171 st.) instämmer helt. 34,8 % (164 st.) instämmer delvis. 11,7 % (55 st.) svarar varken eller. 7,2 % (34 st.) tar delvis avstånd. 4,0 % (19 st.) tar helt avstånd och 5,9 % (28 st.) anger att de inte kan svara.

Stöd för att kunna göra bra insatser i jobbet

- Vår miljöchef är inte utbildad inom området miljö. Hon gör så gott hon kan men egentligen har hon inte rätt kompetens för att vara miljöchef då hon inte är tillräckligt insatt i våra frågor. Hon är mer som en personalchef och vi inspektörer är "chef" över oss själva.
- För närvarande är vår förvaltningschef tillförordnad miljöchef tills ordinarie är tillbaka vilket gör att resultatet av svaren blir sämre.
- Svårt att svara på dessa frågor då vår f.d. chef är utbränd och sjukskriven. Jag har svarat på frågorna hur tiden innan detta varit.
- På min arbetsplats är chefen inte sakkunnig inom miljöområdet och verkar heller inte vara intresserad av att lära sig. Han vill istället införa ett system med teamchefer för olika grupper av arbetsuppgifter (typ administration, inspektörer (inkluderar miljö, livsmedel och bygg), plan, markexploatering... Vi har sedan tidigare en platt organisation som jag och många med mig varit nöjd med. Fast det skulle vara skönt att kunna få vägledning i sakfrågor också.
- Vi har tyvärr en chef som inte hade någon tidigare erfarenhet som ledare och som inte är så insatt i miljö- och hälsoskyddsverksamheten. Hens ledaregenskaper har en del övrigt att önska, vilket jag ser som en brist i rekryteringen. Hen har dock utvecklats, men jag ser ändå helst att vi finge en annan chef. Till hens bra egenskaper hör dock en mycket välvillig och generös inställning till vidareutbildning, vilket innebär att vi har mycket bra möjlighet att få gå kurser.
- Är just nu mittemellan två chefer. Ett glapp på några månader innan nästa tillträder efter sommaren. Har just nu bara en tillförordnad chef som är en av oss kollegor. Hon håller bara verksamheten flytande.
- Vi har ingen miljöchef utan chefen basar över en bred miljö- och samhällsbyggnadsförvaltning.

Fråga 53.5 Anser du att din närmaste chef har förmåga att driva och utveckla verksamheten inom livsmedelskontrollen?

Figur 53.5: Närmaste chef har förmåga att driva och utveckla livsmedelskontrollen (469 svar)

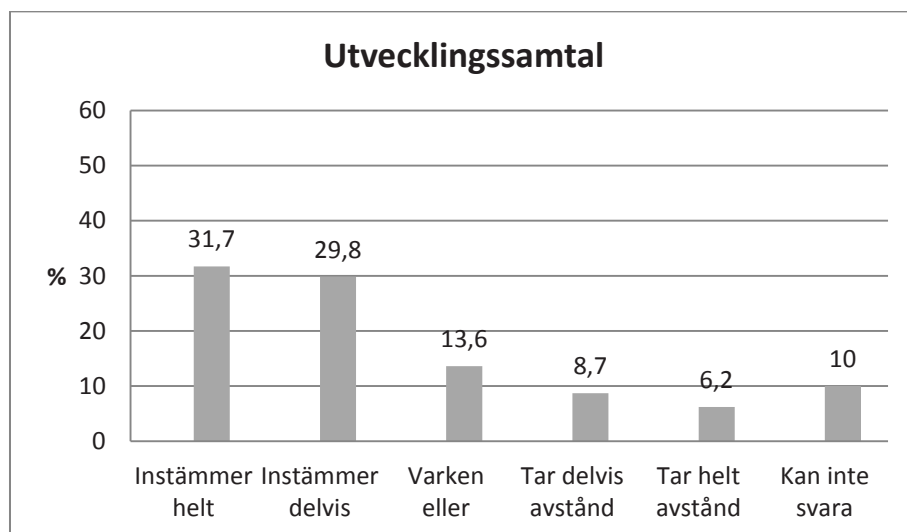
24,3 % (114 st.) instämmer helt. 29,6 % (139 st.) instämmer delvis. 17,7 % (83 st.) svarar varken eller. 12,6 % (59 st.) tar delvis avstånd. 11,9 % (56 st.) tar helt avstånd och 3,8 % (18 st.) anger att de inte kan svara.

Utveckla och driva livsmedelskontrollen
<ul style="list-style-type: none"> - Chefen saknar helt intresse för att livsmedelskontrollen ska bli genomförd eller att det görs med kvalitet. - Miljöchefen saknar helt kunskap om livsmedelslagen och EG förordningar. - Vi har ingen miljöchef utan en funktionschef som tyvärr inte är så insatt i våra arbetsuppgifter. - Vi har en samhällsbyggnadschef som är tillförordnad miljöchef. Denna situation uppstod från och med häromåret då miljöchefen slutade. Vi hade på gång ett samarbete med grannkommunen med syftet att bilda ett gemensamt miljökontor. Därför anställdes ingen ny miljöchef i vår kommun. Samarbetet blev inte av så ny chef har anställts och ska börja i höst. Svaren ovan får bli om samhällsbyggnadschefen. Han har kunskaper inom den tekniska förvaltningen, och fungerar mest som administrativ chef. Jag får vända mig till grannkommunen och andra kommuner för stöd inom livsmedelsområdet. - Avdelningschefen (miljöchefen) upplever jag har ett större intresse för kontorets övriga områden (exempelvis bygg och miljö) vilket gör att livsmedelsfrågorna kommer något i skymundan. - Vår "miljö/förvaltningschef" är räddningschef (dvs. inte utbildad inom livsmedel) och arbetar till största delen i en annan kommun. - Ledningen är mest engagerad i frågor som rör miljöbalken. - Vi har tidigare haft en enhetschef som har jobbat som livsmedelsinspektör. Detta tycker jag är en förutsättning för att kunna utveckla och leda kontrollen. Nu har vi en tillfällig chef utan sådan erfarenhet och kommer att få en ny chef utan sådan erfarenhet. - Vår organisation är uppbyggd på att vi har en samordnare inom livsmedel. Den chef vi har hela miljö- och hälsoskyddsgruppen samt livsmedel. Chefen har tyvärr ingen kunskap om livsmedel vilket innebär att vi inte har någon kontakt med denne. Vår kontakt går genom samordnaren för livsmedel, samordnaren är dock ingen chef och kan inte fatta några beslut.

Om organisationen sett annorlunda ut med en chef som är insatt i livsmedel så skulle det nog sett annorlunda ut.

- Vår miljöchef har gett oss som arbetar med livsmedel helt eget ansvar för planeringen eftersom hon är hårt belastad av så många områden och vet att vi kan klara av det själv utan att hon behöver blanda sig i.
- Vi är en liten kommun. Chefen jobbar inte med utvecklingen av livsmedelsverksamheten det gör jag men chefen finns med i planeringen.
- Min chef är mer intresserad av uppföljning och förvaltning än av utveckling av verksamheten och kontrollen/tillsynen.

Fråga 53.6 Anser du att din närmaste chef har förmåga att genomföra utvecklingssamtalen på ett konstruktivt och professionellt vis?

Figur 53.6: Närmaste chef har förmåga att genomföra konstruktiva och professionella utvecklingssamtal (470 svar)

31,7 % (149 st.) instämmer helt. 29,8 % (140 st.) instämmer delvis. 13,6 % (64 st.) svarar varken eller. 8,7 % (41 st.) tar delvis avstånd. 6,2 % (29 st.) tar helt avstånd och 10,0 % (47 st.) anger att de inte kan svara.

Utvecklingssamtal

- Har inga utvecklingssamtal. Har kommunchef som närmsta chef. Svårt att få stöd.
- En chef som favoriserar enskilda inspektörer och ignorerar övriga ser jag som en (usel) chef, knappast en ledare. Att dessutom bli förolämpad under utvecklingssamtalet och löneprocessen gör att min lojalitet mot min arbetsgivare är mycket låg.

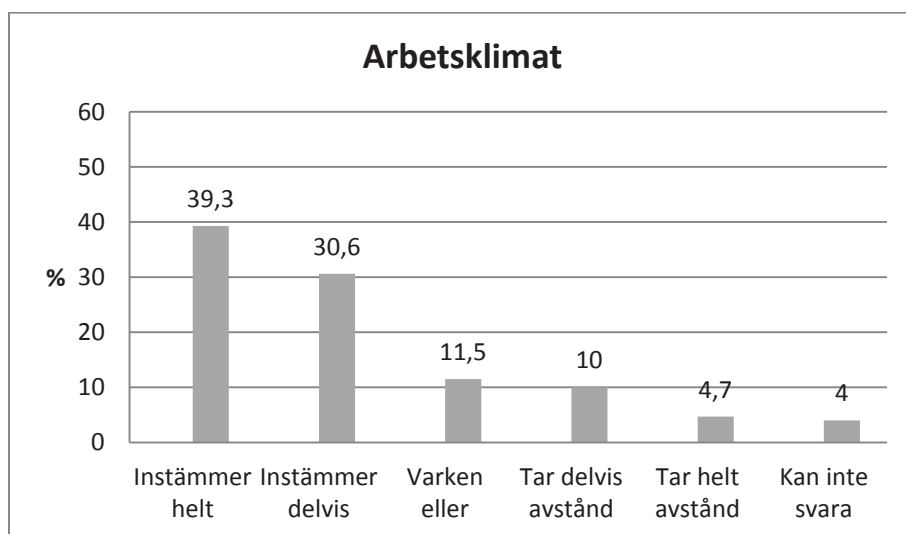
Fråga 53.7 Genomsnittliga betyg för sex olika delområdena inom ledarskap och kompetens

Plats inspektörernas nöjdhet	Delområde	Genomsnitts-betyg (5 gradig skala) 5= instämmer helt 4= instämmer delvis 3= varken eller 2= tar delvis avstånd 1= tar helt avstånd	Antal livsmedels- inspektörer som delat ut ett betyg mellan 1-5	Antal som angivit ”kan inte svara”	Totalt antal som svarat på frågan
1.	Miljöchefen gör ett bra arbete för verksamheten	4,0	441	30	471
2.	Miljöchefen bidrar till medarbetarnas utveckling så att vi kan göra bra insatser i jobbet	3,98	443	28	471
3.	Miljöchefen är professionell och kompetent vid rekrytering av nya medarbetare	3,97	413	57	470
4.	Min närmaste chef har förmåga att genomföra utvecklingssamtalen på ett konstruktivt och professionellt vis.	3,80	423	47	470
5.	Miljöchefen har förmåga att se till att ”rätt person” befinner sig på ”rätt plats” i organisationen.	3,67	419	50	469
6.	Min närmaste chef har förmåga att driva och utveckla verksamheten inom livsmedelskontrollen	3,43	451	18	469

Figur 53.7: Inspektörernas nöjdhet med ledarskap och kompetens

Här redovisas genomsnittliga värden från inspektörernas betyg.

Fråga 54.1 Anser du att miljöchefen bidrar till ett gott arbetsklimat på din arbetsplats?

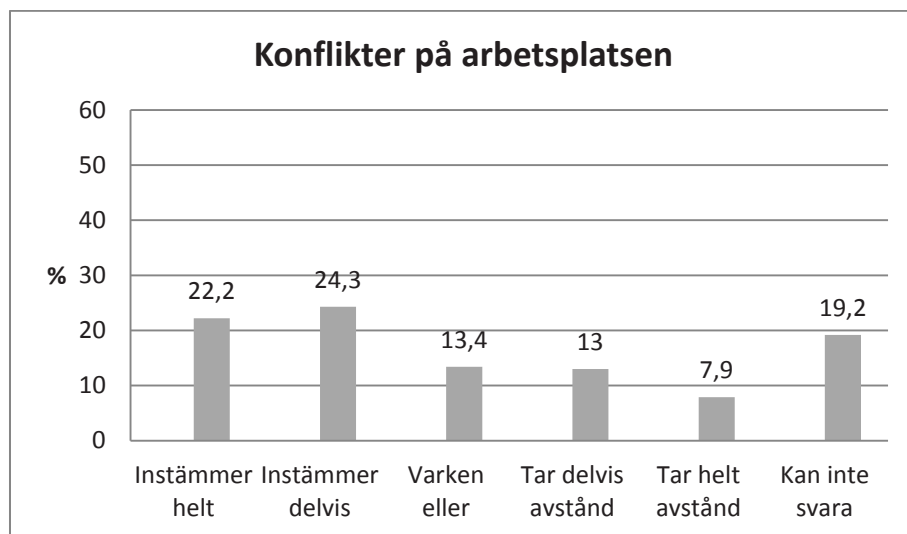

Figur 54.1: Miljöchefens bidrag till ett gott arbetsklimat på arbetsplatsen (471 svar)

39,3 % (185 st.) instämmer helt. 30,6 % (144 st.) instämmer delvis. 11,5 % (54 st.) svarar varken eller. 10,0 % (47 st.) tar delvis avstånd. 4,7 % (22 st.) tar helt avstånd och 4,0 % (19 st.) anger att de inte kan svara.

Arbetsklimat
<ul style="list-style-type: none">- Vi hade problem med en tidigare miljöchef som trodde mer på piska än morot. Det blev väldigt dålig stämning som tyvärr finns kvar lite i väggarna. Men det blir bättre med tiden och när människor byts ut. Chefen har en väldigt viktig roll.- Här är det en blandning av aktuell och tidigare erfarenhet, vår organisation idag stämmer inte med standardfrågorna men jag har upplevt hur det kan vara både när det är väldigt bra och väldigt dåligt under min yrkesverksamma tid. Chefen har en stor inverkan på arbetsklimatet - ja.- Vi har jättebra sammanhållning men en knepig chef.- Besvaras inte pga. arbetar med arbetsledning.- Avstår att svara, är själv miljöchef. Besvarar resten av enkäten utifrån de ärenden jag själv handlägger (bl.a. dricksvattenanläggningar).- Vi har en tillförordnad chef sedan förra hösten och fram till denna höst. Ordinarie chef har bara varit chef i knappt ett halvår så det går inte att uttala sig om dessa frågor. Tillförordnad chef är inkompetent på flera olika sätt och ytterst olämplig som chef.

Fråga 54.2 Anser du att miljöchefen har förmåga att hantera de konflikter som kan uppstå internt på arbetsplatsen?

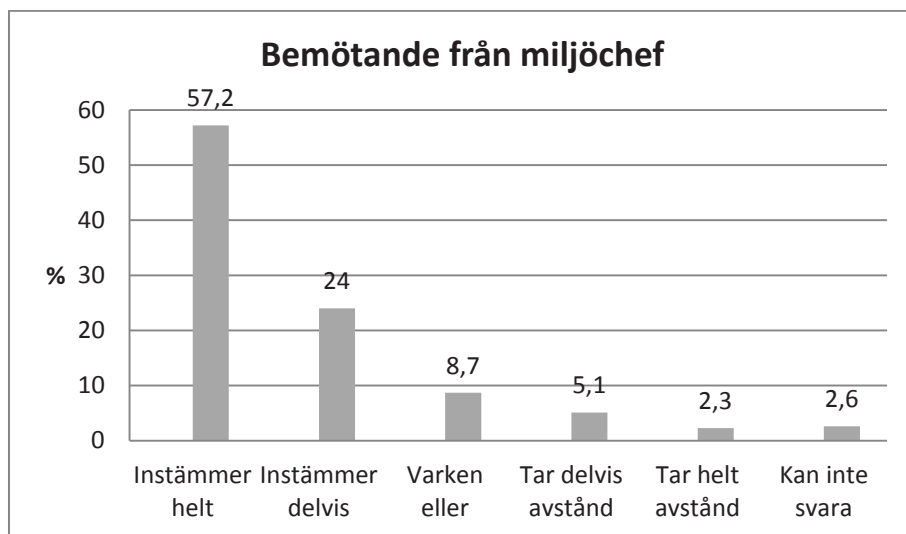

Figur 54.2: Miljöchefens förmåga att hantera konflikter på arbetsplatsen (469 svar)

22,2 % (104 st.) instämmer helt. 24,3 % (114 st.) instämmer delvis. 13,4 % (63 st.) svarar varken eller. 13,0 % (61 st.) tar delvis avstånd. 7,9 % (37 st.) tar helt avstånd och 19,2 % (90 st.) anger att de inte kan svara.

Konflikter
<ul style="list-style-type: none"> - Vår chef är en varm person som är mycket duktig i sakfrågor. Men som chef är han ingen ledare. Personalmässigt är det totalt kaos på vår arbetsplats. Det är svårt att hålla uppe tempot när det finns ett flertal medarbetare som inte producerar någonting. Chefen är urusel på att ställa krav på enskilda medarbetare utan det blir alltid s.k. kollektiv bestraffning. Han är oerhört konfliktradd. Jag trivs dock väldigt bra med mina arbetsuppgifter så länge jag går med skyggglapparna för alla de som mår så fruktansvärt dåligt på vår förvaltning. Jag är på väg bort härifrån. - Under min tid som miljö- och hälsoskyddsinspektör har det inte funnits några konflikter inom arbetsgruppen. - Jag har varit helt och delvis sjukskriven det senaste året på grund av psykosociala arbetsmiljöproblem. - Att vara chef för en livsmedelsavdelning är att stå upp för verksamheten. Många kommuner väljer dock en chef som är ”påverkingsbar” kopplat till näringslivsfrågor och interna faktorer, inspektörerna och avdelningen ska inte kunna ställa för höga krav på ombyggnationer inom exempelvis den egna kommunen. - Miljöchefen är gift med en av livsmedelsinspektörerna. Därmed inte heller chef över denna inspektör men det skapar viss osäkerhet och har lett till en del konflikter, bekymrar inte mig personligen jättemycket men när konflikter uppstår så påverkar det även mig. Inte en särskilt optimal arbetssituation även om det fungerar ok. - Har lite svårt att förstå att vad som menas med högt i tak när det inte är ok att vara öppet negativt inställd till kontorslandskap.

Fråga 54.3 Anser du att miljöchefen bemöter medarbetarna på ett trevligt och professionellt sätt?

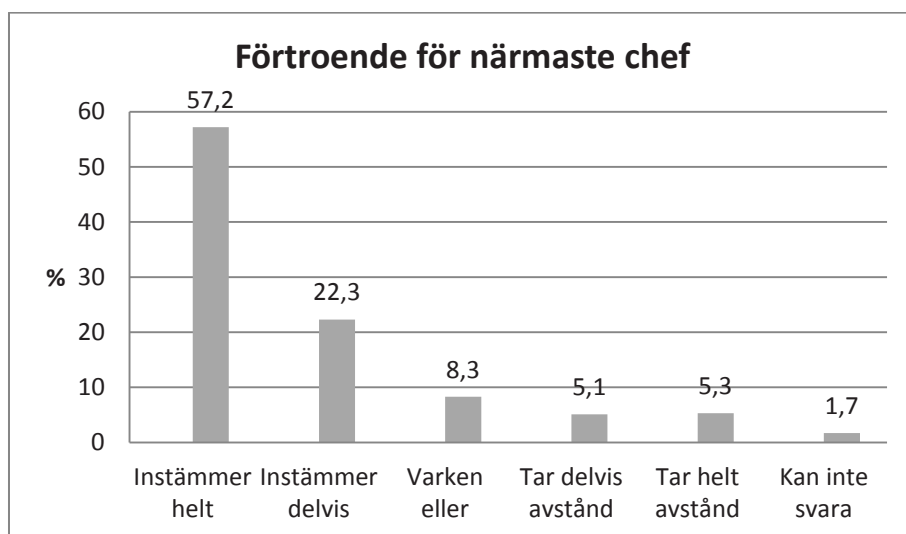

Figur 54.3: Miljöchefen bemöter oss medarbetare på ett trevligt och professionellt sätt (470 svar)

57,2 % (269 st.) instämmer helt. 24,0 % (113 st.) instämmer delvis. 8,7 % (41 st.) svarar varken eller. 5,1 % (24 st.) tar delvis avstånd. 2,3 % (11 st.) tar helt avstånd och 2,6 % (12 st.) anger att de inte kan svara.

Bemötande från miljöchef
<ul style="list-style-type: none">- Jag har träffat många miljöchefer och de är en stor faktor till branschens dåliga rykte. Miljöcheferna är generellt sett alldeles för amatörmässiga, anställer fel personer och har dålig social kompetens.

Fråga 54.4 Anser du att du med förtroende kan prata med din närmaste chef?

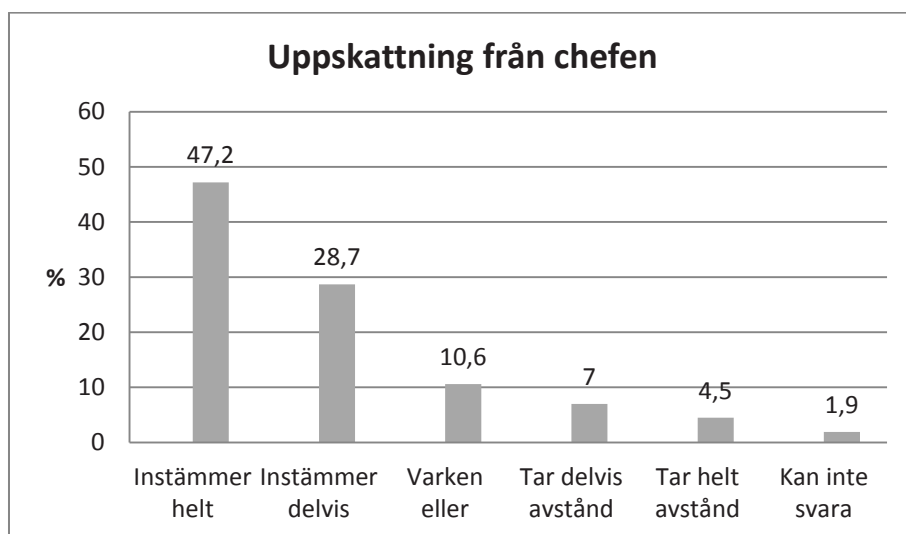

Figur 54.4: Jag anser att jag med förtroende kan prata med min närmaste chef (470 svar)

57,2 % (269 st.) instämmer helt. 22,3 % (105 st.) instämmer delvis. 8,3 % (39 st.) svarar varken eller. 5,1 % (24 st.) tar delvis avstånd. 5,3 % (25 st.) tar helt avstånd och 1,7 % (8 st.) anger att de inte kan svara.

Förtroende för närmaste chef
<ul style="list-style-type: none">- Min chef är näst in till perfekt. Sådan chef jag vill bli när jag blir stor:)- Vad ska jag skriva när chefen hårt driver och utvecklar verksamheten på ett sätt som jag tycker är felaktigt?

Fråga 54.5 Känner du dig sedd och uppskattad av din chef?

Figur 54.5: Jag känner mig sedd och uppskattad av min chef (470 svar)

47,2 % (222 st.) instämmer helt. 28,7 % (135 st.) instämmer delvis. 10,6 % (50 st.) svarar varken eller. 7,0 % (33 st.) tar delvis avstånd. 4,5 % (21 st.) tar helt avstånd och 1,9 % (9 st.) anger att de inte kan svara.

Uppskattning från chefen

- I vår organisation är miljöchefen inte särskilt involverad i livsmedelsverksamheten utan håller huvudsakligen på med andra frågor. Vi har en chef för tillsynen som styr verksamheten. Han är min man så därför är han inte min chef. Övrig personal på avdelningen har honom som chef. Jag har själv tagit initiativ till att miljöchefen som är min närmaste chef skall följa med ut på kontroll för att se hur det fungerar och efter det fick jag positiv feedback. Men i övrigt får jag ingen feedback överhuvudtaget.
- Chefen tar inte med mig till sammanhang där min kompetens efterfrågas. Kommunledningsgruppen saknar då kompetens i miljöområdet i sin planering.

Fråga 54.6 Genomsnittliga betyg för de fem olika delområden inom ledarskap och trivsel

Plats inspektörernas nöjdhet	Delområde	Genomsnitts-betyg (5 gradig skala) 5= instämmer helt 4= instämmer delvis 3= varken eller 2= tar delvis avstånd 1= tar helt avstånd	Antal livsmedels- inspektörer som delat ut ett betyg mellan 1-5	Antal som angivit ”kan inte svara”	Totalt antal som svarat på frågan
1.	Miljöchefen bemöter oss medarbetare på ett trevligt och professionellt sätt	4,32	458	12	470
2.	Jag anser att jag med förtroende kan prata med min närmaste chef	4,23	462	8	470
3.	Jag känner mig sedd och uppskattad av min chef	4,09	461	9	470
4.	Miljöchefen bidrar till ett gott arbetsklimat på vår arbetsplats	3,94	452	19	471
5.	Miljöchefen har förmåga att hantera de konflikter som kan uppstå internt på arbetsplatsen	3,49	379	90	469

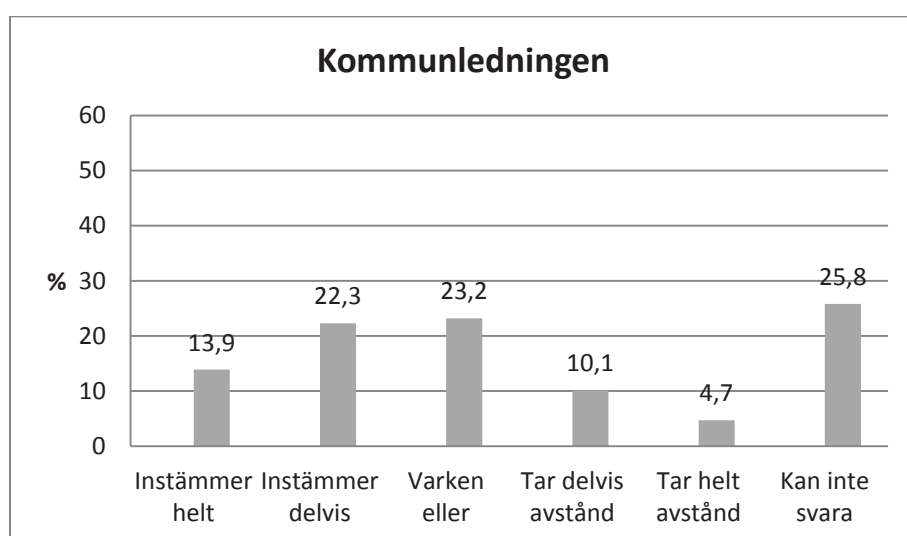
Figur 54.6: Inspektörernas nöjdhet med ledarskap och trivsel

Här redovisas genomsnittliga värden från inspektörernas avgivna betyg.

3.11 Organisation

Under enkätens elfte tema "organisation" har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor om organisationen som de arbetar inom. Livsmedelskontrollen styrs i hög grad utifrån EU-förordningar samt svensk lagstiftning. Samtidigt som kontrollverksamheten är placerad i lokala politiska organisationer ute i kommunerna. I den kommunala organisationen finns (i olika grad) stödjande strukturer som livsmedelsinspektören kan "luta sig mot" för att kunna göra ett bra arbete. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 56.1 Ger kommunledningen stöd åt livsmedelskontrollen som ska utföras i kommunen?

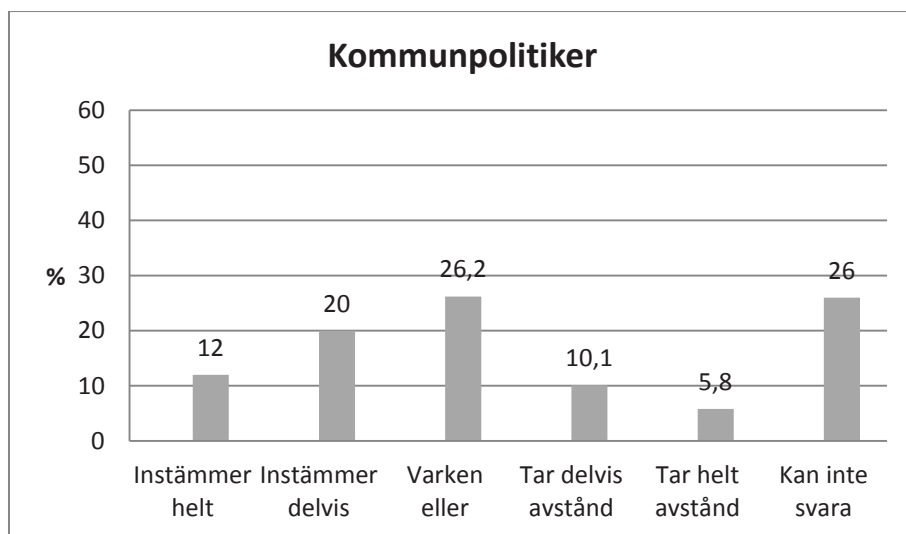

Figur 56.1: Kommunledningens stöd för livsmedelskontroll i kommunen (466 svar)

13,9 % (65 st.) instämmer helt. 22,3 % (104 st.) instämmer delvis. 23,2 % (108 st.) svarar varken eller. 10,1 % (47 st.) tar delvis avstånd. 4,7 % (22 st.) tar helt avstånd och 25,8 % (120 st.) anger att de inte kan svara.

Kommunledningen
<ul style="list-style-type: none">- Något problematisk organisation för tillfället med tanke på jävsituation.- Organisationsförändring pågår p.g.a. jäv- Stor nackdel att livsmedelskontrollen ligger på kommunal nivå. Kommunal nämnd ser mera till näringslivsfaktorer än efterlevnad av lagstiftning. Speciellt för mindre kommuner.- Organisationen enligt kommunchef "indirekt av delegationsordningen för personalfrågor". Lönehöjning uteblir efter ingripande i kommunala verksamheter. Typ föreläggande med vite, åtalsanmälan. Vi är ju jäviga med andra ord.- Vi kommer senare i år att bli sammanslagna med andra samhällsutvecklingsförvaltningar: Stadsbyggnadskontoret, Trafik- och Fritidsförvaltning, Näringslivskontoret- För närvarande kommunchef som förvaltningschef, ingen miljöchef. Organisationen ses över f.n.- Eftersom vi är ett kommunalförbund kunde jag inte svara på frågorna om kommunledningens stöd.- Ingår i samhällsbyggnadskontor och lyder under kommunstyrelsen samt en jävsnämnd.

Fråga 56.2 Ger kommunens övergripande politiker stöd åt livsmedelskontrollen som ska utföras i kommunen?

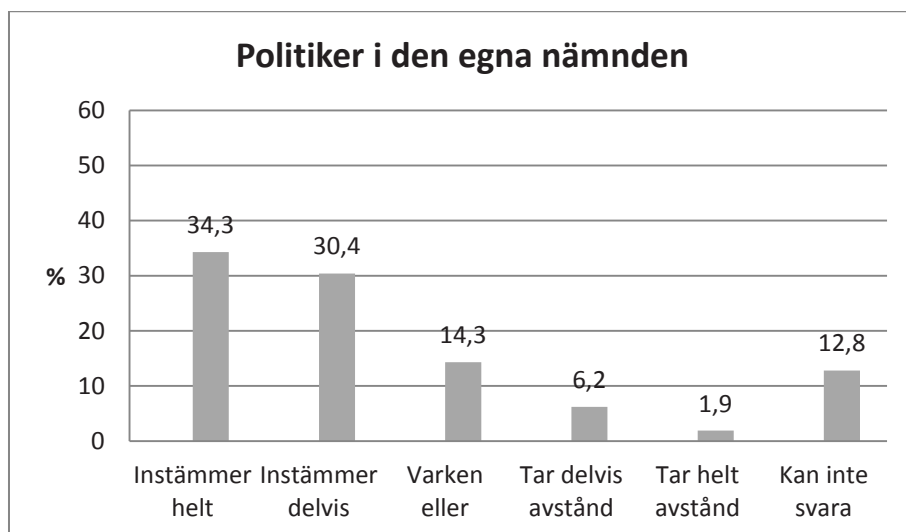

Figur 56.2: Kommunens övergripande politikers stöd åt livsmedelskontrollen
(466 svar)

12,0 % (56 st.) instämmer helt, 20,0 % (93 st.) instämmer delvis, 26,2 % (122 st.) svarar varken eller, 10,1 % (47 st.) tar delvis avstånd, 5,8 % (27 st.) tar helt avstånd och 26,0 % (121 st.) anger att de inte kan svara.

Kommunpolitiker
<ul style="list-style-type: none"> - Politikerna (tror jag) har bestämt att vi ska ge den "service som förväntas" och det kan bli lite fel när man pratar om myndighetsutövning. Samma krav gäller hela kommunen från parkarbetare och vårdbiträden till lärare och myndighetsutövning. - Vi bedriver arbetet mycket självständigt och får aldrig någon feedback från politiker och ledning.

Fråga 56.3 Ger politiker i den egna nämnden stöd åt livsmedelskontrollen som ska utföras i kommunen?

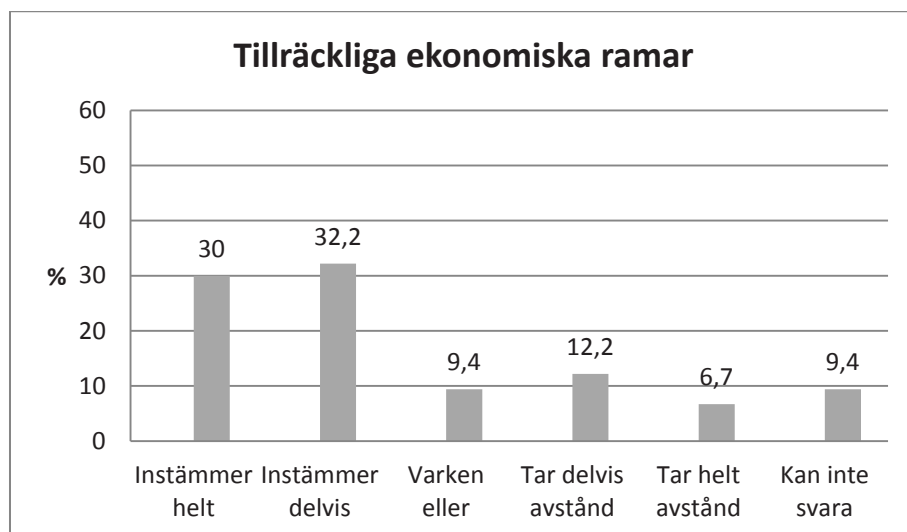
Figur 56.3: Egna nämndpolitikernas stöd åt livsmedelskontrollen
(467 svar)

34,3 % (160 st.) instämmer helt. 30,4 % (142 st.) instämmer delvis. 14,3 % (67 st.) svarar varken eller. 6,2 % (29 st.) tar delvis avstånd. 1,9 % (9 st.) tar helt avstånd och 12,8 % (60 st.) anger att de inte kan svara.

Politiker i den egna nämnden

- Våra politiker är dåliga på att ta reda på vad vi egentligen håller på med.
- Politikerna i den egna nämnden bryr sig inte om vad vi gör eller att vi behöver resurser.
- Vi ingår under samhällsbyggnadsförvaltningen men har en egen miljö- och hälsoskyddsnämnd.

Fråga 56.4 Finns det i organisationen tillräckliga ekonomiska ramar för att kunna utföra den lagstadgade livsmedelskontrollen i kommunen?

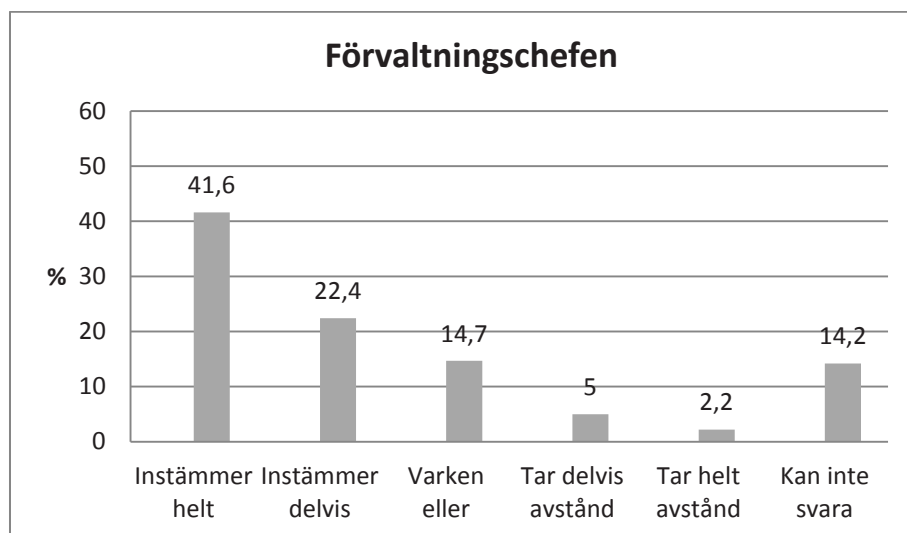

Figur 56.4: I organisationen finns tillräckliga ekonomiska ramar för livsmedelskontrollen (466 svar)

30,0 % (140 st.) instämmer helt. 32,2 % (150 st.) instämmer delvis. 9,4 % (44 st.) svarar varken eller. 12,2 % (57 st.) tar delvis avstånd. 6,7 % (31 st.) tar helt avstånd och 9,4 % (44 st.) anger att de inte kan svara.

Tillräckliga ekonomiska ramar	
-	"Tillräckliga ekonomiska ramar" kan finnas i och med att livsmedelskontrollen inte ska bekostas med skattemedel, men däremot är det viktigt att tillsätta de antal tjänster som krävs för att kunna genomföra den kontroll som företagen betalar för.
-	Den nya klassningen medförde en minskad "inkomst" och ingen stor korrigerings av avgiften har ännu skett.
-	Timtaxan täcker inte kostnaden för den årliga kontrollen efter den nya klassningen av livsmedelsanläggningarna även om timtaxan höjdes en del.

Fråga 57.1 Ger förvaltningschefen sitt stöd åt livsmedelskontrollen som ska utföras i kommunen?

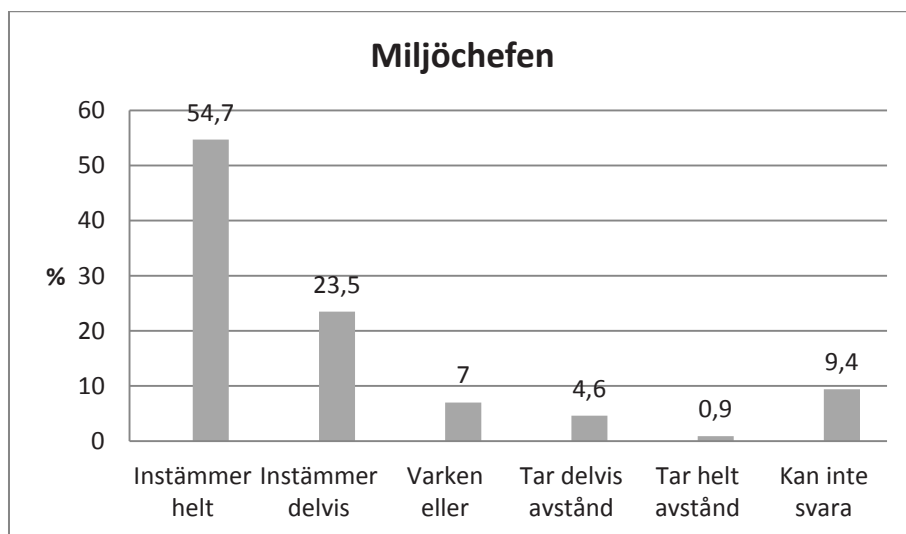

Figur 57.1: Förvaltningschefen ger sitt stöd åt livsmedelskontrollen (464 svar)

41,6 % (193 st.) instämmer helt. 22,4 % (104 st.) instämmer delvis. 14,7 % (68 st.) svarar varken eller. 5,0 % (23 st.) tar delvis avstånd. 2,2 % (10 st.) tar helt avstånd och 14,2 % (66 st.) anger att de inte kan svara.

Förvaltningschefen
<ul style="list-style-type: none"> - Vi har en förvaltningschef som också ansvarar för näringslivsfrågor (!) - Vår tillväxtchef är chef över livsmedelskontrollen och samtidigt chef över livsmedelskontrollens tillsynsobjekt. Detta rör till det. Speciellt i små kommuner. - Hos oss är förvaltningschef och miljöchef samma person (2 st.). - Förvaltningen delas vid årsskiftet då det bildas en separat miljö- och byggnadsförvaltning. - Förvaltningschefen är mest inriktad på bygg och exploateringsfrågor. - Tillhör en samhällsbyggnadsförvaltning, med miljö, plan och bygg. Känns alltför ofta som att miljö får stryka på foten för "utvecklingen" i kommunen. - Eventuellt en omorganisation p.g.a. förvaltningschef slutar - Vi tillhör en myndighetsavdelning under samhällsbyggnadsförvaltning - Vi är tre inspektörer på miljökontoret d.v.s. på vår enhet. Vi sköter oss själva kan man säga.

Fråga 57.2 Ger miljöchefen sitt stöd åt livsmedelskontrollen som ska utföras i kommunen?

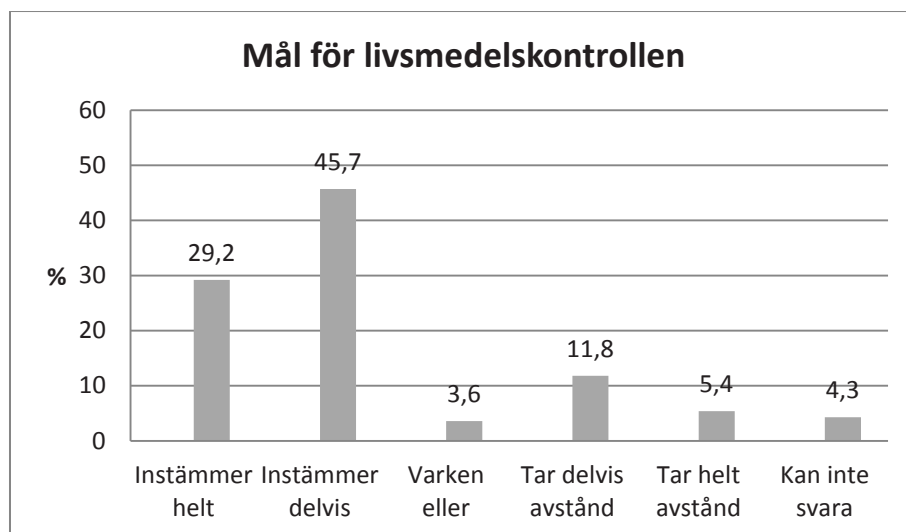

Figur 57.2: Miljöchefen ger sitt stöd åt livsmedelskontrollen (459 svar)

54,7 % (251 st.) instämmer helt. 23,5 % (108 st.) instämmer delvis. 7,0 % (32 st.) svarar varken eller. 4,6 % (21 st.) tar delvis avstånd. 0,9 % (4 st.) tar helt avstånd och 9,4 % (43 st.) anger att de inte kan svara.

Miljöchefen
- Vi har gemensam miljö- och byggnadsnämnd men separat miljökontor och stadsarkitektkontor.

Fråga 57.3 Klarar ni i organisationen att genomföra livsmedelsverkets uppsatta mål för livsmedelskontrollen?

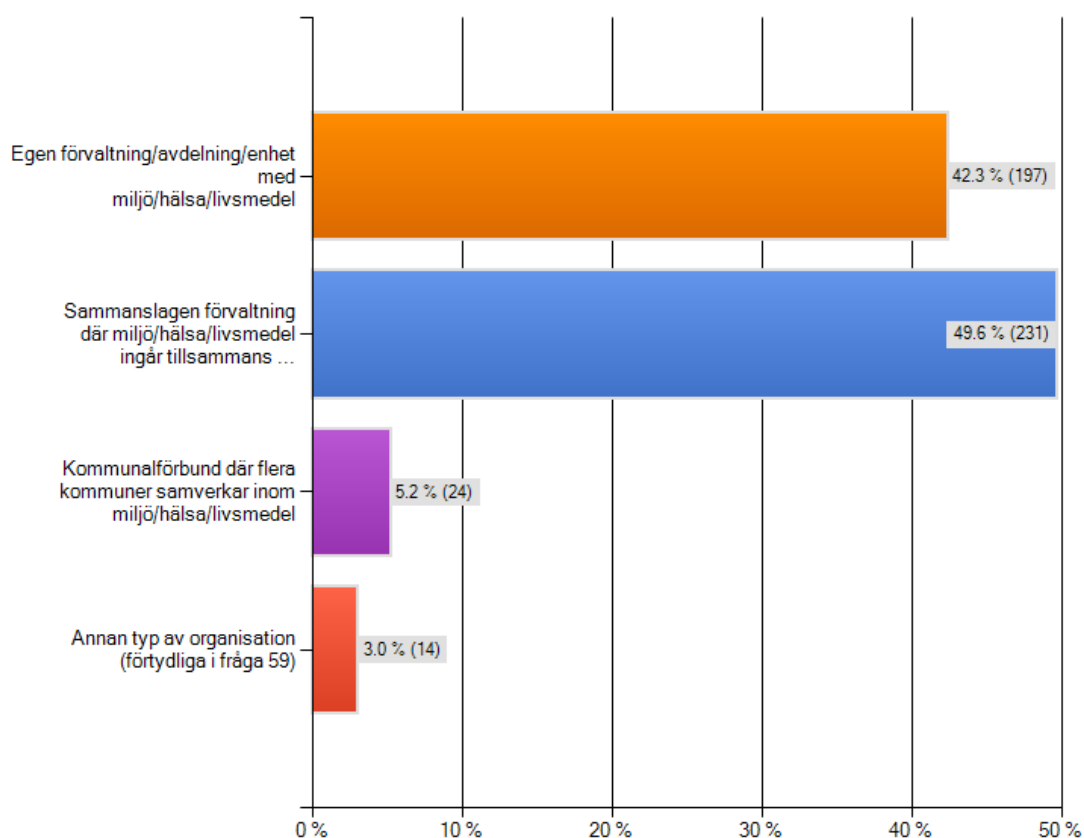

Figur 57.3: Vår organisation klarar att genomföra livsmedelsverkets uppsatta mål för livsmedelskontrollen (466 svar)

29,2 % (136 st.) instämmer helt. 45,7 % (213 st.) instämmer delvis. 3,6 % (17 st.) svarar varken eller. 11,8 % (55 st.) tar delvis avstånd. 5,4 % (25 st.) tar helt avstånd och 4,3 % (20 st.) anger att de inte kan svara.

Mål för livsmedelskontrollen
<ul style="list-style-type: none"> - Livsmedelskontrollen har släpat efter föregående år men i år har vi fått mer tid att hinna med alla inspektioner. - Det fungerar tillfredsställande - Tre småkommuner fått mycket bättre livsmedelskontroll i och med sammanslagningen. - Chefens bristande kunskap och/eller intresse för livsmedelskontrollen är ett problem - Ser helst att ansvaret för livsmedelskontroll går över till staten eftersom kommunerna i flera fall saknar professionell ledning av livsmedelskontrollen. - Vi är 4,3 heltider som delar på drygt 750 objekt. Själv ska jag göra drygt 100 besök för att kunna nå den nivå vi satt själva (indirekt via Livsmedelsverket). De som betalar 3 timmar får 1 planerat kontrollbesök, övriga får färre eller fler besök per år. Det känns hopplöst att hinna med detta då livsmedelsområdet är omfattande (kunskapsmässigt) samt att jag även arbetar med miljöfrågor. På avdelningen är arbetsbelastningen väldigt sned och det är bara vi som arbetar med livsmedelskontrollen som gemensamt kommit överens om arbetssätt och mål för kontrollen (kontrollområden, typ av kontroll och antal kontroller). - Det finns ett stort ointresse och kunskapsbrist hos cheferna som ser livsmedelskontroll som en underordnadfråga. - Utvecklingsarbete handlar ofta om hela miljökontoret. Vi på livsmedel har helt annan lagstiftning och förutsättningar. Det kan bli skevt. - Enheten är en sammanslagning av livsmedel och alkoholhandläggare - Vi har en miljöchef/förvaltningschef, dvs. en och samma person. För första gången verkar det som om vi klarar vår kontrollplan helt i år, tack vare att vi fått extra personal till livsmedelskontrollen. - Kommunerna är positiva till de resultat som vårt kommunalförbund visar upp. Ett av skälen till förbundsbyggnaden var just att vi skulle klara centrala mål för tillsynen.

Fråga 58 I vilken typ av organisationen ingår livsmedelskontrollen i din kommun?

Figur 58: Organisation som livsmedelskontrollen i vår kommun ingår i (466 svar)

Hälften av inspektörerna som har svarat på enkäten arbetar i en så kallad sammanslagen förvaltning där miljö- och hälsoskydd samt livsmedels ingår i en förvaltning tillsammans med andra verksamheter. Texten i sin helhet för alternativ ”blå stapel” (dvs. stapel räknat som nr. 2 uppifrån) i diagrammet är: Sammanlagd förvaltning där miljö/hälsa/livsmedel ingår tillsammans med andra verksamheter

Fyra av tio inspektörer arbetar där miljö- och hälsoskydd samt livsmedel är en egen förvaltning, avdelning eller enhet.

Tillsyn av miljö- och hälsoskydd samt livsmedel ska finnas för varje kommun men kan organiseras på olika sätt som vi kan se exempel på under fråga 59.

Fråga 59 Vilken typ av organisation om du har svarat "annan organisation" i fråga 58?
(39 svar)

Miljö & bygg
<ul style="list-style-type: none"> - Bygg och miljöavdelning - Bygg- och miljökontor - Bygg- och miljöförvaltning - Miljö- och byggförvaltning - Miljö- och byggnadsförvaltning - Miljö- och bygg (4 st.) - Miljö- och bygg samt plan (2 st.) - Miljö- och byggförvaltning där mätavdelning ingår - Byggenhet och bostadsanpassning - Miljö och hälsoskydd, bygg, stadsplanering - Plan & Bygg - Miljö, hälsa, livsmedel samt bygg

Samhällsbyggnad
<ul style="list-style-type: none"> - Samhällsbyggnadskontor som ligger under kommunstyrelseförvaltningen, men som har egen bygg- och miljönämnd. - Verksamhet miljö ligger under sektor samhällsbyggnad. Kommunen saknar sedan 2011 olika förvaltningar. - Samhällsbyggnadsförvaltning med miljö, bygg, VA, fastighet, miljö- och byggnadsnämnd resp. teknisk nämnd - Samhällsbyggnad - Samhällsbyggnadsförvaltning (2 st.) - Samhällsplaneringsförvaltning med VA. Därför separat nämnd en myndighetsnämnd och en samhällsplaneringsnämnd. Vi har en egen avdelning med miljö, hälsa, livsmedel och bygg. - Livsmedel ligger under miljöverksamheten som är en del av samhällsbyggnadssektorn. Samhällsbyggnadssektorn lyder under kommunchefen. Kommunen har inga nämnder utan kommunstyrelsen fattar beslut som är förberedda av olika utskott som inte är beslutsfattande i dagsläget. Många beslut ta på delegation från kommunstyrelsen av tjänstemän. - Vi tillhör Samhällsbyggnad där vi har en egen avdelning för tillsyn, ingen nämnd utan ett utskott. Kommer eventuellt inom snar framtid att slås ihop på tjänstemannanivå, ej politiskt, med en grannkommun. - Egen nämnd under samhällsbyggnadsförvaltning - Samhällsbyggnadsnämnd

Gränsöverskridande organisationer
<ul style="list-style-type: none"> - Kommunchefens sägs vara chef över miljöenheten då han avgör lönerna. - Ansvaret är delat mellan kommunstyrelsen och jävsnämnden. Vi har bara en förvaltning i kommunen - Kommunen har bara en förvaltning. Vi ingår i ett myndighetskontor: miljö, hälsa, livsmedel, bygg och trafik. - Alkoholhandläggare sitter med i vår organisation - Två kommuner som har gemensamt miljökontor - Två kommuner som slagit ihop miljö (inkl. hälsa och livsmedel) och bygg samt räddningstjänst - Gemensamt kontor och nämnd för 2 kommuner samt gemensamt kontor med alkoholhandläggare för 4 kommuner. - Sammanslagen förvaltning mellan två län och där tre kommuner samverkar. Fler enheter än

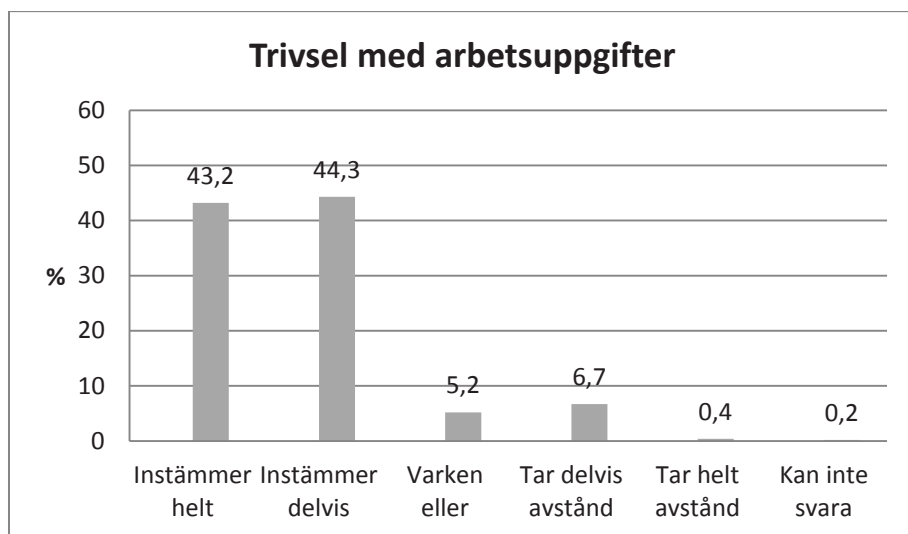
<p>bara miljö/hälsa/livsmedel.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gemensam miljönämnd för tre kommuner - Gemensam nämnd med tre kommuner för plan & bygg, kart & mät samt miljö - Gemensam miljö- och bygg för fyra kommuner - 4 kommuner som samarbetar. Alla inspektörer är dock anställda av en kommun.
--

Fokus på livsmedel
<ul style="list-style-type: none"> - Jag arbetar på en avdelning som endast arbetar med livsmedelskontroll. Vi är en avdelning på miljöförvaltningen.

3.12 Arbete och hälsa

Under enkätens tolfte tema har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor om arbete och hälsa. Det handlar till exempel om trivsel, utvecklingsmöjligheter, stress, konflikter, om man känner sig frisk eller sjuk av jobbet. Kommentarer från inspektörerna redovisas under respektive avsnitt.

Fråga 61.1 Trivs du bra med dina arbetsuppgifter som livsmedelsinspektör?

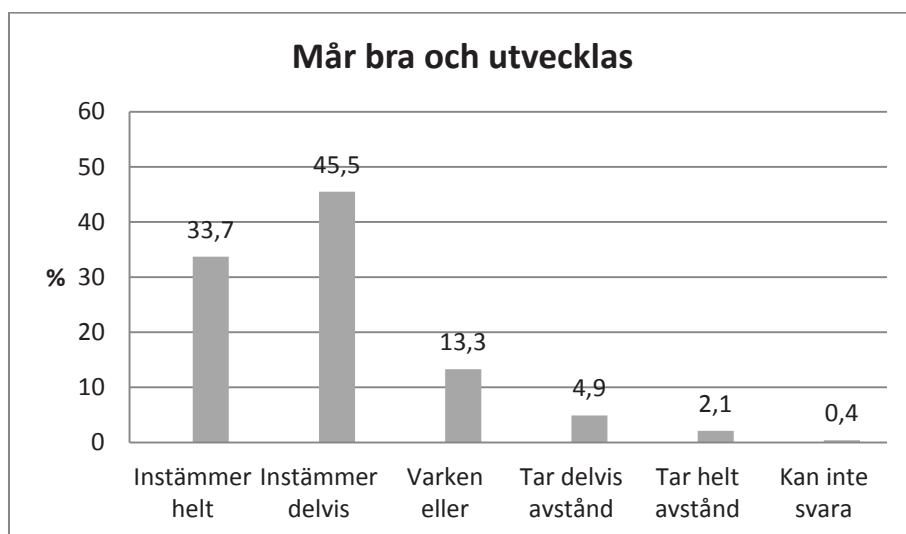

Figur 61.1: Jag trivs med mina arbetsuppgifter som livsmedelsinspektör (465 svar)

43,2 % (201 st.) instämmer helt. 44,3 % (206 st.) instämmer delvis. 5,2 % (24 st.) svarar varken eller. 6,7 % (31 st.) tar delvis avstånd. 0,4 % (2 st.) tar helt avstånd och 0,2 % (1 st.) anger att de inte kan svara.

Trivsel med arbetsuppgifter	
-	Torr luft och lite dålig städning på kontoret är det som brister. De stora fördelarna är bra kollegor & en chef som både ger förtroende, uppskattning och stöd.
-	Trivs bra på min arbetsplats och mina kollegor. Har mycket att göra men utan stress för det mesta. Saknar stöd uppifrån främst.

Fråga 61.2 Känner du att du mår bra och utvecklas av ditt arbete?

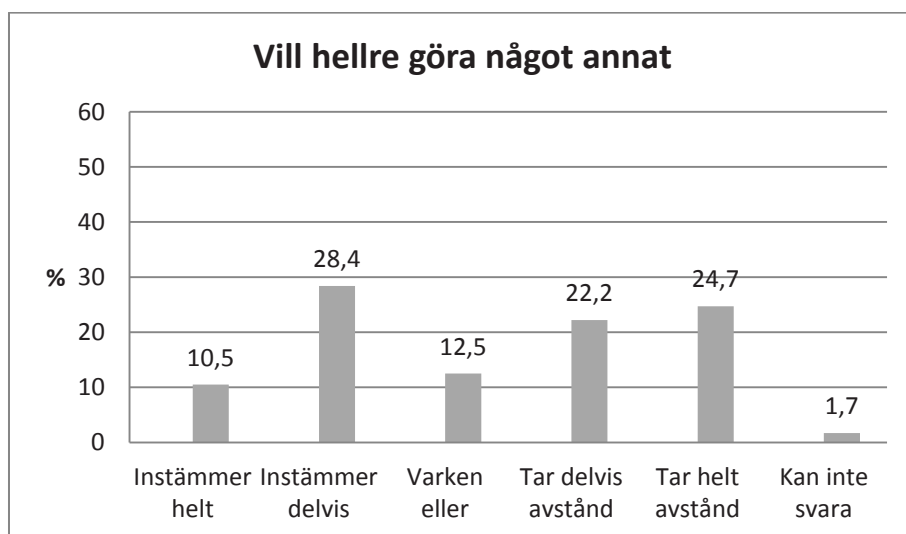

Figur 61.2: Jag känner att jag mår bra och utvecklas i mitt arbete (466 svar)

33,7 % (157 st.) instämmer helt. 45,5 % (212 st.) instämmer delvis. 13,3 % (62 st.) svarar varken eller. 4,9 % (23 st.) tar delvis avstånd. 2,1 % (10 st.) tar helt avstånd och 0,4 % (2 st.) anger att de inte kan svara.

Mår bra och utvecklas
-

Fråga 61.3 Skulle du hellre vilja arbeta med något annat än det du gör nu?

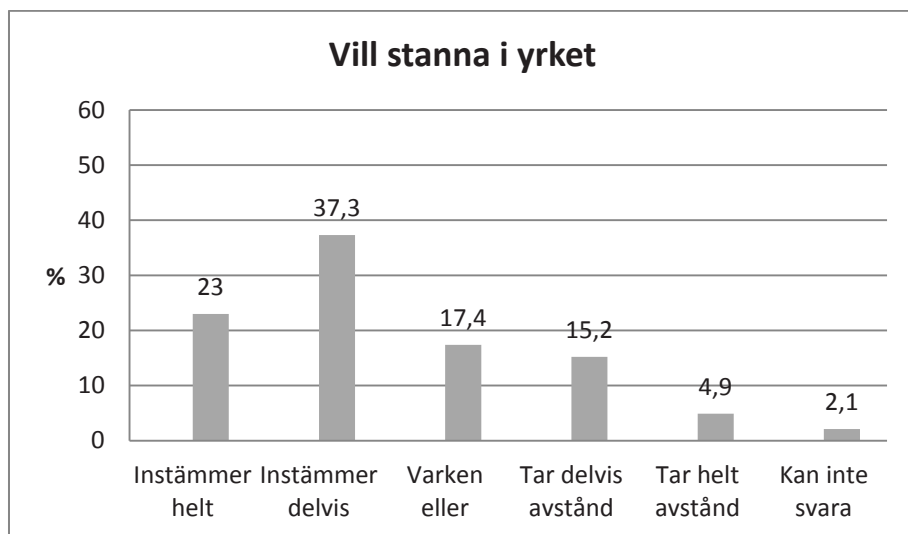
Figur 61.3: Helst skulle jag vilja arbeta med något annat än det jag gör nu (465 svar)

10,5 % (49 st.) instämmer helt. 28,4 % (132 st.) instämmer delvis. 12,5 % (58 st.) svarar varken eller. 22,2 % (103 st.) tar delvis avstånd. 24,7 % (115 st.) tar helt avstånd och 1,7 % (8 st.) anger att de inte kan svara.

Vill hellre göra något annat

- Jag har inte utsatts för hot men tycker att det är psykiskt jobbigt att fatta tuffa beslut vilket gör att jag ofta har sömnproblem och känner en stress. Jag tar ofta på mig de små verksamhetsutövare problem (ex att kontrollavgiften är för hög att de inte klara av att utföra saker lagstiftningen kräver mm). Att jobba med myndighetsutövning är inte min grej egentligen.
- Det är ett psykiskt påfrestande arbete där det verkligen gäller att ha god självkänsla, skilja på sig själv som privatperson och inspektör samt lämna jobbet på kontoret när man går hem. Annars blir man lätt stressad, nedstämd och får ont i magen av tanken av att gå till jobbet. Egentligen inte ett särskilt passande jobb för en person som mig själv som är ganska konflikträdd men jag ser det som en utmaning och ett ständigt arbete med att växa som person och utvecklas både privat och i min yrkesroll.
- Svårt att få uppskattning i detta yrke tyvärr.
- I och med att jag har en utbildning i miljö-och hälsoskydd så skulle jag vilja arbeta lite med det också. Det vill säga att jag skulle vilja ha en delad tjänst mellan livsmedel och hälsoskydd till exempel.
- Att jag har varit frisk beror inte på arbetsmiljön. Det beror på att jag vårdar min fysiska och psykiska hälsa på min fritid. Så länge jag har det bra privat (på fritiden) fungerar jag även på jobbet, men det är ingen bra arbetssituation. Jag uppfattas som obekväm när jag utför myndighetsutövning mot den egna organisationen.

Fråga 61.4 Vill du huvudsakligen vara kvar inom nuvarande arbetsområde i ditt fortsatta yrkesliv?

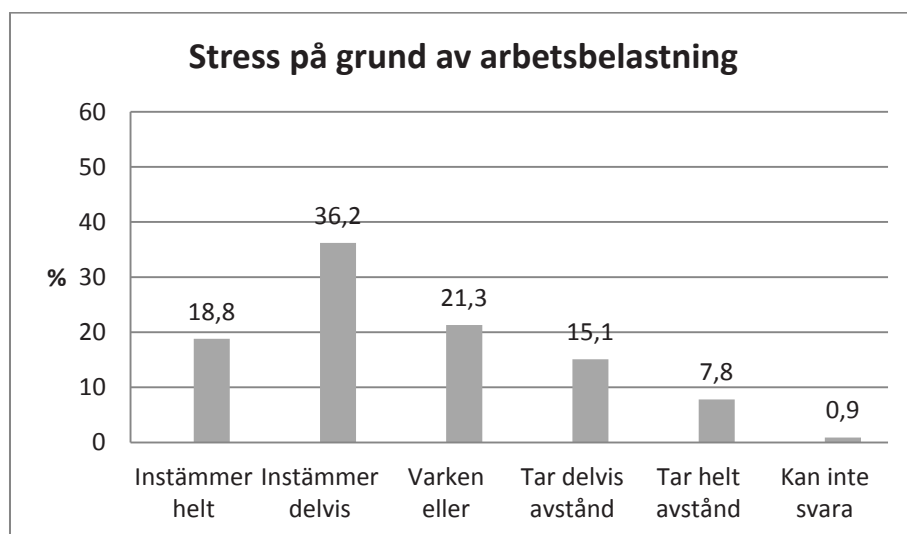

Figur 61.4: Jag vill huvudsakligen vara kvar inom nuvarande arbetsområde i mitt fortsatta yrkesliv (466 svar)

23 % (107 st.) instämmer helt. 37,3 % (174 st.) instämmer delvis. 17,4 % (81 st.) svarar varken eller. 15,2 % (71 st.) tar delvis avstånd. 4,9 % (23 st.) tar helt avstånd och 2,1 % (10 st.) anger att de inte kan svara.

Vill stanna i yrket
-

Fråga 61.5 Upplever du stress i ditt arbete på grund av hög arbetsbelastning?

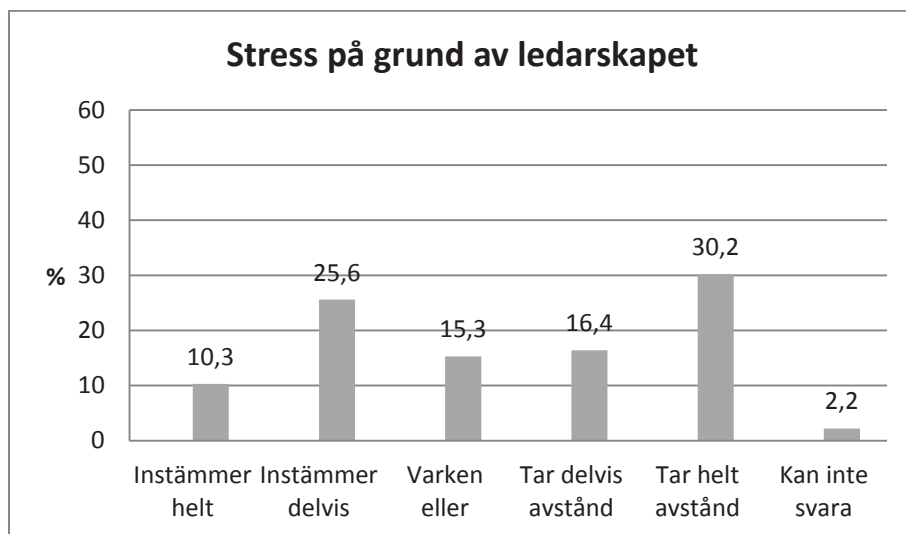

Figur 61.5: Jag upplever stress i mitt arbete på grund av hög arbetsbelastning (464 svar)

18,8 % (87 st.) instämmer helt. 36,2 % (168 st.) instämmer delvis. 21,3 % (99 st.) svarar varken eller. 15,1 % (70 st.) tar delvis avstånd. 7,8 % (36 st.) tar helt avstånd och 0,9 % (4 st.) anger att de inte kan svara.

Stress
<ul style="list-style-type: none"> - Stress symptom, känner av mage, huvudvärk. Svårt koppla av på fritiden. - Arbetsbelastningen och splittrade arbetsuppgifter leder till viss stress. Men jag trivs mycket bra på arbetsplatsen. - Jag har ofta sömnproblem och huvudvärk som försvinner när jag är ledig en längre period. - Upplever att jag är rätt stressad och upplevs nog av mina kollegor som en som sällan tar det lugnt. Att jag kan hantera mycket jobb och även stress beror mycket på att jag tränar en del och prioriterar att komma ut och motionera på luncherna. - Arbetsbelastningen (=det arbete som borde utföras av mig och mina närmaste medarbetare) är tidvis högre än vad som är möjligt men jag eller min chef är inte ensam ansvarig för att det blivit så eller för att lösa problemet. - För mycket att göra. Vi ligger efter i planeringen och har en stor kontrollskuld. Troligen kommer vi inte ha någon som arbetar heltid med livsmedel framöver eftersom kommunen måste spara pengar. De förstår inte att avgifterna som tas in måste användas till kontroll. - Jag har vart sjukskriven vid tre tillfällen. Till skillnad mot tidigare arbeten så har det varit tre veckor totalt. Normalt blir jag inte golvad av förkylningar men det känns som att jag drabbas mycket hårdare nu när jag väl blir sjuk och jag är ofta så slutkörd att jag inte orkar göra sådant som jag egentligen tycker är roligt på min fritid (vilket blir en negativ cirkel då jag behöver roliga aktiviteter för att orka med ett krävande arbete).

Fråga 61.6 Upplever du stress i ditt arbete på grund av brister i ledarskapet på arbetsplatsen?

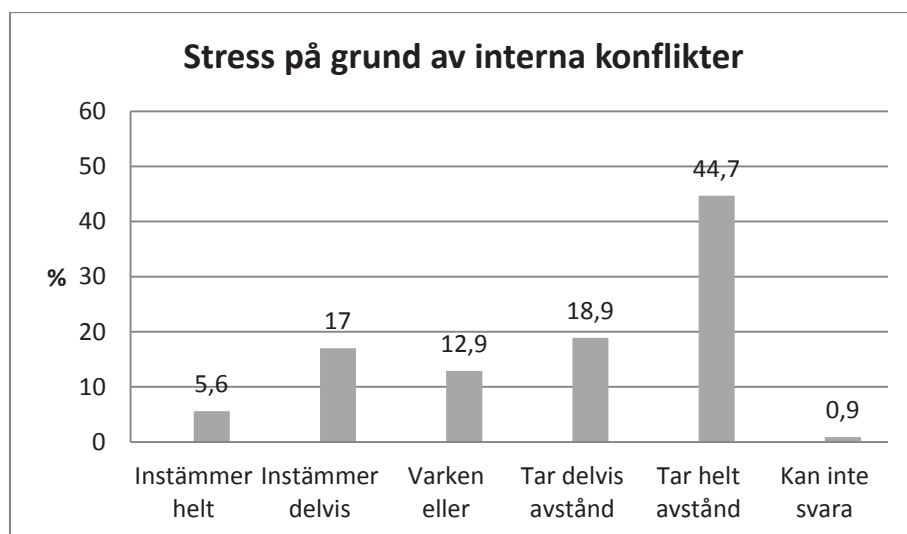

Figur 61.6: Jag känner stress på grund av brister i ledarskapet på arbetsplatsen (464 svar)

10,3 % (48 st.) instämmer helt. 25,6 % (119 st.) instämmer delvis. 15,3 % (71 st.) svarar varken eller. 16,4 % (76 st.) tar delvis avstånd. 30,2 % (140 st.) tar helt avstånd och 2,2 % (10 st.) anger att de inte kan svara.

Stress på grund av ledarskapet	
-	Med den gamla chefen som slutade för två år sen mår jag väldigt dåligt men var aldrig sjukskriven
-	Efter nio dagars sjukfrånvaro under en tremånadersperiod (varav fem dagar p.g.a. operation) kallades jag in på samtal med min chef gällande min höga sjukfrånvaro. Det påverkar hur jag mår och klarar mitt arbete. Efter det vågade jag inte stanna hemma längre. Går till jobbet även när jag är sjuk.
-	Jag trivs bra med kollegor, men upplever att ledarskapet inte fungerar bra.
-	Jag har tidigare haft ett dåligt ledarskap som var mycket stressande men har återfått glädjen i ett senare sammanhang.

Fråga 61.7 Upplever du stress i ditt arbete på grund av interna konflikter på arbetsplatsen?

Figur 61.7: Jag känner stress på grund av interna konflikter på arbetsplatsen (465 svar)

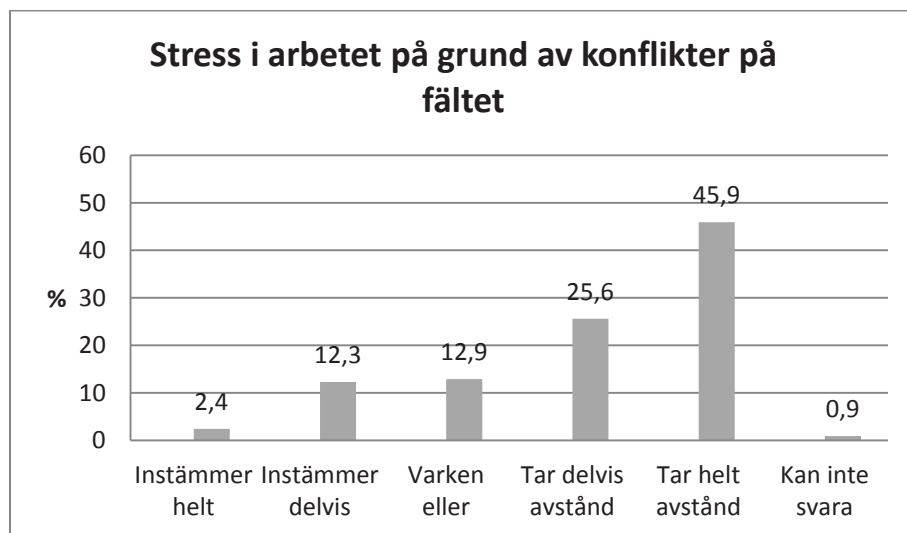
5,6 % (26 st.) instämmer helt. 17,0 % (79 st.) instämmer delvis. 12,9 % (60 st.) svarar varken eller. 18,9 % (88 st.) tar delvis avstånd. 44,7 % (208 st.) tar helt avstånd och 0,9 % (4 st.) anger att de inte kan svara.

Stress på grund av interna konflikter

- Interna konflikter kombinerat med privata svårigheter orsakade sjukskrivningen.
- Det finns en del besvärliga situationer där inspektörer tävlar om bästa tolkningen av en ibland idiotflexibel lagstiftning.
- Kraven på inspektörer som arbetar med livsmedelskontroll har ökat markant. På miljösidan gör var och en som man känner för (moralen styr). På livsmedelssidan känner vi en press att planera, rapportera, effektivt kontrollera och vara pålästa. Pressen skapar vi till mångt och mycket själva i och med att kontrollen varit ifrågasatt både i massmedia och från livsmedelsverket.
- Jag tror att det kan bli bra på arbetsplatsen. Det är svårt att svara på frågor kring ledarskap, stress och interna konflikter nu. Vi har haft en period med mycket trassel på grund av medarbetare som inte har gått ihop. Det påverkar enheten enormt. Jag kände mig inte drabbad personligen, men påverkades liksom de andra ständigt av den negativa energin som uppstod. Underbemanning och annat har bidragit till mycket stress varför det är svårt att veta om den planerade arbetsbelastningen är för hög normalt. Jag har inte fått en tillräcklig helhetsbild efter att arbetat i kommunen i 10 månader. Särskilt då jag började på enheten i en mycket rörig period.
- Har varit helt sjukskriven p.g.a. psykosociala arbetsmiljöproblem en stor del av senaste året, därefter halvtid sjukskrivning och fortfarande idag delvis sjukskriven
- De föregående två åren har vi haft mycket interna konflikter som lett till hög stress och nära att gå in i väggen. Det har även lett till att min astma blivit mycket sämre och jag var sjuk hela våren i allvarlig lungsjukdom. Konflikterna är nu lösta och vi har ett lugnare arbetsklimat.
- Intern konflikt på arbetsplats - kollega som inte gör tillräckligt = hög arbetsbelastning för mig.

- Det har varit oerhört mycket omorganisationer i hela kommunen både fysiskt (rumsförflyttningar) och i organisationen (förvaltningsstrukturer) och många chefer och medarbetare som slutat och börjat sedan hösten 2012. Sista halvåret har varit mer stressande än vanligt, men än så länge håller vi oss friska, fast det börjar kännas att man har gränser.

Fråga 61.8 Upplever du stress i ditt arbete på grund av konflikter ute på fältet vid kontrollbesök?

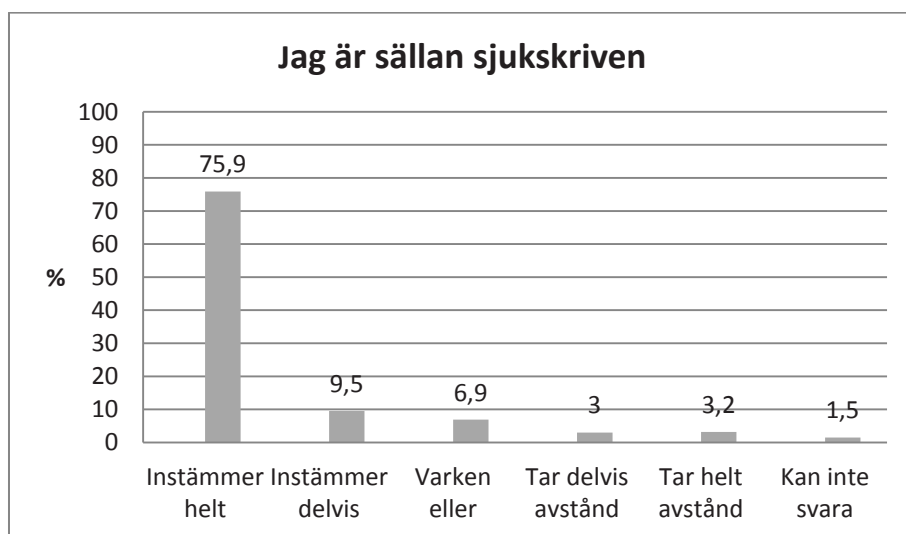
Figur 61.8: Jag känner stress på grund av konflikter på fältet (464 svar)

2,4 % (11 st.) instämmer helt. 12,3 % (57 st.) instämmer delvis. 12,9 % (60 st.) svarar varken eller. 25,6 % (119 st.) tar delvis avstånd. 45,9 % (213 st.) tar helt avstånd och 0,9 % (4 st.) anger att de inte kan svara.

Stress på grund av konflikter på fältet

- Livsmedelsverket hade i samband med en länsträff (det här var för några år sedan) lämnat ett tydligt budskap om att vi inspektörer måste våga ställa krav på lokalerna när de skulle omprövas vilket vi i kommunen gjorde. Jag blev i samband med detta uthängd i pressen av en företagarförening i kommunen och upplevde att jag fick mycket dåligt stöd av framförallt politikerna i kommunen. Ingen vågade uttala sig i pressen. Livsmedelsinspektörers arbetssätt (inklusive mitt) har ändrats mycket under de senaste åren, men vissa företagare hänger fast vid det "gamla" och jag får ofta höra att vi i kommunen ställer högre krav än andra, vilket jag inte alls tror stämmer. Däremot vågar vi driva de krav vi ställer, vilket kan vara en skillnad mot vissa av våra grannkommuner.
- Överhuvudtaget talas om olika åtgärder etc. som ska krävas och ganska lite om normalt intresse och respekt för personer som man möter, vilket är själva kärnan för att lyckas i allt kontrollarbete. Sedan ska det givetvis också till att kunna och förstå vilka risker som finns. Men också hur man (pedagogiskt) förklarar för företagen riskerna och företagens skyldigheter.
- Ibland har vi påfrestande kontakter vid kontrollbesök. Arbetsklimatet på kontoret är dock bra och detta hjälper att bearbeta de påfrestande kontakterna på fält.

Fråga 61.9 Är du sällan sjukskriven?

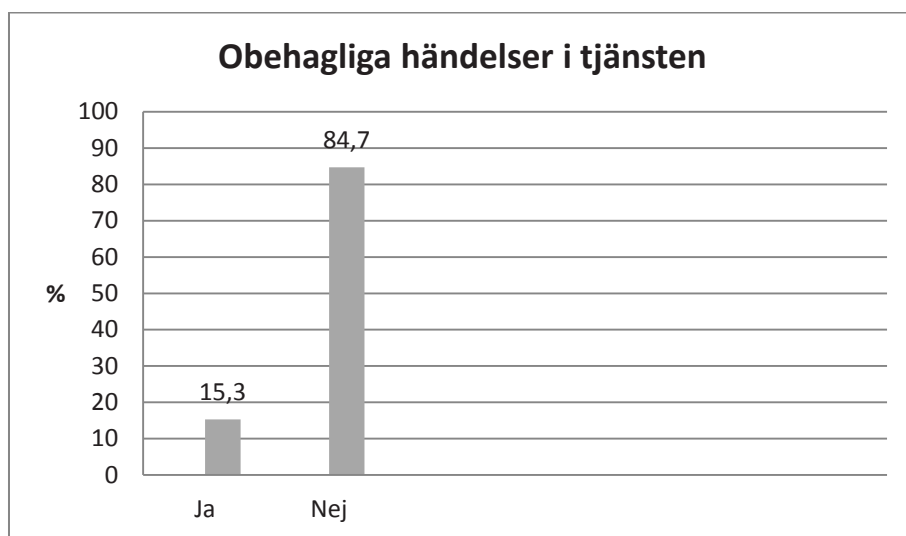

Figur 61.9: Jag är sällan sjukskriven (464 svar)

75,9 % (352 st.) instämmer helt. 9,5 % (44 st.) instämmer delvis. 6,9 % (32 st.) svarar varken eller. 3,0 % (14 st.) tar delvis avstånd. 3,2 % (15 st.) tar helt avstånd och 1,5 % (7 st.) anger att de inte kan svara.

Jag är sällan sjukskriven
-

Fråga 62 Har du varit med om obehagliga händelser i tjänsten som livsmedelsinspektör som även lång tid efteråt på ett negativt sätt påverkar hur du mår och klarar ditt arbete?

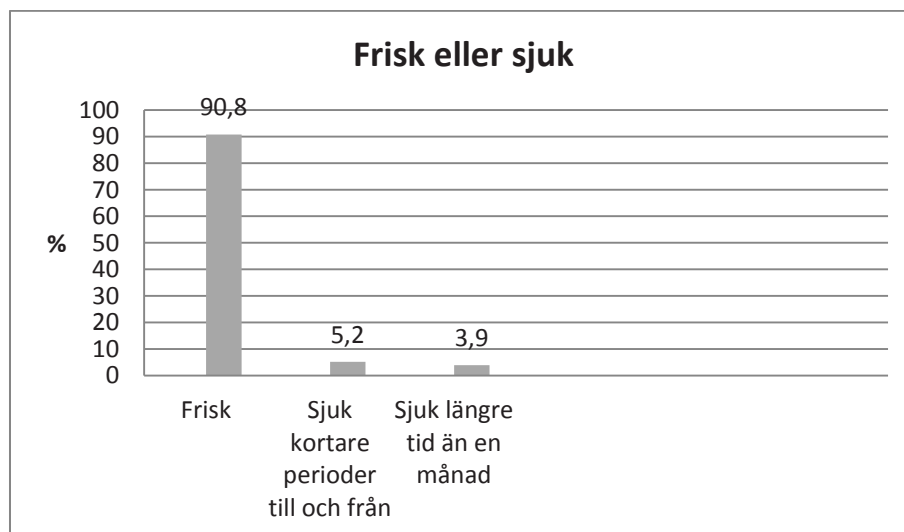

Figur 62: Jag har varit med om obehagliga händelser i tjänsten som lång tid efteråt påverkar mig på ett negativt sätt (465 svar)

15,3 % (71 st.) svarar ja, 84,7 % (394 st.) svarar nej.

Obehagliga händelser i tjänsten
<ul style="list-style-type: none"> - Mitt svar om jag varit med om obehaglig händelse som påverkar mig lång tid efteråt menar mitt svar inte situationer med våld eller liknande som togs upp tidigare under enkäten utan kanske mer att en själva stämningen och tonen under en inspektion varit obehaglig vilket påverkat mig. - Vissa händelser kan ge obehag om man grubblar för mycket. Vågade t.ex. inte resa bort från lägenheten en helg utan att ha någon bo där ifall något skulle hända. Någon gång inbillat mig att någon bevakat min lägenhet från en bil. - Vad menas med lång tid? Har varit med om en händelse som det tog 3-4 månader för mig att bli av med upplevelsen. Men samtidigt känner jag mig starkare i min yrkesroll. - Har tidigare varit sjukskriven för händelser i arbetet.

Fråga 63 På grund av arbetsmiljön på ditt arbete har du varit frisk eller sjuk under senaste året?

Figur 63: På grund av arbetsmiljön på mitt arbete har jag under senaste året varit (458 svar)

90,8 % (416 st.) anger frisk. 5,2 % (24 st.) anger sjukskriven kortare perioder till och från. 3,9 % (18 st.) anger sjukskriven under längre period än en månad

Frisk
<ul style="list-style-type: none"> - Har varit sjukskriven 2 dagar totalt de senaste 5 åren - Har enbart arbetat här i 2 månader. Innan det var jag arbetslös. - Jag har varit föräldraledig senaste året och nyss kommit tillbaka. - Har bara varit sjuk typ förkylning. Samt en operation.

Sjukskrivning
<ul style="list-style-type: none"> - Varit förkyld två gånger i år. Första gången var 75 % av alla i huset hemma samtidigt samma 2-4 dagar. - Inget värre än hemma förkyld p.g.a. smittad av kollega med hög sjuknärvaro. - Har varit sjuk men på grund av förkylningar inte arbetsmiljön. - Sjukskriven p.g.a. nackbesvär som i och för sig kan förvärras av tillfällig stress. - Är sjukskriven 25 % p.g.a. sviter från min tidigare arbetsplats - Sjukskriven 5 månader p.g.a. depression.

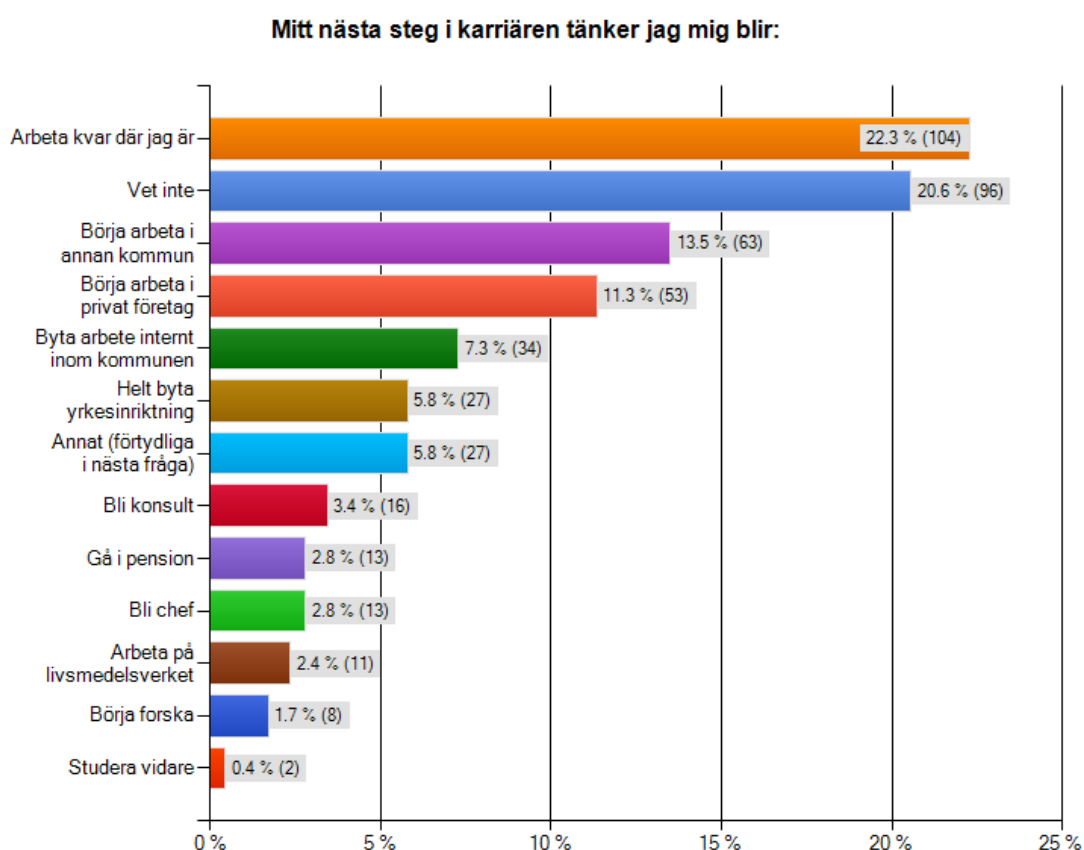
Inte helt bra
<ul style="list-style-type: none"> - Har inte hunnit arbeta inom yrket så länge ännu. Har varit sjuk ett par gånger men gått till jobbet ändå men har också varit hemma då jag var sjuk. Har även varit sjuk då jag haft semester utan att anmäla att jag varit sjuk utan tagit ut semester ändå. - Frisk kan ju innebära att man inte är sjukskriven, men ändå inte mår särskilt bra. - Har mått ganska dåligt emellanåt bl.a. högt blodtryck, men ändå jobbat på och inte sjukskrivit mig. - Inte frisk men inte heller sjukskriven. - Jag har haft/har problem med nacke/axlar p.g.a. dåligt utformad arbetsplats, men inte varit sjukskriven p.g.a. detta. - Har problem med värk och spänningar i axlar nacke rygg som kan ha med jobbet att göra, men kan även vara annat.

- Om den fysiska eller psykiska arbetsmiljön är dålig betyder inte det i sig att man är mer sjuk. Hur symptomen yttrar sig är personrelaterat och kan säkerligen även kopplas till privatlivet, sociala skyddsnätet och andra ventiler.

3.13 Karriärplanering

Under enkätens trettonde och tema ”karriärplanering” har livsmedelsinspektörerna svarat på frågor om nästa steg i karriären, hur de rekryterades till tjänsten och vilket stöd de har för att kunna utveckla sig i arbetet.

Fråga 65 Vilket blir ditt nästa steg i karriären?

Figur 65: Mitt nästa steg i karriären tänker jag mig blir... (467 svar)

Vanligast är att inspektörerna vill arbeta kvar där de är. Näst vanligast är att inspektören inte vet vilket nästa steg i karriären skulle kunna vara. På tredje plats anges börja arbeta i en annan kommun.

Fråga 66 Vilket önskar du blir ditt nästa steg i din karriär (om du har svarat "annat" i fråga 65) (47 svar)

Arbeta kvar där jag är
<ul style="list-style-type: none"> - Vill bli så bra som möjligt på det jag gör nu innan jag går vidare - Arbeta kvar där jag är eller gå tillbaka till ett arbete i ett privat företag inom livsmedelsindustrin - Flera av påståendena under fråga 65 stämmer, men den absolut närmsta framtiden blir det att jobba kvar. - I första hand vill jag utvecklas och lära mig yrkesrollen så att jag kan bli en skicklig livsmedelsinspektör. - Är ny på tjänsten och inom yrket och har nyligen bytt karriär/sida. - Vet inte riktigt, trivs bra men kan tänka mig annat. Är förmodligen mer öppen för att byta inom några år. - Arbeta kvar där jag är till att börja med, men om några år det inte omöjligt att jag söker mig vidare. - Arbeta kvar där jag är men utvecklas. - Jag vill stanna kvar där jag är men har bara arbete fram till slutet av 2013. Därefter kommer jag säkert bli av med tjänsten då livsmedelsverket kommer ta alla 853 anläggningar och det betyder ca 70 timmar försvinner. Många anläggningar/objekt/livsmedelsföretag kommer att omplaceras till erfarenhetsklass A och då försvinner timmar. - Är vikarie, vill gärna fortsätta men det är svårt att få jobb i den här regionen. - Utvecklingsmöjligheterna karriärmässigt är nog inte så stora om man inte vill byta helt. Man MÅSTE ju kunna sitt jobb och göra det bra redan i jobbet. Men man kan utvecklas och bli ännu bättre ändå, i jobbet. - Arbeta kvar de närmaste åren, därefter privat om förändring fortfarande känns aktuellt. - Jag vill arbeta kvar där jag är nu och fördjupa mig vidare i arbetet på kommun och som inspektör. Det kommer jag att göra tills jag känner mig färdig med det, om jag gör det. Jag tror att jag kommer att söka mig vidare till ett privat livsmedelsföretag när jag känner att jag behöver utmanas vidare. Det kan nog dröja några år och jag kan ändra mig på vägen.

Vet inte
<ul style="list-style-type: none"> - Funderar på att någon gång i livet byta spår, lite på skoj kan jag säga att det vore kul att jobba med nåt som bara gör människor glada, typ baka tårter :-) - Fast jag trivs i stor utsträckning väldigt bra med mitt jobb. - Om ett "toppenjobb" dyker upp skulle jag gärna byta jobb, men jag vet inte vad ett "toppenjobb" skulle vara... - Svårt att veta just nu, är nykär i en kvinna som bor 60 mil från min hemort...

Börja arbeta i annan kommun
<ul style="list-style-type: none"> - Byta arbetsort, men har gärna samma yrke. Företag eller kommun spelar inte så stor roll. - Om jag skulle byta skulle jag byta för att slippa pendla. - Mitt nästa steg är att söka jobb i en annan kommun för att därmed få närmare till arbetet. - Börja arbeta närmare hemmet.

Börja arbeta i privat företag
<ul style="list-style-type: none"> - Arbeta med kvalitetsfrågor på större livsmedelsföretag (kvalitetssäkrare).

Byta arbete internt inom kommunen
<ul style="list-style-type: none"> - Kan bli både byta yrke och göra annat inom kommunen samt delvis stanna där jag är. Jobbar halvtid men vill utöka men inte som inspektör. - Arbeta inom VA (VA-ingenjör alt. processingenjör) - Vara kvar men gå ner i arbetstid för annan syssla. - Arbeta med miljöfrågor - Jag vill gärna jobba med miljöfrågor vilket är det som jag är utbildad till. - Miljö- och hälsoskyddsinspektör - Provtagare - Hälsoskyddsinspektör, tobak- och alkoholhandläggare - Alkoholhandläggare

Helt byta yrkesinriktning
<ul style="list-style-type: none"> - Om jag i framtiden byter jobb kommer det troligen bli inom ett helt annat område. Har i drygt 30 år arbetat med livsmedelsfrågor och är delvis mätt på det. - Skulle vilja göra något annat, men vet inte vad. - Mina steg i karriären handlar nog kanske mer om att lära mig nya saker på fritiden och att känna att jag kan utvecklas där. Skulle jag byta jobb skulle det vara till något som inte är ett kontorsjobb och ett jobb utan byråkrati.

Annat
<ul style="list-style-type: none"> - Länsstyrelsen - Öppna eget - Arbeta deltid och starta eget företag - Starta eget - Eventuellt har jag ett annat koncept i ”må-bra branschen” men vågar inte satsa helt på detta. - Eventuellt starta eget om några år.

Bli konsult
<ul style="list-style-type: none"> - Arbete med certifieringar, revision mot ex BRC, ISO 22000

Gå i pension
-

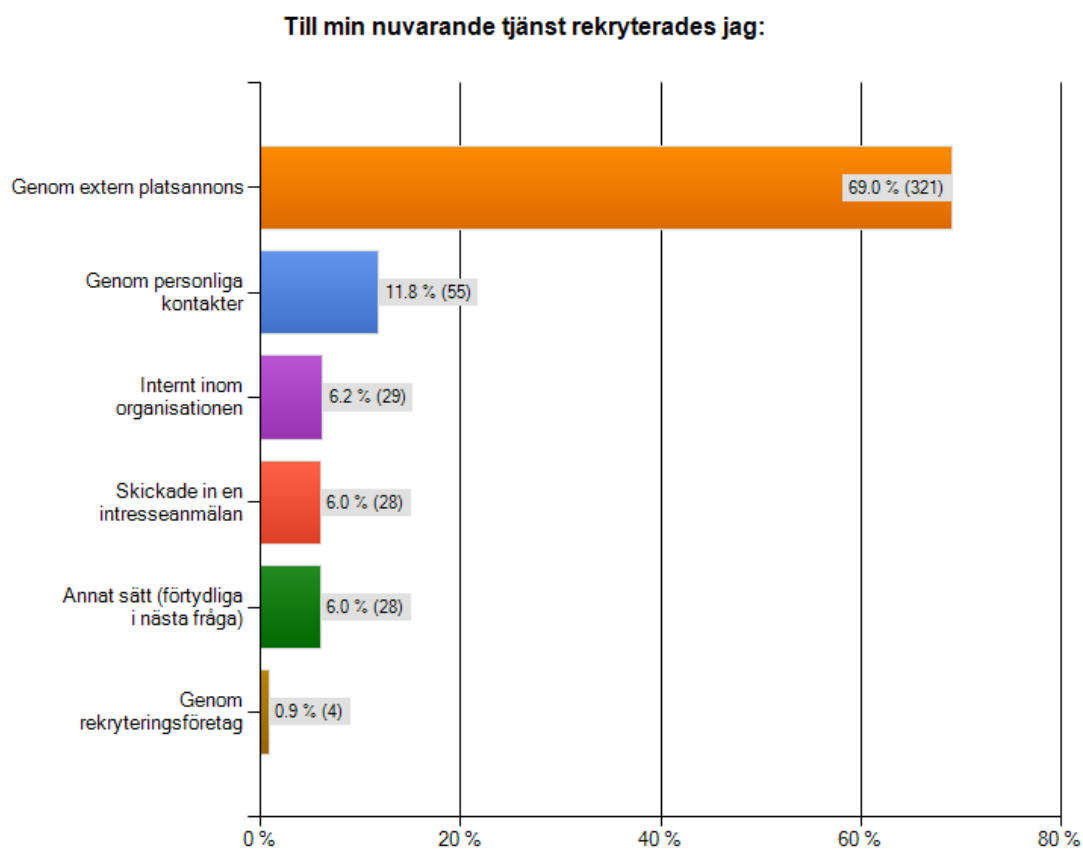
Bli chef
<ul style="list-style-type: none"> - Förvaltningschef

Arbeta på livsmedelsverket
<ul style="list-style-type: none"> - Jag vill fortsätta att jobba med livsmedel men på en högre nivå som på livsmedelsverket, europeisk myndighet eller FAO. - Samordnande roll för livsmedelskontrollen i Sverige - Jag vill använda min kompetens till att förändra och förbättra. Jag ser mig som en ”senior adviser” inom livsmedelsområdet på ett större företag exempelvis ICA, eller inom administration som Sveriges kommuner och landsting, lantbruksdepartementet eller SLV. - Kan tänka mig nya uppgifter inom kommunen, livsmedelsverket, jordbruksverket, något helt annat samt att gå tillbaka till tidigare arbete. Helst en blandning.

Börja forska
<ul style="list-style-type: none"> - Jag skulle vilja jobba med djurskydd (hos länsstyrelse eller jordbruksverket) vilket jag är utbildad till, och så skulle jag vilja studera vidare för att på sikt kunna forska inom djurskydd.

Studera vidare
<ul style="list-style-type: none"> - Tillfälligt tjänstledig, har flyttat till USA 1-2 år Planerar att vidareutbilda mig under tiden min man jobbar här. Riktning inte riktigt klar ännu läser lite "chefskurser" som ekonomi och ledarskap men även gränsande ämnen mot hälsa och nutrition. Vet inte vad gör med detta sedan när jag kommer hem igen. Till en börja med kommer jag återgå till min tjänst som livsmedelsinspektör vilket jag trivs bra med så länge jag får utvecklas.

Fråga 67 **På vilket sätt rekryterades du till din nuvarande tjänst?**

Figur 67: Till min nuvarande tjänst rekryterades jag... (465 svar)

Allra vanligast är att kommunerna rekryterar inspektörer genom att annonsera lediga tjänster i extern platsannons. På andra plats kommer personliga kontakter. Tredje vanligast är att byta tjänst internt inom organisationen.

Fråga 68 Jag rekryterades på följande vis (om du svarat "annat sätt" i förra frågan)
(39 svar)

Genom extern platsannons
<ul style="list-style-type: none"> - Sökte en tjänst på kommunen inom miljö- och hälsoskydd men blev erbjuden en tjänst som livsmedelsinspektör. - Hittade tjänsten under "lediga tjänster" på kommunens hemsida.

Genom personliga kontakter
<ul style="list-style-type: none"> - Fick börja vikariera efter praktiken och fick tillsvidare-anställning efter drygt ett år. Har dock ingen examen eftersom jag fick jobb innan jag skrivit mitt examensarbete. - Blev tillfrågad om jag var intresserad av att byta till nuvarande kommun. - Blev tillfrågad av förvaltningschefen direkt, utan att det var någon annonsering om tjänsten. - Hade tidigare sökt jobb på förvaltningen och när behövde anställa någon på vikariat/visstidsanställning blev jag tillfrågad. - Söktes upp av chefen. Hade varit på intervju med annan chef 1 år tidigare. - Blev tillfrågad av dåvarande chef när tjänsten skulle inrättas. - Började med praktik, gjorde sedan mitt examensarbete här och fick därefter anställning. - Fick frågan bara två veckor efter jag tagit examen, om jag kunde hoppa in med kort varsel på ett tillfälligt vikariat på en tjänst, medan man rekryterade en ny ekolog. Hade gjort examensjobb med en av handledarna på arbetsplatsen och fick därför frågan. - Gjorde examensjobb i grannkommunen där miljöchefen tipsade om att nuvarande kommun behövde vikarie. Skickade in CV m.m. och fick jobbet. - Skrev examensarbete och fick min första fot in. - Sökte inriktning på mitt examensarbete - fick jobb =) - Jag pratade med inspektören i ett annat ärende och blev erbjuden att arbeta här. - Jag ringde upp och frågade om de behövde en sommarjobbare och fick sedan tillsvidareanställning. - Var på intervju på en kommun. Fick inte tjänsten där, men en grannkommun sökte personal, så första kommunen rekommenderade mig. - Blev ombedd att söka av en som kom ihåg mig från en tidigare intervju. - Personlig kontakt eftersom jag arbetat som vikarie på kontoret tidigare samt arbetat i grannkommunerna. - Blev uppringd av chefen och uppmanades söka jobbet. - Praktikant - Jag hade praktiserat på kommunen och de ringde mig när det blev en tjänst ledig. - Praktikplats - I min utbildning hade jag förlagd praktik på miljökontoret och fick sedan en tjänst där. - Tidigare praktikplats på arbetsplatsen gjorde att jag fick erbjudandet. - Praktiken - Hade gjort praktik här och blev uppringd ett år senare när de sökte en person för ett kortare projektjobb. Sen blev det vikariat för barnlediga m.m. och efter något år en fast tjänst. - Praktiserade först och blev kvar. - Praktik på kontoret, visade intresse och sa att jag ville jobba. Kortare projekt, korttidsanställning och efter 4-5 år anställning. - Hade jobbat där tidigare på ett vikariat och sökte där igen.

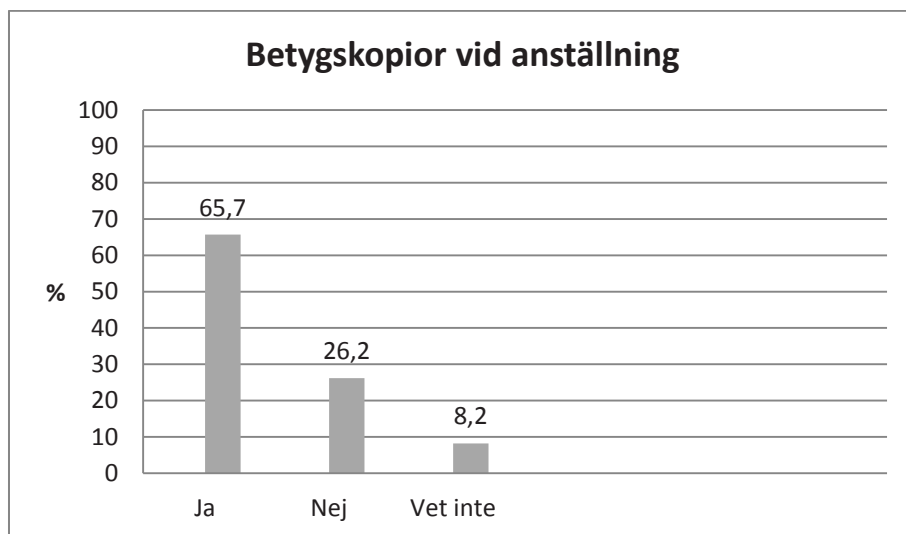
Internt inom organisationen
<ul style="list-style-type: none"> - Praktik, sommarjobb, vikariat, vikariat... rekryterades internt inom organisationen - Var först vikarie, jag var tjänstledig från jobb i annan kommun. - Jag hade varit vikarie/viss tidsanställning för arbetsanhopning i nästan 2 års tid, men fick ändå söka "min egen tjänst". - Började som trainee, fick vikariat som ledde till tillsvidareanställning. - Har haft praktik och vikariat innan jag fick fast tjänst.

Skickade in en intresseanmälan
-

Annat sätt
<ul style="list-style-type: none"> - Jag blev övertalig i kommunen. Tog tag i det och började utbildning som leder till en magisterexamen som miljöinspektör. Innan jag hade läst halva kursen blev jag erbjuden ett vikariat som jag inte kunde tacka nej till. Tänker avsluta utbildningen när vikariatet går ut. - Min man bytte arbetsplats och jag följde med och hoppades att det skulle bli en plats till mig här. Var arbetslös någon månad innan det löste sig. - Kontakt via arbetsförmedlingen - Genom arbetsmarknadspolitiska metoder/insatser ersatte jag "friårsledig". - Efter arbetslivsinriktad rehabilitering/praktik blev jag tillsvidareanställd.

Genom rekryteringsföretag
-

Fråga 69 I samband med att du anställdes lämnade du då in kopior på genomgångna utbildningar och examina till din arbetsgivare?

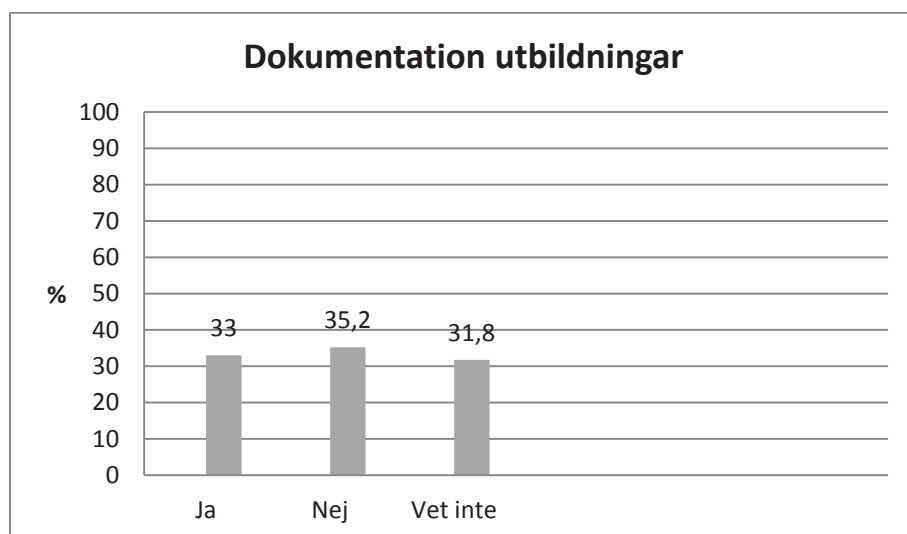
Fråga 69: Betygskopior inlämnade till arbetsgivaren (466 svar)

65,7 % (306 st.) svarar ja, 26,2 % (122 st.) svarar nej och 8,2 (38 st.) svarar ”vet inte”.

Minst en av fyra har inte lämnat betygskopior i samband med anställning.

Betygskopior vid anställning	
-	Jag lämnade på eget initiativ in kopia på examensbevis. Arbetsgivaren frågade inte om detta.

Fråga 70 För din arbetsgivare kontinuerligt dokumentation (utbildningskort) där det framgår vilka kompetenshöjande utbildningar du har deltagit i?

Fråga 70: Dokumenterar arbetsgivaren vilka kompetenshöjande utbildningar du har deltagit i?
(466 svar)

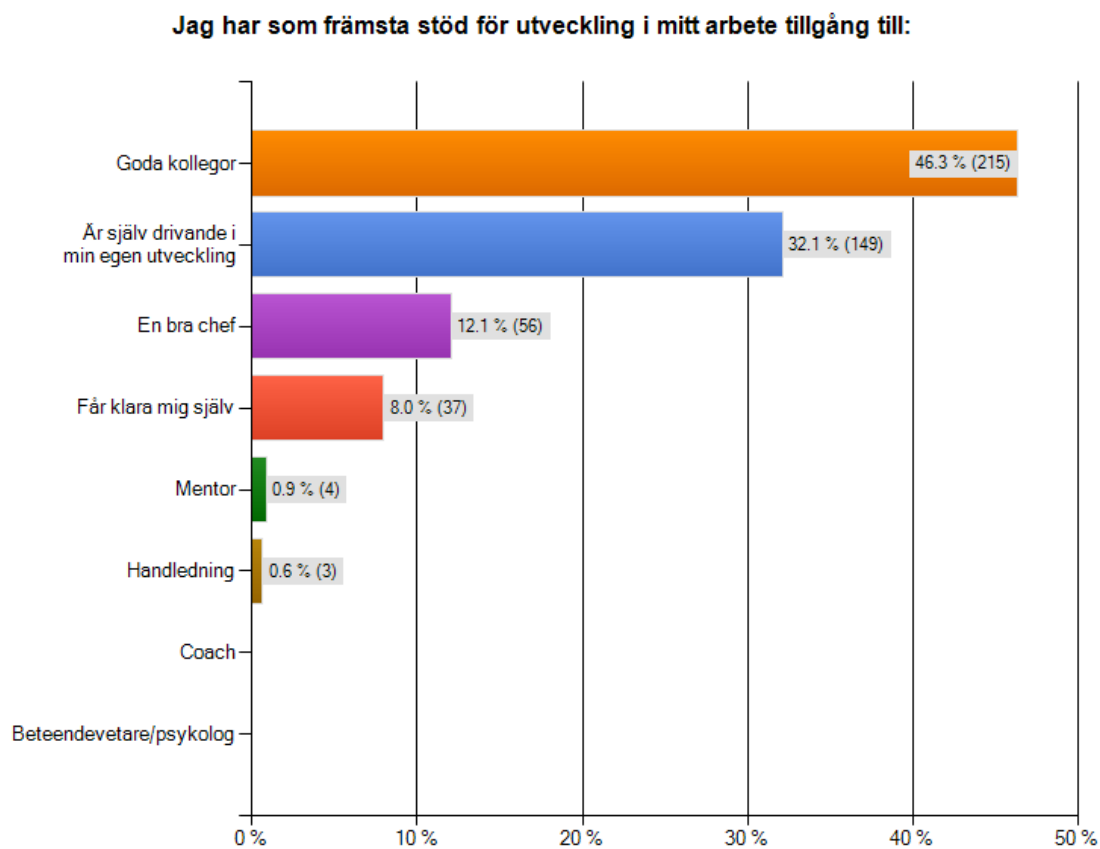
33,0 % (154 st.) svarar ja, 35,2 % (164 st.) svarar nej och 31,8 (148 st.) svarar ”vet inte”.

En tredje del svarar att arbetsgivaren dokumenterar genomförda kompetenshöjande utbildningar. En tredjedel svarar att av arbetsgivarna inte dokumenterar.

En tredjedel uppger att det är oklart om arbetsgivarna dokumenterar.

Dokumentation av kompetenshöjande utbildningar
<ul style="list-style-type: none"> - Vi skriver själva i Exceldokument, tillsammans med tidsrapportering, när vi gått utbildningar och på så vis dokumenteras det. - Vi dokumenterar själva de utbildningar vi går i gemensamt Exceldokument. - Arbetsgruppen livsmedel skriver själva in vilka kurser som man varit på i ett dokument. - Vi medarbetare för kontinuerlig dokumentation där det framgår vilka kompetenshöjande utbildningar vi har deltagit i. - Ska man ha dokumentation över utbildningar man deltagit i får man ordna det själv. Vilket jag har gjort. - Min chef uppmuntrar oss till att själva föra bok över de kompetenshöjande insatser som vi genomgår. I rutinen för "kompetensinventering och kompetensutvecklingsplan" som jag tagit fram inför länsstyrelsens revision av kommunen står det att inspektörer ska uppdatera sin kompetensförteckning efter varje genomförd utbildning. När rutinen togs fram var det chefens vilja att detta skulle gälla alla anställda, men så här 3 år efteråt har endast vissa delar av livsmedelspersonalen tagit till sig uppgiften. - Vet inte, men troligtvis dokumenteras inte utbildningar som jag går.

Fråga 71 Vem är främsta stöd för utveckling i ditt arbete?

Figur 71: Jag har som främsta stöd för utveckling i mitt arbete tillgång till... (464 svar)

Kollegorna är viktiga för inspektörerna. Resultatet visar att få inspektörer har tillgång till handledning.

Fråga 72 **Här kan du skriva egna kommentarer som berör avsnittet "karriärplanering"**
(45 svar)

Kollegor
<ul style="list-style-type: none"> - Jag trivs oerhört bra med kollegorna på avdelningen. De är som vitamininjektioner varje dag, och har fått mig att trivas bra i min roll som livsmedelsinspektör, trots att det inte alls var ett yrke jag tänkte mig jobba inom långsiktigt. Jag har lärt mig mycket om människor och om mig själv i mitt arbete som livsmedelsinspektör. Jag har lärt mig att jag är självgående och drivande, vilket fått mig att må bra. Jag tror dock inte att jag kommer vilja jobba så många år till som livsmedelsinspektör, jag har ganska mycket åsikter och uppfattningar om hur vi borde utveckla yrket, alternativt att jag byter mot ett mer hälsoinriktat yrke (som jag utbildat mig till i grunden). - Stöd för utveckling i arbetet är en kombination av mycket bra kollegor samt får klara mig själv! - Det är flera faktorer, kollegor, egen inläsning och utveckling och chefen. - Bra arbetsplats - Vi är åtta engagerade inspektörer på livsmedelsavdelningen vilket innebär att vi diskuterar väldigt mycket och lär av varandra. När vi får bedömningsproblem diskuterar vi oss alltid fram till bra lösningar. Det är en väldigt utvecklande miljö. Givetvis har vi också våra nätverk externt. - Jag har stöd av goda kollegor men hade velat kryssa alternativ flera på fråga 71. - Försöker lägga tid på att nätverka mer med andra kommuner - Jag trivs som inspektör och fortsätter gärna med det om jag inte får tillfälle att bli miljöchef. Jag har god kontakt med kollegorna i grannkommunen, förutom min kollega inom miljö- och hälsa. - Kolleger tipsar och peppar varandra att gå utbildningar, annars är det upp till mig själv att söka utbildningar. - Problemet i branschen är att de som är erfarna och duktiga inte söker sig vidare till livsmedelsverket. Därför tycker då också många inspektörer att livsmedelsverket tar konstiga beslut. - Kollegor är inte alltid bäst, vi behöver livsmedelsverket för att ha kvar fötterna på jorden.
Är själv drivande i min egen utveckling
<ul style="list-style-type: none"> - Eftersom vi inte får gå fortbildning läser jag mer om ett område själv på arbetstid. - Både jag och min man har en längtan efter att utvecklas. Vi har gemensamt beslutat att byta geografisk plats för att vi känner att vi behöver nya utmaningar. Han har redan flyttat och veckopendlar. Yngsta barnet ska gå färdigt gymnasiet, så om knappt två år följer jag efter. Om jag då fortsätter som livsmedelsinspektör eller satsar på något eget är frågan. - Kan tänka mig att studera vidare och byta inriktning helt, alternativt jobba inom den privata sektorn. Önskar man hade kunnat fylla i fler svarsalternativ. - Utbildningspaket inom "Effektiv miljötillsyn" - Jag försöker gå kurser som passar mig och göra lite andra arbetsuppgifter. - Vi har en viss mängd pengar och beslutar själva vilka utbildningar vi ska gå. - Man kan lätt "utveckla" respektive "snöa in på" något område inom livsmedelskontrollen. T.ex. namnskyddade produkter för att nämna en. Särskilda näringspåståenden... osv.

Chefen
<ul style="list-style-type: none"> - Bra chef, kollegor och är själv drivande. - En bra chef och goda kollegor! - Stöd för min utveckling är främst min chef men även eget initiativ. - Det är väl inget jätteomfattande karriärplaneringsarbete som fortgår på arbetsplatsen, men chefen tar upp utbildningsmöjligheter med hänsyn till mina intressen och kunskaper samt tidigare utbildningar. - Jag har förmånen att ha en bra chef OCH goda kollegor. - Jag har en bra chef och goda kollegor.

Får klara mig själv
<ul style="list-style-type: none"> - Har alltid grubblat över om det är detta jag ska hålla på med. Men inte kommit på något bättre. - Har ingen fast tjänst. - Är vikarie och har ingen utvecklingsplan. - I en kommun kan det vara svårt att avancera om man inte är bekväm, har för mycket egna synpunkter och inte håller med i allt, tydligen. - Jag är ensam livsmedelsinspektör så får till stor del "klara mig själv" men har även bra stöd med kollegor och chef, även om de inte är vidare insatta i livsmedelsområdet. - Får klara mig själv för det mesta. - Som inspektör finns få karriärvägar. - Jag kan inte tänka mig att arbeta heltid som inspektör fram till pensionen, utan tror att jag åtminstone delvis kommer att behöva försörja mig med något helt annat. - Vi har sparbeting och får inte gå på kurser om de inte absolut nödvändiga. Ekonomin är det viktigaste i denna kommun. - Har svårt att vidareutbilda mig genom kurser då jag endera saknar formell behörighet eller så är avstånden och kostnaderna för stora för att de ska godkännas. - Jag är 61 år och vill jobba på ett annat sätt men inte inom den offentliga förvaltningen.

Mentor
<ul style="list-style-type: none"> - Skulle gärna ha mer utbyte med kollegor i andra kommuner som kompetensutveckling. Gärna mer handledning/mentor/coach

Handledning
<ul style="list-style-type: none"> - Har under en del år haft handledning. Får själv välja om jag vill ha det igen. Har gått coachingutbildning, så att vi själva på kontoret kan använda den metoden.

Coach
<ul style="list-style-type: none"> - Har haft tillgång till en "coach" tillsammans med mina kollegor p.g.a. interna konflikter som dock inte rörde mig. Det var dock väldigt nyttigt att få prata med någon som vi gjorde tillsammans, någon gång i månaden under ett halvår. Jag har tillgång till bra kollegor som jag kan diskutera med och lära mig mycket av, chefen är också mycket bra.

Beteendevetare/psykolog
<ul style="list-style-type: none"> -

3.14 Övrigt

Under enkätens fjortonde och sista tema har livsmedelsinspektörerna skrivit om det som de tyckte var viktigt att ta upp om livsmedelsinspektörernas arbetssituation men som det inte fanns frågor om i enkäten.

Fråga 73 Här kan du skriva egna kommentarer om sådant i arbetssituationen som du anser skulle behöva uppmärksammas
(96 svar)

Kvalitet i verksamheten
<ul style="list-style-type: none">- Att man räknar "pinnar" (t.ex. antal inspektioner) som något sorts mått på hur duktig man är. Det kan slå helt fel och behöver inte betyda att kontrollen är effektiv.- Skev lönesättning bland kollegor som är svår att motivera för oss medarbetare. Oftast fokus på inspektionsstatistik (antal inspektioner) istället för kvalitet och komplexitet i olika ärenden- Det är på många sätt viktigt att det finns tillräckligt med tid för kontroller och kontakt med människorna i de olika verksamheterna, annars blir jobbet lätt alldeles för stressigt.- Arbetet med målet om säkra livsmedel känns viktigt.- På senare år har det blivit ett väldigt fokus på effektivitetsökningar, kontrolltiden ska redovisas ner på minutnivå. Det sätts alldeles för ofta likhetstecken mellan effektivitet och snabbhet. Jag har i mitt uppdrag som verksamhetsutvecklare gjort djupintervjuer med företagare som framhåller att de också vill ha möjlighet att prata och diskutera med inspektören för att kontrollbesöket ska kännas meningsfullt!!- Små kommuner har svårt att uppnå tillräckligt bred kompetens inom livsmedelskontrollen. I många små kommuner i Västerbotten är det en ensam inspektör som jobbar med livsmedelskontrollen. Om man skulle ta sig den tid som behövs för att åka på utbildningar inom alla aktuella ämnesområden skulle inte kontrollen hinnas med.- Arbetet går mer åt det kvantitativa och då tappar man en del kvalitet på inspektionen.

Livsmedelsverksamheter
<ul style="list-style-type: none">- Tyvärr möter vi verksamhetsutövare med obefintlig kompetens och bristande kunskap om livsmedelshantering. Kunskap och kompetens borde vara obligatorisk för livsmedelsföretagare, stora som små.- Problemen kring att många verksamhetsutövare vill att man som inspektör ska ge konkreta råd, att man ska agera konsult och att verksamhetsutövaren inte har förståelse för att det inte är så vi arbetar.- Vi behöver tydligare tillsynshandledning från Livsmedelsverket. Många verksamhetsutövare har språksvårigheter som försvårar kontakter. Professionell tolkhjälp ovanlig.- Tråkigt att främst fokusera på avvikelser/brister när vi gör kontroller. Vi som livsmedelsinspektörer ser ju många olika tillvägagångssätt ute i köken, och skulle lika väl som vi dokumenterar brister kunna sammanställa och dela med oss av bra lösningar. Jag sammanställde bra exempel från de skolkök som jag kontrollerade i ett projekt och redovisade till kostchefen, även fast det inte låg i mitt uppdrag. Behövde helt enkelt att jag kan bidra med något positivt.- De flesta inspektörer har en vardag då det möter småföretagare som saknar/har bristfällig utbildning kompetens inom området. Då hjälper det inte att bara satsa på inspektörernas kompetensutveckling. En stor utbildningssatsning på livsmedelsföretagare behövs. Diskussionen om "hygienkörkort" bör tas upp igen. Idag kan du starta en livsmedelsverksamhet utan några förkunskapskrav alls. Sanktionerna för de verksamheter som inte sköter sig är ganska tandlösa och många ärenden som går vidare till läggs också ner. Det undergräver trovärdigheten för "systemet" för de verksamheter som sköter sig.

Strukturer

- Bättre samsyn på hur kontrollrapporter skrivs till verksamhetsutövare.
- Det är viktigt att det finns en organisation för livsmedelskontroll där det finns en struktur med kunniga chefer som stöttar och uppmuntrar arbetet med kontroller och som tar ansvar för bristande resurser och begränsar uppdraget efter dessa resurser. Det är meningslöst att politiker ska fatta beslut i livsmedelsfrågor. De flesta beslut som fattas tas på delegation av tjänstemän. Så när väl ett livsmedelsärende kommer på politikernas bord är de oftast helt okunniga om lagstiftningen och fattar sina beslut på "tyckande". Bort med politiker i beslutsfattandet. Organisationen med egenstyrande kommunal kontroll bör tas bort. Samla livsmedelskontrollen under ett större paraply, så att det finns kompetenta chefer och medarbetare som upprätthåller en likvärdig kontroll över landet.
- Den oftast ottydliga lagstiftningen gör det väldigt svårjobb.
- Vi livsmedelsinspektörer behöver ha en nationell samsyn och en stark hand som håller ihop och drar oss alla åt samma håll.
- Svårt att hinna ikapp om man blir sjukskriven, tar föräldraledigt etc. Arbetsuppgifterna finns kvar... Tycker att ansvaret för livsmedelskontroll borde flyttas från kommunerna dels för att höja kvaliteten men också effektiviteten. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv så borde det också bli billigare. Nu sitter varje kommun och gör sina egna blanketter etc., skapar egna e-tjänster o.s.v.
- Vi tvingas lägga allt för mycket tid på administrativa sysslor. Sådant som för 10 år sedan låg på en assistenttjänst.
- Den globala och komplexa utvecklingen av livsmedelsproduktionen, vilket gör att vi alltid ligger steget efter. Administrationen växer. Fler regler och mer rapportering. Jag vill vara mer ute på fältet och förbättra verksamheten i det lilla. Skapa bra förutsättningar i lokalen/produktionen. Vi har i uppdrag att förenkla för våra lokala företag men själva produktionen och distributionen av livsmedel blir hela tiden mer o mer komplicerad/komplex. Det går helt enkelt inte ihop. Det finns ingen som arbetar för en förenkling av själva livsmedelsproduktionen.
- Tycker att det positiva med vårt arbete syns för sällan. Tydliggöra att det är företagens ansvar att de gör rätt.
- Ett problem ute många kommuner är allt internt arbete med t ex behovsutredningar, kontrollplaner, framtagning av mallar o blanketter, juridiska frågor o.s.v. ... detta får varje kommun, livsmedelsinspektörerna, själva klura ut vilket kostar mycket tid och förlorade kontroller. Centralt styrda dokument från t ex Livsmedelsverket skulle underlätta och kontrollerna skulle öka!
- Att det är stor spännvidd mellan alla objekt man ska besöka. Svårt att veta allt om allt. Behövs mycket tid att få hinna läsa på innan man ska ut på något nytt. Behövs även tid för att hinna läsa allt nytt som kommer. Viktigt att vara aktuell. Variationen med yrket är även något som jag ser som positivt. Tycker om att själv få planera mina dagar och prioritera vad jag ska göra.
- Svårt att hålla kompetensen på en hög nivå i en liten kommun där man är ensam inspektör.
- Ekonomin. Livsmedelskontrollen ska ju vara avgiftsfinansierad. Ändå sitter vi här och är för få, med för litet administrativt stöd och får kritik för att vi inte hinner med. Vi genar i hörn genom att göra få men längre inspektioner för att företagen ska få sina tillsynstimmar. Många andra jag pratat med upplever också att de är underbemannade p.g.a. ekonomi, trots det uttalade kravet på full kostnadstäckning.
- Bristen på enhetlighet nationellt, regionalt och kommunalt är förödande för trovärdigheten. Likaså det faktum att Livsmedelsverket endast är rådgivande i sin roll. Lek med tanken att Skatteverket skulle fungera på samma sätt! Det faktum att varje kommun ska ta fram sitt eget sätt att planera verksamheten är ett enormt slöseri med tid och kraft. Bristen på ett enhetligt diariesystem/ rapporteringssystem så att man kan få ut goda statistiska uppgifter från de årliga rapporteringarna som skickas in till Livsmedelsverket.

Politiska organisationer

- Intern kritik inom kommunens organisation, andra förvaltningar.
- Det är att vår glesbygdsminister går ut i massmedia och säger att de kommunala inspektörerna inte klarar av sin roll i köttfusk. Och att livsmedelsverket (SLV) ska ta över detta. SLV har inte klarat av detta på de större anläggningarna, men tydligen ska detta bli bättre.
- Det finns brister i den kommunala organisationens stöd till livsmedelskontrollen. Kommunen har livsmedelskontroll, liksom miljö- och hälsoskydd för att man måste ha det, inte för att det är en verksamhet som man väljer att ha. När verksamheten får uppmärksamhet från högre nivå i kommunen så är det i princip alltid för att kontrollen leder till besvär för företagen. Kommunen som organisation har enligt min uppfattning inte samma bild som lagstiftaren av varför verksamheten finns. Vilket innebär att kommunen som arbetsgivare inte har helt samma bild som jag av vad uppdraget är, och det är otillfredsställande (Miljöchef).
- Kommunerna tycks betrakta livsmedelskontrollen som en säker "kassako" varför man schablonmässigt fakturerar helt orimlig tidsåtgång för kontrollen.
- Jag tror att det som mest kan påverka arbetssituationen negativt i kommunerna är att kontrollobjekten kan vara andra förvaltningar inom organisationen samt att politiker vill styra och påverka hur kontrollen ska bedrivas med hänsyn tagen till näringslivet. Kraven på hur livsmedelskontrollen ska utföras har skärpts på senare år vilket kräver att cheferna är väl insatta i området, vilket inte alltid är möjligt då man även ansvarar för andra områden t.ex. miljöbalkstillsynen. Kraven på livsmedelsinspektörens kompetens t.ex. gällande riskvärdering har gjort yrket mera utvecklande och givande.
- I en mindre kommun är det som jag upplevt det tuffare att arbeta som inspektör. Svårare att upprätthålla lämplig kompetens, svårare med stöttning från kollegor (ibland kanske du jobbar som ensaminspektör), svårare att få ihop planering med mera. Där kan det också bli större påtryckningar på dig som person från både verksamhetsutövare och politikerhåll.
- Politikers sätt att se på vårt arbete som livsmedelsinspektörer (inspektörer överlag). Upplever att de har dålig kunskap om "hur det går till" att arbeta som inspektör. Näringslivet och allmänheten skulle även de behöva bli mer upplysta om vad det innebär att arbeta som livsmedelsinspektör.
- Avskaffa de politiska nämnderna, alternativt förstatliga livsmedelskontrollen.
- Att nämnden ska få ta ansvar när inte kontrollen sköts som den ska. Påföljder finns knappt. Livsmedelsverket borde kunna göra vite.
- Att avgifter sätts för lågt av politikerna som ger mindre ekonomi för oss och därmed stress att hinna de timmar som verksamheterna tilldelas i riskklassningen. Skulle behöva mer tjänst för att känna att vi hinner planera och oplanera kontroll ordentligt.
- Frågor om förändrad huvudman för livsmedelskontrollen d.v.s. statlig tillsyn. Kommunal tillsyn ger olika förutsättningar i olika kommuner.
- Våga vara myndighet. Det hänger givetvis ihop med bl.a. utbildning, organisation och arbetsmiljö, men jag tror att det här är viktigt att lyfta fram för att kontrollen skall bli effektiv. Inspektörer och politiker måste våga fatta obekväma beslut och då menar jag inte att man inte skall samarbeta med verksamhetsutövarna, men ibland kommer man till en punkt när samarbete och kommunikation inte räcker till och då måste man våga fatta beslut. Jag tror också att det är viktigt att politiker får utbildning i livsmedelslagstiftning för att de skall kunna fatta "rätt" beslut och våga gå emot företagarna. I vår kommun har politikerna alltid fått utbildning i början av en ny mandatperiod och jag upplever att de därefter inte har haft några problem med att fatta beslut.
- Vi har fortfarande en organisation som innebär jäv. Detta p.g.a. att kommunens högste tjänsteman sätter lön. Senaste förhandlingen 2012 vägrade mitt ombud att skriva under ett löneavtal, då arbetsgivaren vägrade diskutera, förhandla. 2011 föreslog OMBUDET att man skulle göra en plan för min utveckling. Men samma sak överens kom de ju redan 2004 utan att något verkställdes. 7 år!!

Livsmedelsverket

- En del av livsmedelverkets kurser skulle verkligen behöva förbättras. Andra är dock bra så det var inte så lätt att svara på utbildningsfrågan.
- Känner en stor frustration över livsmedelsverkets (SLV) agerande. Vi kan ha krävt vissa saker av verksamhetsutövare (VU) och plötsligt så ändrar SLV sig och säger att det inte gäller längre. Det undergräver trovärdigheten för mig som inspektör. Det leder till stress.
- Det finns ca 290 kontrollmyndigheter (behöriga myndigheter) i Sverige. Det är inte bra när kontrollen ska vara likvärdig, effektiv och rättssäker för livsmedelsföretagen. Med så många kontrollmyndigheter finns det lika många olika arbetssätt. Ju fler kockar... Det finns även situationer där kontrollen blir fördröjd p.g.a. att det först måste utredas vem som är behörig myndighet och således ska hantera situationen. Det är direkt pinsamt/uselt och ger ett högst oprofessionellt intryck av livsmedelskontrollen i Sverige. Jag är starkt för en behörig myndighet = Livsmedelsverket.
- Arbetsbelastningen är stor. Hur lång tid den planerade kontrolltiden tar räknas på olika sätt i kommunerna men jämförelse görs ändå med kommuner som räknar på annat sätt. Det leder till att det kan bli väldigt fel tidsmässigt och stressande. Önskar mer vägledning om detta från livsmedelsverket.
- Vi får inte det stöd av länsstyrelsen och livsmedelsverket som vi förväntar oss. Framförallt får vi olika signaler av olika personer och vid olika tidpunkt.
- Livsmedelsverkets feedback och styrning. De kräver snabba förändringar utan att ge oss verktyg, ledning eller information och otydliga kurser där endast ett fåtal kan gå. Detta ger stress.
- Det som är mycket irriterande och frustrerande i arbetssituationen är det bristande stöd vi inspektörer har från livsmedelsverket (SLV). SLV vill helst inte svara på frågor utan hänvisar till forumet på Livstecknet, där andra inspektörer i landet förväntas svara istället. Om SLV ändå skulle svara, så kan svaret på samma fråga skilja sig åt fullständigt mellan olika statsinspektörer. Dessutom ändrar hela tiden SLV vårt arbetssätt. Jag har jobbat som livsmedelsinspektör i sex år och har under den tiden fått gå från systembaserad kontroll ("lusräsa egenkontrollprogram") till riskbaserad kontroll ("riskeras livsmedelssäkerheten?"). Förändringen är i och för sig jättebra, men det har delvis inneburit ganska stora förändringar i vad vi kräver av företagarna. Inspektörer som varit med länge tycker att SLV "går fram och tillbaks med stormsteg".
- Jag tycker att livsmedelsverket skulle jobba på att hitta ett sätt så att alla livsmedelsinspektörer jobbar på ett likadant sätt i hela landet.
- Livsmedelsverket bör verkligen se över sin organisation. Alla kommuner gör olika. Att alla kommuner gör olika påverkar arbetstillfredsställelsen stort.
- Det är ganska ofta "nya bud" från livsmedelsverket även om det blivit bättre sista åren. Det betyder att jag hamnar i situationer ute på inspektion där jag måste förkasta vad jag hävdade förra gången jag var där. Det sänker vår trovärdighet något fruktansvärt.
- Att följa Livsmedelsverkets tillsynsvägledning är som att försöka följa efter en alkoholist på en enhjuling. Ena halvåret ska vi göra så, nästa halvår ska vi göra så. Ena dagen ska alla verksamheter godkännas, nästa räcker det med en registrering. Ena året ska det bankas in egenkontrollprogram i verksamheterna - nästa räcker det med muntliga rutiner. För några år sedan skulle alla verksamheter förprövas och vara försedda med vissa utrymmen, inredning och utrustning. Idag kan rutiner ersätta mycket. Vi skulle under en period arbeta med centralt framtagna checklistor - ve den som inte uppfyllde det som stod där i; den kunde få allvarliga avvikelser och bli underkänd. Idag är checklistorna skrotade. All denna extrema velighet hos Livsmedelsverket har fått mig att tappa förtroendet för dem som tillsynsvägledande verk. All velighet som vi tvingas visa upp (ena året så, nästa så) gör det svårt att behålla förtroendet bland verksamheterna vi besöker - "gäller det du säger nu även om ett år"? Att jobba med livsmedel har blivit ett pappers- och statistikarbete. Det finns inte längre tid att hinna med inspektioner som förebygger och inger förtroende.
- Som ny, med nya ögon så kan jag se att livsmedelskontrollen är en ganska knepig företeelse. Det grova fusket kommer man i regel inte åt medan en liten biokiosk skall få en tjänsteman som kommer och granskar lite godispåsar. Även den mest perfekta skolköksansvarig kan

drabbas av ex EHEC i sallad som gör barn sjuka, kontrollen kommer inte heller åt detta utan att man skulle sluta med råa grönsaker eftersom sköljning inte hjälper och smittan inte är dosberoende. Jag ifrågasätter kontrollsystemets effektivitet och nytta i förhållande till insats även om det såklart är av godo. Domsloten är väldigt få på området. Lagstiftningen blir i många fall bisarr i verkligheten och det är risk att det bli ett stort glapp mellan lag och verklighet samt likabehandlingsprincipen. Personal på SLV, som inte arbetat praktiskt, ser inte de problem som finns. Alltsammans kan skapa en känsla av onytt och tar ner yrkesstoltheten. Men överlag är arbetsmiljön mycket bra.

- Jag tycker att alla 853 anläggningar kunde stanna kvar hos kommunen för vi sköter denna kontroll väldigt bra och tror inte Livsmedelsverket hade gjort detta bättre.
- Sveriges struktur för livsmedelskontroll uppfyller inte kravet om att det inte föreligger någon intressekonflikt för den personal som utför den offentliga kontrollen enligt Artikel 4.2 b i förordningen EG 882/2004. Kommissionen har rapporterat detta, men riksdag, regering och SLV vägrar att acceptera problemet. Det är vi inspektörer som får ta konsekvenserna!
- Arbetsituationen för livsmedelsinspektörerna försvåras av Livsmedelsverkets ambivalenta förhållningssätt till oss som gör att vi får mycket klagomål ute i verksamheterna. Många tvära kast och snabba förändringar i lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer gör det svårt vid kontrollen. Behövs stöd eller svar på frågor är detta något som Livsmedelsverket helst INTE befattar sig med. Personligen funderar jag på om "verket" håller på att nöta ut de kommunala tjänstemännen för att förstatliga kontrollen.
- Livsmedelsverket ordnar en hel del bra utbildningar, men med tanke på den flexibla lagstiftningen så saknas det utbildningar när det gäller riskbedömningar. Riskbedömningar upplever jag är det svåraste inom yrket.

Yrkesrollen

- Det är ett otroligt roligt arbete. Men det är även krävande. Jag är av den åsikten att det krävs en speciell personlighet för att det ska bli riktigt bra. Förutom att man måste ha sakkunskapen behöver man måste tycka om människor, vara lyhörd, ödmjuk och kunna kommunicera riktigt väl. En del kan man lära sig men en del måste du ha i din personliga grundläggning. Man ska vara ambitiös och även kunna ta det lite lugnt när det är svåra saker att smälta. En bra arbetsmiljö och en chef som ser dig och vill vara ledare underlättar oerhört. Själv har jag lite problem med att jag kommer vissa verksamhetsutövare lite för nära nu när man har jobbat så många år på samma ställe som är ganska litet. Jag trodde att jag hade bearbetat en del av det som dykt upp under mina år här. Men nu så inser jag att det finns lite kvar att göra. Jag är tacksam för den insikten.
- Utbildning inom konsten att hantera människor och besvärliga situationer bör vara obligatoriskt. En del andra inspektörer man möter har rätt utbildning men inte social kompetens. Men det är min uppfattning.
- Att jobba med samsyn på ett bra sätt är viktigt. Mycket av vårt arbete går ut på att göra tolkningar/bedömningar, vilka såklart skiljer sig åt från person till person. Det kan vara riktigt svårt att få inspektörer att släppa lite på sitt förhållningssätt och lära av varandra. Alltför stora motsättningar mellan olika arbetssätt/bedömningar inom arbetsgruppen gör det lätt slitsamt. Man ska också komma ihåg att det är psykiskt krävande att ställa krav på andra. Det finns en del inspektörer som inte är bekväma med detta och hittar vägar runt, där man snarare agerar rådgivare istället och mörkar tiden det tar och på så vis inte behöver göra de jobbiga bitarna - ställa krav och ta betalt för det. Därför tror jag också att det är viktigt att jobba på att inspektörer ska känna sig trygga med att ta obekväma beslut och att detta stöttas av chefer och andra runt omkring.
- Jag tror det skulle vara intressant att jämföra utbildningarna runt om i Europa vad man har för bakgrund innan man blir myndighetsperson. Jag tycker att det skulle behövas lite mer inskolning inom myndighetsvärlden och beslutsfattande. Samt mer samarbete och förståelse mellan tjänstemän och politiker.
- Att livsmedelsinspektörerna blir så utsatta i media om att vi inte har tillräcklig kompetens och att vi inte är tillräckligt ute i fält samt att vi i vissa fall gör konstiga/felaktiga/nitiska

<p>bedömningar. Det känns inte rätt. Jag tycker att man vid antagningen i utbildningen ska titta på lämpligheten av de sökande såsom den sociala kompetensen och att man i utbildningen har lite mer "ute i verkligheten" så man förstår vad yrket innebär. Vi har en lagstiftning som ändras alltför ofta som gör att vi verkar virriga och inte kan bestämma oss. Lite livsmedelsverkets ansvar att förklara och försvara detta.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Det är en speciell utmaning att jobba som inspektör i branscher där man hela tiden måste vända och vrida på lagstiftningen för att förstå hur den ska tillämpas. Utan tydlig vägledning av lagstiftningen själv eller andra myndigheter. Inte när det gäller HACCP i alla fall. - Balansen mellan att rådgivning/ge information och myndighetsrollen. Vissa lagstiftningar tycker man själv är onödig, då är det svårt att säga till någon annan att efter leva den. - Även om man inte blivit utsatt för hot och våld finns det andra faktorer som kan påverka. Man träffar många människor som livsmedelsinspektör och det är ständiga diskussioner. Många gånger har man varit i situationer som känts obekväma på olika vis även om de inte lett till hot eller våld. Sen så kan man alltid diskutera vad man ser som hot, vilket jag anser vara ganska personligt. En faktor som jag saknade i enkäten var om man bor man i samma kommun som man arbetar i och om det är en liten kommun så träffar många av människorna man inspekterar även privat vilket inte alltid är enkelt eller trevligt. Det blir svårt att helt lämna jobbet på kontoret. - Jag tycker ofta att man som kommunal inspektör får oförtjänt kritik i ex. media och även ibland från centralt håll. Efter att har jobbat i många år, i både små och stora kommuner, vet jag vilken oerhörd kompetens som finns hos massor av kollegor runt om i landet. Vi framställs ofta som att vi är inkompetenta för att vi arbetar inom kommunen, vilket är fördömsfullt, respektlöst och inte överensstämmande med verkligheten. De flesta inspektörer har en mycket bred utbildning och som ofta är tvärvetenskaplig. Jag tycker överlag att det finns en oförståelse från högre ort (läs departement, centrala verk) över hur verkligheten fungerar. Jag blir mycket upprörd när man skyller ex. nyligen uppmärksammas köttskandal på bristande lokal tillsyn. Även internt saknas en förståelse för komplexiteten i vårt yrke. Vi uppfattas som ett nödvändigt ont som gärna marginaliseras i alla möjliga sammanhang. Det finns naturligtvis kommuner som ser sina inspektörer som de värdefulla resurser de är, men det gäller tyvärr inte de flesta. - Det är ett komplext yrke och väldigt mycket man ska kunna. Det kan vara stressande att inte ha tid att ordentligt sätta sig in i all lagstiftning. - Det där med hur man gör inspektioner på ett respektfullt sätt och ett rättsäkert sätt och ändå gör ett bra jobb genom att förbättra livsmedels säkerheten är svårt och viktigt.

Arbetskläder
<ul style="list-style-type: none"> - Det händer att man ibland blir förlöjligad för skyddskläderna vid inspektionen, men inte av personalen på utan oftast av kunderna i ex restaurangen.

Karriärmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> - Yrket har en lägre status med sämre lön än det borde ha med tanke på hur komplext det är och vilken stor kunskap och bredd man behöver ha i yrket. Det finns endast karriärmöjlighet i att bli chef över sin enhet/avdelning, d.v.s. mycket få karriärmöjligheter.

Utvecklingsmöjligheter
<ul style="list-style-type: none"> - I en mindre kommun finns det möjlighet till att få lära sig handlägga andra intressant områden. Det finns en fördel med att kunna mycket. Nackdelen är att det kan bli lite rörigt samt att fokus sätts på flera olika områden. Det finns perioder då jag själv vill planera och arbeta med en enda inriktning under en längre tid som ligger närmast hjärtat:). Att man inte utnyttjar sin kompetens att bygga livsmedelssäkerhetssystem i 10 år.

Status
<ul style="list-style-type: none"> - Det är anmärkningsvärt att livsmedelsinspektörerna har en dubbel "hierarki". Livsmedel verkar för någon konstig anledning alltid hamna i den lägsta positionen i miljöenheten och i hela vår förvaltning. Däremot får vanligtvis livsmedelsinspektörerna det största intresset från allmänheten och i pressen. - Status mellan livsmedel och andra på miljökontoren förekommande arbetsuppgifter. - På en miljöförvaltning ligger livsmedel lägst "i rang". Ovanför kommer hälsoskydd och toppar gör miljöskydd. Kontrollera förorenad mark har högre status än att kontrollera livsmedelshanteringen. Denna rangordning finns i flera kommuner vilket är mycket tråkigt. - Livsmedelskontrollen bör uppvärderas i förhållande till miljökontrollen då den oftast värderas högre. Livsmedelshygien är viktigt!! Det är något som många politiker i landets nämnder inte verkar förstå. - Att vi har en lantbruksminister och ett livsmedelsverk som ständigt och av okunskap är ute och pratar "skit" om de kommunala inspektörerna och vår kompetens är allvarligt och känns för djä****. Lantbruksministern går ju enligt min uppfattning helt i livsmedelsbranschens ledband. Jag tror att han egentligen inte skulle vilja ha någon livsmedelstillsyn alls. Att vi dessutom, i förhållande till andra kommunala akademiker, är lågavlönade gör inte saken bättre. - Hur många väljer yrket som förstahandsval och hur många gör det för att komma ut på arbetsmarknaden och få erfarenhet för att sedan jobba med frågor man är mer intresserad av?

Arbetsmiljö
<ul style="list-style-type: none"> - Vikten av att ha möjlighet att oftare arbeta tillsammans med någon kollega. Vi kanske inte borde arbeta ensamma alls ute i fält. Vi har ett mycket utsatt arbete ute i fält, mycket kan hända snabbt på ett kontrollbesök. - Stressökning p.g.a. kontorslandskap och brister hos dator- och telefonutrustning - Vid sjukskrivningar går det inte att ta in extra personal. Vid kortare sjukskrivningar är det såklart inget problem men eftersom vi haft personer som varit långtidssjukskrivna p.g.a. utbrändhet blir det svårt att hinna med all kontrolltid som planerats in under året. - Vi arbetar för mycket ensamma ute i fält. Det innebär en större risk för hot och våld samt en tråkigare och mindre utvecklande arbetssituation än om vi hade varit två och två. - Arbetssituationen är bra nu men den försämras varje gång det blir förändringar av något slag. Mycket på grund av att verksamheten är slimmad. Det kan räcka med en sjukskrivning på enheten så kan hela verksamheten rasa. Förändringar kan vara budget, organisation, personal och sjukskrivningar. - Det ser väldigt olika ut beroende på om kommunen är liten eller stor. Det är både ett hinder och en stimulerande utmaning att jobba i en liten kommun. Kunskaperna måste spridas på olika områden, så tiden finns inte till fördjupning. Jag kan rådfråga men måste själv stå för besluten. Detta kan påverka min inställning till min arbetssituation. - Anser att alla inspektörer borde åka ut två och två. Lönen borde höjas för inspektörer då det är ett krävande jobb; hög arbetsbelastning och komplexa arbetsuppgifter (många ämnesområden inom miljö och hälsa man ska behärska, kunskap inom juridik krävs, allmän problemlösare och mycket viktigt med social kompetens). - Mycket stressande med dramatiskt ökad administration p.g.a. EU-regler, rapportering till SLV (>300 timmar hittills i år) och många enkäter gör det allt svårare att hinna med att vara ute på fältet. Det behövs fler administratörer i branschen - inte fler inspektörer. Behövs en högre andel män i yrket för att få god könsbalans. Ser inget behov av fina titlar och krav på kompetens - synliggör rollen i samhället istället. - Arbetssituationen är stressigare nu efter att Livsmedelsverket gjorde en ändring angående årliga kontrolltiden för verksamheterna. Vi har svårt att hinna med att leverera den kontrolltid som verksamheterna har varje år, det gör att vi kommer efter och känns stressigt. Samtidigt är det bra att vi är mer ute på fält, men vi hinner inte med vårt uppdrag. - T.ex. "sexuella trakasserier", direkt eller indirekt och andra typer av händelser som kan upplevas jobbiga i vår roll men som är svåra att sätta fingret på.

- Resurser till fler inspektörer så man går att arbeta två och två.
- Säkerheten
- Hinner inte utföra den kontroll som behövs på grund av underbemanning. Stressnivån är alltid mycket hög på grund av hög arbetsbelastning. Frustration.

Ledarskap

- Krav på ledarskapsutbildning för chefer.
- Starkare ledarskap behövs. Mer motivation. En kommunledning som ser oss som möjlighet och inte som besvär för företagaren.
- Det skulle vara bra om chefer får mer utbildning i vad livsmedelskontrollen innebär.
- Ledningen är inte intresserad av livsmedelskontrollverksamheten. Så länge vi kan redovisa att vi har gjort våra inspektioner och drar in pengar är han nöjd. Han och biträdande förvaltningschefen har ett helt annat engagemang och intresse i miljöbalkstillsynen. Jag upplever att det är så här i många kommuner. Livsmedelskontrollen skulle betydligt bättre i statlig regi med en huvudman som är intresserad av sakfrågan.

Diverse

- Jag är relativt ny som inspektör och kanske är därför mina svar angående hot och liknande lite missvisande.
- Jag har lämnat de synpunkter jag känner...
- Inget jag kan komma på.
- Enkäten är bra, men vissa frågor kan jag inte förstå om de angår bara den senaste arbetsplatsen eller även tidigare arbetsplatser jag jobbat under mitt arbetsliv t ex våld och hot.
- Det var väldigt bra och välformulerade frågor! Lycka till!

REFERENSER

Tryckta källor:

Isenstam, Tomas (2012): Offentlig kontroll enligt livsmedelslagen, Studentlitteratur, Malmö

Johansson, Vicky & Lindgren, Lena (red.) (2013): Uppdrag offentlig granskning, Studentlitteratur AB, Lund

Muntliga källor:

Gustavsson, Per (2012), statsinspektör, Livsmedelsverket

Internet källor:

Arbetsmiljöverket (2014): Projektrapport 2013-12-23 Hot och våld vid myndighetsutövning 2011-2013 (dnr: INH 2011/100563)

http://www.av.se/dokument/Press/140129_Slutrappport_hot_o_vald_11_13.pdf (2014-02-14)

Naturvetarna (2013): Inspektörernas arbetsmiljö i fokus: en ohållbar situation

http://www.naturvetarna.se/Global/Naturvetarna_tycker/Rapporter/En%20oh%C3%A5llbar%20situation.pdf (publicerad 2013-05-03)

Sunt Liv (2011): Grovt misshandlad i jobbet – hämnd för gammalt beslut

<http://www.suntliv.nu/Amnen/Fysisk-arbetsmiljo/Artiklar-om-fysisk-arbetsmiljo/Livsmedelsinspektor-grovt-misshandlad-som-hamnd-for-flera-ar-gammalt-beslut/> (publicerad 2011-08-12)

Svenskt Näringsliv (2011): Livsmedelsinspektörer sänkte bageriföretag

http://www.svensktnaringsliv.se/regioner/goteborg/livsmedelsinspektorer-sankte-bageriforetag_560154.html (publicerad 2011-11-03)

Sveriges Radio (2014): Myndigheter brister i säkerhetsarbetet

sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=5784888 (2014-02-14)

Tidningen Vision (2012): Fortsatt brist på livsmedelsinspektörer

<http://www.tidningenvision.se/nyheter/fortsatt-brist-pa-livsmedelsinspektorer-17586> (publicerad 2012-01-24)

Tidningen Vision (2013): Hot vanligt bland inspektörer <http://www.tidningenvision.se/nyheter/hot-vanligt-bland-inspektorer> (publicerad 2013-06-11)